- 6 ก.ย. 2543

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทย ที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ปุราณีต แย้มงาม

คลินิกทนาการ
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-368-1

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วพ
ป447ก
2543
ค.2

52777 ค.2

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทย ที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ปราณีต แย้มงาม

นางสาวปราณีต แย้มงาม

ผู้วิจัย

.....

รองศาสตราจารย์สุวิไล เปรมศรีรัตน์ Ph.D.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ Ph.D.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์ Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

.....

รองศาสตราจารย์สุจริตลักษณ์ ดีผดุง Ph.D.

ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทย
ที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์
วันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

ปราณีต แย้มงาม
นางสาวปราณีต แย้มงาม
ผู้วิจัย

.....
รองศาสตราจารย์สุวิไล เปรมศรีรัตน์ Ph.D.
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
รองศาสตราจารย์เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พเยาว์ เจริญฉาย M.A.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์ Ph.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....
ศาสตราจารย์คุณหญิงสุริยา รัตนกุล Ph.D.
ผู้อำนวยการ
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์หลายท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุวิไล เปรมศรีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาโดยตลอด ตลอดจนให้กำลังใจ หากปราศจากความช่วยเหลือจากท่านแล้ว วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไม่ได้เลย

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พเยาว์ เจริญฉาย กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภนา ศรีจำปา ที่ได้ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบททุกท่าน

ขอบคุณผู้บอกภาษาทั้ง 18 คนเป็นอย่างสูง ที่สละเวลาให้ความร่วมมือ และให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลอย่างดียิ่ง ตลอดจนชาวบ้านตะลุงเก่าทุกคนที่เป็นข้อคิดเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยเรื่องนี้

กราบขอบพระคุณคุณแม่ที่ให้ความรักอันบริสุทธิ์ต่อลูกและให้ความช่วยเหลือแก่ลูกในทุก ๆ ทาง คุณพ่อผู้ล่วงลับผู้เสมือนเป็นพลังใจ เป็นแรงผลักดันให้ลูกมีความมานะอดทน จนทำงานได้สำเร็จลุล่วง ขอบใจน้อง ๆ ที่ให้กำลังใจอยู่เสมอ ขอบคุณญาติมิตรทุกท่านที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ปราณีต แย้มงาม

Copyright by Mahidol University

3836388 LCLG/M : สาขาวิชา : ภาษาศาสตร์ ; ศศ.ม. (ภาษาศาสตร์)
คำสำคัญ : การใช้คำศัพท์ / เขมรถิ่นไทย / เขมรตะลุงเก่า / สามกลุ่มอายุ

ปราณีต แย้มงาม : การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทยที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ (THE COMPARATIVE STUDY OF LEXICAL USAGE AMONG NORTHERN KHMER SPEAKERS OF DIFFERENT AGE GROUPS AT TALUNGKAW VILLAGE, PRAKHONCHAI DISTRICT, BURIRAM.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ,Ph.D., เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์, Ph.D., 254 หน้า. ISBN 974-664-368-1

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยของคนสามกลุ่มอายุพูดที่บ้านตะลุงเก่า ตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ รวมถึงแสดงแนวโน้มการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียงตะลุงเก่าในอนาคต วิธีการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม ใช้คำศัพท์ในการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลจำนวน 637 คำ แยกตามกลุ่มคำศัพท์ 12 กลุ่มโดยใช้คำศัพท์ภาษาเขมรสุรินทร์ซึ่งปรากฏในพจนานุกรมเป็นหลักในการเปรียบเทียบ ในการศึกษาใช้ผู้บอกภาษาเป็นผู้พูดภาษาเขมรบ้านตะลุงเก่า หญิง 9 คน และชาย 9 คน รวม 18 คน แบ่งผู้บอกภาษาเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ ผู้บอกภาษากลุ่มอายุที่ 1 อายุ 55 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุที่ 2 อายุระหว่าง 35-45 ปี และกลุ่มอายุที่ 3 อายุระหว่าง 15-25 ปี

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่ามีการใช้คำศัพท์ 6 ลักษณะดังนี้ 1.) คำศัพท์ที่ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้เหมือนกันและเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก จำนวน 456 คำ หรือร้อยละ 72 2.) คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ (จำนวน 3 คำหรือร้อยละ 0.5) โดยผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุใช้คำศัพท์ชนิดนี้ในอัตราส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก 3.) คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก (จำนวน 15 คำหรือร้อยละ 3) ซึ่งใช้มากในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ในอัตราส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนักและใช้น้อยในกลุ่มอายุที่ 1 4.) คำศัพท์ที่มีผู้พูดบางคนไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (จำนวน 61 คำหรือร้อยละ 10) 5) คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน (จำนวน 45 คำหรือร้อยละ 7.5) ซึ่งผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 มีอัตราส่วนการใช้คำศัพท์ 2 ชนิดหลังนี้มากที่สุด และใช้รองลงไปในกลุ่มอายุที่ 2 และ 1 ตามลำดับ 6.) คำศัพท์อื่น ๆ หลายชนิด (จำนวน 41 คำหรือร้อยละ 7)

นอกจากนี้ยังพบการแปรเสียงทั้งเสียงพยัญชนะ สระ และโครงสร้างพยางค์ โดยการแปรเกิดจากการทำให้การออกเสียงง่ายและรวดเร็วขึ้น ลักษณะการแปรที่สำคัญ ได้แก่ การแปรของพยัญชนะเป็นการกลมกลืนเสียง พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 1 การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำและพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 3 การแปรของสระเกิดที่พยางค์รองหรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิดเป็นส่วนใหญ่ โดยผู้พูดจะใช้สระกลางที่เป็นสระคลาย [ʌ] มากที่สุดและการแปรของพยางค์ เป็นการลดรูปของพยางค์ พบทั่วไปทั้ง 3 กลุ่มอายุ นอกจากนี้ยังมีการละพยางค์รองซึ่งพบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 3

จากการศึกษาในครั้งนี้ได้เห็นแนวโน้มว่า ผู้พูดภาษาเขมรตะลุงเก่าที่มีอายุน้อย มีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์และการแปรเสียงมากที่สุด โดยมีแนวโน้มจะใช้แวดวงคำศัพท์ภาษาเขมรน้อยลง และใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้น

Copyright by Mahidol University

3836388 LCLG/M : MAJOR : LINGUISTICS; M.A. (LINGUISTICS)
KEY WORDS : LEXICAL USAGE / NORTHERN KHMER / TALUNGKAW KHMER / THREE AGE GROUPS

PRANEET YAEMNGARM : THE COMPARATIVE STUDY OF LEXICAL USAGE AMONG NORTHERN KHMER SPEAKERS OF DIFFERENT AGE GROUPS AT TALUNGKAW VILLAGE, PRAKHONCHAI DISTRICT, BURIRAM . THESIS ADVISORS : SUWILAI PREMSRIRAT, Ph.D., RUENGDET PANKHUENKHAT , Ph,D. 254 p. ISBN 974-664-368-1

The purpose of this study is to compare lexical usage in Northern Khmer at Ban Talungkaw according to age differences, including the tendencies of lexical usage in the features of the speakers of three different age groups in Northern Khmer . This is field qualitative reserch. The researcher used 637 words divided into 12 groups for interviewing the Northern Khmer speakers. Data was collected from 18 informants; 9 females and 9 males. They were divided into three different age groups: the first generation age group (55 years or up), the second generation age group (35-45 years) and the third generation age group (15-25 years).

The results show that the three age groups of Talungkaw have 6 kinds of lexical usage. 1.) The Talungkaw lexical items which are the same word as base word used by all age groups (456 words or 72 %) 2.) The lexical items whose meaning can be used in place of the base word (3 words or 0.5 %) 3.) The lexical items whose meaning are in the same semantic field as the base word. (15 words or 3 %) This group is used more by the second and the third age groups. 4.) The lexical items that the speakers do not know or can not remember (61 words or 10 %) 5.) Loan words from Standard Thai (45 words or 7.5%). The third group and Thai loan words are used most by the third age group and less by the second and the first age groups respectively. 6.) A variety of lexical items (41 words or 7 %).

Besides the lexical variation, there are also phonological variations. There are variations in consonants, vowels and syllable patterns. Assimilation is found mostly in the first age group. The deletion of initial consonant clusters and final consonant of minor syllable are found mainly in the third age group.The usage of central lax vowel [ʌ] in minor syllable or presyllable and syllable reduction are found generally in all of the three age groups. The deletion of minor syllables is also found, especially in the third age group.

The findings indicate that, the speakers of third age group of Talungkaw Khmer speakers demonstrate the most lexical change and show a tendency of using a narrow domain of usage for the Khmer vocabularies and more Standard Thai loan words.

Copyright by Mahidol University

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง ภาพ และแผนภูมิ.....	ฌ
คำอธิบายสัญลักษณ์.....	ธ
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อที่จะศึกษา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 สมมติฐานในการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตในการศึกษา	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	4
1.7 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ที่จะศึกษา.....	5
1.8 การจัดตระกูลภาษาเขมรถิ่นไทย.....	11
1.9 ระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านตะลุงเก่า.....	12
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 การศึกษาทางภาษาศาสตร์ในภาษาเขมรถิ่นไทย.....	19
2.2 การศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์.....	24

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

3 การดำเนินการศึกษา

3.1 การเตรียมการ..... 29

3.1.1 สำรวจและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 29

3.1.2 การคัดเลือกคำเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์..... 29

3.1.3 การคัดเลือกผู้บอกภาษา..... 31

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 34

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 35

4 การแปรคำศัพท์ระหว่างผู้พูดในกลุ่มอายุที่ต่างกันสามกลุ่มอายุ

4.1 ใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก..... 38

4.1.1 คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุโดยไม่มีการแปรเสียง..... 39

4.1.2 คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ แต่บางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรร่วมด้วย หรือบางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรของคำศัพท์เท่านั้น..... 39

4.2 ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้..... 42

4.2.1 ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1..... 43

4.2.2 ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2..... 43

4.2.3 ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ..... 44

4.3 ใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก..... 44

4.3.1 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2..... 45

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

4.3.2 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3..... 47
4.3.3 การใช้คำศัพท์ตะลุงเก่าที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3..... 48
4.3.4 การใช้คำศัพท์ตะลุงเก่าที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ..... 49
4.4 ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ 50
4.4.1 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้..... 51
4.4.2 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้..... 58
4.4.3 คำศัพท์ที่ผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.... 60
4.5 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน..... 61
4.5.1 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2..... 61
4.5.2 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนนกลุ่มอายุที่ 3..... 62
4.5.3 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3..... 65
4.5.4 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ..... 67
4.6 ใช้คำอื่น ๆ หลายชนิดนอกเหนือจากคำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก... 70
4.6.1 การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ กับไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้..... 70
1.) การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 และมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ในทุกกลุ่มอายุ..... 70
2.) การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุและมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ในกลุ่มอายุต่าง ๆ 71

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

3.) การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกัน หรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3..... 72
4.6.2 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก กับไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ 73
4.6.3 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน..... 78
1.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุที่ 3..... 78
2.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุต่าง ๆ 78
3.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุที่ 1 หรือ 2..... 80
4.6.4 การใช้คำศัพท์ที่มีผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้กับการใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน..... 81
1.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้..... 81
2.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้..... 84
3.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 และ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้..... 85

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

4.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.... 85
5.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ 86
6.) ผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ 87

5 การแปรด้านเสียงของผู้พูดในสามกลุ่มอายุที่ต่างกัน และการเปลี่ยนแปลงเสียงในคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน
5.1 การแปรเสียงพยัญชนะ..... 89
5.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะที่พยางค์ใดพยางค์หนึ่ง..... 89
5.1.1.1 พยัญชนะต้น..... 89
1.) พยัญชนะต้นเดี่ยว..... 89
(1) การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น..... 89
(2) การกลมกลืนเสียงพยัญชนะ..... 91
2.) พยัญชนะต้นควบกล้ำ..... 93
(1) การละเสียง..... 93
(1.1) พยางค์รอง..... 94
(1.2) พยางค์หลัก..... 97
(2) การแทรกเสียง..... 97
5.1.1.2 พยัญชนะท้าย..... 98
1.) การแปรระหว่างพยัญชนะท้ายที่มีฐานกรณ์ที่เกิดที่เพดานอ่อนและเพดานแข็งเมื่อตามหลังสระสูง..... 98
(1) การเปลี่ยนเป็นเสียงเพดานแข็ง..... 98
(2) การแปรระหว่างเสียง [-c] และ [-k] เมื่อเกิดตามหลังเสียงสระสูง 98
2.) การละเสียงและการแทรกเสียงพยัญชนะท้ายที่พยางค์รอง..... 100
(1) การละเสียง..... 100

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

(2) การแทรกเสียง..... 103
(2.1) การแทรกเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รอง
หรือพยางค์นำ..... 103
(2.2) การแทรกเสียงพยัญชนะท้ายเสียงอื่นที่พยางค์รอง
หรือพยางค์นำ..... 104
3.) การแปรเสียงพยัญชนะท้ายที่พยางค์หลัก..... 105
(1) การแปรเสียงพยัญชนะท้าย..... 105
(2) การคงเสียงพยัญชนะท้าย..... 106
5.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะที่พยางค์รองและพยางค์หลัก..... 106
5.2 การแปรเสียงสระ..... 109
5.2.1 การแปรความยาวของสระ..... 109
5.2.1.1 เสียงสั้นแปรเป็นเสียงยาว..... 109
1.) พยางค์นำหรือพยางค์รอง..... 109
(1) พยางค์นำ..... 109
(2) พยางค์รอง..... 111
2.) พยางค์หลัก..... 111
5.2.1.2 เสียงยาวแปรเป็นเสียงสั้น..... 113
1.) พยางค์รอง..... 113
2.) พยางค์หลัก..... 113
5.2.2 การแปรเสียงสระ..... 114
5.2.2.1 พยางค์รองหรือพยางค์นำ..... 114
1.) พยางค์เปิด..... 114
(1) การแปรเสียงสระจากสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิม เป็นสระอื่น ๆ 115
(2) การใช้สระแปรใด ๆ 116
(3) การใช้สระแปรใด ๆ โดยมีการใช้สระกลาง [ə] ร่วมด้วย..... 122
2.) พยางค์ปิด..... 122

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

5.2.1.2 พยางค์หลัก 123
1.) การแปรเสียงสระเดี่ยว..... 123
2.) สระเดี่ยวแปรเป็นสระประสม..... 123
5.3 การแปรเสียงพยัญชนะและสระ..... 124
5.3.1 การแปรเสียงพยัญชนะและสระในพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด..... 124
5.3.1.1 การแปร 2 ลักษณะ 124
5.3.1.2 การแปรหลายรูปแบบ..... 125
5.3.2 การแปรเสียงพยัญชนะและสระในพยางค์รองหรือพยางค์นำ
ที่เป็นพยางค์เปิด..... 126
5.4 การแปรของพยางค์..... 127
5.4.1 พยางค์รองหรือพยางค์นำ..... 127
5.4.1.1 การแปรขนาดพยางค์..... 127
1.) การทำให้พยางค์เล็กลง..... 127
(1) การลดรูปในพยางค์เต็ม..... 127
(1.1) พยางค์ปิด..... 127
(1.2) พยางค์เปิด..... 129
(2.) การลดรูปคำควบกล้ำ..... 130
(2.1) พยัญชนะเสียงแรกเป็น [s] 131
(2.2) พยัญชนะเสียงแรกเป็น [th] 132
(3) การลดรูปคำ 2 พยางค์หรือคำประสมเป็นคำพยางค์เดียว..... 132
2.) การยืดเสียงพยางค์..... 133
5.4.1.2 การแปรจำนวนพยางค์..... 136
1.) การละพยางค์..... 136
(1) การละพยางค์ในคำ 2 พยางค์..... 136
(2) การละพยางค์ในคำหลายพยางค์..... 137
2.) การเติมพยางค์..... 137
(1) การเติมพยางค์เข้าข้างหน้าพยางค์หลัก..... 137

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

(1.1) การเติมพยางค์นำที่ขึ้นต้นด้วย
เสียง [k] เป็นพยัญชนะต้น..... 137
(1.2) การเติมพยางค์ข้างหน้าพยางค์หลัก..... 138
(1.3) การเติมพยางค์นำหรือพยางค์รองที่ขึ้นต้นด้วยเสียง
พยัญชนะอื่นหรือพยัญชนะที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์..... 139
(2) การเติมพยางค์รองที่มีความหมายข้างหน้าพยางค์หลัก..... 140
(3) การเติมพยางค์ข้างหลังพยางค์หลัก..... 140
5.4.2 การแปรร่วมกันระหว่างพยางค์นำหรือพยางค์รองและพยางค์หลัก..... 141
5.4.2.1 การรวบพยางค์..... 141
5.4.2.2 การแปรเสียงคำควบกล้ำเป็นคำ 2 พยางค์..... 142
5.5 การเปลี่ยนแปลงเสียงคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน..... 142
5.5.1 คำยืมทั้งคำ..... 142
5.5.1.1 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียง..... 142
1.) คำพยางค์เดียว..... 143
2.) คำ 2 พยางค์..... 145
3.) คำหลายพยางค์..... 147
5.5.1.2 การเปลี่ยนแปลงพยัญชนะที่เพดานอ่อนให้เป็นเสียงเพดานแข็ง.... 148
5.5.1.3 การเปลี่ยนแปลงสระ..... 149
1.) การเปลี่ยนแปลงความยาวสระ..... 149
(1) เสียงสั้นเป็นเสียงยาว..... 149
(2) เสียงยาวเป็นเสียงสั้น..... 149
2.) การเปลี่ยนเสียงสระ..... 150
5.5.1.4 การลดความก้องเสียงพยัญชนะ..... 151
5.5.1.5 การเปลี่ยนโครงสร้างพยางค์ 151
5.5.2 คำยืมแบบบางส่วน 152
5.5.2.1 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียง..... 152
5.5.2.2 การเปลี่ยนโครงสร้างพยางค์ 153

Copyright by Mahidol University

สารบัญ (ต่อ)

6 อภิปรายและสรุป

6.1 สรุปผลการศึกษา..... 154

6.1.1 การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้พูดสามกลุ่มอายุในภาษาเขมรตะลุงเก่า..... 154

6.1.2 การแปรด้านเสียงของผู้พูดในสามกลุ่มอายุที่ต่างกัน และการเปลี่ยนแปลงเสียงในคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน..... 157

6.1.2.1 การแปรด้านเสียงของผู้พูดในสามกลุ่มอายุที่ต่างกัน 157

6.1.2.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงในคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน..... 160

6.2 การอภิปรายผลการศึกษา..... 160

6.3 ข้อเสนอแนะ 161

บรรณานุกรม..... 162

ภาคผนวก ก..... 164

ภาคผนวก ข..... 175

ภาคผนวก ค..... 197

ประวัติผู้วิจัย..... 254

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง ภาพ และแผนภูมิ

ตารางที่		หน้า
1	หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาเขมรตะลุงเก่า.....	12
2	หน่วยเสียงสระในภาษาเขมรตะลุงเก่า.....	13
3	คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ที่ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้ โดยไม่มีการแปรเสียง.....	39
4	คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ แต่บางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรร่วมด้วย หรือบางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรของคำศัพท์เท่านั้น.....	40
5	การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1.....	43
6	การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2.....	43
7	การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ.....	44
8	การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2.....	45
9	การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3.....	47
10	การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3.....	48
11	การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ.....	49
12	คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	51
13	คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	58

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง ภาพ และแผนภูมิ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	คำศัพท์ที่ผู้พูดในทุกกลุ่มอายุ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	60
15	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2.....	62
16	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3.....	62
17	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3.....	65
18	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดในทุกกลุ่มอายุ.....	67
19	การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 และมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ในทุกกลุ่มอายุ.....	71
20	การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ และมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ในกลุ่มอายุต่าง ๆ	71
21	การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 การใช้คำยืมจากกภาษาไทยมาตรฐานในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3.....	72
22	คำศัพท์ที่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุต่าง ๆ	73
23	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุที่ 3.....	78
24	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุต่าง ๆ.....	79
25	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2.....	80

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง ภาพ และแผนภูมิ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
26	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	81
27	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	84
28	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 และ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	85
29	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2 และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	85
30	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	86
31	การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้.....	87
32	การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น.....	90
33	การกลมกลืนเสียงพยัญชนะ.....	92
34	การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยางค์รอง	94
35	การละเสียงของพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยางค์หลัก.....	97
36	การแทรกเสียง [r] ในตำแหน่งพยัญชนะต้นของพยางค์รอง หรือพยางค์นำ.....	97
37	การเปลี่ยนเป็นเสียงเพดานแข็งของ [-ŋ] เมื่อตามหลังสระหน้าที่เป็นสระสูง.....	98
38	การแปรระหว่างเสียง [-c] และ [-k] เมื่อเกิดตามหลังเสียงสระสูง.....	99
39	การละเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รอง.....	100
40	การแทรกเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รอง หรือพยางค์นำ.....	104
41	การแทรกเสียงพยัญชนะท้าย [-ʔ] หรือ [-h] ที่พยางค์รอง หรือพยางค์นำ.....	105
42	การแปรเสียงพยัญชนะท้ายที่พยางค์หลัก.....	105
43	การคงเสียงพยัญชนะท้าย [-r] หรือ [-w] ที่พยางค์หลัก.....	106
44	การแปรเสียงพยัญชนะที่พยางค์รองและพยางค์หลัก.....	107

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง ภาพ และแผนภูมิ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
45	การแปรความยาวสระ จากสั้นเป็นยาวในพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด.....	110
46	การแปรความยาว จากสั้นเป็นยาวในพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด.....	111
47	การแปรความยาวสระ จากสั้นเป็นยาวในพยางค์หลัก.....	112
48	การแปรความยาวสระ จากยาวเป็นสั้นในพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด.....	113
49	การแปรความยาวสระ จากยาวเป็นสั้นที่พยางค์หลัก.....	114
50	การแปรเสียงสระ จากสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิม [ɒ] หรือ [ɒ:] เป็นสระอื่น ๆ ในพยางค์นำ หรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด.....	116
51	การใช้สระแปรต่าง ๆ ยกเว้นสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิมในพยางค์นำ หรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด.....	117
52	การใช้สระแปรใด ๆ และสระกลาง [ə] ในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด	122
53	การแปรเสียงสระในพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด.....	122
54	การแปรเสียงสระเดี่ยวจากเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่งที่พยางค์หลัก.....	123
55	การแปรเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสมที่พยางค์หลัก.....	124
56	การแปร 2 ลักษณะในพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด.....	125
57	การแปรหลายรูปแบบของพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด.....	126
58	การแปรเสียงพยัญชนะต้น และสระในพยางค์รอง หรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด....	126
59	การลดรูปพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด เป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์....	128
60	การลดรูปพยางค์รอง หรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิดที่มี [m] เป็นพยัญชนะต้น เป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์.....	130
61	การลดรูปคำควบกล้ำที่มี [s] เป็นพยัญชนะที่เกิดในตำแหน่งแรก.....	131
62	การลดรูปคำควบกล้ำที่มี [th]เป็นพยัญชนะที่เกิดในตำแหน่งแรก.....	132
63	การลดรูปคำ 2 พยางค์ หรือคำประสมเป็นคำพยางค์เดียว.....	132
64	การยืดเสียงพยางค์จากคำควบกล้ำ เป็นคำ 2 พยางค์.....	134
65	การละพยางค์รองในคำ 2 พยางค์.....	136
66	การละพยางค์นำในคำหลายพยางค์.....	137

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง ภาพ และแผนภูมิ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
67	การเติมพยางค์ข้างหน้าพยางค์หลัก โดยเติมพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะกัก ที่เพดานอ่อน [k] เป็นพยัญชนะต้น.....	138
68	การเติมพยางค์ข้างหน้าพยางค์หลัก โดยเป็นพยางค์ที่มีพยัญชนะกักเสียง อื่น ๆ เป็นเสียงพยัญชนะต้น.....	139
69	การเติมพยางค์ข้างหน้าพยางค์หลัก โดยเป็นพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยเสียงพยัญชนะ เหลว [l] พยัญชนะกักที่เพดานอ่อน [ʔ] หรือพยัญชนะเหลว [l] พยัญชนะนาสิก [n] ที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์เป็นเสียงพยัญชนะต้น.....	139
70	การเติมพยางค์รองที่มีความหมายข้างหน้าพยางค์หลัก.....	140
71	การเติมพยางค์ข้างหลังพยางค์หลัก.....	140
72	การแปรร่วมกันระหว่างพยางค์นำ หรือพยางค์รองและพยางค์หลัก.....	141
73	การแปรเสียงคำควบกล้ำเป็นคำ 2 พยางค์	142
74	การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำพยางค์เดียว.....	143
75	การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำ 2 พยางค์.....	146
76	การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำหลายพยางค์.....	148
77	การเปลี่ยนเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นเสียงเพดานอ่อนให้เป็นเสียงเพดานแข็งในคำยืม..	148
78	การเปลี่ยนความยาวสระจากเสียงสั้นเป็นเสียงยาวในคำยืม.....	149
79	การเปลี่ยนความยาวสระจากเสียงยาวเป็นเสียงสั้นในคำยืม.....	149
80	การเปลี่ยนเสียงสระในคำยืม.....	150
81	การลดความก้องพยัญชนะต้นเสียงเหลวในคำยืม.....	151
82	การเปลี่ยนโครงสร้างพยางค์ในคำยืม.....	151
83	การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมแบบบางส่วน.....	152
84	การเปลี่ยนโครงสร้างพยางค์ในคำยืมแบบบางส่วน.....	153
85	สรุปการใช้คำศัพท์แปรต่าง ๆ นอกเหนือจากคำศัพท์ที่เป็นคำคำเดียวกันกับ คำศัพท์หลัก ของผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ.....	156

Copyright by Mahidol University

สารบัญตาราง ภาพ และแผนภูมิ (ต่อ)

ภาพที่ หน้า

1 แผนที่จังหวัดบุรีรัมย์..... 7

2 แผนที่อำเภอประโคนชัย..... 8

3 แผนที่ตำบลโคกม้า..... 9

4 ภาพถ่ายทางอากาศของหมู่บ้านตะลุงเก่า..... 10

แผนภูมิที่

1 แสดงการจัดตระกูลภาษา Austroasiatic และตระกูลภาษาย่อย มอญ-เขมร..... 11

Copyright by Mahidol University

คำอธิบายสัญลักษณ์

:	=	เสียงยาวของสระ
/ /	=	การถ่ายเสียงในระดับสัทศาสตร์ (Phonetics)
[ ]	=	การถ่ายเสียงในระดับสรศาสตร์ (Phonemics)
~	=	แปรเป็น
/	=	ปรากฏ
-	=	ไม่ปรากฏ

Copyright by Mahidol University

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อที่จะศึกษา

กลุ่มคนที่พูดภาษาเขมรในประเทศไทย เป็นกลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนอย่างเด่นชัดในด้านภาษาและวัฒนธรรม เมื่อพูดถึงกลุ่มชนที่พูดภาษาเขมรได้ในประเทศไทย คนทั่วไปก็มักจะนึกถึงผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณอีสานใต้ 3 จังหวัด คือ สุรินทร์ บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ ซึ่งนับว่าเป็นตัวแทนชาวเขมรถิ่นไทย เนื่องจากมีประชากรที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทย[1] อาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และใช้ภาษาของตนสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน

ชาวบ้านตะลุงเก่า ต.โคกม้า อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ เป็นกลุ่มชนชาวเขมรถิ่นไทยที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้มานานนับเป็นร้อยปี ชาวบ้านตะลุงเก่าก็เช่นเดียวกันกับชาวเขมรถิ่นไทยโดยทั่วไปคือมีการติดต่อกับชาวเขมรกัมพูชาน้อยมาก เนื่องจากข้อจำกัดทางภูมิศาสตร์ และการเมืองการปกครองโดยเฉพาะในช่วงกัมพูชาอยู่ในภาวะไม่ปกติ มีการสู้รบภายใน ไม่มีการติดต่อระหว่างกันนับเป็นเวลาสิบ ๆ ปี ซึ่งเมื่อมองในแง่ดีแล้วก็นับว่าเอื้อประโยชน์ในการรักษาลักษณะดั้งเดิมของภาษาเขมร

---

[1] โดยทั่วไปกลุ่มคนบริเวณนี้ได้ชื่อว่า /khmɛː lɤː/ ซึ่งหมายถึงเขมรบนหรือเขมรเหนือ ทั้งนี้โดยเทียบกับการเรียกชาวเขมรที่อยู่ในประเทศกัมพูชาว่า /khmɛː krɔːm/ เขมรล่าง หรือเขมรต่ำ ในปี 2531 มีการประชุมที่จังหวัดสุรินทร์ จัดโดยสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล และตัวแทนผู้ใช้ภาษาเขมรจากบริเวณอีสานใต้ ที่ประชุมได้ตกลงให้เรียกภาษาเขมรพื้นบ้านในประเทศไทยว่า "ภาษาเขมรถิ่นไทย" (สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และโสภนา ศรีจำปา, 2533: 4)

Copyright by Mahidol University

ถิ่นไทยไว้ไม่ให้เกิดการแทรกแซงทางภาษาจากภาษาเขมรในประเทศกัมพูชา เป็นประโยชน์ในแง่การศึกษาภาษาศาสตร์เชิงประวัติ แต่ในทางกลับกัน จากการที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางสังคมและการเมืองการปกครองของไทยในสถานภาพและความรู้สึกเป็นชาวไทยเต็มตัว ทำให้ชาวบ้านได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยเป็นอย่างมาก ชาวบ้านส่วนใหญ่พูดได้ทั้งภาษาเขมรและภาษาไทย ในปัจจุบันแทบจะไม่พบชาวบ้านตะลุงเก่าที่พูดหรือฟังภาษาไทยไม่เข้าใจแม้แต่ในผู้สูงอายุ จากการสังเกตของผู้วิจัยซึ่งเป็นชาวบ้านตะลุงเก่า พบว่าชาวบ้านตะลุงเก่า ซึ่งถึงแม้จะพูดภาษาเขมรในชีวิตประจำวันทั้งหมู่บ้าน แต่ในการพูดคุยทั่ว ๆ ไปนั้น ชาวบ้านใช้ภาษาไทยปนมาก และใช้คำศัพท์ภาษาเขมรผิดเพี้ยนกันต่าง ๆ นานา ซึ่งเห็นได้ชัดเจนมากขึ้นในกลุ่มคนรุ่นใหม่หรือกลุ่มคนอายุน้อย ๆ ในขณะที่คนอายุมากยังใช้คำศัพท์เก่า ๆ ดั้งเดิมในการพูดคุยในชีวิตประจำวันมากกว่า

เหตุผลดังกล่าวกระตุ้นให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ของคนต่างระดับอายุว่าจะมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันในลักษณะใด และคนตะลุงเก่ามีแนวโน้มการใช้คำศัพท์อย่างไรในอนาคต เนื่องจากยังไม่เคยมีการวิจัยในภาษาเขมรถิ่นไทยในด้านนี้มาก่อน ทั้งนี้การวิจัยนี้จะมีความสำคัญในแง่ของการบันทึกลักษณะการใช้คำศัพท์ของภาษาเขมรถิ่นไทยในสภาพแวดล้อมทางสังคมและในเวลาปัจจุบันไว้ด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนสามกลุ่มอายุในภาษาเขมรถิ่นไทยว่ามีการใช้คำศัพท์ที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.) เพื่อวิเคราะห์การแปรคำศัพท์ในด้านรูปลักษณะทางเสียงของคำ

Copyright by Mahidol University

1.3 สมมุติฐานในการศึกษา

1.) มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้คำศัพท์ของผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทยที่บ้านตะลุงเก่า ตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.) ระดับอายุเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียงตะลุงเก่า โดยเฉพาะผู้พูดที่มีอายุน้อย

1.4 ขอบเขตในการศึกษา

1.) ศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยของคนสามกลุ่มอายุในบ้านตะลุงเก่า ตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จากเจ้าของภาษาจำนวน 18 คน

2.) ศึกษาการใช้คำศัพท์ ทั้งในแง่ของรูปศัพท์ เสียงและความหมายว่ามีการใช้ในลักษณะใด โดยนำอายุ เพศ การศึกษา มาเป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ด้วย

3.) ศึกษาเฉพาะคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไปจำนวน 637 คำ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.) ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยของคนสามกลุ่มอายุ

2.) ทำให้ทราบถึงแนวโน้มการใช้คำศัพท์ในภาษาเขมรถิ่นไทยในอนาคต

3.) ผลการศึกษาอาจเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยอื่น ๆ เช่น การศึกษาวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์เชิงประวัติและภาษาศาสตร์สังคม

Copyright by Mahidol University

1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1.6.1 คนสามกลุ่มอายุ หมายถึง ชาย-หญิงที่ใช้ภาษาเขมรตะลุงเก่าพูดในชีวิตประจำวัน และมีอายุแตกต่างกันเป็น 3 ระดับอายุ แต่ละระดับอายุมี 6 คน แบ่งเป็นผู้ชาย 3 คน ผู้หญิง 3 คน สำหรับงานวิจัยนี้ได้แบ่งผู้พูดภาษาเขมรตะลุงเก่า ออกเป็น 3 กลุ่มอายุ ดังนี้

1.) กลุ่มอายุที่ 1 เป็นวัยผู้สูงอายุ มีอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป

2.) กลุ่มอายุที่ 2 เป็นกลุ่มบุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน มีอายุระหว่าง 35- 45 ปี

3.) กลุ่มอายุที่ 3 เป็นกลุ่มคนที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น มีอายุระหว่าง 15-25 ปี

1.6.2 ภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึง ภาษาไทยที่ใช้เป็นภาษาราชการของประเทศไทย

1.6.3 ภาษาเขมรตะลุงเก่า หมายถึง ภาษาเขมรถิ่นไทยที่ใช้พูดกันอยู่ในปัจจุบันที่บ้านตะลุงเก่า ตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.6.4 คำศัพท์ หมายถึง คำศัพท์ที่ใช้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน จำนวน 637 คำ

1.6.5 คำศัพท์หลัก หมายถึง คำศัพท์ในภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียง อ.เมือง จ.สุรินทร์ ที่บันทึกไว้ในพจนานุกรม Northern Khmer-Thai-English ของ Stephen Teel และพจนานุกรมเขมร (สุรินทร์)-ไทย-อังกฤษ รวบรวมโดย ฑะฌัน จันทรุพันธุ์ และชาติชาย พรหมจักรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ และเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของผู้พูดในบทที่ 4

1.6.6 คำศัพท์เดิม หมายถึง คำศัพท์ในภาษาเขมรตะลุงเก่าที่ใช้พูดอยู่ในชีวิตประจำวันและเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก กล่าวคือ เป็นคำที่มีรากศัพท์เดียวกันกับคำศัพท์หลัก

1.6.7 การแปรด้านเสียง (Phonological variation) หมายถึง การที่เสียงมากกว่า 1 เสียงสามารถใช้แทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยน

1.6.8 รูปแปร หมายถึง รูปของคำศัพท์เดียวกันที่มีลักษณะของเสียงต่างกัน โดยความแตกต่างของรูปแปรอาจอยู่ที่เสียงพยัญชนะ สระ หรืออาจเป็นทั้งสองเสียงรวมกัน และอาจอยู่ที่จำนวน

Copyright by Mahidol University

พยางค์ต่างกัน รูปแปรในการศึกษานี้หมายถึงรูปที่มีการแปรเสียงจากรูปคำที่ใช้โดยผู้พูดส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้พูดที่มีอายุมาก

1.6.9 <u>การแปรคำศัพท์</u> (Lexical variation) หมายถึง การใช้คำศัพท์อื่นซึ่งไม่ใช่คำที่เป็นคำเดียวกันกับศัพท์หลัก เช่น ใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก หรือใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน หรืออื่น ๆ

1.7 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพื้นที่ที่จะศึกษา

บ้านตะลุงเก่า ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 9 ตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ห่างจากอำเภอประโคนชัย 9 กิโลเมตรและห่างจากจังหวัดบุรีรัมย์ 44 กิโลเมตร มีอาณาเขตทางทิศเหนือติดต่อกับบ้านเกียรติเจริญและบ้านโคกตะโก ทิศใต้ติดต่อกับบ้านโคกเพชร ทิศตะวันออกติดต่อกับบ้านศรีถาวรหรือบ้านฉันเพลและทิศตะวันตกติดต่อกับบ้านบาตร

ประชากรของหมู่บ้านตะลุงเก่าทั้งหมดพูดภาษาเขมร ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ปลูกผักและจับสัตว์น้ำ ในฤดูกาลว่างเว้นจากการทำนาอาจจะเข้ามาเป็นแรงงานรับจ้างในพื้นที่ก่อสร้างต่าง ๆ โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร

จากการสอบถามนายยวด สิทธิสังข์ และนายรวม พวงประเสริฐกุล ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 และ 9 ตามลำดับ บ้านตะลุงเก่ามีจำนวนประชากรในต้นปี 2541 จำนวน 1,439 คน มีจำนวนหลังคาเรือน 237 หลังคาเรือน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

	หลังคาเรือน	ประชากร	หญิง	ชาย
หมู่ 3	140	858	433	425
หมู่ 9	7	581	(ไม่ได้แยก)	
รวม	237	1,439		

Copyright by Mahidol University

มีข้อมูลเกี่ยวกับการสาธารณูปโภคที่สำคัญในหมู่บ้านตะลุงเก่าดังนี้

ปี พ.ศ.2525 มีไฟฟ้าในหมู่บ้าน

ปี พ.ศ.2528 มีการแบ่งการปกครองในหมู่บ้านเป็นหมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 9 จากเดิมมีเพียงหมู่ที่ 3 การแบ่งเขตนี้ยึดตามแนวถนนที่ตัดผ่านหมู่บ้านเป็นสำคัญ หมู่ที่ 3 จะอยู่ทางทิศตะวันออกของถนนและหมู่ที่ 9 อยู่ทางทิศตะวันตก

ปี พ.ศ. 2541 มีการสร้างถนนใหม่เป็นถนนราดยาง

ปี พ.ศ. 2542 เริ่มติดตั้งประปาหมู่บ้าน

หมู่บ้านตะลุงเก่าเป็นชุมชนโบราณ 1 ใน 143 แห่งของจังหวัดบุรีรัมย์ มีพื้นที่ประมาณ 700 x 900 เมตร สันฐานหมู่บ้านเป็นรูปทรงกลม ล้อมรอบด้วยคูน้ำและคันดิน ดังที่เรียกกันว่า "เมืองในสมัยทวาราวดี " (หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์, 2532) ในหมู่บ้านแห่งนี้ยังไม่มีการศึกษาทางโบราณคดีมากนัก เพียงแต่มีการพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์โดยเอกชนบ้าง เช่น ถ้วยชาม แหวน โครงกระดูก เป็นต้น

โดยทั่วไปชาวบ้านเรียกบ้านตะลุงเก่าเป็นภาษาเขมรว่า [srɔ? pantiːəj] [srɔ?] แปลว่า 'หมู่บ้าน' [pantiːəj] หมายถึง 'เขตป้อม ค่ายทหาร' จากการสัมภาษณ์นางทวน แย้มงาม อายุ 74 ปี บอกว่า เมื่อประมาณปี พ.ศ.2443 มีกลุ่มผู้บุกเบิกมาอยู่ที่หมู่บ้านตะลุงเก่า 5-6 คน มีนายขาว พวงประโคน ซึ่งเป็นตาของนางทวน เป็นผู้นำ คนกลุ่มนี้ได้ย้ายมาจากพื้นที่เขตอำเภอประโคนชัยเพื่อหาพื้นที่เหมาะสมที่จะตั้งรกรากและได้ตกลงใจอยู่ที่บริเวณที่เป็นหมู่บ้านตะลุงเก่าในขณะนี้ ในขณะนั้นบริเวณนี้เป็นหมู่บ้านร้างกลางป่าทึบ

เกี่ยวกับอำเภอประโคนชัย อำเภอประโคนชัยเป็นเมืองที่มีความเจริญมาเก่าแก่แต่โบราณนับเป็นพันปีแล้ว เดิมมีชื่อว่า "เมืองตลุง" คำว่าตลุงเป็นภาษาเขมร แปลว่า 'เสาใหญ่' หรือ 'เสาหิน' ซึ่งใช้สำหรับผูกช้าง เดิมเมืองตลุงนี้คงเรียกชื่อ "ปันแตียยตลุง" เมืองตลุงเดิมขึ้นตรงต่อเมืองนครราชสีมา ในปี พ.ศ.2440 ได้ตั้งขึ้นเป็นอำเภอหนึ่งของเมืองบุรีรัมย์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2482 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอประโคนชัย (พัชรินทร์ ศิริอำพันธ์กุล, ม.ป.ป.: 130) ปัจจุบันนี้ชาวบ้านยังเรียกว่า "ตลุง" อยู่และหมายถึงบริเวณเขตสุขาภิบาลอำเภอประโคนชัย ส่วนบ้านตะลุงเก่าอยู่ห่างจากเขตสุขาภิบาลประโคนชัยหรือเมืองตลุง ประมาณ 9 กิโลเมตร

Copyright by Mahidol University

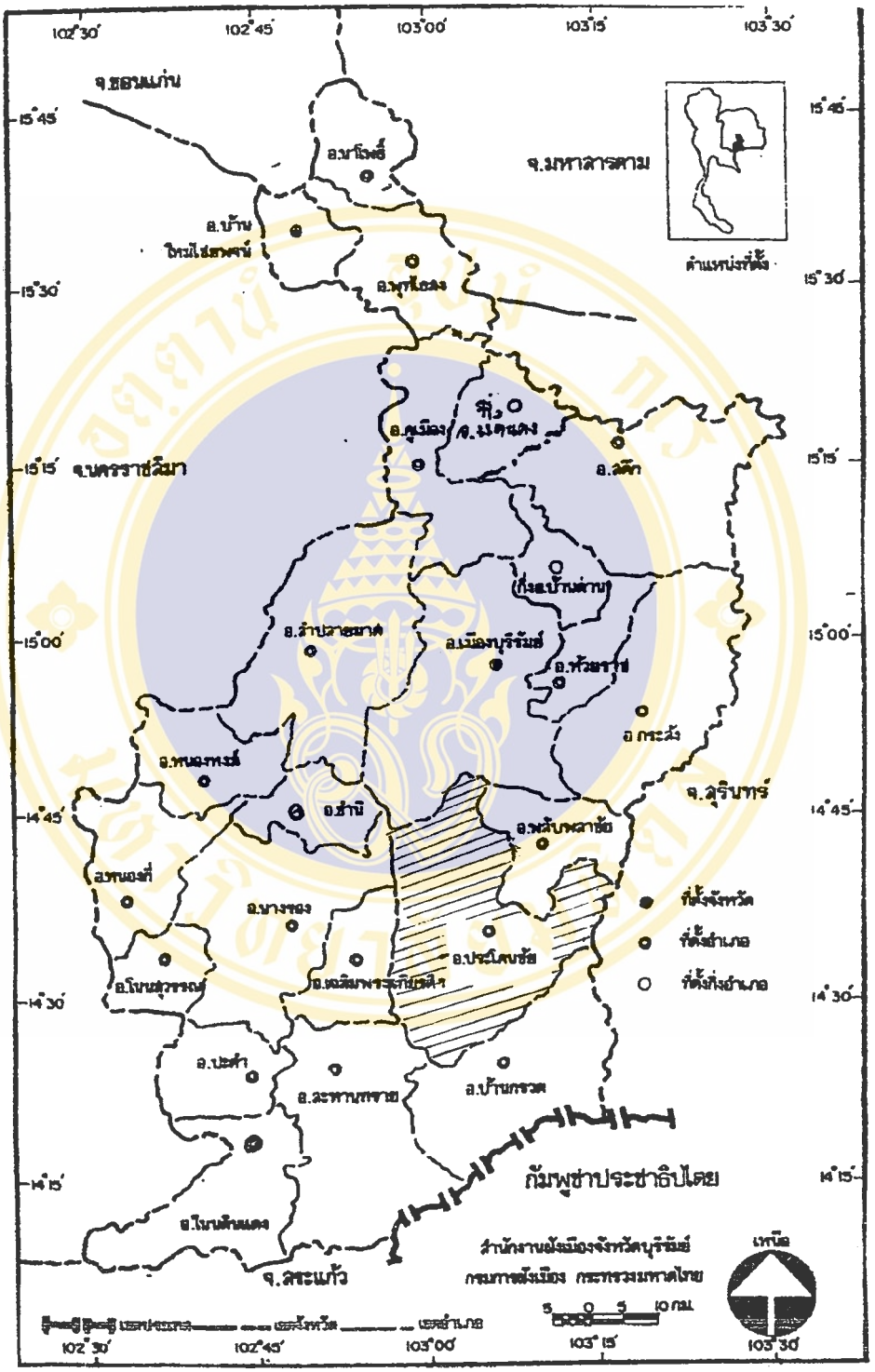

ภาพที่ 1 แผนที่จังหวัดบุรีรัมย์

(สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์, 2540: หน้าแรก)

Copyright by Mahidol University

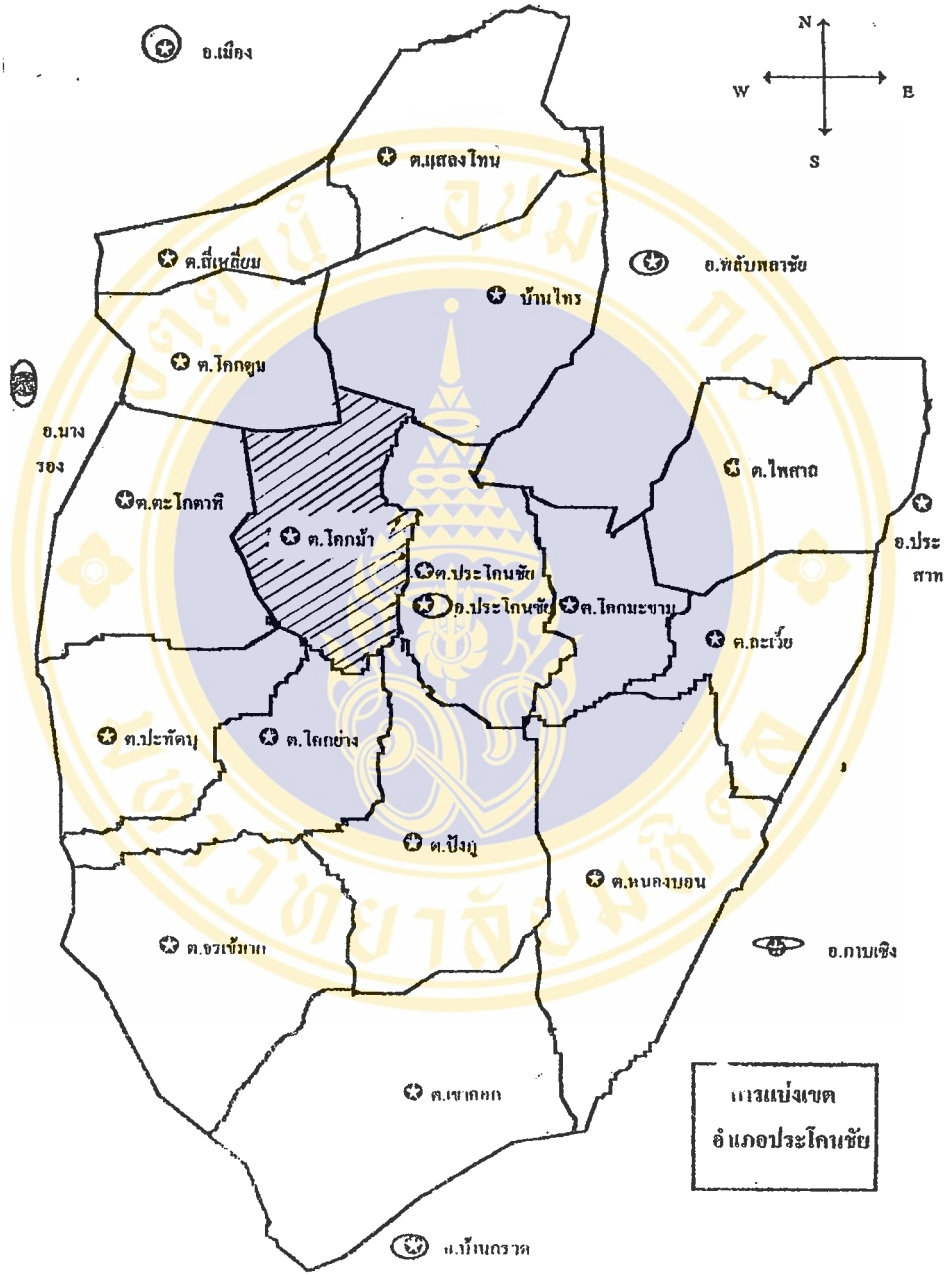

<u>ภาพที่ 2</u> แผนที่อำเภอประโคนชัย

(วุฒิพงศ์ คงเสนาและคนอื่น ๆ , บรรณาธิการ, 2540: 105)

Copyright by Mahidol University

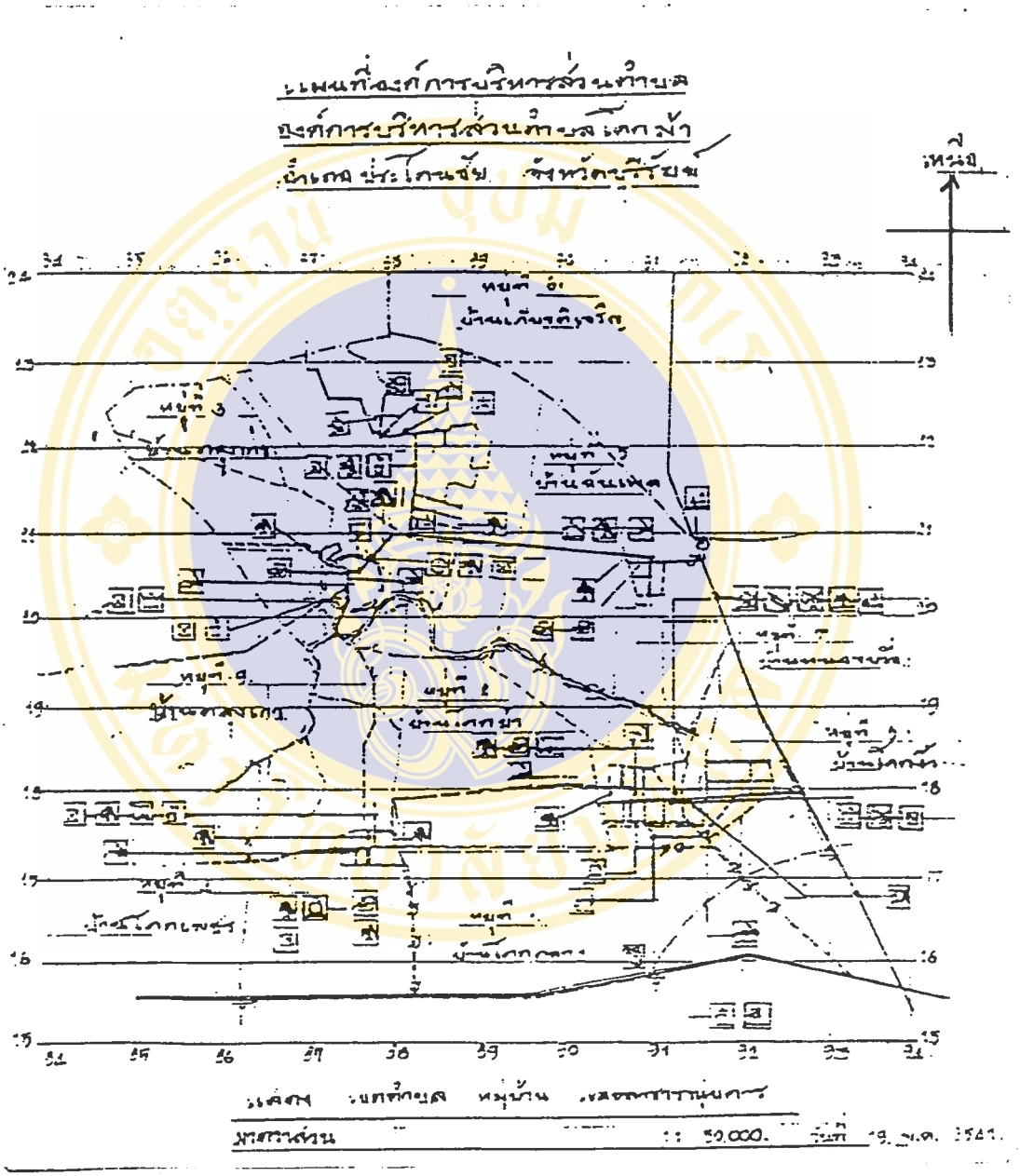

ภาพที่ 3 แผนที่ตำบลโคกม้า

(องค์การบริหารส่วนตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย, แผนที่ 2541)

Copyright by Mahidol University

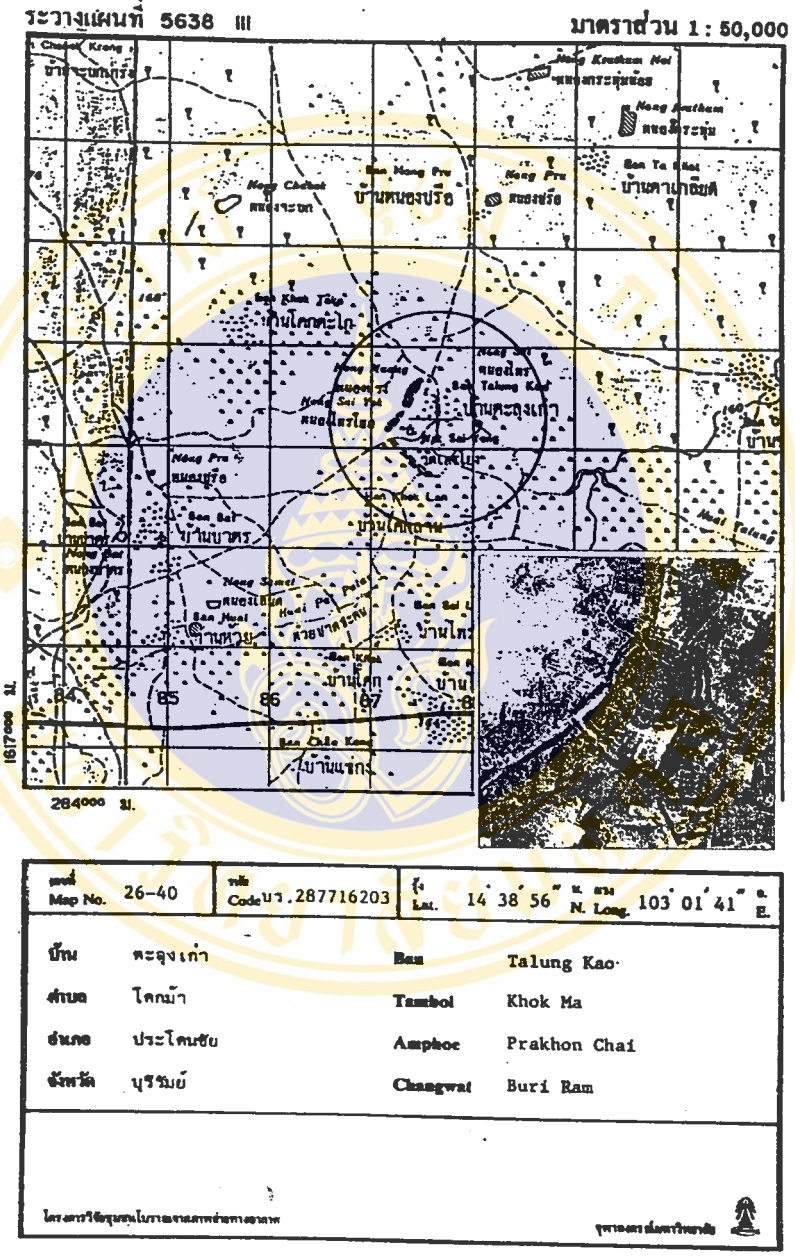

ภาพที่ 4 ภาพถ่ายทางอากาศของหมู่บ้านตะลุงเก่า
(หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์, 2532: 114)

Copyright by Mahidol University

1.8 การจัดตระกูลภาษาเขมรถิ่นไทย

ภาษาเขมรถิ่นไทยเป็นภาษาย่อยของภาษาเขมร (Khmer) ซึ่งเป็นภาษาในกลุ่มย่อยมอญ-เขมร (Eastern Mon-Khmer Subgroup) ของตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก ดังแผนภูมิการจัดแบ่งตระกูลภาษาของ Diffloth (1980) ต่อไปนี้

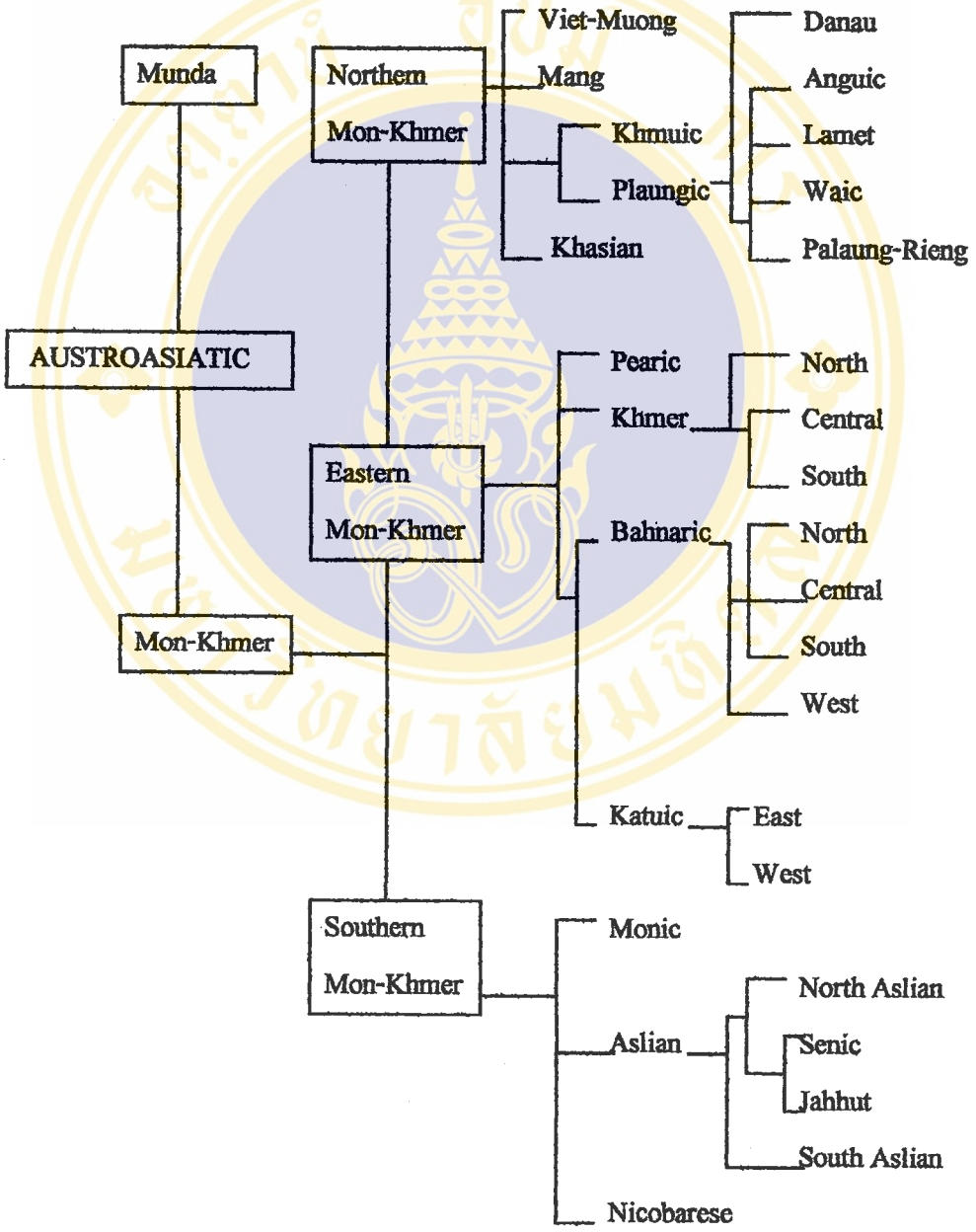

แผนภูมิที่ 1 แสดงการจัดตระกูลภาษา Austroasiatic และตระกูลภาษาย่อยมอญ-เขมร (Diffloth, 1980)

Copyright by Mahidol University

1.9 ระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านตะลุงเก่า

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาระบบเสียงของภาษาเขมรถิ่นไทย ทั้งจากที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วคือการศึกษาเรื่องระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยที่อำเภอประโคนชัย ของกฤษณา ยศมงคล (Krissana Yodmongkhon) ในปี พ.ศ. 2526 ซึ่งภาษาเขมรตะลุงเก่ามีความคล้ายคลึงกับภาษาเขมรถิ่นไทยที่อำเภอประโคนชัย เนื่องจากอยู่ในพื้นที่เดียวกัน และจากการศึกษาด้วยตนเองที่บ้านตะลุงเก่า ต. โคกม้า อ.ประโคนชัย จ.บุรีรัมย์ พอจะสรุประบบเสียงของภาษาเขมรถิ่นไทยบริเวณดังกล่าวได้ดังนี้

1.) หน่วยเสียง

ก.) พยัญชนะ หน่วยเสียงพยัญชนะมี 22 หน่วยเสียง โดยส่วนใหญ่เหมือนหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาเขมรประโคนชัย แต่ภาษาเขมรประโคนชัยมีหน่วยเสียงพยัญชนะเสียงกักเสียดแทรก (Affricates) ได้แก่ / t͡ɕ / และ / t͡ɕʰ / ในภาษาเขมรตะลุงเก่ามีหน่วยเสียงพยัญชนะกัก /c/ และ /ch/ นอกจากนี้ในภาษาเขมรตะลุงเก่ามีหน่วยเสียง /f/ ซึ่งปรากฏในคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาเขมรตะลุงเก่า

		Bilabial	Alveolar	Palatal	Velar	Glottal
Stop	Vl.Unaspirated	p	t	c	k	ʔ
	Vl.Aspirated	ph	th	ch	kh	
	Vd.	b	d			
Fricative		f	s			h
Nasal		m	n	ɲ	ŋ	
Lateral			l			
Trill			r			
Semi-Vowel		w		j		

หน่วยเสียงพยัญชนะทุกหน่วยเสียงสามารถเป็นพยัญชนะต้นได้ และมีพยัญชนะควบกล้ำดังนี้

pl	/plaʔ/	[ˈplaʔ]	‘คลุก’
pr	/praj/	[ˈpraj]	‘เค็ม’

Copyright by Mahidol University

tr	/troː/	[ˈtroː]	‘ซอ’
cr	/cruŋ/	[ˈcruŋ]	‘มุม’
kl	/klɒː/	[ˈklɒː]	‘ไห’
kr	/kraːw/	[ˈkraːw]	‘นอก’
bl	/blaː/	[ˈblaː]	‘เท่าไร’
br	/brɔː/	[ˈbrɔː]	‘ขี้เหร่’
phl	/phlɛː/	[ˈphlɛː]	‘ผล (ไม้) ’
khl	/khlaːc/	[ˈkhlaːc ̚]	‘กล้วย’
sr	/srɛj/	[ˈsrɛj]	‘ผู้หญิง’

หมายเหตุ: ระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยที่อำเภอประโคนชัย มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /kʰw/ และ /hl/ ด้วย และไม่มีเสียงควบกล้ำ /cr/ และ /sr/

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายมี 14 เสียงเช่นเดียวกับภาษาเขมรถิ่นไทยอำเภอประโคนชัย ได้แก่ /p, t, c, k, ʔ ,m, n, ɲ, ŋ , h, l, r, j และ w/

ข.) สระ หน่วยเสียงสระในภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านตะลุงเก่ามีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 27 หน่วยเสียงและหน่วยเสียงสระประสม 4 หน่วยเสียงเช่นเดียวกับระบบเสียงสระภาษาเขมรถิ่นไทยที่อำเภอประโคนชัย ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 หน่วยเสียงสระในภาษาเขมรตะลุงเก่า

	Front		Central		Back	
	Short	Long	Short	Long	Short	Long
Closed	i	iː	ɯ	ɯː	u	uː
Half-closed	ɪ	ʊː	-	ɤː	ʊ	ʊː
Mid	e	eː	ə	əː	o	oː
Half-open	ɛ	ɛː	ʌ	ʌː	ɔ	ɔː
Open			a	aː	ɒ	ɒː
Closed	iə	iːə	ɯə		uə	

Copyright by Mahidol University

2.) รูปแบบพยางค์ (Syllable pattern) รูปแบบพยางค์ในภาษาเขมรถิ่นไทยบ้านตะลุงเก่ามี 3 รูปแบบ คือ

ก.) พยางค์หลัก (Major syllable) คือ พยางค์ที่ได้รับการลงเสียงเน้นหนัก สามารถเกิดได้ทั้งพยางค์เปิดและพยางค์ปิด ดังสูตรต่อไปนี้

$$C^{2}_{1}\,(C_{2})\,V^{3}\,(C_{3})$$

เช่น

/tiːə/	[ˈtiːə]	‘เปิด’
/cɯən/	[ˈcɯən]	‘เหยียบ’
/thaːh/	[ˈthaːh]	‘ถาด’
/pruəh/	[ˈpruəh]	‘ไพเราะ’
/khlɛːŋ/	[ˈkhlɛːŋ]	‘ว่าว’
/khniːə/	[khʌ.ˈniːə]	‘เพื่อน’
/thnam/	[thʌ.ˈnam]	‘ยา’

ข.) พยางค์รอง (Minor syllable) คือ พยางค์ที่มีการลงเสียงเน้นเบา สามารถเกิดได้ทั้งพยางค์ปิดและพยางค์เปิด มี 3 ชนิด คือ

(1) พยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (Open minor syllable)

CV

ซึ่งสระที่พบในพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิดนี้จะเป็นสระเสียงยาว

เช่น

/rʌːsʌj/	[ˌrʌː.ˈsʌj]	‘ไผ่’
/lʌːloːk/	[ˌlʌː.ˈloːk˥]	‘นกเขา’

---

[2] C = Consonant

[3] V = Vowel

Copyright by Mahidol University

(2) พยางค์รองที่เป็นพยางค์ควบกล้ำ (Clustered minor syllable)

CrV

เช่น

/prɔhɔʔ/	[ˌprɔ.ˈhɔʔ] ~ [ˌprɔː.ˈhɔʔ]	'ปลาร้า'
/trɔciəʔ/	[ˌtrɔ.ˈciəʔ] ~ [ˌtrɔː.ˈciəʔ]	'เย็น'
/crɔniːc/	[ˌcrɔ.ˈniːc] ~ [ˌcrɔː.ˈniːc˥]	'เสียม'
/krɒhɒːm/	[ˌkrɒ.ˈhɒːm]~[ˌkrɒː.ˈhɒːm]	'แดง'
/srɔwʌŋ/	[ˌsrɔ.ˈwʌŋ] ~[ˌsrɔː.ˈwʌŋ]	'เมา'

(3) พยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด (Closed minor syllable)

$C_1 (C_2) V N$[4]

เช่น

/kantuj/	[ˌkan.ˈtuj]	'หาง'
/cambʌːŋ/	[ˌcam.ˈbʌːŋ]	'ฟาง'
/pliŋplaːt/	[ˌpliŋ.ˈplaːt˥]	'ผีเสื้อ'

ค.) พยางค์นำ (Presyllable) คือพยางค์ที่ไม่มีการลงเสียงเน้น มี 2 ชนิด คือ

(1) พยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด (Open presyllable)

CV

ซึ่งสระที่พบในพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิดนี้จะเป็นสระที่ออกเสียงเบาและสั้นมาก เนื่องจากไม่ได้รับการลงเสียงเน้น

---

[4] N = Nasal

Copyright by Mahidol University

เช่น

/pʌko/	[pʌ.ˈkoː]	~ [pˆ.ˈkoː]	‘ฟ้าร้อง’
/pɔhɔʔ/	[pɔ.ˈhɔʔ]	~ [pˀ.ˈhɔʔ]	‘ปลาร้า’
/maluəʔ/	[ma.ˈluəʔ]	~ [mª.ˈluəʔ]	‘ผัก’

(2) พยางค์นำที่เป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (Presyllabic nasal)

N

เช่น

/mbel/	[ˀᵐm.ˈbel = m̩.ˈbel]	‘เกลือ’
/nluəʔ/	[ˀⁿn.ˈluəʔ = n̩.ˈluəʔ]	‘ผัก’
/ŋkuj/	[ˀᵑŋ.ˈkuj = ŋ̩.ˈkuj]	‘นั่ง’

3.) รูปแบบคำ (Word pattern) ภาษาเขมรตะลุงเก่ามีคำ 2 รูปแบบ คือ

ก.) คำ 1 พยางค์ (Monosyllabic word) เป็นคำที่มีพยางค์เป็นส่วนประกอบเพียงพยางค์เดียว คำ 1 พยางค์จะได้รับการลงเสียงหนักดังนี้

C (C) V (C)

ˈS[5]

เช่น

/cɛː/	[ˈcɛː]	‘เขี้ยว’
/wiːə/	[ˈwiːə]	‘คลาน’
/lɯːp/	[ˈlɯːp]	‘กลืน’
/miːən/	[ˈmiːən]	‘มี’
/wɯəh/	[ˈwɯəh]	‘วัด (คำกริยา)’

[5] ˈS = Strong stress syllable

Copyright by Mahidol University

/praʔ/	[ˈpraʔ]	‘เงิน (แร่เงิน)’
/traːw/	[ˈtraːw]	‘เผือก’
/crɯː/	[ˈcrɯː]	‘ไทร’
/kruː/	[ˈkruː]	‘ครู’
/blaː/	[ˈblaː]	‘เท่าไร’
/phlɯːɲ/	[ˈphlɯːɲ]	‘ฝน’
/khlah/	[ˈkhlah]	‘บ้าง’

ข.) คำสองพยางค์ (Disyllabic word) คำสองพยางค์ในภาษาเขมรดะลุงเก่า แบ่งได้ 2 ประเภทดังนี้

(1) คำสองพยางค์ที่ประกอบด้วยพยางค์หลักที่นำหน้าด้วยพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด ดังนี้

C(C)V. C(C)V(C)

CrV. C(C)V(C)

ˌW[6].ˈS

เช่น

/rʌːsʌj/	[ˌrʌː.ˈsʌj]	‘ไผ่’
/lʌːloːk/	[ˌlʌː.ˈloːkˀ]	‘นกเขา’
/prɔhɔʔ/	[ˌprɔ.ˈhɔʔ] ~ [ˌprɔː.ˈhɔʔ]	‘ปลาร้า’
/trɔciəʔ/	[ˌtrɔ.ˈciəʔ] ~ [ˌtrɔː.ˈciəʔ]	‘เย็น’

(2) คำสองพยางค์ที่ประกอบด้วยพยางค์หลักที่นำหน้าด้วยพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด ดังนี้

C(C) V N. C(C) V (C)

ˌW.ˈS

---

[6] ˌW = Weak stress syllable

Copyright by Mahidol University

เช่น

/kantuj/	[ˌkan.ˈtuj]	‘หาง’
/pliŋpla:t/	[ˌpliŋ.ˈpla:tˀ]	‘ผีเสื้อ’

(3) คำสองพยางค์ที่ประกอบด้วยพยางค์หลักที่นำหน้าด้วยพยางค์นำ ดังนี้

CV.C(C)V(C)

N.C(C) V (C)

U[7].ˈS

เช่น

/pɔhɔʔ/	[pɔ.ˈhɔʔ] ~ [pᵊ.ˈhɔʔ]	‘ปลาร้า’
/maluəʔ/	[maˌ.ˈluəʔ] ~ [mᵃ.ˈluəʔ]	‘ผัก’
/mbel/	[ʔᵐᵐm.ˈbel = mˌ.ˈbel]	‘เกลือ’
/nluəʔ/	[ʔⁿⁿn.ˈluəʔ = nˌ.ˈluəʔ]	‘ผัก

หมายเหตุ: รูปแบบพยางค์ของภาษาเขมรตะลุงเก่าคล้ายคลึงกับภาษาเขมรประโคนชัย แต่รูปแบบ Minor syllable หนึ่งของภาษาเขมรประโคนชัย คือ C (r) ə ที่เป็นพยางค์ควบกล้ำเป็นพยางค์ที่ไม่ได้รับเสียงเน้นหนัก เช่น

C (r) ə :

/tba:ɲ/	[təˌ.ˈba:ɲ]	‘ทอ’
/prtiəh/	[prəˌ.ˈtiəh]	‘พบ’

[7] U = Unstressed syllable

Copyright by Mahidol University

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาทางภาษาศาสตร์ในภาษาเขมรถิ่นไทย

2.1.1 ฑะฌัน จันทรุพันธุ์ และชาติชาย พรหมจักรินทร์ (2521) ได้ร่วมกันเขียนพจนานุกรม "พจนานุกรมเขมร(สุรินทร์)-ไทย-อังกฤษ" และได้กล่าวถึงระบบเสียงภาษาเขมร (สุรินทร์) โดยสังเขป

<u>พยัญชนะ</u> มีเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 21 เสียง พยัญชนะท้าย 11 เสียง w และ j ในพจนานุกรมเล่มนี้ได้วิเคราะห์ให้เป็นเสียงสระประสมกับ -u และ -i และไม่มี w และ j ปรากฏเป็นพยัญชนะท้าย พยัญชนะควบกล้ำมี 2 ประเภท คือ พยัญชนะควบกล้ำแท้ มี 9 คู่ คือ pl(ปล) pr(ปร) phl(พล) bl(บล) br(บร) tr(ตร) kl(กล) kr(กร) khl(คล) และพยัญชนะควบกล้ำไม่แท้ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 พวก คือ พยัญชนะควบกล้ำซึ่งมีลักษณะของเสียงสระลดเสียง [ə] แทรกอยู่ระหว่างพยัญชนะทั้งสอง และพยัญชนะควบกล้ำที่มีเสียงพยัญชนะแรกเป็นเสียงนาสิก /m, n, ɲ, ŋ/ ถ้า /m/ เป็นพยัญชนะแรกตามด้วย /p, m/ จะออกเสียงเหมือนเป็นหนึ่งพยางค์โดยไม่มีเสียงสระ (Syllabic nasal) ถ้า /m/ ตามด้วย /m/ จะออกเสียงในลักษณะที่มีเสียงสระ [ə] ลดรูปแทรกอยู่ ถ้า /m/ ตามด้วยเสียงพยัญชนะอื่นซึ่งไม่ใช่ /p/ หรือ /m/ จะออกเสียงในแบบที่มี [ə] ลดเสียงแทรกอยู่ ส่วน /n/ /ɲ/ และ /ŋ/ มักจะควบกล้ำกับพยัญชนะที่เกิดจากฐานกรณ์เดียวกัน และออกเสียงเหมือนเป็นหนึ่งพยางค์โดยไม่มีเสียงสระ

<u>สระ</u> มีสระแท้และสระประสม สระแท้ในภาษาเขมรมีลักษณะเสียงสั้นหรือยาวเป็นเสียงสำคัญของภาษา มีทั้งหมด 14 คู่ ส่วนสระประสมมีทั้งหมด 29 เสียงโดยส่วนใหญ่เป็นสระ

Copyright by Mahidol University

ประสมสองเสียงซึ่งแบ่งได้เป็น 3 พวก คือ พวกที่หนึ่งจะประสมกับ i พวกที่สองประสมกับ u และพวกที่สามประสมกับ a สระประสมบางคู่มีความแตกต่างระหว่างการออกเสียงสั้นหรือยาวเป็นลักษณะสำคัญ และมีสระประสมสามเสียงด้วย คือ iai uai และ iau

<u>ภารลงเสียงหนักเบา</u> คำพยางค์เดียวมักจะลงเสียงหนัก คำประสมที่ประกอบด้วยคำพยางค์เดียวมาเรียงต่อกันมักจะลงเสียงหนักทั้งสองพยางค์ คำสองพยางค์ที่ไม่ใช่คำประสม จะลงเสียงหนักพยางค์ท้าย พยางค์หน้าจะมีเสียงเบาและอาจมีการลดเสียงของพยางค์

<u>ทำนองเสียง</u> มี 3 แบบ คือ ทำนองเสียงขึ้นตอนท้าย จะใช้กับประโยคคำถามชนิดที่คำตอบจะเป็นแบบตอบรับหรือปฏิเสธ ทำนองเสียงตกตอนท้าย จะใช้กับประโยคคำถามซึ่งมีคำแสดงความเป็นคำถามเช่น ใคร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เป็นต้น หรือใช้กับประโยคที่ไม่ใช่คำถามทั่วไป ยกเว้นประโยคคำสั่ง ทำนองเสียงขึ้นและตกตอนท้าย จะใช้กับประโยคซึ่งเป็นคำสั่ง

2.1.2 กฤษณา ยศมงคล (Krissana Yodmongkhon) (1986) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "The Phonology of Northern Khmer (Prakhonchai District, Buriram Province)" การศึกษาพบลักษณะทางภาษาศาสตร์ดังนี้

<u>หน่วยเสียงพยัญชนะ</u> มี 21 หน่วยเสียง ทุกหน่วยเสียงสามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นของพยางค์ได้ ได้แก่
/p, t, k, ʔ ,p^h, t^h, k^h, b , d, t͡ɕ, t͡ɕ^h, s, h, m, n, ɲ, ŋ, l, r, j และ w/ มี 14 หน่วยเสียงที่สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายได้ ได้แก่ /p, t, c, k, ʔ ,m, n, ɲ, ŋ , h, l, r, j และ w/ และมีพยัญชนะควบกล้ำ 11 เสียง ได้แก่ /pl, pr, tr, kl, kr ,bl, br, p^hl, k^hl , k^hw และ hl/

<u>หน่วยเสียงสระ</u> มีสระเสียงสั้น 13 หน่วยเสียง สระเดี่ยวเสียงยาว 14 หน่วยเสียง และมีสระประสม 4 หน่วยเสียง

<u>พยางค์</u> มีพยางค์ 2 ชนิด ได้แก่ Major syllable และ Minor syllable โดย Major syllable จะรับเสียงเน้นหนัก (Strong stress) ส่วน Minor syllable รับเสียงเน้นเบา (Weak stress)

Copyright by Mahidol University

คำ มี คำ 2 ชนิด ได้แก่ คำ 1 พยางค์ (Monosyllabic word) และคำสองพยางค์ (Disyllabic word) โดยมีการเน้นเสียง 3 ประเภท คือ เสียงหนัก (Strong stress) เสียงเบา (Weak stress) และไม่มีการเน้นเสียง (Non stress)

ทำนองเสียง มี 3 ลักษณะคือ ทำนองเสียงตก (Falling contour) ทำนองเสียงขึ้น (Rising contour) และทำนองเสียงขึ้น-ตก (Rising-falling contour)

2.1.3 ประกอบ ผลงาม (Prakorb Phon-ngam) (1987) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "The Phonological Comparison of Spoken Central Khmer (Phnom Penh) and Northern Khmer (Surin)" มีผลการศึกษาดังนี้

หน่วยเสียงพยัญชนะ ภาษาเขมรทั้งสองถิ่นมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 17 หน่วยเสียงภาษาเขมรพนมเปญมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 13 หน่วยเสียง ในขณะที่ภาษาเขมรสุรินทร์มี 14 หน่วยเสียง โดยภาษาเขมรสุรินทร์มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /r/ ด้วย

หน่วยเสียงสระ ภาษาเขมรพนมเปญมีหน่วยเสียงสระ 36 หน่วยเสียง เป็นสระเดี่ยว 27 หน่วยเสียงและสระประสม 9 หน่วยเสียง ส่วนภาษาเขมรสุรินทร์มีหน่วยเสียงสระ 33 หน่วยเสียง เป็นสระเดี่ยว 28 หน่วยเสียงและสระประสม 5 หน่วยเสียง

คำ คำในภาษาเขมรทั้ง 2 ถิ่นอาจมี 1 หรือ 2 พยางค์ พยางค์หลักในคำ 2 พยางค์ของภาษาเขมรทั้ง 2 ถิ่นจะอยู่ที่พยางค์สุดท้าย มีการเน้นเสียง 2 ชนิดในภาษาเขมรพนมเปญ ได้แก่ เสียงเน้นหนัก (Strong stress) และเสียงเน้นเบา (Weak stress) เสียงเน้นหนักจะอยู่ที่Major syllable เสียงเน้นเบาจะอยู่ที่Minor syllable มีการเน้นเสียง 3 ชนิดในภาษาเขมรสุรินทร์ ได้แก่ เสียงเน้นหนัก (Strong stress) เสียงเน้นเบา (Weak stress) และไม่เน้นเสียง (Non-stress) เสียงเน้นหนักจะอยู่ที่ Major syllable เสียงเน้นเบาจะอยู่ที่Minor syllable และไม่มีการเน้นเสียงที่Presyllable

พยางค์ ภาษาเขมรทั้ง 2 ถิ่นต่างมีพยางค์ปิดและพยางค์เปิด ภาษาเขมรสุรินทร์มีพยางค์ 3 ชนิด ได้แก่ Major syllable Minor syllable และ Presyllable ในขณะที่ภาษาเขมรพนมเปญมีเพียง Major syllable และ Minor syllable เท่านั้น ภาษาเขมรสุรินทร์มีพยัญชนะควบกล้ำสองเสียง /CC-/

Copyright by Mahidol University

สามเสียง /CCC-/ และสี่เสียง /CCCC-/ ในขณะที่ภาษาเขมรพนมเปญมีเพียงพยัญชนะควบกล้ำ 2 เสียง /CC-/

ทำนองเสียง ภาษาเขมรทั้ง 2 ถิ่นมีทำนองเสียง 3 ชนิด ได้แก่ ทำนองเสียงตก (Falling contour) ทำนองเสียงขึ้น (Rising contour) และทำนองเสียงระดับสูง (High level contour) ในภาษาเขมรพนมเปญหรือทำนองเสียงสูง-ตก (Rising-falling contour) ในภาษาเขมรสุรินทร์

2.1.4 Stephen Teel (1988) เขียนพจนานุกรม "Northern Khmer-Thai-English Dictionary" โดยเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษากลุ่มหนึ่งที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยบริเวณ อ.เมือง จ.สุรินทร์เป็นส่วนใหญ่ ผู้รวบรวมได้บันทึกคำในภาษาเขมรเป็นภาษาไทยตามระบบการเขียนภาษาเขมรท้องถิ่นด้วยภาษาไทยตามข้อตกลงในที่ประชุมระหว่างตัวแทนผู้ใช้ภาษาเขมรและสถาบันภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดลได้จัดขึ้นในปี พ.ศ.2530-2531 ที่จังหวัดสุรินทร์

2.1.5 พรเพ็ญ สุจินพรัหม (Pornpen Sujinpram) (1989) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "Morphemes to Clauses in Northern Khmer (Surin)" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสนอการศึกษาระบบไวยากรณ์ภาษาเขมรเหนือตั้งแต่ระดับหน่วยคำจนถึงระดับอนุประโยคที่ใช้พูดที่บ้านเกาะตลุง ตำบลบุฤาษี อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ในการศึกษานี้ใช้ทฤษฎีแทกมีมิกบรรยายทั้งโครงสร้างและความหมาย

การศึกษาพบว่า โครงสร้างและความหมายของภาษามีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ในโครงสร้างหนึ่ง ๆ จะสามารถแสดงความหมายได้หลายความหมาย และในทำนองเดียวกัน ความหมายหนึ่งความหมาย ก็สามารถแสดงได้ด้วยโครงสร้างหลายโครงสร้าง

2.1.6 กชกร บุญเทียม (Kotchakorn Bunthiam) (1991) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "Expressives in Northern Khmer" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาถึงลักษณะคำเสริมสร้อยในภาษาเขมรท้องถิ่นในประเทศไทย เน้นศึกษาภาษาเขมรที่พูดในจังหวัดสุรินทร์

การศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางเสียงและความหมายของคำเสริมสร้อยดังนี้คือ เสียงสระที่มีตำแหน่งของระดับลิ้นที่สูงกว่าจะบอกถึงขนาดและปริมาณที่มากกว่าเสียงสระที่มีตำแหน่งของระดับลิ้นที่ต่ำกว่า เสียงสระประสมจะบอกถึงขนาดและปริมาณที่มากกว่าเสียงสระเดี่ยว เสียงสระกลางจะบอกถึงขนาดและปริมาณที่มากกว่าสระหน้าและสระหลัง

Copyright by Mahidol University

และเสียงสระหลังจะบอกถึงขนาดและปริมาณที่มากกว่าสระหน้า การเพิ่มเสียงพยัญชนะเข้าไปในคำเสริมสร้อยก็จะเน้นถึงความหมายของคำเสริมสร้อยให้เพิ่มขึ้นด้วยเหมือนกัน

2.1.7 สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และอรวรรณ ภูอิสระกิจ (2539) เขียนหนังสือเรื่อง "ลักษณะและการกระจายของภาษาเขมรถิ่นไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคตของพยัญชนะท้าย" การวิจัยนี้ศึกษาการกระจายของผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทยหรือภาษาเขมรที่พูดในประเทศไทย จากการเก็บข้อมูลในระดับหมู่บ้าน พบว่า มีผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทยในประเทศไทยมากกว่าหนึ่งล้านสามแสนคน โดยบริเวณที่มีผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ได้แก่ บริเวณจังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ สระแก้วและศรีสะเกษ ซึ่งเป็นเขตจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับประเทศกัมพูชา นอกจากจังหวัดหลักทั้งสี่นี้แล้วยังมีผู้พูดภาษาเขมรถิ่นไทยอาศัยอยู่ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี นครราชสีมา ปราจีนบุรี ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ฉะเชิงเทรา จันทบุรีและตราด

พร้อมกับการศึกษาการกระจายของจำนวนประชากรที่พูดภาษาเขมรถิ่นไทย คณะผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะการกระจายของเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาเขมรถิ่นไทยด้วยเนื่องจากคณะผู้วิจัยเห็นว่าการกระจายของเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเรื่องหนึ่งที่เป็นปัญหาในการตัดสินใจสร้างระบบเขียนภาษาเขมรถิ่นไทยด้วยอักษรไทยและเป็นลักษณะที่น่าสนใจลักษณะหนึ่งของภาษาเขมรถิ่นไทย พยัญชนะท้ายหลักที่คณะผู้วิจัยเน้นศึกษาคือเสียง (-ร) และเสียงแปร เสียง (-จ) และเสียงแปรและเสียง (-ญ) และเสียงแปร จากการเก็บข้อมูลคำในพื้นที่ 37 อำเภอพบว่า นอกจากการออกเสียงพยัญชนะท้ายทั้งสามของภาษาเขมรถิ่นไทยจะสัมพันธ์กับรูปพยัญชนะท้ายของภาษาเขมรกัมพูชาแล้วยังสัมพันธ์กับเสียงสระที่นำหน้าพยัญชนะท้ายที่ฐานกรณ์เพดานอ่อนด้วย กล่าวคือ คำที่ภาษาเขมรถิ่นไทยหลายถิ่นมีการออกเสียงพยัญชนะท้าย (-ร) จะมีรูปพยัญชนะ ร สะกด และคำที่เขียนด้วยรูปพยัญชนะ (-ง) และ (-ก) ซึ่งมีฐานกรณ์ที่เพดานอ่อนและเกิดกับสระหน้า ในหลายท้องถิ่นจะมีการออกเสียงเป็น (-ญ) และ (-จ) เนื่องจากอิทธิพลของเสียงสระหน้าในขณะที่คำที่เขียนด้วยพยัญชนะเพดานแข็ง (-ญ) และ (-จ) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงอย่างเด่นชัดเท่า

2.1.8 ประกอบ ผลงาม (Prakorb Phon-ngam) (1999) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "A Morphology Study of Northern Khmer" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้นำเสนอระบบหน่วยคำในภาษาเขมรถิ่นไทยซึ่งเป็นภาษาหนึ่งที่มีผู้พูดจำนวนมากในอาณาบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์และนำเสนอเงื่อนไขทางเสียงและทางไวยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อรูปแปรของหน่วยเสียงโดยนำเสนอในเรื่องของหน่วยทางภาษาที่คาบกึ่งระหว่างองค์ประกอบทางเสียง

Copyright by Mahidol University

ไวยากรณ์และความหมายที่ประกอบเป็นหน่วยคำ นำเสนอผลการศึกษาในรายละเอียดของหน่วยวิภัติปัจจัย (Affixes) หน่วยคำเสริมซ้ำ (Reduplication) และหน่วยของกลุ่มเสียงสร้างความหมาย (Sound symbolism) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการประสานทฤษฎีทางภาษาศาสตร์สามทฤษฎีคือ ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง (Structural grammar) แทกมีมิค (Tagmemics) และสรศาสตร์เพิ่มพูน (Generative phonology) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้เป็นผู้พูดภาษาเขมรที่มีถิ่นกำเนิดในอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ผลการศึกษาพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของเสียงในระดับหน่วยคำ กล่าวคือ มีการกร่อนและการกลายของเสียงโฆษะและเสียงอโฆษะในตำแหน่งต่าง ๆ ของคำซึ่งมีผลมาจากการลดรูปของพยางค์ในหน่วยคำนั้น ๆ นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่า องค์ประกอบทางเสียง ไวยากรณ์ และความหมายของคำมีความสัมพันธ์กันทั้งในหน่วยวิภัติปัจจัย หน่วยคำเสริมซ้ำ และหน่วยของกลุ่มเสียงสร้างความหมาย โดยเสียงกลุ่มหนึ่ง ๆ จะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์และทางความหมายที่แตกต่างกันไป กล่าวคือวิภัติปัจจัยแต่ละรูปจะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์และทางความหมายที่แตกต่างกัน ส่วนในหน่วยคำเสริมซ้ำนั้น ได้พบว่า คำธรรมดาทั่วไป (Plain word) และคำเสริมสร้อย (Expressive word) สามารถปรากฏในรูปหน่วยคำเสริมซ้ำประเภทต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมายเฉพาะบางอย่างของคำนั้น ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มเสียงท้ายคำซึ่งประกอบด้วยเสียงสระและเสียงพยัญชนะท้ายของคำสามารถบอกความหมายเฉพาะของกลุ่มคำนั้น ๆ ได้ด้วย

2.2 การศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์และการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์

2.2.1 กัญญารัตน์ ปั้นทอง (Gunyarat Punthong) (1975) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “An Analysis of Lexical Change among Three Generations in Kam Muang Dialect” วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำศัพท์ในภาษาคำเมืองซึ่งเป็นภาษาไทยถิ่นเหนือที่ใช้พูดกันอย่างกว้างขวางในจังหวัดเชียงใหม่และแถบเขตจังหวัดทางเหนืออื่น ๆ ของประเทศไทย วิเคราะห์การใช้คำของคนสามกลุ่มอายุ คือ กลุ่มที่ 1 อายุ 45-60 ปี กลุ่มที่ 2 อายุ 30-45 ปี และกลุ่มที่ 3 อายุ 15-30 ปี ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจาก 17 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่เมื่อเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2522 ใช้คำศัพท์ในการสัมภาษณ์ 300 คำ เป็นคำนาม 150 คำ คำกริยา 150 คำ

Copyright by Mahidol University

ผลการศึกษาพบว่า คำกริยามีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าคำนามคือเปลี่ยนแปลงเพียงร้อยละ 22 ในขณะที่คำนามเปลี่ยนแปลงร้อยละ 53.33 การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์เริ่มมีตั้งแต่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ที่ใช้คำศัพท์คำเมืองซึ่งรับมาจากรุ่นที่ 1 และยืมคำจากภาษาไทยมาตรฐาน การเปลี่ยนแปลงคำศัพท์นี้มีมากขึ้นในกลุ่มอายุที่ 3 ที่ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้นและใช้คำศัพท์คำเมืองน้อยลง

2.2.2 อุทัยวรรณ ต้นหยง (2526) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง " วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุในภาษาพวน" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงลักษณะของคำ-ความหมายในภาษาพวน โดยใช้คำศัพท์ในการสัมภาษณ์ 500 คำ เป็นคำนาม 300 คำและคำกริยา 200 คำ จำแนกออกเป็นกลุ่มคำต่าง ๆ 41 กลุ่มคำ และใช้ผู้บอกภาษาเป็นผู้พูดภาษาพวน ชาย-หญิง จากอำเภอเมือง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี รวมทั้งสิ้น 63 คน ซึ่งแบ่งออกตามระดับอายุเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่ม 50 ปีขึ้นไป กลุ่ม 31-49 ปี และกลุ่ม 15-30 ปี

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่าลักษณะการใช้คำศัพท์ของคนสามกลุ่มอายุจะนำคำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมกับคำศัพท์เดิมในภาษาพวนมากกว่าการใช้คำศัพท์เดียวกันเหมือนกันทั้งสามกลุ่มอายุ การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำจะเป็นการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัดและพบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นพยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำจะใช้เป็นเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์เสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำพบการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 3 มากที่สุดและพบคำศัพท์ที่เลิกใช้ในแต่ละกลุ่มอายุอีกจำนวนหนึ่ง โดยที่ผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 มีโอกาสที่จะเลือกใช้คำศัพท์เดิมหรือคำศัพท์อื่นได้มากที่สุดซึ่งแสดงว่า ผู้พูดภาษาพวนที่มีระดับอายุปานกลางและอายุน้อยมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำมากโดยได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพ ซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ

2.2.3 อัญชุลี บูรณสิงห์ (2531) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุในภาษาไทยโซ่ง" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่และวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงลักษณะของคำและความหมายในภาษาไทยโซ่ง โดยใช้ศัพท์ในการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลจำนวน 604 คำ ประกอบด้วยคำนาม 351 คำ คำกริยา 253 คำ จำแนกออกเป็นกลุ่มคำต่าง ๆ ตามความหมาย 44 กลุ่ม และใช้ผู้บอกภาษาที่พูดภาษาไทยโซ่งเพศหญิงจำนวน 18 คน จากหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 8 ตำบลบ้านดอน

Copyright by Mahidol University

อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งออกตามระดับอายุเป็น 3 กลุ่ม คือ 60 ปีขึ้นไป 31-59 ปี และ 15-30 ปี

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะของการใช้ศัพท์ของคนสามกลุ่มอายุยังคงมีทั้งการใช้ศัพท์เดียวกันในผู้บอกภาษาทั้งสามกลุ่มอายุและมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์โดยเฉพาะในผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 และ 3 ซึ่งได้มีการนำศัพท์อื่นเข้ามาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์เดิมในภาษาไทยโซ่งมากขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัดและไม่เป็นระบบและพบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำ เพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำจะใกล้เคียงหรือใช้เป็นเสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพมากขึ้น นอกจากนี้ในด้านการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 และ/หรือ 3 มากที่สุด และพบศัพท์ที่กำลังจะหายไปจากการใช้ในชีวิตประจำวันอีกจำนวนหนึ่งด้วย ลักษณะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแสดงว่าผู้พูดภาษาไทยโซ่งที่มีระดับอายุปานกลางและอายุน้อยมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำมากโดยได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ

2.2.4 สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ และกันทิมา วัฒนะประเสริฐ (2539) เขียนงานวิจัยเรื่อง "วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามกลุ่มอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน" โดยเก็บข้อมูลในพื้นที่ทั้ง 4 จังหวัดของลุ่มน้ำท่าจีน ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐมและสมุทรสาคร จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาการใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามกลุ่มอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน ได้แก่ ชุมชนภาษาลาวโซ่ง ลาวครั่ง ลาวเวียง ลาวใต้และลาวพวน

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลภาษาลาวโซ่งที่จังหวัดสมุทรสาคร ภาษาลาวครั่งที่จังหวัดสุพรรณบุรี ภาษาลาวเวียงที่จังหวัดชัยนาท ภาษาลาวใต้ที่จังหวัดนครปฐมและภาษาลาวพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยใช้รายการคำจำนวน 200 คำเพื่อสอบถามผู้บอกภาษาลาวทั้ง 5 กลุ่ม โดยแบ่งผู้บอกภาษาเป็น 3 ระดับอายุคือ ระดับอายุที่ 1 อายุระหว่าง 55-70 ปี ระดับอายุที่ 2 อายุระหว่าง 35-50 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุระหว่าง 15-30 ปี

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามกลุ่มอายุมีความแตกต่างด้านรูปแบบการใช้คำมีการแปรด้านเสียง ศัพท์และความหมายเนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์เดิมมากที่สุดและจะลดน้อยลงตามลำดับในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 นอกจากนั้นยังมีการใช้ศัพท์อื่นได้แก่ ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯและศัพท์ที่สร้างใหม่โดยผู้บอกภาษา

Copyright by Mahidol University

ระดับอายุที่ 1 เริ่มใช้ศัพท์อื่นร่วมกับศัพท์เดิมและจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 สำหรับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 นั้นจะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุดและจะลดน้อยลงเรื่อย ๆ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2

ผู้บอกภาษาลาวเวียงทั้งสามกลุ่มอายุจะใช้ศัพท์เดิมมากที่สุดและใช้ศัพท์อื่นน้อยที่สุด ในขณะที่ผู้บอกภาษาลาวโซ่งระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์เดิมน้อยที่สุดและผู้บอกภาษาลาวโซ่งและลาวครั่งระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด

2.2.5 ปัทมา พัฒน์พงษ์ (Pattama Patpong) (1997) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "The Comparative Study of Lexical Usage among Three Generations in Sukhothai Dialect of Tambon Thungluang Amphoe Khirimat Sukhothai Province" วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาด้านภาษาศาสตร์ทางสังคม มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนสามกลุ่มอายุรวมถึงแสดงแนวโน้มการใช้คำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นสุโขทัย ในการวิจัยผู้วิจัยใช้คำศัพท์จำนวน 1,081 คำประกอบด้วยคำนาม 650 คำ และคำกริยา 431 คำ แบ่งคำศัพท์ทั้งหมดออกเป็นกลุ่มคำศัพท์ย่อยจำนวน 44 กลุ่มคำตามกลุ่มความหมายเพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้บอกภาษา 18 คน เป็นหญิง 9 คนและชาย 9 คน แบ่งผู้บอกภาษาเป็นสามกลุ่มอายุ โดยที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อายุ 55 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุระหว่าง 35-45 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุระหว่าง 15-25 ปี จากคำศัพท์ 1,081 คำ มีคำศัพท์ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 97 คำและคำศัพท์เหล่านี้เป็นคำศัพท์เฉพาะท้องถิ่นทุ่งหลวง

ผลจากการศึกษาสรุปว่า ผู้บอกภาษาไทยถิ่นสุโขทัยทั้งสามกลุ่มอายุมีความแตกต่างด้านการใช้คำศัพท์ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้คำศัพท์เฉพาะถิ่นทุ่งหลวงมากที่สุดและใช้รองลงมาในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ตามลำดับ มีการใช้คำศัพท์ร่วมกันระหว่างคำศัพท์เฉพาะถิ่นทุ่งหลวงกับคำศัพท์อื่นในระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 โดยผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มีสัดส่วนของการใช้คำศัพท์ร่วมนี้มากกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 นอกจากนี้ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้คำศัพท์อื่นมากที่สุดและใช้รองลงมาในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 1 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบการแปรของเสียงซึ่งเป็นการแปรอย่างไม่มีข้อจำกัด นอกจากนี้เสียงวรรณยุกต์มีการเปลี่ยนแปลงภายใต้อิทธิพลของภาษามาตรฐาน ส่วนการแปรด้านความหมายพบมากในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3

Copyright by Mahidol University

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการใช้คำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นสุโขทัยกำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนแปลงโดยได้รับอิทธิพลการใช้คำศัพท์มาจากไทยภาษามาตรฐานซึ่งเป็นภาษาราชการ

Copyright by Mahidol University

บทที่ 3

การดำเนินการศึกษา

3.1 การเตรียมการ

3.1.1 สำรวจและศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้ารวบรวมเอกสาร และศึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1.) ศึกษาการวิจัยเกี่ยวกับการใช้คำศัพท์ ในสามกลุ่มอายุ ในภาษาต่าง ๆ ที่มีผู้วิจัยไว้แล้วเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา

2.) รวบรวมและศึกษาข้อมูลทั่ว ๆ ไป เช่น ประวัติความเป็นมา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาวเขมรถิ่นไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ที่จะศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสาร และการสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่

3.) การศึกษาเกี่ยวกับภาษาเขมรถิ่นไทย

3.1.2 การคัดเลือกคำเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

คำที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้เลือกคำที่จะนำไปใช้สัมภาษณ์จาก

1.) The Southeast Asia Word List (ดัดแปลงเพื่อใช้ในงานของมหาวิทยาลัยมหิดล)

Copyright by Mahidol University

2.) พจนานุกรมเขมร (สุรินทร์)-ไทย-อังกฤษ ของโครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ สถาบันภาษาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย รวบรวมโดยทะณัน จันทรุพันธุ์ และชาติชาย พรหมจักรินทร์ (2521)

3.) Northern Khmer-Thai-English Dictionary ของ Stephen Teel (1988)

ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีการรวบรวมคำศัพท์ในภาษาเขมรบุรีรัมย์ ผู้วิจัยจึงใช้คำศัพท์จากพจนานุกรมภาษาเขมรสุรินทร์เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์และนำมาเปรียบเทียบกับคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้ว่าเป็นคำศัพท์ที่มาจากรากศัพท์เดียวกันหรือไม่ หากเป็นคำศัพท์ที่มาจากรากศัพท์เดียวกันจะถือว่าเป็นคำศัพท์เดียวกัน ส่วนเสียงนั้นจะไม่นำมาพิจารณาเนื่องจากเป็นภาษาเขมรคนละถิ่นจึงอาจจะมีเสียงต่างกัน คำศัพท์ตามที่ระบุไว้ในภาษาเขมรสุรินทร์นี้จะเรียกว่าคำศัพท์หลัก

จำนวนคำศัพท์ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 637 คำ ทั้งนี้เป็นคำศัพท์ซึ่งได้เลือกแล้วว่าเป็นคำที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันที่บ้านตะลุงเก่าในปัจจุบันนี้ คำศัพท์ทั้งหมดจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ได้ 12 กลุ่มดังนี้

กลุ่มคำศัพท์	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยนี้
1. โลกและจักรวาล	40
2. พืช	55
3. สัตว์	49
4. ร่างกาย	66
5. อารมณ์ความรู้สึก	16
6. การติดต่อสื่อสาร	18
7. การดำรงชีวิต (เครื่องมือ อาชีพ)	91
8. ความเจริญก้าวหน้า	47
9. ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม พิธีกรรม	35
10. ท่าทาง การเคลื่อนไหว	122
11. ลักษณะ คุณภาพ จำนวน	85
12. ไวยากรณ์	13

Copyright by Mahidol University

เหตุผลที่คำศัพท์แต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เท่ากันนั้น เนื่องจากคำศัพท์บางกลุ่มมีจำนวนคำศัพท์ที่ยากที่จะอธิบายให้เข้าใจได้ตรงกันจึงใช้จำนวนคำศัพท์ในการสัมภาษณ์น้อยกว่า อีกประการหนึ่ง แวดวงคำศัพท์แต่ละกลุ่มก็มากน้อยไม่เท่ากันด้วย กลุ่มคำศัพท์ที่มีจำนวนคำศัพท์มาก เช่น การดำรงชีวิต จะประกอบด้วยกลุ่มคำศัพท์ย่อยที่เป็นคำนาม (เครื่องมือต่าง ๆ) และคำกริยา (วิธีการทำงานต่าง ๆ) คำศัพท์กลุ่มท่าทางการเคลื่อนไหว ประกอบด้วยกลุ่มคำศัพท์ย่อยที่เป็นคำกริยาต่าง ๆ ดังนี้ เป็นต้น ทั้งนี้มีหลักเกณฑ์การเลือกคำศัพท์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ดังนี้

1.) เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น คำเรียกชื่อพืชผัก อาหาร สัตว์ สถานที่ อุปกรณ์ของใช้ คำเรียกญาติ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อารมณ์ความรู้สึก กิริยาอาการต่าง ๆ เป็นต้น

2.) ไม่เป็นคำที่ใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย เช่น คำที่มีที่มาจากภาษาอื่นเช่นเดียวกัน เช่น จากภาษาบาลี สันสกฤต หรือภาษาจีน หรือเป็นคำที่อาจเป็นคำยืมระหว่างภาษาไทยและภาษาเขมร เช่นคำว่า มนุษย์ สบง บาตร โต๊ะ ปุ้งกี๋ จมูก ฯลฯ หรือคำจากวัฒนธรรมที่รับมาใหม่ หรือคำจากความเจริญใหม่ ๆ ซึ่งภาษาเขมรถิ่นไทยใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย โดยยืมคำเหล่านี้จากภาษาไทย เช่น รถ รถไฟ โทรศัพท์ พัดลม หนัง (ภาพยนตร์) ฯลฯ

3.) เป็นคำที่มีความหมายชัดเจน ผู้บอกภาษาสามารถเข้าใจได้ง่าย และเข้าใจได้ตรงกันไม่สับสน หรือตีความหมายได้หลายอย่าง

คาดว่าคำศัพท์ทั้ง 637 คำดังกล่าว จะสามารถนำมาวิเคราะห์ให้เห็นถึงการใช้คำศัพท์และการแปรของภาษาที่เกิดขึ้นในภาษาเขมรตะลุงเก่าได้

3.1.3 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกภาษาจากผู้มีความแตกต่างตามตัวแปรทางสังคมสามประการ คือ อายุ เพศ การศึกษา ส่วนตัวแปรทางสังคมอื่น ๆ จะต้องเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันเพื่อป้องกันการแทรกแซงทางภาษา

1.) อายุ กำหนดระดับอายุของผู้บอกภาษาเป็นสามกลุ่มอายุ คือ

กลุ่มอายุที่ 1	อายุ 55 ปีขึ้นไป
กลุ่มอายุที่ 2	อายุระหว่าง 35-45 ปี
กลุ่มอายุที่ 3	อายุระหว่าง 15-25 ปี

Copyright by Mahidol University

เหตุผลในการแบ่งผู้บอกภาษาเป็นสามกลุ่มอายุ มีดังต่อไปนี้

กลุ่มอายุที่ 1 ถือเป็นวัยผู้สูงอายุ ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในชุมชน ทั้งการงานและการปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ พอใจใช้ภาษาตามแบบที่เคยใช้ ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มบุคคลในวัยนี้เป็นตัวแทนกลุ่มระดับอายุที่ 1

กลุ่มอายุที่ 2 เป็นกลุ่มบุคคลที่มีอายุอยู่ในช่วงวัยกลางคน เป็นตัวแทนคนรุ่นกลาง ๆ จัดเป็นตัวแทนที่เชื่อมต่อคนสองวัยคือผู้สูงอายุและวัยรุ่น บุคคลวัยนี้เป็นวัยที่วิถีชีวิตได้พบเห็นหรือสัมผัสทั้งการใช้ชีวิตแบบดั้งเดิม และแบบสมัยใหม่ที่สังคมมีความเจริญมากขึ้น

กลุ่มอายุที่ 3 เป็นกลุ่มคนในวัยรุ่นที่เติบโตมาในสังคมสมัยใหม่มากขึ้น กล่าวคือ มีความเจริญต่าง ๆ มากขึ้น เช่น ทางด้านคมนาคม ระบบสาธารณูปโภคอื่น เช่น ไฟฟ้า นอกจากนี้ยังมีโอกาสในการศึกษาที่มากขึ้น โอกาสในการรับสื่อต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาษาไทยมากขึ้นและรับอย่างหลากหลายในชีวิตประจำวัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ จัดให้เป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่

ทั้งนี้เพื่อจะได้เห็นว่าผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุ มีการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรถิ่นไทยแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และการที่ผู้วิจัยกำหนดระดับอายุโดยเว้นช่วง 10 ปีนั้นเพื่อให้เกิดความแตกต่างในแต่ละระดับอายุอย่างชัดเจน ลาบอฟ เสนอว่า ภาษาของผู้พูดที่มีอายุมากที่สุดสามารถเปรียบได้กับภาษาของอดีต ภาษาของผู้พูดรุ่นกลาง ๆ ก็ถือได้ว่าเป็นภาษาปัจจุบัน และภาษาของคนอายุน้อยถือได้ว่าเป็นภาษาของอนาคต (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541: 38)

2.) เพศ แต่ละกลุ่มอายุเลือกผู้บอกภาษาจากเพศหญิงและชาย กลุ่มละเท่า ๆ กัน ดังนี้

กลุ่มอายุที่ 1	หญิง 3 คน	ชาย 3 คน
กลุ่มอายุที่ 2	หญิง 3 คน	ชาย 3 คน
กลุ่มอายุที่ 3	หญิง 3 คน	ชาย 3 คน

รวมทั้งสิ้น 18 คน

ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่า ความแตกต่างด้านเพศ ส่งผลถึงการใช้คำศัพท์หรือไม่

Copyright by Mahidol University

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล

3.) อาชีพ เป็นผู้ที่มีอาชีพเหมือนกัน คือ ทำนา หรือถ้าประกอบอาชีพอื่นก็ต้องทำนาเป็นอาชีพเสริมด้วยหรือเคยทำนา เพื่อให้แน่ใจว่าทราบหรือเป็นผู้ที่ใช้ภาษาในแวดวงเดียวกัน

4.) ความสามารถในการใช้ภาษา มีอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงที่สมบูรณ์ สามารถออกเสียงเป็นปกติและชัดเจน เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี นอกจากนี้ต้องเป็นผู้ที่เต็มใจและให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

รายนามผู้บอกภาษาทั้ง 18 คนมีดังนี้

ชื่อและนามสกุล	อายุ	การศึกษา	อาชีพ
<u>กลุ่มอายุที่ 1</u> อายุ 55 ปีขึ้นไป			
1. นางพอย ลีประโคน	71	ป. 4	ทำนา
2. นางปาน สิทธิสังข์	55	ป.3	ทำนา
3. นางอัชฌา ยลวงศ์	55	พ.กศ. (เทียบเท่าอนุปริญญา)	ข้าราชการครู ทำนา
4. นายนิ่ง แย้มงาม	61	ป.4	ทำนา
5. นายเหลือง ตุ้มประโคน	61	ป.4	ทำนา
6. นายรวม พวงประเสริฐกุล (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9)	57	ป.4	ทำกิจการโรงสี (เคยทำนา)
<u>กลุ่มอายุที่ 2</u> อายุระหว่าง 35-45 ปี			
1. นางนงนุช จงกล	37	ป.4	ทำนา
2. นางฉลวย หล่อประโคน	41	ป.7	ทำนา
3. นางสาวกัลยกร พวงประโคน	44	ศศ.บ.	ข้าราชการครู (เคยทำนา)
4. นายสิทธิ์ ลีประโคน	43	ป.4	ทำนา
5. นายสมดุล เชนประโคน	38	ป.7	ทำนา
6. นายวิสูตร หูประโคน	40	พ.กศ. (เทียบเท่าอนุปริญญา)	ข้าราชการครู (เคยทำนา)

Copyright by Mahidol University

52777 i 12837362

กลุ่มอายุที่ 3 อายุระหว่าง 15-25 ปี

1. นางเอื้อง พวงประโคน	24	ป.6	ทำนา
2. นางวันวิสาข์ อินทร์ประโคน	24	ม.3	ทำนา
3. นางสาววรางคนา ปุยะติ	19	ชั้นปีที่ 1สถาบันราชภัฏ (กำลังศึกษา)	เคยทำนา
4. นายมานพ วินประโคน	19	ป.6	ทำนา
5. นายวิไล เอการัมย์	17	ปวช.2 วิทยาลัยเกษตรกรรม (กำลังศึกษา)	ทำนา
6. นายวรวิทย์ มนต์กระสัง	18	ม.6	พนักงานรับนม สหกรณ์โคนม อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว (เคยทำนา)

การที่ผู้วิจัยเลือกใช้ผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาสูงด้วยนั้น เพื่อจะได้ศึกษาว่า ความแตกต่างทางการศึกษาส่งผลถึงการใช้คำศัพท์หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการสังเกตพบของผู้วิจัย ซึ่งได้สังเกตเห็นว่า ผู้พูดที่มีการศึกษาสูงแต่ได้ใช้ชีวิตอยู่ในหมู่บ้านจะสามารถใช้คำศัพท์ได้ดีเป็นปกติ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำรายการคำศัพท์ที่จะใช้สัมภาษณ์ เทปบันทึกเสียง และอุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ เช่น รูปภาพ อุปกรณ์หรือเครื่องมือบางอย่างไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ส่วนใหญ่จะใช้เวลาสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาคนละ 2 วัน วันละประมาณ 1-3 ชั่วโมงยกเว้นผู้บอกภาษาในวัยสูงอายุและวัยรุ่นบางคนที่อาจใช้เวลามากกว่านั้น โดยอาจแบ่งเวลาเป็นหลายวัน โดยใช้กระบวนการสัมภาษณ์ดังนี้

1.) หลังจากตรวจสอบถึงคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้บอกภาษาแล้ว ผู้วิจัยถามถึงความสมัครใจและอธิบายให้ผู้บอกภาษาทราบถึงข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการสัมภาษณ์จากเขา และสิ่งที่เขาต้องปฏิบัติ เช่น ใช้คำศัพท์ตามที่เคยใช้ตามปกติ ดังนี้เป็นต้น

2.) ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาตามรายการคำที่เตรียมไว้ ในการเก็บข้อมูลจะเก็บข้อมูลโดยใช้ความหมายเป็นหลัก หากไม่เข้าใจชัด ผู้วิจัยจะอธิบายเพิ่มเติม ในการเก็บคำศัพท์ง่าย ๆ เช่น ฝน กิน อ้วน ฯลฯ ผู้วิจัยจะถามคำศัพท์เป็นภาษาไทยและให้ผู้บอกภาษาตอบเป็นภาษา

Copyright by Mahidol University

เขมรทั้งนี้เนื่องจากผู้บอกภาษาทุกคนเป็นผู้พูดสองภาษา กล่าวคือ สามารถพูดภาษาไทยได้ คำที่เกรงว่าผู้บอกภาษาจะใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามผู้วิจัยจะไม่ใช้วิธีนี้ เช่น คำว่า หมอก สมอง เสียบ ฯลฯ ส่วนคำที่ยากหรือมีปัญหาในการอธิบาย จะใช้รูปภาพหรือของจริงประกอบหรือใช้วิธีอื่น เช่น วาดรูป แสดงท่าทาง ยกสถานการณ์ เป็นต้น ทั้งนี้ในการสัมภาษณ์จะใช้ภาษาเขมรเนื่องจากผู้วิจัยสามารถพูดภาษาเขมรได้เช่นกัน

3.) ขณะสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะบันทึกเสียงที่ได้ยินด้วยสัทอักษร (International Phonetic Alphabet) เท่าที่พอจะบันทึกได้ในขณะนั้น และใช้เครื่องบันทึกเสียงไปด้วย

4.) ในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อสงสัย ผู้วิจัยจะกลับไปซักถามผู้บอกภาษาอีกจนเป็นที่เข้าใจ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.) รวบรวมข้อมูลเดียวกันจากผู้พูดทุกคนไว้ในบัตรคำเดียวกัน เพื่อพิจารณาการใช้คำและการแปรเสียง ดังตัวอย่างการบันทึกดังต่อไปนี้

ความหมาย 'หนอน'	กลุ่มอายุที่1	กลุ่มอายุที่2	กลุ่มอายุที่3
หญิง	taŋkɔw	taŋkɔw	tiŋkɔw
	taŋkɔw	taŋkɔw	taŋkɔw
	taŋkɔw	tɔŋkɔw	tiŋkɔw
ชาย	taŋkɔw	taŋkɔw	tiŋkɔw
	taŋkɔw	taŋkɔw	tiŋkɔw
	taŋkɔw	takɔw	tiŋkɔw

Copyright by Mahidol University

2.) นำข้อมูลมาศึกษาลักษณะการใช้คำศัพท์ทั้ง 637 คำของคนสามกลุ่มอายุ โดยวิเคราะห์ตามลักษณะการใช้คำศัพท์ที่สำคัญ ๆ ออกมาเป็นอัตราร้อยละ โดยคิดจากจำนวนเต็มของคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ 637 คำ

3.) ในการวิเคราะห์การใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา จะยึดคำศัพท์ภาษาเขมรสุรินทร์เป็นหลักในการเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษา ซึ่งจะกล่าวไว้ในบทที่ 4

4.) วิเคราะห์การแปรด้านเสียงของคำศัพท์ระหว่างผู้พูด 3 กลุ่มอายุ ซึ่งจะกล่าวไว้ในบทที่ 5 การวิเคราะห์การแปรด้านเสียงของคำศัพท์ระหว่างผู้พูด 3 กลุ่มอายุนี้จะไม่ยึดเสียงคำศัพท์ภาษาเขมรสำเนียงสุรินทร์เป็นเกณฑ์เปรียบเทียบ เนื่องจากภาษาเขมรตะลุงเก่าเป็นภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียงบุรีรัมย์ มีสำเนียงต่างไปจากภาษาเขมรสุรินทร์ และอีกประการหนึ่ง คำศัพท์ภาษาเขมรสุรินทร์ก็มีการแปรเสียงเช่นเดียวกัน

ในการพิจารณาว่าผู้บอกภาษาทั้งสามกลุ่มอายุมีการใช้รูปแปรมากน้อยต่างกันเพียงใด ผู้วิจัยได้ระบุจำนวนผู้บอกภาษาที่ใช้รูปแปรต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย เพื่อที่จะนำมาคำนวณว่ากลุ่มอายุใดใช้รูปแปรเสียงใดมากที่สุด ซึ่งจะช่วยชี้ให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงว่าจะเป็นไปในลักษณะใดบ้างและมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เนื่องจากทั้ง 3 กลุ่มอายุต่างมีการใช้รูปแปรดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้เพิ่มการคิดความถี่การใช้รูปแปรเหล่านั้นโดยรวมของผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุโดยคิดจากจำนวนตัวอย่างคำศัพท์ที่ปรากฏรูปแปรเหล่านั้น และคิดหาอัตราส่วนการใช้รูปแปรนั้น ๆ ระหว่างผู้พูด 3 กลุ่มอายุด้วย ดังตัวอย่างการคำนวณต่อไปนี้

คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักประเภท ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
	1	2	3	
mɯ:	3[8]	1	-	mɯ: 'ตัวเมีย'
kʌmɯ: kamɯ:	3 -	3 2	6 -	
caɲ	6	6	5	caɲ 'แพ้'
kancaɲ	-	-	1	

[8] เป็นตัวเลขแสดงถึงจำนวนผู้พูดที่ใช้รูปแปรนั้น ๆ

Copyright by Mahidol University

หมายเหตุ: คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักประเภท ข. หมายถึง คำที่ผู้บอกภาษาใช้เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุ โดยมีการแปรเสียงในกลุ่มอายุต่าง ๆ กล่าวคือ บางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรร่วมด้วยหรือบางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรของคำศัพท์เท่านั้น

จากคำศัพท์ 2 คำในตารางข้างต้น สามารถคำนวณหา

ก.) ความถี่การเกิดรูปแปรในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบ หมายถึง โอกาสในการเกิดรูปแปรที่มีการเติมพยางค์นำหรือพยางค์รองที่ขึ้นต้นด้วยเสียง [k] ของทั้ง 3 กลุ่มอายุในคำศัพท์ทั้งสองคำนั้น พบ 15 ครั้ง (กล่าวคือ มีจำนวนผู้พูดรวม 15 คน) ดังนั้นเมื่อคิดเป็นร้อยละจากจำนวนเต็ม 36 (คำศัพท์ 2 คำจะมีการใช้ทั้งสิ้น 2 x 18 ครั้ง = 36 ครั้ง)

= 100 ÷ 36 x 15 = ร้อยละ 42

หมายความว่า ในการใช้คำศัพท์ 2 คำนี้ 100 ครั้ง จะมีโอกาสใช้รูปแปรนี้ 42 ครั้ง ซึ่งเป็นจำนวนที่มากพอสมควร

ข.) อัตราส่วนการใช้รูปแปรนี้ระหว่างผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุ คำนวณได้ดังนี้

กลุ่มอายุที่ 1 พบ 3 ครั้ง ดังนั้นเมื่อคิดเป็นร้อยละจากจำนวนเต็ม 15 = 100 ÷ 15 x 3 = ร้อยละ 20
กลุ่มอายุที่ 2 พบ 5 ครั้ง ดังนั้นเมื่อคิดเป็นร้อยละจากจำนวนเต็ม 15 = 100 ÷ 15 x 5 = ร้อยละ 33
กลุ่มอายุที่ 3 พบ 7 ครั้ง ดังนั้นเมื่อคิดเป็นร้อยละจากจำนวนเต็ม 15 = 100 ÷ 15 x 7 = ร้อยละ 47

ซึ่งจะเห็นได้ว่า รูปแปรนี้ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 มากที่สุด ใช้รองลงมาในกลุ่มอายุที่ 2 และใช้น้อยที่สุดในกลุ่มอายุที่ 1

Copyright by Mahidol University

บทที่ 4

การแปรคำศัพท์ระหว่างผู้พูดในกลุ่มอายุที่ต่างกันสามกลุ่มอายุ

จากการศึกษาการใช้คำศัพท์ 637 คำ พบว่า ผู้พูดภาษาเขมรตะลุงเก่าในกลุ่มอายุที่ต่างกันสามกลุ่ม ใช้คำศัพท์ในลักษณะมีการแปรของคำศัพท์ 6 ประเภท ดังนี้

1. ใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก
2. ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้
3. ใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก
4. ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้
5. ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน
6. ใช้คำอื่น ๆ หลายชนิด นอกเหนือจากคำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก

4.1 ใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก

การใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก หมายถึง การที่ผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุใช้คำศัพท์เดียวกันสำหรับความหมายใดความหมายหนึ่ง และคำศัพท์นั้นเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยคำศัพท์ตะลุงเก่านั้น อาจมีรูปแปรซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องเสียง หรือไม่ก็ได้

จากรายการคำศัพท์ 637 คำ พบการใช้คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักทั้งสิ้น 456 คำ หรือร้อยละ 72 จาก 637 สามารถแยกคำศัพท์ทั้ง 456 คำนี้ ตามลักษณะของการปรากฏหรือไม่ปรากฏของรูปแปร ซึ่งมีความแตกต่างกันเฉพาะเสียง ในผู้พูดกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

Copyright by Mahidol University

4.1.1 คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ โดยไม่มีการแปรเสียง มีจำนวน 217 คำ หรือร้อยละ 48 จาก 456 คำ ร้อยละ 81 (176 คำ) ของคำเหล่านี้เป็นคำพยางค์เดียว (Monosyllabic word) ร้อยละ 19 เป็นคำสองพยางค์ (Disyllabic word) คำพยางค์เดียวที่พบมักเป็นคำโดด เช่น /tɯk/ "น้ำ" มีจำนวน 144 คำ ที่เหลือคือ 32 คำเป็นคำควบกล้ำ เช่น /phlɤːŋ/ "ไฟ" จะเห็นได้ว่า คำศัพท์ที่ใช้โดยไม่มีรูปแปรเสียง มักจะเป็นคำโดดซึ่งมีโอกาสแปรเสียงได้ยาก คำศัพท์ที่ผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุใช้โดยไม่มีการแปรเสียงนี้ต่อไปจะเรียกว่า "<u>คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.</u>" ดังได้แสดงตัวอย่างบางส่วนในตารางข้างล่างนี้ ส่วนตัวอย่างอื่น ๆ ที่เหลือได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก

<u>ตารางที่ 3</u>. คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ที่ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้โดยไม่มีการแปรเสียง (217 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
	1. โลกและจักรวาล (19 คำ)		
	1.1 ธรรมชาติ		
1	ดวงอาทิตย์	thŋai	thʌŋaj
2	ดวงจันทร์	khɛː	khɛː
3	ดาว	pkaːj	pʌkaːj
4	ฟ้า	mɯːc	mɯːc
5	ไฟ	phlɤːŋ	phlɤːŋ
6	ลม	khjɒl	khʌjɒl
7	น้ำ	tɯk	tɯk
8	หิน	thmɒː	thʌmɒː
9	โคลน	phɔʔ	phɔʔ
10	ทอง	miːəh	miːəh

4.1.2 คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ แต่บางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรร่วมด้วยหรือบางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรของคำศัพท์เท่านั้น มีจำนวน 239 คำ หรือร้อยละ 52 จาก 456 คำ คำศัพท์ประเภทนี้ต่อไปจะเรียกว่า "<u>คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.</u>" รูปแปรหมายถึงรูปของคำศัพท์เดียวกันที่มีลักษณะของเสียงต่างกัน รูปแปรในการศึกษานี้หมายถึง รูปที่มีการแปรเสียง

Copyright by Mahidol University

จากรูปคำที่ใช้โดยผู้พูดส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้พูดที่มีอายุมาก ตัวอย่างเช่น คำศัพท์ในลำดับที่ 6 ในตารางที่ 4 คำว่า 'ฟ้าร้อง' มีรูปของคำศัพท์เดียวกันที่มีลักษณะของเสียงต่างกัน 3 รูป คือ [pʌkoː] [pakoː] และ [pʌkoːr] [pʌkoː] ใช้โดยผู้พูดส่วนใหญ่ [pakoː] ใช้โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 [pʌkoːr] ใช้โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสอง ดังนั้นจึงถือว่า [pakoː] และ [pʌkoːr] เป็นรูปแปร

ตัวอย่างคำศัพท์ตะลุงเก่า ข. ได้แสดงไว้บางส่วนในตารางที่ 4 ตัวอย่างอื่น ๆ ที่เหลือได้แสดงไว้ในภาคผนวก ข

ตารางที่ 4 คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุแต่บางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรร่วมด้วยหรือบางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรของคำศัพท์เท่านั้น (239 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ		1	2	3
	1. โลกและจักรวาล (11 คำ)					
	1.1 ธรรมชาติ					
1	ลูกเห็บ	prɯl	prɯl pɯl	/	/ /	/
2	ควัน	pseːɲ	pʌseːɲ tʌseːɲ	/	/ /	/
3	ฟืน	ʔɔh	ʔɔh ʔɔːh	/	/ /	/
4	ฝน	phluːɲ	phluːɲ phʌluːɲ	/ /	/ /	/
5	ทราย	ksac	kʌsac kasac	/ /	/ /	/
6	ฟ้าร้อง	pkuːər	pʌkoː pakoː pʌkoːr	/ /	/ / /	/
	9. ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม พิธีกรรม					
	9.1 เครื่องดนตรี					
172	ซอ	truːə	troː tʌroː kottroː	/ /	/ /	/ /

Copyright by Mahidol University

ผู้วิจัยได้พบการใช้คำศัพท์ที่มีความน่าสนใจ 1 ตัวอย่าง นั่นคือ ในคำศัพท์ลำดับที่ 172 (ตัวอย่างสุดท้ายในตารางที่ 4) คำศัพท์หมายถึง 'ซอ' ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้คำศัพท์คำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก คือ /tro:/ แต่มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสามบางคนใช้คำว่า [kottro:] โดยได้เพิ่มคำว่า [kot] 'สี (ซอ)' เข้าหน้า /tro:/ ทั้งนี้ผู้พูดเหล่านี้ ได้ลืมความหมายที่แท้จริงของคำว่า /ko:t/ และคิดว่าเป็นส่วนหนึ่งของคำศัพท์หมายถึง 'ซอ' ผู้วิจัยได้จัดให้รูปแปรนี้เป็นคำศัพท์คำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก เนื่องจากสามารถเข้าใจได้ว่า ผู้พูดหมายถึง 'ซอ' โดยคำนี้มีคำว่า /tro:/ เป็นพยางค์หลัก (Major syllable)

อนึ่ง คำศัพท์กลุ่มนี้จะเป็นคำศัพท์ซึ่งนำไปวิเคราะห์การแปรด้านเสียงในบทที่ 5 เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่สามารถเปรียบเทียบถึงอัตราส่วนการใช้รูปแปรต่าง ๆ ของผู้พูดในกลุ่มอายุต่าง ๆ ได้

คำศัพท์ที่ผู้พูดใช้เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก คิดเป็นร้อยละแยกตามกลุ่มคำศัพท์ และเรียงตามลำดับจากน้อยไปมากได้ดังนี้

กลุ่มคำศัพท์	จำนวนที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (คำ)	การใช้คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกับคำศัพท์หลัก	
		จำนวน (คำ)	จำนวนคำศัพท์เป็นร้อยละจากจำนวนที่ใช้ในการสัมภาษณ์
1. ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม พิธีกรรม	35	18	51
2. การดำรงชีวิต	91	54	59
3. การติดต่อสื่อสาร	18	11	61
4. กิริยาท่าทางและการเคลื่อนไหว	122	83	68
5.ร่างกาย	66	49	74
6. ลักษณะ คุณภาพ จำนวน	85	63	74
7. โลกและจักรวาล	40	30	75
8. ความเจริญก้าวหน้า	47	37	79
9. อารมณ์ ความรู้สึก	16	13	81
10. พืช	55	46	84
11. ไวยากรณ์	13	11	85
12. สัตว์	49	42	86

Copyright by Mahidol University

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำศัพท์ในกลุ่มคำศัพท์สัตว์ มีการใช้คำศัพท์ที่ตรงกับคำศัพท์หลักมากที่สุด คือ มีจำนวนถึงร้อยละ 86 และรองลงมาในกลุ่มคำศัพท์ไวยากรณ์ พืช อารมณ์ความรู้สึก ตามลำดับ โดยต่างก็มีจำนวนร้อยละที่สูงเช่นกัน คือ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ส่วนคำศัพท์ใน 4 กลุ่มคำศัพท์ต่อไปนี้ ความเจริญก้าวหน้า โลกและจักรวาล ลักษณะ คุณภาพ และจำนวน ร่างกาย มีจำนวนร้อยละค่อนข้างสูงเช่นกัน คือ 74 หรือ 75 และสูงสุดในกลุ่มนี้คือ 79 แต่ก็แสดงว่าเริ่มมีการใช้คำศัพท์อื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากคำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักมากขึ้น และเมื่อมาพิจารณาในกลุ่มคำศัพท์ที่มีจำนวนร้อยละของคำประเภทนี้น้อยที่สุด คือไม่ถึงร้อยละ 70 พบว่า กลุ่มคำศัพท์ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม มีการใช้คำศัพท์เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักน้อยที่สุด คือใช้แค่ร้อยละ 51 และรองลงมาในกลุ่มการดำรงชีวิต การติดต่อสื่อสาร กิริยาท่าทางและการเคลื่อนไหว ตามลำดับ สาเหตุนั้นอาจจะเนื่องจากปัจจุบันชาวเขมรถิ่นไทยไม่ค่อยเคร่งครัดในวัฒนธรรมประเพณีเท่าใดนัก จึงอาจจะมีกิจกรรมพวกนี้น้อย หรือไม่ได้ให้ความสนใจ จึงลืมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนคำศัพท์หมวดการดำรงชีวิตนั้น ปัจจุบันจากสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจึงทำให้ลักษณะการดำรงชีวิต เช่น การประกอบอาชีพผิดแผกไปจากเดิมด้วย คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องจึงอาจถูกลืมไปได้เช่นกัน และอีกประการหนึ่ง คำศัพท์หมวดนี้มีหมวดคำย่อยเกี่ยวกับอุปกรณ์จำนวนหนึ่ง ผู้พูดที่ไม่ได้ให้ความสนใจในสิ่งของเหล่านั้น ก็อาจไม่รู้จักชื่อหรือลืม ส่วนคำศัพท์เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร อาจจะมีคำที่ผู้พูดมีโอกาสใช้น้อย เช่น 'ชม' 'แช่ง' 'ปลอบ' 'ปรึกษา' เหล่านี้ เป็นต้น และคำในกลุ่มคำศัพท์สุดท้าย คือ กิริยาท่าทาง นับเป็นหมวดที่คำศัพท์มีความคล้ายคลึงกันมาก กล่าวคือ อาจจะแตกต่างกันในด้านความหมายเพียงเล็กน้อย ผู้พูดจึงอาจใช้คำอย่างสับสน จึงทำให้ใช้คำที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักน้อยลงหรือไม่ได้ใช้

4.2 ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้

การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้หมายถึงการใช้คำศัพท์อีกคำศัพท์หนึ่งที่แตกต่างจากคำศัพท์หลัก แต่คำศัพท์นั้นมีความหมายเหมือนกันกับ

Copyright by Mahidol University

คำศัพท์หลักหรือสามารถใช้แทนคำศัพท์หลักได้ มีจำนวน 3 คำ หรือร้อยละ 0.5 จาก 637 คำ คำศัพท์ประเภทนี้ต่อไปจะเรียกว่า "ศัพท์ตะลุงเก่า ค." จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

4.2.1 ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่ง จำนวน 1 คำ หรือร้อยละ 33.3 จาก 3 คำ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่ง (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ค.
mmuət 'คนทรง'	kru: mamuət mamuət mʌ:muət mmuət	mɒ: panco:lpancɛɲ (1, -, -)[9] 'หมอทรง'

/mmuət/ และ /mɒ: panco:lpancɛɲ / มีความหมายเหมือนกัน คือ ต่างเป็นคนทรงเจ้าเข้าผี /mmuət/ จะมีความหมายเฉพาะกว่า คือ หมายถึง คนทรงในพิธีกรรมมะม็วด ซึ่งเป็นพิธีกรรมเสี่ยงทายและรักษาโรคอันเป็นความเชื่อที่ตกทอดมาช้านานของชาวเขมรถิ่นไทย คนทรงในพิธีกรรมนี้จะเป็นผู้หญิงเท่านั้น ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความหมายคำศัพท์จากชาวบ้านตะลุงเก่าคนอื่น ๆ ทราบว่าคำศัพท์ 2 คำนี้สามารถใช้แทนกันได้

4.2.2 ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง จำนวน 1 คำ หรือร้อยละ 33.3 จาก 3 คำ

ตารางที่ 6 การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ค.
sɒl 'เหลือ'	sɒl 'เหลือ'	nɯ: (-, 1, -) 'อยู่'

[9] ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง จำนวนผู้พูดที่ใช้คำศัพท์นั้น ๆ

Copyright by Mahidol University

คำศัพท์ หมายถึง ‘เหลือ’ ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้คำว่า /sɒl / ซึ่งมีความหมายเฉพาะเจาะจง แต่มีผู้พูดหนึ่งคนในกลุ่มอายุที่สองใช้คำว่า /nɯ:/ ‘อยู่ ยัง’ แทน ซึ่งคำศัพท์ 2 คำนี้สามารถสื่อความหมายแทนกันได้

4.2.3 ใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ จำนวน 1 คำหรือร้อยละ 33.3 จาก 3 คำ

ตารางที่ 7 การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ค.
mut ‘คม’	mut	cʌʔar (1, 1, 1) ‘คม’

คำศัพท์ในลำดับที่ 2 /mut/ และ /cʔar/ ต่างหมายถึง ‘คม’ เช่น มีดคม ผู้พูดส่วนใหญ่ของทั้งสามกลุ่มอายุใช้คำศัพท์แรก

4.3 ใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก

คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก หมายถึง คำศัพท์ตะลุงเก่าที่ผู้พูดใช้ไม่ใช่คำที่ถูกต้อง คือไม่ใช่คำที่ตรงกับคำศัพท์หลัก แต่เป็นคำซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกันกับคำศัพท์หลัก โดยมีความหมายอยู่ในกลุ่มความหมาย (Semantic field) เดียวกันกับคำศัพท์หลักนั้น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากคำศัพท์ทั้ง 2 คำ มีความหมายที่ใกล้เคียงกันมาก ผู้พูดไม่สามารถแยกแยะได้ เกิดความสับสนในการใช้ หรือผู้พูดลืมคำที่ถูกต้องและคิดว่าคำที่ตนใช้เป็นคำที่ถูกต้อง

Copyright by Mahidol University

จากการวิเคราะห์ พบคำศัพท์ตะลุงเก่าที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก 15[10] คำ หรือร้อยละ 3 จากรายการคำ 637 คำ คำศัพท์ประเภทนี้ต่อไปจะเรียกว่า "คำศัพท์ตะลุงเก่า ง." สามารถแบ่งคำศัพท์เหล่านี้ได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

4.3.1 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง จำนวน 6 คำ หรือร้อยละ 40 จาก 15 คำ ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง (6 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.
1	kantrɒːŋ 'กระชอน'	kɒntrɒːŋ kantrɒːŋ kɒtrɒːŋ katrɒːŋ	kancrɛːɲ (-, 1, -) ' ตะแกรง'
2	plaʔ ' คลุก '	plaʔ	pɒsɒm (-, 1 , -) ' ผสม '
3	sanjɔŋ sjɔŋ 'ห้อย' (อวัยวะ)	sanjɔŋ sajɔŋ pajɔŋ	pʌjɯː (-, 1, -) 'ห้อย หรือ แขวน'
4	srɒʔ 'หยด '	srɒʔ	tɒʔ (-, 1, -) '(เสียงน้ำหยด) '
5	caʔaːp 'ดาว'	cʌʔaːp caʔaːp	klʌn (-, 1, -) 'กลิ้น'
6	pʔʌl rʔʌl 'ตื่นตกใจ'	pʌʔʌːl rʌʔʌːl pʌʔʌːr	phʌɲiəʔ (-, 1, -) ·สะดุ้ง, ตกใจ·

คำศัพท์ในลำดับที่ 1 คำศัพท์ หมายถึง 'กระชอน' ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้ได้ถูกต้องตรงกับคำศัพท์หลัก นั่นคือ ใช้คำศัพท์คำว่า /kɒntrɒːŋ/ แต่มีผู้พูดหนึ่งคนในกลุ่มอายุที่สองใช้คำศัพท์ว่า

[10] นอกจากนี้คำชนิดนี้ยังมีปรากฏในหัวข้อ 4.6.2 และ 4.6.3

Copyright by Mahidol University

[kancrɛːŋ] ‘ ตะแกรง’ ซึ่งหมายถึง ภาชนะสานด้วยไม้ไผ่รูปทรงกลม ใช้ช้อนกุ้งปลา การที่ผู้พูดใช้ [kancrɛːŋ] แทน [kɒntrɒːŋ] นั้น เป็นไปได้ว่าอุปกรณ์ 2 ชนิด มีลักษณะคล้ายกัน ที่ต่างเป็นเครื่องกรองประกอบด้วยรูเล็ก ๆ มากมาย ถึงแม้จะมีขนาดต่างกันมาก ทำด้วยวัสดุต่างกัน ประโยชน์ใช้สอยต่างกัน แต่ผู้พูดนำลักษณะร่วมมาโยงสัมพันธ์กัน โดยนำชื่อหนึ่งไปสัมพันธ์หรือใช้เรียกสิ่งของอีกอย่างหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทำให้เกิดการใช้ที่สับสน

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 2</u> /plaʔ/ ‘ คลุก ’ หมายถึง การเคล้าหรือขยำให้เข้ากัน /psɒm/ ‘ ผสม ’ คือ รวมกันเข้า คำศัพท์ทั้งสองมีความหมายคล้ายคลึงกัน ต่างกันที่ /plaʔ/ หรือ ‘คลุก’ จะต้องทำให้สิ่งที่นำมารวมกันนั้นเข้ากันมากกว่า /psɒm/ ‘ผสม’ ซึ่งมีความหมายแต่เพียงให้ปน ๆ กันไปหรือรวมกันไว้ ผู้พูดหนึ่งคนในกลุ่มอายุที่สองได้ใช้คำศัพท์ /psɒm/ แทน /plaʔ/ อันเนื่องจากความสับสนในความหมายที่ต่างกันแต่เพียงเล็กน้อยนี้

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 3</u> [sanjɔːŋ] และ /pjɯː/ มีความหมายในเชิง ‘ห้อย’ หรือ ‘แขวน’ เช่นเดียวกัน [sanjɔːŋ]ใช้กับส่วนของร่างกาย เช่น การนั่งห้อยขาทั้ง 2 ข้างลงมา แต่ [pʌjɯː] จะใช้กับการห้อยหรือแขวนจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือยึดสิ่งนั้น ๆ ไว้ เช่น ห้อยตะกร้า แขวนเสื้อ โหนรถ เพราะฉะนั้นคำศัพท์ทั้ง 2 คำนี้ จึงต่างกันที่จะต้องไปยึดไว้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้ได้ถูกต้องตรงตามคำศัพท์หลัก ยกเว้นผู้พูดหนึ่งคนในกลุ่มอายุที่สองที่แยกแยะความหมายของคำศัพท์ทั้งสองไม่ได้

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 4</u> /srɒʔ/ และ /tɒʔ/ ต่างกันที่ /srɒʔ/ เป็นคำกริยา (อกรรมกริยา) หมายถึง การหยดของของเหลว ส่วน /tɒʔ/ เป็นการเลียนเสียงธรรมชาติ คือ เสียงน้ำหยด ถ้าเทียบกับภาษาไทย หมายถึง ‘(น้ำหยด) ติ๋ง ๆ ’ นั่นเอง ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้คำศัพท์ได้ถูกต้อง ยกเว้นผู้พูดหนึ่งคนในกลุ่มอายุที่สองที่ใช้ /tɒʔ/ แทน /srɒʔ /

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 5</u> คำศัพท์ที่หมายถึง ‘คาว’ นั้นในภาษาเขมรตะลุงเก่า มีคำเฉพาะเจาะจง คือ /cʌʔaːp/ ซึ่งผู้พูดส่วนใหญ่ใช้ได้ถูกต้องตรงตามคำศัพท์หลัก แต่ผู้พูดหนึ่งคนในกลุ่มอายุที่สองใช้ /klʌn/ ‘กลิ่น’ ซึ่งมีความหมายแต่เพียงกลิ่นทั่ว ๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจงว่าเป็นกลิ่นใด

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 6</u> /pʔʌl/และ /phɲiəʔ/ ต่างมีความหมายถึงอาการสะดุ้งตกใจเช่นเดียวกัน แต่ /pʔʌl/ จะมีความรุนแรงมากกว่า กล่าวคือ จะสะดุ้งตกใจจนถึงกับต้องวิ่งเตลิดเปิดเปิงไป มักใช้

Copyright by Mahidol University

กับอาการของสัตว์ เช่น วัวควายที่ตกใจกลัวกับเสียงดัง หรือสิ่งไม่คุ้นเคย เช่น รถยนต์ จะตกใจกลัววิ่งเตลิดหนีไป ส่วน /phɲiəʔ/ จะสะดุ้งตกใจแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เช่น อาการของคน เมื่อถูกทำให้ตกใจแค่เพียงหยอกล้อ หรืออาการของสัตว์เช่นเดียวกัน มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สอง 1คนใช้คำศัพท์นี้

4.3.2 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม มีจำนวน 4 คำ หรือร้อยละ 27 จาก 15 คำ ดังแสดงตัวอย่างในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม (4 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.
1	ɲɪc ɲec 'บี้'	ɲɪc	chlɪc (-, -, 1) 'บีบ'
2	ptɯət tpɯət 'ดีด'	pʌtɯət patɯət tʌpɯət	baɲ (-, -, 2) 'ยิง'
3	cha:k 'ผ่า (ด้วยกรรไกรหนีบหมาก)'	cha:k	puh (-, -, 1) 'ผ่า'
4	mu:r 'มวน (คำกริยา)'	mu:	mɷ:l (-, -,2) 'บิด (คำกริยา)'

คำศัพท์ในลำดับที่ 1 คำศัพท์ /ɲɪc/ หมายถึง 'บี้' เป็นกริยาที่ใช้ปลายนิ้วหัวแม่มือบี้ เช่น บี้หมัดเหา เป็นต้น กับพื้นแข็ง ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้ได้ถูกต้องตรงกับคำศัพท์หลัก แต่มีผู้พูดหนึ่งคนในกลุ่มอายุที่ 3 บางคนใช้คำว่า /chlɪc/ 'บีบ' ซึ่งไม่ตรงกับความหมายที่ถูกต้อง เนื่องจาก /chlɪc/ นั้นจะใช้แรงกดจากมือ เช่น บีบแก้ว บีบคอ บีบหลอดยา เป็นต้น

คำศัพท์ในลำดับที่ 2 คำศัพท์ /tpɯət/ หรือ /ptɯət/ หมายถึง 'ดีด' เช่น ดีดนิ้ว ดีดลูกหิน เป็นการใช้นิ้วหัวแม่มือกดกับนิ้วชี้ให้แน่น แล้วสลัดออกโดยแรง ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้ได้ถูกต้องตรง

Copyright by Mahidol University

ตามคำศัพท์หลัก แต่มีผู้พูดสองคนในกลุ่มอายุที่สาม ใช้ /baŋ/ 'ยิง' ซึ่งจะหมายถึง การใช้อุปกรณ์ เช่น ยางวง จึงให้ตึงโดยใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้ของมือทั้งสองข้างแล้วปล่อยออกไป

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 3</u> คำศัพท์ /cha:k/ หมายถึง การผ่าหรือตัดผ่านโดยใช้กรรไกรหนีบหมาก ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้ตรงกับคำศัพท์หลัก แต่มีผู้พูดหนึ่งคนในกลุ่มอายุที่สามใช้ /puh/ 'ผ่า' ซึ่งหมายถึง การผ่าเช่นเดียวกัน แต่ด้วยอุปกรณ์อย่างอื่น เช่น ขวานหรือมีด อย่างผ่าฟืน เป็นต้น

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 4</u> คำศัพท์ หมายถึง 'มวน' จะเป็นการหมุนพันให้เป็นวงกลมด้วยฝ่ามือทั้งสองข้าง เช่น มวนยาเส้นด้วยใบตองให้เป็นบุหรี่ ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้คำศัพท์ถูกต้องตรงตามคำศัพท์หลัก คือ /mu:/ แต่มีผู้พูดสองคนในกลุ่มอายุที่สามใช้ /mɯ:l/ 'บิด' ซึ่งมีความหมายถึง การใช้มือหรือนิ้วจับแล้วหมุนไปทางใดทางหนึ่ง เช่น บิดเนื้อ บิดหู เหตุผลที่ผู้พูดใช้คำศัพท์นี้อีกประการหนึ่ง คือ อาจเนื่องจากคำศัพท์ทั้งสองคำมีเสียงที่คล้ายคลึงกันด้วย จึงทำให้เกิดความสับสน

4.3.3 การใช้คำศัพท์ตะลุงเก่าที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม มีจำนวน 3 คำ หรือร้อยละ 20 จาก 15 คำ

<u>ตารางที่ 10</u> การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม (3 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.
1	trajo:ŋ tjo:ŋ 'หัวปลี'	trajo:ŋ tra:jo:ŋ trʌjo:ŋ trʌ:jo:ŋ tʌjo:ŋ	sʌto:ŋ (-, 2, 2) 'คำลักษณะนามสำหรับกล้วย (เครือ)'
2	chi:ən 'ก้าวเท้า'	chi:ən	cɒŋhi:ən (-, -, 1) caŋhi:ən (-, 1, 3) cahi:ən (-, -, 1) 'ระยะทางชั่วยกเท้าย่างไปครั้งหนึ่ง สามารถใช้เป็นคำลักษณะนามได้ (ก้าว)'
3	pmɯ:l 'ทำให้กลิ้ง'	pʌmɯ:l	rʌmɯ:l (-, 2, 4) 'กลิ้ง (การกลิ้งในตัวมันเอง)'

Copyright by Mahidol University

คำศัพท์ในลำดับที่ 1 คำศัพท์ หมายถึง 'หัวปลี' ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้ได้ถูกต้องตรงกับคำศัพท์หลัก นั่นคือ ใช้คำศัพท์ว่า /tjoːŋ/ แต่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม กลุ่มละ 2 คน ใช้คำว่า [sʌtoːŋ] ซึ่งเป็นคำลักษณะนามสำหรับกล้วย (เครือ) คำศัพท์ทั้งสองต่างมีความหมายถึงส่วนต่าง ๆ ของกล้วย และถึงแม้จะเป็นคำศัพท์คนละคำกัน แต่มีเสียงคล้ายคลึงกันมาก จึงทำให้ผู้พูดสับสนได้

คำศัพท์ในลำดับที่ 2 คำศัพท์หมายถึง กริยาการ 'ก้าวเท้า' จะต้องใช้คำว่า /chiːɔn/ ผู้พูดส่วนใหญ่ต่างก็ใช้ได้ถูกต้องตรงกับคำศัพท์หลัก ยกเว้นผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสามกลุ่มละ 1 และ 5 คนตามลำดับที่ใช้คำศัพท์ว่า /cɒŋhiːɔn/ ซึ่งเป็นคำนามหมายถึง ระยะทางชั่วยกเท้าย่างไปครั้งหนึ่ง สามารถใช้เป็นคำลักษณะนามได้ 'ก้าว' เช่น เดินไป 3 ก้าว คำศัพท์ทั้งสองคำต่างมีความหมายที่ใกล้เคียงกันมาก ผู้พูดจึงอาจใช้คำที่ไม่ถูกต้องได้

คำศัพท์ในลำดับที่ 3 คำศัพท์ /pmɪːl/ 'ทำให้กลิ้ง' เช่น กลิ้งครกตำข้าว ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้ได้ถูกต้องตรงกับคำศัพท์หลัก แต่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม ใช้ /rʌmɪːl/ 'กลิ้ง' ซึ่งหมายถึงการกลิ้งในตัวมันเอง เช่น ลูกมะพร้าวตกและกลิ้งไป คำศัพท์ทั้งสองจึงมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น คือ กลิ้งโดยตัวเอง หรือถูกทำให้กลิ้ง ดังนั้น จึงมีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสาม กลุ่มละ 2 และ 4 คนตามลำดับใช้อย่างสับสน เนื่องจากไม่สามารถแยกแยะได้ดังกล่าว

4.3.4 การใช้คำศัพท์ตะลุงเก่าที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ มีจำนวน 2 คำ หรือร้อยละ 13 จาก 15 คำ ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ (2 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ก. หรือ ข.	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.
1	krɒːŋ 'สาน เช่น หญ้าคา'	krɒːŋ kɒnrɒːŋ (-, -, 1)	tɔbaːɲ (1, 1, 3) tʌbaːɲ (-, 1, -) 'ทอ เช่น เสื่อ'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 11 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายอยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ก. หรือ ข.	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.
2	panno:l pno:l 'หยวก (กล้วย)'[11]	pando:l	sʌno:l (2,1, -) 'ไส้ขนม, ซังข้าวโพด' dʌ:m (1, 3, 3) 'ต้น'

คำศัพท์ในลำดับที่ 1 คำศัพท์ /krɒ:ŋ/ หมายถึง การสานหญ้าคาให้เป็นแผงสำหรับหลังคา ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้ได้ถูกต้องตรงตามคำศัพท์หลัก แต่มีผู้พูดบางคนของกลุ่มอายุทั้งสาม กล่าวคือ 1 คนในกลุ่มอายุที่หนึ่ง 2 คนในกลุ่มอายุที่สองและโดยเฉพาะในกลุ่มอายุที่สามมีจำนวนถึงครึ่งหนึ่งของผู้พูดใช้ /tba:ŋ/ หมายถึง การทอ เนื่องจากคำศัพท์ทั้งสองมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน คือการทำให้เกิดผืนงานเช่นเดียวกัน แต่ต่างกันที่ชนิดของวัสดุที่ใช้ และลักษณะการทอหรือถักสาน

คำศัพท์ในลำดับที่ 2 คำศัพท์ หมายถึง 'หยวก (กล้วย)' คือ [pando:l] เป็นคำศัพท์ที่ทั้งสามกลุ่มอายุใช้ค่อนข้างสับสนมาก นั่นคือ มีจำนวนผู้พูดในแต่ละกลุ่มใช้ได้ถูกต้องเพียงครึ่งเดียว นอกนั้นจะใช้คำศัพท์อีก 2 คำ คือ [sʌno:l] ซึ่งหมายถึง ไส้หรือแกนกลางเช่นเดียวกัน แต่ใช้กับขนมหรือข้าวโพด นั่นคือ ไส้ขนม ซังข้าวโพด ส่วนอีกคำศัพท์ คือ /dʌ:m/ หมายถึง 'ต้น' เป็นลำต้นของต้นไม้ จึงมีความหมายกว้างกว่าคำศัพท์ที่ถูกต้องซึ่งมีความหมายเฉพาะเจาะจง

4.4 ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

มีคำศัพท์ตะลุงเก่าจำนวนมากที่ใช้มาแต่เดิมที่ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่สามารถใช้คำศัพท์นั้น ๆ ได้เนื่องจากไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ คำศัพท์นี้ หมายถึง คำศัพท์เดิมซึ่งเป็นคำ

[11] ภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียงสุรินทร์ ให้ความหมายว่าเป็นยอดอ่อนของต้นไม้ เช่น กล้วย มะพร้าว แต่ภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียงตะลุงเก่าว่าเป็นหยวกกล้วย ผู้วิจัยจึงยึดตามนี้

Copyright by Mahidol University

เดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยถือจากรากศัพท์ที่เป็นรากศัพท์เดียวกันกับคำศัพท์หลัก จำนวนสมาชิกของกลุ่มอายุที่จำคำศัพท์ไม่ได้หรือไม่ทราบอาจจะมีเพียงบางคนหรือส่วนใหญ่หรือทั้งหมดของกลุ่ม ซึ่งโดยมากมักมีเพียงบางคน โดยเป็นผู้บอกภาษาที่มีระดับการศึกษาหรืออาชีพหรือเพศแตกต่างคละกันไป บางครั้งอาจจะเป็นคนเดียวกัน สาเหตุนั้นอาจจะไม่ค่อยได้พูดหรือไม่ได้สนใจ หรือไม่เคยได้ยินไม่เคยทราบมาก่อน การที่ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้นั้นเป็นไปได้ทั้งสองทางว่าต่อไปผู้พูดอาจจะยังรู้จักคำศัพท์เหล่านั้นหรือยังจำได้และได้นำคำศัพท์นั้นมาใช้ หรือไม่ก็อาจใช้คำศัพท์อื่นแทนที่ เช่น คำยืมจากภาษาไทย คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันกับคำศัพท์นั้น เป็นต้น

มีจำนวนคำศัพท์เหล่านี้ทั้งหมด 61 คำ[12] หรือร้อยละ 10 จากรายการคำ 637 คำ สามารถจำแนกได้ 3 กลุ่มดังนี้

4.4.1 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ มีจำนวนมากที่สุดคือ 45 คำ หรือร้อยละ 74 จาก 61 คำ ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (45 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ			ความหมาย
			1	2	3	
1	saŋkɯ:r skɯ:r	saŋkɯ: sakɯ: sakɯ:l sʌkɯ: sʌkɯ:l sakɨ:əl sʌkɨ:əl ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ / / /	/ / / / (1)[13]	เข็ด(ฟัน)
2	ptuh	pʌtuh pʌ:tuh patuh katuh ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/ / /	/ / (1)	ปะทุ

[12] นอกจากนี้ คำชนิดนี้ยังมีปรากฏในหัวข้อ 4.6.1 4.6.2 และ 4.6.4

[13] ตัวเลขในวงเล็บ แสดงถึงจำนวนผู้พูดที่ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 12 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ			ความหมาย
			1	2	3	
3	pcəː	pancəh	/	/		ทำให้ตกใจ
		pacəh	/			สะดุ้ง
		pancəːʔ		/		
		panchəːʔ			/	
		chəːʔ			/	
		chəːʔ ɲac			/	
		ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			(1)	
4	sraːw	sraːw	/	/	/	สาว (ไหม)
		sʌraːw	/		/	
		ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			(1)	
5	kmɒŋ	kɒmbɒŋ	/	/	/	กอบ
		kambɒŋ		/	/	
		kɒbɒŋ	/	/	/	
		kɒːbɒŋ	/		/	
		kabɒŋ	/			
		ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			(1)	
6	caŋhuːw	cɒŋhuːw	/			เคี่ยว
		caŋhuːw	/	/	/	(เอาน้ำมัน)
		cʌŋhuːw	/	/		
		cahuːw			/	
		ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			(1)	
7	kuːr	kur	/	/	/	คราบหมู
		ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			(1)	(มะขาม)
8	tbɔr	trɔːbɔːl	/	/	/	ปั่น (หู)
	tbar	trɔbɔːl	/			
	khar	tɔbɔːl	/			
		tɔbɔr		/	/	
		ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			(1)	
9	rjiːəl	ranjiːəl	/	/	/	ห่าง
		rajiːəl			/	
		ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			(1)	
10	skiəl	sɔkiːəl	/	/	/	ห่าม (ผลไม้)
		sʌkiːəl	/	/	/	
		sakiːəl	/			
		ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			(1)	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 12 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ			ความหมาย
			1	2	3	
11	cɒːŋ puŋ cɒːm puŋ	cɔːm puŋ cɔːm mpuŋ cɒːm puŋ cɒːŋ puŋ cɔm puŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ / / /	/ / (1)	กระโจมอก
12	dɛːc choːh	dɛːk choːh dɛːc choːh dɛk choːh dɛc choːh ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ /	/ / / / (1)	กบไสไม้
13	hep	hep ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (1)	ตะกร้าหมาก
14	thmɪc thmec	thʌmɪc phʌmɪc ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้			 (1)	หลับ (ตา)
15	panlɯː panlɛj panlʊj	panlɯː pʌnlɯː ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/	/ (1)	ไพล
16	snaːc	mpuŋ ʔʌmpuŋ ʔampuŋ kampuŋ kapuŋ tiŋdoːŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ / /	/ / /	/ / (1)	โชงโลงวิดน้ำ[14]
17	dɛːc dap	dɛːk dap dɛːc dap ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/ /	/ (1)	สิ่ว
18	pwah	pawah pʌwah pʌːwah ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ / /	/ / (1)	การหุ้นกันเลี้ยงสัตว์เพื่อแบ่งเอาลูกสัตว์

[14] คำศัพท์ที่หมายถึง 'โชงโลงวิดน้ำ' ในภาษาเขมรตะลุงเก่าใช้คำศัพท์แตกต่างจากคำศัพท์หลัก ผู้วิจัยจึงยึดตามแนวนี้

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 12 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ			ความหมาย
			1	2	3	
19	saŋʔɔh saʔɔh	sɒŋʔɔh sɔŋʔɔh saŋʔɔh ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ /	/ / (1)	นึ่ง (ใช้กับอาหารจำพวกปลาตัวเล็ก)
20	crɒ:k	crɒ:k ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (1)	กรอก
21	phŋom	phʌŋum phʌ:ŋum phʌŋom pʌŋum ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ / /	/ / (1)	ดง (ดำกริยา)
22	phi:əm	phi:əm ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (1)	วา (มาตราวัด)
23	caʔ do:n ta:	caʔ do:n ta: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (1)	ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษ
24	trot	trot tro:t ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ / (1)	ตรุษ (การละเล่นเพื่อเรี่ยไรเงินหรืออาหารนำไปทำบุญถวายพระ)
25	tanlɒ:ŋ	tɒnlɒ:ŋ tʌnlɒ:ŋ tanlɒ:ŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ / /	/	/ (1)	ดอง (เกี่ยวดอง)ว
26	ʔa:ca:r	ʔa:ca: ʔaca: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/ /	/ / (1)	ผู้ทำพิธีฌาปนกิจ
27	prɛ: ru:p	prɛ: ru:p paŋwɛ: ru:p prɛ: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ /	/ (1)	พิธีเก็บเถ้ากระดูกหลังจากฌาปนกิจแล้ว
28	slaj	slaj sʌlaj ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ /	/ / (1)	ปี่ชวา

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 12 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ			ความหมาย
			1	2	3	
29	nu:k	nu:k ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (1)	ตู้ (ลักษณะชนิดหนึ่งของเขาควาย)
30	pɹɲ bɔr	pɹɲ bɔr ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (2)	เต็มดวง (ดวงจันทร์)
31	sno:l	sʌno:l ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (2)	ซัง (ข้าวโพด)
32	kpur	kra:pul krapul kapul kapur pur ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ / /	/	/ / (2)	ป้วน (ปาก)
33	canrɪ:ɲ	canrɪ:ɲ carɪ:ɲ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ / (2)	พื้นที่รอบนอกตัวบ้านที่มีความกว้างเท่ากับส่วนของชายคาที่ยื่นออกไป
34	ʔaʔ	ʔaʔ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (2)	เครื่องมือกันเส้นไหมหรือฝ้าย
35	kɪ:h	kɪ:h ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (2)	ปาด
36	rɪ:l	rɪ:l ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (2)	ขึ้นข้างบน (นอนดิ้นจนเปลี่ยนตำแหน่ง)
37	krabɷ:c kbɷ:c	krɔbɷ:c krɔ:bɷ:c krʌ:bɷ:c kɔbɷ:c ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ / /	/ / (2)	รวบไว้
38	mrɪ:əʔ	marɪ:əʔ ma:rɪ:əʔ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ /	/ (2)	เพื่อนร่วมน้ำสาบาน (ใช้ระหว่างหญิงกับหญิง)

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 12 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ			ความหมาย
			1	2	3	
39	thmeɲ chəː	thʌmɪɲ chəː ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (3)	ฟืม
40	crɷːc	crɷːc cʌrɷːc croːc ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/	/ / (3)	เหี่ยวเฉาจากถูกน้ำท่วมขัง
41	tranom tnom	trɔnɷm trɔːnɷm trʌːnɷm tɔnɷm ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ /	/ / / (3)	คอน (คำนาม)
42	pnɔːj	pandɔːj pannɔːj pʌnnɔːj pʌdɔːj panɔːj ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ / /	/ / (4)	ด้านยาว
43	paŋhoj p-hoj	pɒŋhoj poŋhoj paŋhoj pʌŋhoj ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ / /	/ / / /	/ (4)	ทำให้ลมพัดเศษสิ่งต่าง ๆ ออกจากข้าวเปลือก
44	bɛːn	bɛːn ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/	/ (5)	นวดข้าวโดยใช้เท้าเหยียบ
45	sanrɒːŋ	sɒnrɒːŋ sanrɒːŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ /	(6)	การล่าสัตว์เล็กโดยใช้สุนัขช่วยล่าสัตว์ด้วย

จำนวนผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามที่ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ โดยมากมีเพียงบางคนคือ 1-2 คนเท่านั้น มี 3 คำศัพท์ คือ คำศัพท์ในลำดับที่ 39-41 ที่ผู้พูดครึ่งต่อครึ่งไม่ทราบคำตอบ และมี 3 คำศัพท์คือคำศัพท์หมายเลข 42-45 ที่ผู้พูดส่วนมากไม่ทราบคำตอบ โดยเฉพาะคำศัพท์สุดท้าย ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามทุกคนไม่ทราบคำศัพท์นี้ เมื่อมาพิจารณาถึงประเภทของคำศัพท์ ที่เป็นปัญหาต่อผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 อาจวิเคราะห์สาเหตุได้ดังนี้

Copyright by Mahidol University

คำในลำดับที่ 39 และ 41 คำศัพท์ /thmɯn chɔ:/ 'ฟืม' และ [trɔnɑ̀m] 'คอน เช่น คอนไก่' ต่างเป็นอุปกรณ์ของใช้ จัดเป็นอุปกรณ์ประกอบอาชีพ ที่พบเห็นได้เสมอ แต่ผู้พูดอาจไม่ได้สนใจ จึงทำให้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

คำศัพท์ในลำดับที่ 40 /crɯ:c/ 'เหี่ยวเฉาจากถูกน้ำท่วม (อาการของต้นไม้)' อาจจะเนื่องจากไม่มีอาการของต้นไม้ในลักษณะนี้ให้เห็นบ่อยนัก

คำศัพท์ในลำดับที่ 42 [pandɔ:j] 'ด้านยาว' อาจเป็นคำศัพท์ที่ผู้พูดไม่ค่อยได้ใช้พูดกันบ่อยนัก หรือสามารถเลี่ยงใช้คำพูดอื่น ๆ ได้ ทำให้โอกาสในการใช้คำศัพท์นี้ลดน้อยลงไป

คำศัพท์ในลำดับที่ 43-45 คำศัพท์ทั้ง 3 คำเป็นคำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและล่าสัตว์ อาจจะเนื่องจากภาพสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทำให้ลักษณะการประกอบอาชีพเปลี่ยนไปด้วย จะเห็นได้จากคำศัพท์ว่า [pɒŋhoj] 'ทำให้ลมพัดเศษสิ่งต่าง ๆ ออกจากข้าวเปลือก' แต่เดิมเมื่อชาวบ้านนวดข้าวเสร็จแล้วมักจะนำข้าวเปลือกที่ได้มาทำให้เศษสิ่งของที่ไม่ต้องการ เช่น เศษฟางหญ้าออกจากข้าวเปลือกโดยวิธีนำข้าวเปลือกใส่ภาชนะ เช่น กระเชอ ยกให้สูงแล้วค่อย ๆ เทลงมา วิธีนี้จะทำให้เศษสิ่งดังกล่าวปลิวออกจากข้าวเปลือกด้วยแรงลม การที่ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคัพท์นี้ไม่ได้นั้นอาจเป็นไปได้ว่าปัจจุบันมีการใช้เครื่องจักรนวดข้าวแทนการนวดแบบดั้งเดิมมากขึ้น ดังนั้นการใช้กรรมวิธีดั้งเดิมในการกำจัดเศษสิ่งต่าง ๆ จากข้าวจึงลดน้อยลงไปด้วยเนื่องจากสามารถทำได้โดยใช้เครื่องจักรเช่นกัน ส่วนคำศัพท์ว่า [bɛ:n] 'นวดข้าวโดยใช้เท้าเหยียบ' นั้นปัจจุบันยังคงมีอยู่ มักใช้ในกรณีต้องการข้าวเปลือกจำนวนน้อย เช่นนำข้าวที่เพิ่งสุกไม่นานมานวดวิธีนี้เพื่อนำมาทำข้าวเม่า จึงอาจจะไม่ได้ทำบ่อย ดังนั้นผู้พูดจึงอาจไม่เคยได้ยินคำศัพท์เกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ หรืออาจจะได้ยินหรือได้ใช้ไม่บ่อยนัก จนลืมคำศัพท์นั้นไป ในคำศัพท์สุดท้าย [sɒnrɒ:ŋ] 'การล่าสัตว์เล็กโดยใช้สุนัขช่วยล่าสัตว์ด้วย'ที่ปัจจุบันสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไปจากเดิมมากกล่าวคือ สภาพป่าเหลือน้อยลง กิจกรรมล่าสัตว์ต่าง ๆ จึงน้อยลงด้วย ซึ่งถึงแม้ปัจจุบันอาจจะยังมีการล่าสัตว์วิธีนี้อยู่บ้าง เช่น ล่านก แต่ก็ไม่แพร่หลายเหมือนเดิม ผู้ที่มีอายุน้อยอาจจะยังไม่เคยได้เห็นได้ยินมาก่อน ซึ่งจากข้อมูลจะเห็นว่า คำศัพท์นี้ทราบหรือใช้เฉพาะผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2 เท่านั้น

Copyright by Mahidol University

4.4.2 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ มี 13 คำ หรือร้อยละ 21 จาก 61 คำ ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (13 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ3			ความหมาย
			1	2	3	
1	tranic tnic	trɔ:nic trɔ:nik trʌ:nic tɔnic ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ / /	/ / / (1)	/ / (1)	เหล็กไน
2	ko:n ric	ko:n ri:c ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/ (1)	/ (1)	นกเอี้ยง
3	rbɒ:k	rʌbɒ:k rɔbɒ:k rɔ:bɒ:k ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้		 (1)	 (1)	ลอก (เช่น สีลอก)
4	ben	ben ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/ (1)	/ (2)	เดือนสิบ (สารทเขมร)
5	ŋkɯɲ	ʔɒŋkɯɲ ʔaŋkɯɲ ʔʌŋkɯɲ kʌba:l ʔaŋkɯɲ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้		 (2)	 (1)	สะบ้า
6	lu:t caŋkuəŋ	lu:t cɒŋkuəŋ lu:t cɔŋkuəŋ lu:t cʌŋkuəŋ lu:t cɔkuəŋ lu:t cakuəŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	 / / (2)	 / / / (1)	ดุกเข่า

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 13 คำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ3			ความหมาย
			1	2	3	
7	kraɲɒ:m kɲɒ:m	krɒɲɒ:m krɒ:ɲɒ:m kɒɲɒ:m kʌɲɒ:m kʌɲɒ:ŋ kɒɲɒ: trɒɲɒ:m ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ / /	 / / (1)	 / / / (3)	ขี้บุหรี่
8	caŋwɛ:c daj crawɛ:c daj cwɛ:c daj	cɒŋwɛ:c daj caŋwɛ:c daj cɔŋwɛ:k daj cɔŋwɛ:c daj cʌŋwɛ:c daj ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	 / / / (1)	/ / / (3)	ง่ามนิ้ว
9	ʔɒ:k kmɔ:r	ʔɒ:k kɒmbɔ: ʔɒ:k kambɔ: ʔɒ:k kɒmmɔ: ʔɒ:k kɔmɔ: ʔɒp kamɔ: ʔɒ:p kɒmbɔ: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ / /	/ / / (2)	/ / (3)	เต้าปูน
10	kɯ:r	kɯ:r kɯ: ku: kɒ: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	 / / / (1)	 / / (4)	รวง
11	psɒm	pɒsɒm pasɒm pʌsɒm kasɒm ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	 / (5)	 / (5)	ไม้ที่ใช้ม้วนผ้าที่ทอขณะทอผ้า
12	chə: chnɯən	chə: chʌnɯən chə: chanɯən ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ /	/ (4)	 (6)	ไม้ที่ผู้ทอเหยียบขณะทอผ้า
13	ku:əŋ	ko:ŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/	/ (2)	 (6)	ม้องโหม่ง

Copyright by Mahidol University

จำนวนผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ ก็เช่นเดียวกัน โดยมากมีเพียงหนึ่งหรือสองคน ยกเว้นคำศัพท์ลำดับที่ 11 ที่ผู้พูดส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มอายุไม่ทราบ และศัพท์ 2 คำสุดท้ายมีผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2 เท่านั้น ใช้คำศัพท์เหล่านี้ ในคำศัพท์ลำดับที่ 12 เป็นอุปกรณ์ที่พบเห็นได้บ่อย เนื่องจากยังมีการทอผ้าอยู่ในหมู่บ้าน การที่ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้อาจเนื่องจากการไม่ค่อยได้ใช้คำศัพท์เหล่านี้หรือไม่ค่อยได้ให้ความสนใจ ส่วนในคำศัพท์ลำดับสุดท้ายอาจจะเนื่องจากการไม่ค่อยได้พบเห็นเครื่องดนตรีชนิดนี้มากนัก เนื่องจากจะถูกใช้เพียงปีละครั้งในประเพณีก่อกองทราย

นอกจากนี้คำที่ผู้พูดครึ่งหนึ่งหรือมากกว่าในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้อีก 3 คำ ได้แก่ คำศัพท์ในลำดับที่ 8-12 ก็เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับอุปกรณ์ สาเหตุอาจจะเช่นเดียวกัน

4.4.3 คำศัพท์ที่ผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ มี 3 คำ หรือร้อยละ 5 จาก 61 คำ ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 คำศัพท์ที่ผู้พูดในทุกกลุ่มอายุไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (3 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	กลุ่มอายุ			ความหมาย
		1	2	3	
cbec	cʌbɛc cɔbɛc cəbɛc cɔbec ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ / / (1)	/ / (1)	/ (3)	หยิบด้วยปลายนิ้ว(สองนิ้ว) เป็นคำลักษณะนามได้ เช่น ข้าวสารหนึ่งหยิบ
kramɒ: kmɒ:	krɒ:mɒ: krɒmɒ: kɒmɒ: kʌmɒ: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ (1)	/ / / (1)	/ / / (3)	สะเก็ดแผล
phɔr	phɔr ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	/ (2)	/ (2)	/ (3)	ร่วน(ดิน)

Copyright by Mahidol University

คำศัพท์ที่มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่หนึ่งไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้ด้วยนั้นมีน้อย มีเพียง 3 คำ อาจจะเนื่องจากการไม่ค่อยใช้คำศัพท์นั้น จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 มีจำนวนผู้พูดที่ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้มากกว่า 2 กลุ่มอายุแรก คำศัพท์เหล่านี้เป็นเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับการบรรยายถึงลักษณะสิ่งของ เช่น ดินร่วน แผลเป็นสะเก็ด หรือคำศัพท์ที่มักจะใช้เป็นคำลักษณะนาม เช่น หยิบข้าวสารหนึ่งหยิบ ผู้พูดอาจไม่จำเป็นต้องพูดมากนักในชีวิตประจำวันก็ได้อาจจะเนื่องจากไม่จำเป็นต้องบรรยายมากก็สื่อความหมายได้

4.5 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน

คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึงคำศัพท์ที่ผู้พูดใช้ไม่ใช่คำศัพท์ตะลุงเก่า แต่เป็นคำยืมจากภาษาอื่น ซึ่งที่พบในภาษาเขมรตะลุงเก่าเป็นคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน มีจำนวน 45 คำ[15] หรือร้อยละ 7.5 จาก 637 คำ คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานต่อไปจะเรียกโดยย่อว่า **"คำยืมจากภาษาไทย"** ใช้มากโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามและสองตามลำดับ และพบบ้างในกลุ่มอายุที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องจากชาวบ้านตะลุงเก่ามีการติดต่อสื่อสารหรือรับข่าวสารเป็นภาษาไทยมาตรฐานซึ่งเป็นภาษาทางการมากขึ้นโดยเฉพาะจากแหล่งบันเทิงประจำวัน คือ โทรทัศน์

คำยืมจากภาษาไทยจะใช้โดยมีการปรับเสียงให้เข้าตามระบบเสียงของภาษาเขมรถิ่นไทย ส่วนความหมายของคำคงเดิม คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน แบ่งได้ 4 กลุ่มดังนี้

4.5.1 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองจำนวน 5 คำ หรือร้อยละ 11 จาก 45 คำ ดังแสดงในตารางที่ 15

---

[15] นอกจากนี้คำชนิดนี้ยังมีในหัวข้อ 4.6.3 และ 4.6.4

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 15 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง (5 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
1	ppli:ə 'แม่เบี้ย'	pɔpli:ə pɔ:pli:ə pɔpli:ə? pɔ:pli:ə?	me:bi:ə (-, 1, -)[16] 'แม่เบี้ย'
2	phlet 'พัด (คำนาม)'	phlet	phat (-, 1, -) 'พัด (คำนาม)'
3	tɯ:ŋ 'ชิงช้า'	tɯ:ŋ	chiŋcha: (-, 1, -) 'ชิงช้า'
4	cruŋ 'มุม'	cruŋ	mum (-, 1, -) 'มุม'
5	bɒ? 'พัด (คำกริยา)'	bɒ?	phat (-, 1, -) 'พัด (คำกริยา)'

4.5.2 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม จำนวน 16 คำ หรือร้อยละ 35 จาก 45 คำ ดังแสดงในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม (16 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
1	nsʌ:m 'น้ำค้าง'	tɯk ŋsʌ:m ŋsʌ:m	na:mkha:ŋ (-, -, 1) 'น้ำค้าง'
2	phʌne:? kantɯ:l 'ฟ้าแลบ'	phʌne:k kantɯ:l phʌne:c kantɯ:l phʌne:k katɯ:l	fa:lɛp (-, -, 1) 'ฟ้าแลบ'
3	ʔɔ:j pu:ər 'อวยพร'	ʔɔ:j pɔ: ʔɔ:j pɯ:	ʔu:əj phɔ:n (-, -, 1) 'อวยพร'

[16] ตัวเลขในวงเล็บ แสดงถึงจำนวนผู้พูดที่ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน

Copyright by Mahidol University

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยมหิดล

ตารางที่ 16 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
4	sbɒt 'สาบาน'	sɒbɒt sɒːbɒt sʌbɒt sʌːbɒt	saːbaːn (-, -, 1) 'สาบาน'
5	dɛj ransew 'ดินประสิว'	dɛj ransew dɛj n̩sew dɛj sew dɛj raːsew dɛj m̩sew dɛːk ransew dɛc n̩sew dɛk sew dɛc sew	din pasiw (-, -, 1) 'ดินประสิว'
6	pthaw 'ขวาน'	pʌthaw puthaw	khʌwaːn (-, -, 1) 'ขวาน'
7	niːəl 'ทะนาน'	niːəl	lit (-, -, 1) 'ทะนาน'
8	pancɔh thiːət paŋcɔh thiːət 'บรรจุอัฐิ'	pancɔh thiːət n̩cɔh thiːət cɔh thiːət	buncuʔ ʔatthiʔ (-, -, 1) 'บรรจุอัฐิ'
9	cɔːŋ hɔːŋ 'ยอง ๆ (ท่านั่ง)'	cɔŋhɔːŋ cɔːŋhɔːŋ cɔhɔːŋ	jɔːŋjɔːŋ (-, -, 1) 'ยอง ๆ (ท่านั่ง)'
10	spej 'ผักกาด'	sʌpuː sʌːpuː sapuː	phakaːt (-, -, 2) 'ผักกาด'
11	ncɷp 'ดูด'	ŋcɷp ɲcɷp n̩cɷp	duːt (-, -, 2) 'ดูด'
12	phʌːr 'เรอ'	phʌː	rəː (-, -, 2) 'เรอ'
13	hat 'ศอก (มาตราวัด)'	hat	sɔːk (-, -, 1) sɒːk (-, -, 1) 'ศอก (มาตราวัด)'

Copyright by Mahidol University

52777

ตารางที่ 16 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
14	ʔʌn tnu: ʔʌn thnu: 'รุ้ง'	ʔʌn tʌnu: ʔʌn tʌ:nu: ʔʌn tanu: ʔʌn thʌnu: ʔɔ:n thʌnu: ʔun thʌnu:	ruŋ (-, -, 3) 'รุ้ง'
15	phluət cʏ:ŋ 'น่อง'	phluət cʏ:ŋ phlɯət cʏ:ŋ	nɔŋ (-, -, 3) 'น่อง'
16	phno:k 'ปาน'	phʌno:k khʌno:k	pa:n (-, -, 3) 'ปาน'

คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานส่วนใหญ่ใช้โดยผู้พูดเพียง 1 หรือ 2 คน โดยผู้พูดส่วนใหญ่ของกลุ่มอายุนี้ยังคงใช้คำศัพท์เช่นเดียวกับคำศัพท์หลัก มีเพียง 3 คำเท่านั้นที่ใช้โดยมีจำนวนผู้พูดครึ่งหนึ่ง คือ คำศัพท์ลำดับที่ 14-16 ทั้งที่ยังเป็นสิ่งที่พบเห็นได้บ่อย โดยเฉพาะส่วนของร่างกาย สาเหตุอาจจะเนื่องจากการไม่ค่อยได้ใช้คำศัพท์นั้น จึงทำให้ลืมคำศัพท์ไป หรือไม่ทราบ เมื่อต้องการพูดจึงต้องใช้คำยืมจากภาษาไทยแทน เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด

คำในลำดับที่ 11 มีข้อสังเกตการจำกัดการใช้ภาษาตะลุงเก่าที่น่าสนใจ กล่าวคือ มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สาม 2 คนใช้คำยืมจากภาษาไทย ผู้วิจัยได้รับการบอกเล่าจากผู้พูดคนหนึ่งว่า ผู้พูดจะใช้คำยืมจากภาษาไทย [phaka:t] เสมอเมื่อหมายถึงผักกาด แต่ยังคงใช้ภาษาตะลุงเก่า /spɪ:/ บ้างเฉพาะ เมื่อต้องการพูดถึงผักกาดดอง โดยใช้ประกอบกับภาษาไทย / dɔ:ŋ/ 'ดอง' เป็น [sʌpɪ: dɔ:ŋ] 'ผักกาดดอง'

Copyright by Mahidol University

4.5.3 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสาม จำนวน 12 คำ หรือร้อยละ 27 จาก 45 คำ ดังแสดงในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสาม (12 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
1	tiŋwa:j piŋwa:j 'แมงมุม'	tiŋka:j taŋka:j	mɛ:ŋmum (-, 1, 1) 'แมงมุม'
2	psʌ:r 'ชม'	pʌsʌ: prʌsʌ: sʌsʌ:	chom (-, 1, 1) 'ชม'
3	nim 'แอก'	nim	ʔɛ:k (-, 1, -) ʔɛ:c (-, -, 2) 'แอก'
4	crawaʔ cwaʔ 'โซ่'	crɔ:waʔ caŋwaʔ	so: (-, 2, 1) 'โซ่'
5	ncram cram 'สับ'	ŋcram kancram	sap (-, 1, 2) 'สับ
6	dɛ:c ru:h dɛ:c nru:h 'บุ้ง (ถูมะละกอ)'	dɛ:k ruh dɛ:c ruh dɛc ruh	dɛ:k ru:t (-, 1, 1) 'บุ้ง (ถูมะละกอ)'
7	knaw 'อุ่น(คำกริยา)'	kandaw kadaw	ʔun (-, 3, 3) 'อุ่น'
8	sɯ:t 'ปอด'	sɯ:t	pɔ:t (-, 3, 3) 'ปอด'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 17 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสาม (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
9	kɛːɲ daj 'ศอก'	kɛːɲ daj	sɔːk (-, 2, 4) 'ศอก'
10	sbaj 'ผ้าขาวม้า'[17]	sɒmpuət tʌnɒp sampuət tʌnɒp sampuət tʌːnɒp sampuət tanɒp sɒmpuət tʌnɒp sampuət tanɒp sɒmpuət sampuət saːpuət tʌnɒp sɒpuət sɒːpuət	sɒpuət khamaː (-, 1, -) 'ผ้าขาวม้า' sʌbaj (-, -, 2) sʌːbaj (-, -, 1)
11	klaː daj 'ลายมือ'	klaː daj	laːj daj (-, 1, 2) laːj mɯː (-, -, 2) 'ลายมือ'
12	hat 'แข่ง'	hat	khɛɲ (-, 4, 6) 'แข่ง เช่น วิ่งแข่ง'

คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสาม ตั้งแต่ครึ่งหนึ่งขึ้นไป มี 6 คำคือคำศัพท์ในลำดับที่ 7-12 เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับการประกอบอาหาร (อุ่น) คำศัพท์เกี่ยวกับร่างกาย (ปอด ศอก ลายมือ) คำศัพท์เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม (ผ้าขาวม้า) คำศัพท์เกี่ยวกับกริยาท่าทาง (แข่ง) โดยเฉพาะคำสุดท้ายนี้ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามทั้ง 6 คน สาเหตุนั้นเนื่องจากการลืมคำศัพท์ภาษาเขมร

คำยืมในลำดับที่ 6 /dɛːk ruh/ หมายถึง 'ปุ้งถูมะละกอ' ประกอบด้วยคำ 2 คำคือ /dɛːk/ 'เหล็ก' /ruh / 'ถู (ด้วยปุ้งถูมะละกอ)' มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสามกลุ่มละ 1 คนใช้ [dɛːk ruːt] ซึ่งเป็นคำประสม 2 คำเช่นเดียวกัน แต่คำที่สองเป็นคำยืมจากภาษาไทย คือ คำกริยา

[17] คำศัพท์ที่หมายถึง 'ผ้าขาวม้า' ภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียงตะลุงเก่าใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก

Copyright by Mahidol University

/ru:t / 'รูด' เพื่อหมายถึง กริยาการถู (ด้วยปุ้งถูมะละกอ) ที่ปรับเสียงให้เข้ากับระบบเสียงภาษาเขมรแล้ว คำประสมนี้จึงหมายถึง 'เหล็กที่ใช้ถู (มะละกอ) หรือปุ้ง (ถูมะละกอ) 'นั่นเอง

<u>คำยืมในลำดับที่ 7</u> มีคำยืม 2 คำ คือ คำยืมทั้งคำ [la:j mɯ:] 'ลายมือ' และยืมเพียงบางส่วนคือ [la:j adj] โดยผู้พูดนำคำแรก คือ [la:j] จากภาษาไทย 'ลาย'ประสมกับคำภาษาเขมร [daj] 'มือ' กลายเป็นคำใหม่ [la:j daj] 'ลายมือ'

<u>คำยืมในลำดับที่ 10</u> มีคำยืม 2 คำ คือ [sɒpuət khama:] เป็นคำประสมระหว่างภาษาเขมรและภาษาไทย โดยผู้พูดนำคำจากภาษาเขมร [sɒpuət] 'ผ้า' และคำจากภาษาไทย [khama:] จากคำว่า [khǎ:wma:] '(ผ้า)ขาวม้า' มาประสมกันเกิดเป็นคำใหม่ [sɒpuət khama:] มีความหมายว่า'ผ้าขาวม้า' คำศัพท์นี้ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 ส่วน /sbaj/ ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 คาดว่าเป็นคำที่ผู้พูดยืมจากภาษาไทยมากกว่าที่จะยืมจากภาษาเขมรสุรินทร์ เนื่องจากในภาษาไทยก็มีคำว่า' สไบ' เช่นเดียวกันและโดยทั่วไปแล้ว ชาวเขมรตะลุงเก่ามีการติดต่อหรือรับข่าวสารจากภายนอกเป็นภาษาไทยมากกว่าภาษาเขมรถิ่นอื่น คำยืมคำนี้เป็นคำยืมผิดคำด้วย กล่าวคือ แทนที่จะยืมคำว่า'ผ้าขาวม้า' ก็ยืมคำว่า 'สไบ'

<u>คำศัพท์ลำดับสุดท้าย</u> คำศัพท์ลำดับสุดท้ายมีเฉพาะผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2 เท่านั้นใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก

4.5.4 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดในทุกกลุ่มอายุ จำนวน 12 คำ หรือร้อยละ 27 จาก 45 คำ ดังแสดงในตารางที่ 18

<u>ตารางที่ 18</u> การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดในทุกกลุ่มอายุ (12 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
1	rɯ:ŋ thəm 'ศาลาการเปรียญ'	rɯ:ŋ thəm rɯ:ŋ thom	sala:ka:npri:ən (-,1,1) sala:wɯət (-,1,-) sa:la: (1,-,-) sala: (-,-,1) 'ศาลาการเปรียญ'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 18 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดในทุกกลุ่มอายุ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
2	ttɷ:l 'รับ เช่น รับคน'	tatɷ:l satɷ:l sʌtɷ:l	rap (3,3,3) 'รับ เช่น รับคน'
3	dɔ:t 'เสียบ'	dɔ:t	si:əp (4,3,5) 'เสียบ'
4	cɛ:c 'แบ่ง'	cɛ:c cɛ:ʔ cɛʔ	bɛ:ŋ (1,1,-) bɛ:n (1,1,4) bɛŋ (-,1,1) 'แบ่ง'
5	traŋɔ:l tŋɔ:l 'โล้น'	trɔ:ŋɔ:l trɔŋɔ:l tɔŋɔ:l ŋɔ:l	lo:n (1,1,4) 'โล้น'
6	kanchuh kchuh 'โลง'	kancho:h	lɷ:ŋ (3,-,4) hlo:ŋ (-,1,-) lo:ŋ (-,-,2) 'โลง'
7	bɛh do:ŋ 'หัวใจ'	baj do:ŋ ba:j do:ŋ	hu:ə caj (3,4,4) huə caj (-,-,2) 'หัวใจ'
8	kha:ŋ prɔh 'เจ้าบ่าว'	kha:ŋ prɔh kanlɒh kha:ŋ prɔh	caw ba:w (2,5,6) 'เจ้าบ่าว'
9	kha:ŋ srɛj 'เจ้าสาว'	kha:ŋ srɛj	caw sa:w (2,5,6) 'เจ้าสาว'
10	swa:j 'ม่วง (สี)'	sʌwa:j	mu:əŋ (1,5,4) muəŋ (-,-,2) 'ม่วง '
11	trabɒ:k phne:c tbɒ:k phne:c 'คิ้ว'	trɒbɒ:k phʌne:c tɒbɒ:k phʌne:c tʌbɒ:k phʌne:c	khiw (3,6,5) 'คิ้ว'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 18 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดในทุกกลุ่มอายุ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำยืมจากภาษาไทย
12	khɯ:r 'สมอง'	khɯ: kʌba:l khɯ:	sʌmɔ:ŋ (3,6,5) 'สมอง'

คำศัพท์ในลำดับที่ 1-5 ยังมีผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้คำศัพท์เดียวกันกับคำศัพท์หลักอยู่ คำศัพท์ลำดับที่ 2 และ 3 /ttɯ:l/ 'รับ เช่น รับคน' /dɔ:t/ 'เสียบ' มีจำนวนผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้คำยืมจากภาษาไทยมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด (3-5 คน)

คำศัพท์ในลำดับที่ 6-10 คำศัพท์ทั้ง 5 คำมีผู้พูดในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสองเท่านั้นที่ใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามทุกคนใช้คำยืมจากภาษาไทยทั้งสิ้น ในจำนวนนี้มี 4 คำศัพท์ที่มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองใช้คำยืมในจำนวนที่มากกว่าครึ่ง (4 หรือ 5 คน) ได้แก่คำศัพท์ในลำดับที่ 7-10 คำศัพท์เหล่านี้เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับศาสนาประเพณีวัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่

คำศัพท์ 2 ลำดับสุดท้าย เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับร่างกาย คำศัพท์ทั้งสองมีเฉพาะผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 และ 3 เท่านั้นใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุมีแนวโน้มจะใช้คำยืมจากภาษาไทยทั้งสิ้น

สรุปแล้วการใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานที่เริ่มใช้ตั้งแต่กลุ่มอายุที่ 1 จะเป็นคำศัพท์เกี่ยวกับร่างกาย (3 คำ) ได้แก่ คำว่า สมอง ดิ้ว หัวใจ เกี่ยวกับศาสนาประเพณีวัฒนธรรม (4 คำ) ได้แก่คำว่า ศาลาการเปรียญ เจ้าบ่าว เจ้าสาว โลง คำศัพท์เกี่ยวกับการบรรยายลักษณะ (2 คำ) ได้แก่ (สี)ม่วง โล้น คำศัพท์เกี่ยวกับท่าทางการเคลื่อนไหว (3 คำ) ได้แก่ คำว่าเสียบ รับ แบ่ง สาเหตุเนื่องจากคำเหล่านี้ผู้พูดอาจจะใช้น้อยหรือไม่มีความจำเป็นต้องใช้จึงอาจทำให้ลืมได้ หรือเมื่อจำเป็นต้องใช้จึงใช้คำยืมจากภาษาไทย เพราะรู้จักคำศัพท์ในภาษาไทยมากกว่า

Copyright by Mahidol University

4.6 ใช้คำอื่น ๆ หลายชนิดนอกเหนือจากคำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก

ในการใช้คำศัพท์เพื่อสื่อถึงความหมายที่ต้องการ นอกจากผู้พูดใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักแล้ว ยังมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ใช้คำอื่น ๆ อย่างหลากหลาย แทนที่คำที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักนั้น โดยอาจจะเป็นคำต่อไปนี้

1.) คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้
2.) คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก
3.) ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
4.) คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน

การใช้คำหลายประเภทอย่างหลากหลายในคำศัพท์คำเดียวกันเช่นนี้ คาดว่ามีสาเหตุจากการขาดความรู้อย่างแท้จริงหรือขาดความแม่นยำในคำศัพท์ที่ใช้สอบถามนั่นเอง ผู้พูดจึงใช้คำอื่น ๆ มาใช้แทนที่ ตั้งแต่คำที่ถูกต้องใช้แทนกันได้ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือว่าไม่รู้คำศัพท์หรือจำไม่ได้ หรือในที่สุดใช้คำยืมจากภาษาอื่น ที่ง่ายที่สุดคือภาษาไทย พบคำศัพท์ที่มีลักษณะการใช้ในลักษณะนี้ 41 คำ หรือร้อยละ 7 จาก 637 คำ สามารถจำแนกได้ 4 กลุ่มตามลักษณะของคำที่ใช้แทนที่คำที่ตรงกับคำศัพท์หลัก

4.6.1 การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ กับไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ หมายถึง นอกจากมีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักแล้ว ยังมีผู้พูดบางคนใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้กับคำศัพท์หลัก และมีบางคนไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ มีจำนวน 4 คำ หรือร้อยละ 10 จาก 41 คำ แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1.) การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่ง และมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ในทุกกลุ่มอายุมี 1 คำ

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 19 การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่ง และมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ในทุกกลุ่มอายุ (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำศัพท์ตะลุงเก่า ค.
sla:p pcɯ:w 'สะบัก (กระดูก)'	sla:p prɔcɯ:w sʌla:p prɔcɯ:w sla:p pɔcɯ:w hla:p prɔcɯ:w hla:p pɔcɯ:w	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1, 2, 6)	bɒh dajphɔt (1, -, -) dajphɔt (1, -, -)

คำว่า [bɒh dajphɔt] หรือ [dajphɔt] สามารถใช้แทน [sla:p prɔcɯ:w] 'สะบัก'ได้คาดว่าเนื่องจากความหมายที่คล้ายเป็นสำนวนการพูดโดยมีความหมายตรงตามตัวอักษรว่า 'อยู่พ้นจากมือหรือปลายมือ' คำนี้ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่หนึ่งจำนวน 2 คน และมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้ในทุกกลุ่มอายุ กล่าวคือ ในกลุ่มอายุที่หนึ่ง 1 คน ในกลุ่มอายุที่สอง 2 คน และทุกคนในกลุ่มอายุที่สาม

เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ทุกคนไม่มีใครรู้คำศัพท์นี้ ทั้งที่เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับร่างกาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นคำศัพท์ที่ไม่ต้องกล่าวถึงบ่อย ๆ ก็ได้

2.) การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ และมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ในกลุ่มอายุต่าง ๆ มี 2 คำ

ตารางที่ 20 การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ และมีผู้ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ในกลุ่มอายุต่าง ๆ (2 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก.	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำศัพท์ตะลุงเก่า ค.
chlɔh 'ส่อง (กบ)'	chlɔh chʌlɔh chalɔh	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 1)	chɷ:l (1, 2, 2) ส่อง (ไฟ,กระจก)
ril hel 'ทื่อ'	kanrɯl rɯl ril katrɯl	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, 1, 2)	hel (2, 1, 1)

Copyright by Mahidol University

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 1</u> /chlɔh/ มีความหมายเฉพาะเจาะจง เช่นใช้ใน /chlɔh ŋkɛːp/ ‘ส่องกบ’ หมายถึงการส่องไฟไปที่กบเพื่อที่จะจับมัน มีผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุใช้ /chɯːl/ ซึ่งหมายถึงการส่องโดยทั่ว ๆ ไป เช่น ส่องกระจก ส่องไฟ แต่คำศัพท์นี้สามารถใช้แทนคำศัพท์แรกได้ นอกจากนี้มีผู้พูด 1 คนในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์ หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 2</u> /kanrɯl/ และ /hel/ ต่างหมายถึง ‘ที่อ’ ใช้กับของมีคม เช่น มีด ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้คำแรกมากกว่า นอกจากนี้มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสามไม่รู้คำศัพท์

3.) การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุหนึ่ง การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในกลุ่มอายุที่สองและสาม จำนวน 1 คำ

<u>ตารางที่ 21</u> การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุหนึ่ง การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในกลุ่มอายุที่สองและสาม (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก.	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน	คำศัพท์ตะลุงเก่า ค.
thɔ: cu:	thɔ: cu:	thɔ: macu: (-, -, 1) ‘ทำ ของเปรี้ยว’ dɔːŋ (-, 5, 4) ‘ดอง’	tram (1, -, -) ‘แช่’ plaʔ (1, -, -) ‘คลุก’

คำศัพท์ /thɔ: cu:/ แปลว่า ‘ทำให้เปรี้ยว’ คือการดองนั่นเอง ซึ่งในการสัมภาษณ์ได้ยกตัวอย่างการดองผักเสี้ยน สามารถใช้คำศัพท์อื่น ๆ แทนกันได้ เช่น /tram/ ‘แช่’ หมายถึงการแช่ไว้ในน้ำเกลือ /plaʔ/ ‘คลุก’ หมายถึง การบีบนวดคลุกเคล้ากับเกลือ ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งขณะดองผักเสี้ยน คำศัพท์ทั้งสามคำนี้ใช้พูดแทนกันโดยทั่ว ๆ ไปในภาษาตะลุงเก่า

นอกจากนี้มีการใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานอีกด้วย คือ /dɔːŋ/ ‘ดอง’ คำนี้ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสามในจำนวนที่มาก คือ 5 และ 4 คนตามลำดับ นั่นคือ คำศัพท์มีความหมายว่า ‘ดอง’ ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสาม ส่วนใหญ่จะใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน สาเหตุอาจเป็น

Copyright by Mahidol University

เพราะคำศัพท์ที่หมายถึงการดอง คำในภาษาไทยจะเจาะจงกว่า เนื่องจากในภาษาเขมรจะสามารถพูดได้หลายอย่าง ดังนั้นในการใช้ภาษาไทยจะชัดเจนและง่ายกว่า

4.6.2 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักกับไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ หมายถึง นอกจากมีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักแล้ว ยังมีผู้พูดบางคนใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรือมีความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก และมีบางคนไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

ทั้งนี้โดยมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ในกลุ่มอายุต่าง ๆ คำศัพท์ประเภทนี้มีจำนวน 9 คำ หรือร้อยละ 22 จาก 41 คำ

ตารางที่ 22 คำศัพท์ที่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุต่าง ๆ (9 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
1	kantuːɲ 'พูน'	kantuːɲ katuːɲ	huː (-, -, 1) 'ล้น'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 2)
2	caŋhuːɲ c-huːɲ 'ครึ่ง (ตัว,ลูก)'	cʌŋhuːɲ caŋhuːɲ huːɲ	canɪːc (-, -, 1) carɪːc (-, -, 1) 'ชิ้นยาวของที่เป็นแผ่น'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 1)
3	tkaw 'ตุ้มหูแบบก้านโค้งงอ'	tʌkaw tʌːkaw takaw	koːn dɒʔ (-, 1, -) koːn tɒʔ (-, 1, 2) 'ตุ้มหูแบบแนบติดกับใบหู' kʌŋwʌːl (-, -, 1) 'ตุ้มหูแบบเป็นวง'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 1)

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 22 คำศัพท์ที่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ในกลุ่มอายุต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
4	kamphɒ:t kphɒ:t phɒ:t 'แขม่ว (ท้อง)'	phɒ:t	thɒ:t (-, 2, 2) kanthɒ:t (-, 1, -) kɒnthɒ:t (-, -, 1) 'บุ๋มหรือตอบ เช่น แก้ม'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 2)
5	puəh ' ไส้ (มะละกอ)'	puəh	sʌno:l (1, -, 1) 'ไส้ (ขนม)ซัง (ข้าวโพด)'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 2)
6	ti:əl 'ทู่ (ดินสอ)'	ti:əl	ril (1, 1, -) 'ทื่อ ใช้กับมีด' hel (-, -, 1) 'ทื่อ ใช้กับมีด' tɒmɒp (-, - , 1) tʌmɒp (-, -, 1) 'สั้น'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 1)
7	stɪj 'กระทกข้าว'	sʌtu:	sʌtiəʔ (1, 2, 1) sʌ:tiəʔ (1, 1, -) satiəh (-, -, 1) 'ฝัดข้าวจากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่ง'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 1)

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 22 คำศัพท์ที่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ในกลุ่มอายุต่าง ๆ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
8	wɹɲ 'ฟั่น (เชือก)'	wɹɲ 'ฟั่น (เชือก) บนขา'	trɔbaɲ (1, -, -) tɔbaɲ (-, 1, 1) 'ฟั่น (ใช้มือ)' mu: (1, 1, -) 'มวน, ม้วน' lɯɲ (-, 1, -) 'คลึง'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 3)
9	saŋko:t sko:t 'ถูมีดกับภาชนะ เช่น ครก'	sɒŋkɯ:t saŋkɯ:t sakɯ:t sʌkɯ:t	sanlu:ɲ (-, 1, 1) salu:ɲ (-, -, 1) 'ลับ (มีด)'	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, 1, 1)

คำศัพท์ในลำดับที่ 1 มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักดังนี้

[kantu:ɲ] 'พูน' และ /hu:/ 'ล้น' มีความหมายคล้ายกันที่ต่างกีมีปริมาตร หรือปริมาณของสิ่งของในภาชนะมากเกินกว่าภาชนะที่บรรจุ ต่างกันที่สิ่งของที่อยู่ในภาชนะนั้น ในคำศัพท์คำแรกคือของแข็ง ในคำศัพท์คำที่สองคือของเหลว และในคำศัพท์ที่ 2 สิ่งของนั้นจะต้องล้นจนหกออกจากภาชนะ การที่คำศัพท์ทั้งสองคำมีความหมายคล้ายคลึงกัน จึงทำให้มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สาม 1 คน ใช้คำศัพท์อย่างสับสน

คำศัพท์ในลำดับที่ 2 มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักดังนี้

Copyright by Mahidol University

[caŋhuːŋ] หมายถึง 'ครึ่ง (ตัว ลูก เป็นต้น)' เช่น มะพร้าว 1 ซีก ไก่ครึ่งตัว ส่วน [canrɯːc] หมายถึง 'ชิ้นยาวของที่เป็นแผ่น เช่น กลีบส้ม กระดาน' คำศัพท์ทั้งสองคำนี้จึงมีความแตกต่างที่ลักษณะของวัตถุนั้น กล่าวคือ วัตถุในคำศัพท์คำแรกจะมีลักษณะเป็นทรงกลม ส่วนในคำศัพท์ที่สองเป็นทรงแบนยาว นอกจากนี้ในคำศัพท์คำแรกจะเป็นส่วนที่ผ่าครึ่ง ผู้พูดบางคนไม่สามารถแยกแยะได้จึงใช้คำศัพท์อย่างสับสนได้ ดังจะเห็นได้จากมีผู้พูด 2 คนในกลุ่มอายุที่สอง ใช้คำศัพท์ในลักษณะนี้

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 3</u> มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักดังนี้

คำศัพท์เฉพาะ หมายถึง ตุ้มหูที่มีส่วนแนบติดกับใบหู และมีส่วนก้านโค้งงอไปด้านหลัง คือ /tkaw/ มีผู้นำคำศัพท์คำอื่นมาใช้เรียกแทน ได้แก่ คำศัพท์ว่า/koːn dɒʔ/ 'ตุ้มหูแบบเป็นตุ้มแนบติดกับหู' และ [kʌŋwʌl] 'ตุ้มหูแบบเป็นวง' เพราะฉะนั้นคำศัพท์ทั้ง 3 คำนี้ ถึงแม้จะหมายถึงเครื่องประดับหูเช่นเดียวกันแต่ต่างกันในรายละเอียดของรูปทรงดังกล่าว มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม ใช้คำศัพท์อย่างสับสน

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 4</u> มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักดังนี้

คำศัพท์หมายถึง 'แขม่วท้อง' จะต้องใช้ [phɒːt] แต่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสามใช้ [kɒnthɒːt] 'ปุ่มหรือตอบ เช่น แก้มตอบ' คำศัพท์ 2 คำนี้จึงต่างกันที่อวัยวะที่มีการกระทำนั้นหรือมีลักษณะนั้น

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 5</u> มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักดังนี้

คำศัพท์หมายถึง 'ไส้ (มะละกอ)' จะต้องใช้ /puəh/ แต่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสาม ใช้ /snoːl/ ซึ่งหมายถึง ส่วนแกนหรือส่วนด้านในสุดของวัตถุเช่นกัน แต่ใช้กับอย่างอื่น กล่าวคือ ใช้กับขนม ข้าวโพด เป็น ไส้ขนม ซังข้าวโพด เป็นต้น ความคล้ายคลึงนี้ทำให้ผู้พูดบางคนสับสนในการใช้คำศัพท์ได้

Copyright by Mahidol University

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 6</u> มีผู้พูด3 คนในกลุ่มอายุที่สาม ไม่รู้คำศัพท์และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักดังนี้

/tiːəl/'ทู่' ใช้กับดินสอ /ril/ หรือ /hel/ 'ทื่อ'ใช้กับมีด คำศัพท์ทั้ง 2 คำใช้กับลักษณะของสิ่งที่หมดความแหลมหรือความคมไปเช่นเดียวกัน มีผู้พูดบางคนในทั้งสามกลุ่มอายุ ไม่สามารถแยกแยะได้ จึงนำคำศัพท์หนึ่งไปใช้แทนคำศัพท์หนึ่ง นอกจากนี้คำศัพท์ 'ทู่' ยังมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สามใช้ /tmɒp/ 'สั้น' แทน ซึ่งจะหมายถึง ดินสอแท่งสั้น ๆ หรือส่วนปลายที่สั้นลงก็ได้

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 7</u> คำศัพท์ /stuː/ 'กระทกข้าว' คือ การเอาข้าวใส่กระด้งร่อนพลางกระตุกพลาง (อย่างเร็ว ๆ) เพื่อให้กากข้าวแยกจากข้าวสาร คล้ายกับคำศัพท์ /stiəʔ/ มากตรงที่ต่างก็ทำด้วยจุดประสงค์เดียวกัน แต่ /stuː/ จะกระทกกันในทิศทางหน้า-หลังของกระด้ง ส่วน /stiəʔ/ จะเป็นการฝัดข้าวจากด้านหนึ่งไปอีกด้านหนึ่ง ความคล้ายคลึงนี้จึงทำให้ผู้พูดครึ่งต่อครึ่งของผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้คำศัพท์อย่างสับสนและมีผู้พูด 1 คนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 8</u> มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักดังนี้

/wɪŋ/ 'ฟั่น (เชือก) บนขา' ต่างกันเล็กน้อยกับคำศัพท์อีก 3 คำ ที่ใช้โดยผู้พูดบางคน [trɔbaŋ] 'ฟั่น (เชือก) โดยใช้มือทั้ง 2 ข้าง' ใช้โดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ /muː/ 'มวน หรือม้วน' ใช้กับการมวนบุหรี่หรือม้วนเสื่อ มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสองใช้คำศัพท์นี้ ส่วน /lœŋ/' คลึง' ใช้กับการหมุนวนบางสิ่งบางอย่างบนฝ่ามือทั้งสองข้าง เช่น คลึงก้อนดินเหนียว ใช้โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง ผู้พูดเหล่านี้ต่างไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างนี้ได้

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 9</u> มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักดังนี้

คำศัพท์ที่หมายถึง 'การถูมีดกับภาชนะ เช่น ครก เพื่อให้คม' จะต้องใช้คำว่า /sɒŋkœːt/ แต่มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม ใช้ [sanluːŋ]'ลับ (มีด)' หมายถึงการลับกับหินลับมีด คำศัพท์ทั้ง 2 คำจึงมีความแตกต่างที่วัสดุที่ใช้ถูมีด

Copyright by Mahidol University

4.6.3 การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึง นอกจากมีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักแล้ว ยังมีผู้พูดบางคนใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์หลัก และมีบางคนใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน มีจำนวน 7 คำ หรือร้อยละ 17 จาก 41 คำ แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุที่สาม จำนวน 1 คำ

ตารางที่ 23 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุที่สาม (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.	คำยืมจากภาษาไทย
pampul 'ทำให้เบื่อ (ยา)'	pampul papul pʌpul	pul (-, -, 3)	bɤ: (-, 1, -) 'เบื่อ (ยา)'

มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองใช้คำยืมจากภาษาไทยซึ่งปรับเสียงให้เป็นไปตามระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยแล้ว คือคำว่า /bɤ:/ 'เบื่อ' และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สามใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียง คือ /pul/ 'เมา (ยา)' แทน /pampul/ 'ทำให้เบื่อ (ยา)' ทั้งนี้คาดว่าสาเหตุเกิดจากการไม่สามารถแยกแยะความหมายที่แตกต่างกันแต่เพียงเล็กน้อยนี้ได้

2.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สามใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุต่าง ๆ จำนวน 4 คำ

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 24 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักในกลุ่มอายุต่าง ๆ (4 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.	คำยืมจากภาษาไทย
1	papu:ɔk 'ก้อนเมฆ'	pʌpo:k pɔpo:k papo:k	mu:c (-,-, 1) 'ฟ้า'	me:c (-, -, 1) 'เมฆ'
2	rsat 'ปลิว'	rʌ:sat rʌsat tʌ:sat tʌsat	hʌ: (-, -, 1) 'บิน'	lɔ:j (-, -, 1) 'ลอย'
3	rampej 'กล่อม'	rɒmpu: rɔmpu: rampu: tampu: pɔpu:	lɯ:ŋ (-, 1, -) 'ปลอบ'	klɔm (-, -, 3) 'กล่อม'
4	tanrem 'เล็ม (ปรับระดับ)'	tɒnrem tanrem	trabel (1, -, -) 'เล็ม (รอบศีรษะ)' crəb (1, 2, -) 'ขลิบ'	lem (-, -, 1) 'เล็ม'

คำศัพท์ในลำดับที่ 1 [pʌpo:k] 'ก้อนเมฆ' มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามบางคนใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน คือ /me:c/ 'เมฆ' และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุเดียวกัน ใช้ /mu:c/ 'ฟ้า' ซึ่งผู้พูดได้บอกว่าได้ใช้คำนี้ในความหมายทั้งท้องฟ้าและก้อนเมฆ กล่าวคือ ไม่ว่าจะพูดถึงคำใดก็ใช้คำศัพท์นี้ นับว่าเป็นการใช้คำศัพท์ในความหมายที่กว้างขึ้น

คำศัพท์ในลำดับที่ 2 /rsat/ 'ปลิว' เช่น ใบไม้ปลิว มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามบางคน ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน /lɔ:j/ 'ลอย' ซึ่งเป็นการยืมผิดคำด้วย คือ แทนที่จะยืมคำว่าปลิว ก็ใช้คำว่า ลอย แทน และนอกจากนี้ก็มีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มเดียวกันนี้ กล่าวคือใช้ /hʌ:/ หมายถึง การไปในอากาศเช่นเดียวกัน แต่ด้วยการกระทำโดยตัวเอง คือ 'บิน' นั่นเอง แสดงว่าผู้พูดไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างของคำศัพท์ได้

Copyright by Mahidol University

คำศัพท์ในลำดับที่ 3 /rɒmpɪː/ ‘กล่อม’ เช่น กล่อมลูกให้หลับ มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สาม จำนวนครึ่งหนึ่งใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน คือ/klɔm/ ‘กล่อม’ และได้มีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง กล่าวคือใช้ /lɷːŋ/ ‘ปลอบ หรือ ปลอบประโลม’ คาดว่าที่ผู้พูดใช้เช่นนี้เพราะเห็นเป็นลักษณะการพูดเพื่อ เอาอกเอาใจเช่นกัน

คำศัพท์ในลำดับที่ 4 [tɒnrem] ‘เล็ม เช่น เล็มผมให้เท่ากัน’ มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สามใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน [lem] จาก ‘เล็ม’ และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุอื่น ๆ ใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก กล่าวคือ ในกลุ่มอายุที่หนึ่งใช้ [trabel] หมายถึง การเล็มผมเช่นกัน แต่เล็มโดยรอบศีรษะ เช่น ทรงผมผู้ชาย และในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสองใช้ [crəb] ‘ขลิบ’ ซึ่งจะหมายถึงการขลิบผมในแต่ละครั้งเท่านั้นเอง จะไม่มีความหมายครอบคลุมถึงให้ผมอยู่ในระดับเดียวกัน

3.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ในกลุ่มอายุที่หนึ่งหรือสอง จำนวน 2 คำ

ตารางที่ 25 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสาม และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ในกลุ่มอายุที่หนึ่งหรือสอง (2 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่า ง.	คำยืมจากภาษาไทย
daj ‘งวง’	daj	prɔbɔːj (1, -, -) ‘จะงอยปาก’	ŋuːəŋ (-,1,4) ‘งวง’
caŋhoj c-hoj ‘นึ่ง (อาหาร)’	cɒŋhoj cʌŋhoj caŋhoj cɔŋhoj chahoj	saŋʔɔh (-, 1, -) ‘นึ่ง (ปลาตัวเล็ก ๆ)’	nɯŋ (-,1,1) ‘นึ่ง’

Copyright by Mahidol University

คำศัพท์ในลำดับที่ 1 /daj/ ‘งวง (ช้าง)’ มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและส่วนใหญ่ในกลุ่มอายุที่สาม ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานคือ /ŋuːəŋ / จาก /ŋuːəŋ/ ‘งวง’ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่ง คือใช้ [prɔbɔːj] ‘จะงอยปาก’คำศัพท์นี้จะหมายถึงส่วนปลายสุดของงวงช้างซึ่งอยู่ที่ปลายงวงนั่นเอง คำศัพท์นี้เป็นคำศัพท์บรรยายส่วนของร่างกาย ผู้พูดอาจไม่จำเป็นต้องใช้บ่อยจึงลืม โดยเฉพาะในกลุ่มอายุที่ 3 ดังนั้นเมื่อต้องใช้จึงใช้คำศัพท์ภาษาไทยเพราะง่ายกว่า ได้ยินบ่อยกว่า โดยอาจจะได้ยินและได้รู้จากสื่อต่าง ๆ

คำศัพท์ในลำดับที่ 2 /cɒŋhoj/ ‘นึ่ง’ มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานคือ /nɯŋ / จาก /nɯ̂ŋ/ ‘นึ่ง’ และมีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง กล่าวคือ ใช้ [saŋʔɔh] ‘นึ่ง’ ซึ่งคำศัพท์นี้จะใช้ในการนึ่งปลาตัวเล็ก ๆ ที่คลุกกับเครื่องปรุงใส่น้ำเล็กน้อยแล้วยกตั้งไฟ

4.6.4 การใช้คำศัพท์ที่มีผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ กับการใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึง นอกจากมีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักแล้ว ยังมีผู้พูดบางคนไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ และมีบางคนใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน มีจำนวน 21 คำ หรือร้อยละ 51 จาก 41 คำ แบ่งเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สามใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ จำนวน 10คำ

ตารางที่ 26 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (10 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำยืมจากภาษาไทย
1	kreːp ‘ดูด(จากผิวของของเหลว)’	kreːp	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 2)	duːt (-, -, 1) ‘ดูด’

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 26 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่3 และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำยืมจากภาษาไทย
2	sbo:t 'รูด'	sʌbo:t sʌ:bo:t	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 2)	ru:t (-, -, 1) 'รูด'
3	kha:ŋ knʌ:t 'ข้างขึ้น'	kha:ŋ khʌnʌ:t	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 3)	kha:ŋ khɯn (-, -, 1) 'ข้างขึ้น'
4	kha:ŋ rnɷ:c 'ข้างแรม'	kha:ŋ rʌnɷ:c kha:ŋ rʌ:nɷ:c	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 3)	kha:ŋ rɛ:m (-, -, 1) 'ข้างแรม'
5	smɒ:ŋ 'แข้ง'	sʌmɒ:ŋ	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 3)	khɛŋ (-, -, 1) 'แข้ง'
6	pna:hsa: 'แช่ง'	da? pʌda:hsa: da? pʌdahsa: da? pʌna:hsa: da? pʌnahsa: pʌda:hsa: padahsa: panda:hsa: prɔtɷc pʌdahsa: pʌtɷc pʌdahsa: pantɷc panda:hsa: prɔ:tɷc	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, 2, 1)	chɛŋ (-, -, 3) 'แช่ง'
7	bɒt win 'พับเพียบ (ท่านั่ง)'	?op win ?ɒp win ?op bin bɒt win bɒt bin	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, 2, 2)	phapphi:əp (-, -, 1) 'พับเพียบ'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 26 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่3 และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (ต่อ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำยืมจากภาษาไทย
8	pakruəh 'ปรึกษา'	pʌkruəh pʌŋkruəh	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, 2, 1)	prɯksa: (-, -, 4) 'ปรึกษา'
9	knɒ:p 'ตับ (หญ้าคา)'	kʌnɒ:p kanɒ:p kandɒ:p	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 4)	phɛn (-, -, 2)
10	snɔ:ʔ 'กระดอง'	sʌnɔ:k	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, 2, 2)	kadɔ:ŋ (-, -, 4) 'กระดอง'

คำศัพท์ 5 คำแรก มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 3 ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน นอกจากนี้ในกลุ่มอายุเดียวกันยังมีผู้พูดบางคนไม่รู้คำศัพท์ ซึ่งเมื่อดูจำนวนแล้วจะเห็นว่ามีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามเพียงครึ่งเดียวหรือเป็นส่วนน้อยเท่านั้นใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก คำศัพท์ในลำดับ 6 ถึง 8 ก็เช่นเดียวกัน นอกจากนี้คำศัพท์ 3 คำนี้มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 ด้วยที่ไม่รู้คำศัพท์ ส่วนคำศัพท์ 2 คำสุดท้ายมีเฉพาะผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2 เท่านั้นใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก

เมื่อพิจารณาดูประเภทของคำศัพท์ในกลุ่มนี้ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหากับผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 หรือ 2 ทั้งไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ และใช้คำยืมจากภาษาไทยแทนภาษาเขมรนั้น จะเห็นได้ว่าคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาในกลุ่มอายุที่ 3 ไม่รู้คำศัพท์ เป็นคำลักษณะนาม (ตับ) และคำเกี่ยวกับอวัยวะ (กระดอง) ซึ่งมีผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 ไม่รู้คำศัพท์ด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องจากคำศัพท์ทั้ง 2 คำนี้เป็นคำที่เป็นการบรรยายลักษณะเพิ่มเติม ผู้พูดไม่จำเป็นต้องใช้ก็ได้ จึงทำให้ลืมและใช้คำอื่น เช่น คำยืมจากภาษาไทยแทน ส่วนคำศัพท์อื่น ๆ เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับท่าทางการเคลื่อนไหว เช่น ดูดจากผิว รูด แช่งพับเพียบ ปรึกษา ซึ่งคำศัพท์ 3 คำหลังนี้มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 ไม่รู้คำศัพท์ด้วย อาจจะเนื่องจากคำเหล่านี้มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่มีรูปวัตถุจับต้องได้ ผู้พูดจึงอาจเลี่ยงไม่พูดถึงได้ หรือใช้การบรรยายอย่างอื่น หรือการอธิบายแทน ดังนั้นจึงลืมคำเฉพาะไป ส่วนคำศัพท์อีก 3 คำเป็นคำเกี่ยวกับ

Copyright by Mahidol University

การบรรยายร่างกายเช่นกัน (แข้ง) และคำเกี่ยวกับเวลาทางจันทรคติ (ข้างขึ้น ข้างแรม) ผู้พูดใช้น้อยหรืออาจไม่ได้คิดจะใช้หรือพูด เนื่องจากไม่สนใจหรืออาจจะได้ยินไม่บ่อย จึงอาจลืมได้เช่นกัน เพราะจากการที่ผู้วิจัยได้สอบถามผู้บอกภาษาที่มีอายุน้อย พบว่า ผู้บอกภาษาไม่นิยมใช้คำเรียกเวลาทางจันทรคติเช่นนี้ และเมื่อผู้พูดลืมคำเฉพาะในภาษาเขมรแล้ว ผู้พูดจึงมักจะใช้คำยืมจากภาษาไทยแทน เพราะง่ายและให้ความหมายชัดเจนกว่าการที่จะใช้การบรรยายอ้อม ๆ เพื่อแทนการใช้คำเฉพาะในภาษาเขมรนั้น

2.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ จำนวน 1 คำ

ตารางที่ 27 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สอง และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำยืมจากภาษาไทย
pca:h 'ทวน (ลม)'	panca:h ɲca:h	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, 1, 5)	dan (-, 2, -) 'ดัน'

คำศัพท์ [panca:h] หมายถึง 'ทวนลม หรือต้านลม' เช่น การปั่นจักรยานทวนลม มีผู้พูดสองคนในกลุ่มอายุที่สอง ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน [dan] จากคำศัพท์ภาษาไทย /dan/ 'ดัน' ซึ่งเป็นการยืมผิดคำด้วย กล่าวคือแทนที่จะยืมคำว่า /t^huɔn/ 'ทวน' ซึ่งเป็นคำศัพท์ภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับคำศัพท์ในภาษาเขมร ก็ยืมจากคำอื่นซึ่งมีความหมายอยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน นอกจากนี้มีผู้พูดในกลุ่มอายุที่สาม 5 คน และในกลุ่มอายุที่สอง 1 คนไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

สาเหตุที่มีผู้พูดจำนวนมากไม่สามารถใช้คำศัพท์นี้ได้นั้น อาจเป็นเพราะคำศัพท์นี้เป็นคำศัพท์เฉพาะมากก็ได้ จึงทำให้ลืมคำและใช้ภาษาไทยแทน

Copyright by Mahidol University

3.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่ง ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ จำนวน 1 คำ

ตารางที่ 28 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่ง และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสามไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำยืมจากภาษาไทย
khmaɲ 'แน่น(ใช้กับเกลียวเชือก)'	khʌmaɲ kamaɲ	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1, -, 5)	nɛn (1, -, -) 'แน่น'

คำศัพท์คำนี้มีผู้พูด 1 คนในกลุ่มอายุที่หนึ่งใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและ 1 คนในกลุ่มอายุเดียวกันจำคำศัพท์ไม่ได้ นอกจากนี้ส่วนใหญ่ของผู้พูดในกลุ่มอายุที่สาม (5 คน) ไม่รู้คำศัพท์เช่นเดียวกัน สาเหตุที่มีผู้พูดจำนวนมากไม่สามารถใช้คำศัพท์นี้ได้นั้นอาจเป็นเพราะคำศัพท์นี้เป็นคำศัพท์เฉพาะมากก็ได้ จึงทำให้ลืมคำและใช้ภาษาไทยแทน

4.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสอง ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ จำนวน 1 คำ

ตารางที่ 29 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสอง และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สาม ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1 คำ)

คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำยืมจากภาษาไทย
kɛːp 'เบาะ (สำหรับเด็กอ่อน)'	kɛːp ŋkɛːp	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 1)	bɔʔ(1,1,-) bɔʔ(-,1,-) 'เบาะ'

คำศัพท์นี้นอกจากมีการใช้คำยืมจากภาษาไทยโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่หนึ่งและสองแล้วยังมีผู้พูดหนึ่งคนไม่รู้คำศัพท์ คือ ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สาม นั่นคือ การที่ผู้พูดที่ไม่สามารถใช้คำที่ไม่

Copyright by Mahidol University

ตรงกับคำศัพท์หลักนั้นพบในทุกกลุ่มอายุ ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ผู้พูดไม่ได้สนใจจะเรียกหรือใช้คำศัพท์นั้น ๆ ก็ได้ จึงทำให้ลืมคำศัพท์ไป

5.) ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ จำนวน 3 คำ

ตารางที่ 30 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสาม และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (3 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำยืมจากภาษาไทย
1	khlem 'แก่น (ไม้)'	khlem	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, 1, 1)	kɛn (-,1,-) kɛːn (-,-,1) 'แก่น'
2	pum 'แม่พิมพ์'	pum	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1, 1, 4)	phim (-,1,-) 'พิมพ์' bɛːp (-,1,1) 'แบบ'
3	tʔʌːk 'ขมับ'	pʌʔʌːk	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1, -, 1)	khʌmap (-,5,5) 'ขมับ'

คำศัพท์ในลำดับที่ 1 ในกลุ่มอายุที่สองและสามมีทั้งผู้พูดที่ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานและผู้พูดที่ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้

คำศัพท์ในลำดับที่ 2 นอกจากมีการใช้คำยืมจากภาษาไทย โดยผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่สองและสามแล้ว การไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้เริ่มปรากฏตั้งแต่ในกลุ่มอายุที่หนึ่ง

คำศัพท์ในลำดับสุดท้าย คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2 เท่านั้น อาจเป็นเพราะคำศัพท์คำนี้เป็นการบรรยายร่างกาย (อวัยวะ) ซึ่งผู้พูดอาจใช้น้อยจึงลืมได้

Copyright by Mahidol University

6.) ผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน และผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ จำนวน 5 คำ

ตารางที่ 31 การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานโดยผู้พูดบางคนในทุกกลุ่มอายุ และมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (5 คำ)

ลำดับ	คำศัพท์หลัก	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้	คำยืมจากภาษาไทย
1	lɯ:m panlɯ:m 'ปลอบ'	lɯ:m lɯ:ŋ panlɯ:m	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1, 1, -)	plɒ:p (1,-,2) plɔ:p (-,1,-) 'ปลอบ'
2	(phlɔw) bɛ:c '(ทาง) แยก'	(phlɔw) bɛ:c	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (-, -, 2)	(phlɔw) jɛ:k (1,1,-) (phlɔw) jɛ:c (-,-,2) '(ทาง) แยก'
3	thɯŋ 'แน่น (ดิน)'	thɯŋ	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1, 1, 2)	nɛn (1,3,-) nɛ:n (-,-,1) 'แน่น'
4	cɔh ʔap 'หมอก'	ʔap	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1, 2, 3)	mɔ:k (-,-,2) 'หมอก'
5	cri:əp 'ซึม'	cri:əp	ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ (1, -, 2)	sɯm (2,5,3) 'ซึม'

คำศัพท์ทั้ง 5 คำ เริ่มมีปัญหาการใช้ตั้งแต่ในกลุ่มอายุที่หนึ่ง คำศัพท์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับการบรรยายให้รายละเอียดลักษณะ เช่น (ทาง)แยก (ดิน)แน่น หมอก (ลง) ซึม อาจเป็นไปได้ว่าผู้พูดไม่ค่อยได้ใช้คำที่บรรยายให้ละเอียดลึกลงไป จึงทำให้หลงลืมคำศัพท์หรือบางคนก็ไม่รู้คำศัพท์ ไม่เคยใช้มาก่อน และการที่ผู้พูดบางคนยืมคำจากภาษาไทยมาตรฐานมาใช้แทนคำศัพท์ในภาษาเขมรนั้น เพราะสะดวกกว่าเนื่องจากรู้จักคำในภาษาไทย

Copyright by Mahidol University

บทที่ 5

การแปรด้านเสียงของผู้พูดในสามกลุ่มอายุที่ต่างกัน และการเปลี่ยนแปลงเสียงในคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน

ในภาษาเขมรตะลุงเก่า มีการแปรของเสียงพยัญชนะและสระมากมาย และในขณะเดียวกันเกิดการแปรของพยางค์ด้วยเช่นกัน เช่น ลักษณะพยางค์เปลี่ยนไป ได้แก่ จากพยางค์เปิดเป็นพยางค์ปิด ความยาวหรือจำนวนพยางค์ในคำลดลงหรือเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ในการศึกษาวิเคราะห์การแปรด้านเสียงนี้ ได้นำข้อมูลเฉพาะจากหัวข้อ 4.1.2 คำศัพท์ตะลุงเก่าเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ แต่บางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรร่วมด้วยหรือบางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรของคำศัพท์เท่านั้น (บทที่ 4 หน้า 39) จำนวน 239 คำเท่านั้นมาวิเคราะห์เนื่องจากเป็นข้อมูลที่สามารถเปรียบเทียบ การใช้รูปแปรเสียงต่าง ๆ ระหว่างผู้พูด 3 กลุ่มอายุได้อย่างสมบูรณ์ การวิเคราะห์การแปรเสียงในการศึกษานี้ จะใช้การเปรียบเทียบว่า รูปแปรนั้นใช้โดยผู้พูดกลุ่มอายุใดมากที่สุด เนื่องจากพบการใช้รูปแปรต่าง ๆ ของคำศัพท์ในทุกกลุ่มอายุ และจากการที่ภาษาเขมรถิ่นไทยไม่มีภาษาเขียนกำกับ ดังนั้นจึงใช้ลักษณะเสียงสำคัญที่ใช้โดยคนหมู่มากโดยเฉพาะในกลุ่มอายุที่ 1 ซึ่งอาวุโสที่สุดเป็นแนวเทียบ

วิธีการคิดคำนวณความถี่ในการเกิดรูปแปรต่าง ๆ ของคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบ และอัตราส่วนการใช้รูปแปรนั้น ๆ ของผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุได้กล่าวแล้วในหัวข้อ 3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล (บทที่ 3 หน้า 35)

Copyright by Mahidol University

5.1 การแปรเสียงพยัญชนะ

5.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะที่พยางค์ใดพยางค์หนึ่ง

5.1.1.1 พยัญชนะต้น การแปรเสียงพยัญชนะต้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.) การแปรเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว (Single initial consonant)

การแปรเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว พบได้ทั้งในพยางค์รอง พยางค์นำหรือพยางค์หลัก การแปรเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในพยางค์รองหรือพยางค์นำพบน้อย ส่วนการแปรเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวในพยางค์หลัก มักเกิดจากการกลมกลืนเสียง (Assimilation) โดยเป็นการแปรเสียงตามเสียงหน้า (Progressive assimilation) คือ เสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง จัดได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงชนิดมีข้อจำกัด (Conditioned sound change) แต่อย่างไรก็ตามการแปรลักษณะนี้ไม่ได้เกิดขึ้นทุกคำ

(1) การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น (Initial consonant sound change) หมายถึง เสียงพยัญชนะต้นเสียงหนึ่ง เปลี่ยนเป็นอีกเสียงหนึ่ง มี 14 คำ ในจำนวนนี้เกิดที่พยางค์หลักเพียง 1 คำเท่านั้น โดยคำนั้นเป็นคำพยางค์เดียว

การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น โดยมากเกิดในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 มีการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นที่เกิดขึ้นอย่างโดดเด่นในกลุ่มอายุที่ 3 คือ เสียง [p] เปลี่ยนเป็น [k] ดังตัวอย่างในคำที่ 2 คำที่ 3 ในตารางข้างล่างนี้ โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 มีแนวโน้มที่จะใช้เสียง [k] เป็นเสียงต้นของพยางค์รอง และมักจะมีพยัญชนะเสียงนาสิกเป็นพยัญชนะท้าย (Final nasal) โดยเสียงพยัญชนะท้ายนี้สัมพันธ์กับเสียงแรกของพยางค์หลัก คือ มีฐานกรณ์ที่เกิดที่เดียวกันหรือใกล้กัน

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 32 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น (14 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
การแปรที่พยางค์รองหรือพยางค์นำ						
p ~t	1	pʌsɛːɲ	6	5	6	psɛːɲ
		tʌsɛːɲ	-	1	-	'ควัน'
p ~ k	2	pacruj	6	5	3	pacruj
		pancruj	-	1	2	'ไฟ'
		kancruj	-	-	1	
	3	pantriːə	2	5	-	patriːə
		puntriːə	1	-	-	kantriːə
		patriːə	3	-	-	'พุทรา'
		kantriːə	-	1	6	
t ~ c	4	tɔbaːɲ	4	1	4	tbaːɲ
		tʌbaːɲ	2	5	1	'ทอ'
		cʌbaːɲ	-	-	1	
	5	tɒmpiːə	4	2	2	tampiːə
		tɔmpiːə	-	1	-	'เตี้ยว'
		tampiːə	2	2	2	
		tapiːə	-	-	2	
		cɒmpiːə	-	1	-	
t ~ r	6	tɔseː	1	-	1	tseːr
		tʌseː	5	4	3	sseːr
		taːseː	-	1	2	seːr
		rʌːseː	-	2	-	'เขียน'
r ~ t	7	rʌːsɛj	5	2	1	rsɛj
		rʌsɛj	1	2	4	'ไผ่'
		rahsɛj	-	1	-	
		tʌsɛj	-	1	1	
c ~ ch	8	cʌːkhet	2	-	-	chəːkhet
		cʌkhet	2	5	5	c-khet
		cʌŋkhet	1	-	1	'ไม้ชีด'
		caŋkhet	-	1	-	
		chəːkhet	1	-	-	
r ~ l	9	rʌpɷː	5	3	6	rpəw
		rapɷː	1	1	-	'ฟักทอง'
		lapɷː	-	2	-	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 32 การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้น (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ 1	2	3	คำศัพท์หลัก
	10	rʌmu:t	5	2	6	rmu:t
		rʌ:mu:t	-	1	-	'ขมิ้น'
		ramu:t	1	1	-	
		lʌmu:t		2	-	
l ~ r	11	lʌŋo:	4	3	6	lŋo:
		lʌ:ŋo:	1	1	-	'งา(พืช)'
		laŋo:	1	-	-	
		la:ŋo:	-	1	-	
		rʌ:ŋo:	-	1	-	
ŋ ~ ɲ	12	ŋcem	4	6	6	ncem
		ɲcem	2	-	-	'เลี้ยง'
การแปรที่พยางค์หลัก						
ŋ ~ h	13	ŋu:t	6	6	5	ŋu:t, hu:t
		hu:t	-	-	1	'อาบ'
c ~ t	14	kancrɛ:ŋ	6	6	3	kancrɛ:ŋ
		kacrɛ:ŋ	-	-	2	'ตะแกรง(ช้อนกุ้ง ปลา)'
		kantrɛ:ŋ	-	-	1	

(2) การกลมกลืนเสียงพยัญชนะ (Consonant assimilation)

การแปรเสียงพยัญชนะต้นที่สำคัญลักษณะหนึ่งในภาษาเขมรตะลุงเก่าคือ พยัญชนะต้นของพยางค์หลักเกิดการกลมกลืนเสียงตามเสียงที่นำมาข้างหน้า(Progressive assimilation) คือ เสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง กล่าวคือ เสียงพยัญชนะต้นของพยางค์หลัก ที่เดิมเป็นเพียงเสียงที่เกิดร่วมฐานกรณ์เดียวกันกับเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง เปลี่ยนเป็นเสียงเหมือนกันกับเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์รองนั้น พบ 2 เสียงคือ เสียง [b] เปลี่ยนเป็นเสียง [m] และเสียง [d] เปลี่ยนเป็นเสียง [n] การแปรนี้พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 1

- ความถี่โดยรวมในการเกิดการกลมกลืนเสียงตามเสียงหน้าในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบ

[b] ~ [m] เท่ากับร้อยละ 31

[d] ~ [n] เท่ากับร้อยละ 15

- ความถี่โดยรวมของการเกิดการกลมกลืนเสียงในคำทั้งสองเสียง =ร้อยละ 20

Copyright by Mahidol University

- อัตราส่วนการเกิดการกลมกลืนเสียงระหว่างผู้พูดในกลุ่มอายุต่าง ๆ ดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

กลุ่มอายุ	[b] ~ [m]		[d] ~ [n]		การกลมกลืนเสียงของทั้งสองเสียง	
	จำนวนคำ[18]	อัตราส่วน	จำนวนคำ	อัตราส่วน	จำนวนคำ	อัตราส่วน
1	2 คำ	ร้อยละ 45	3 คำ	ร้อยละ 45	5 คำ	ร้อยละ 45
2	1 คำ	ร้อยละ 27.5	2 คำ	ร้อยละ 27.5	3 คำ	ร้อยละ 27.5
3	1 คำ	ร้อยละ 27.5	1 คำ	ร้อยละ 27.5	3 คำ	ร้อยละ 27.5

ตารางที่ 33 การกลมกลืนเสียงพยัญชนะ (6 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะสุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
b ~ m	1	mḅel	5	6	6	mmel
		mmel	1	-	-	'เกลือ'
	2	cambʌːŋ	2	3	2	cmʌːŋ
		cabʌːŋ	-	-	1	'ฟาง'
		cammʌːŋ	3	3	3	
		cʌmmʌːŋ	1	-	-	
d ~ n	3	candʌː	4	4	4	cnʌːr
		cannʌː	2	2	2	'บันได'
	4	ʔʌndʌːk	1	-	-	nnʌːk
		ṇdʌːk	3	3	6	nʌːk
		ṇnʌːk	2	-	-	'เต่า'
	5	ṇdaːt	5	5	6	nnaːt
		ʔʌnnaːt	-	1	-	naːt
		ṇnaːt	1	-	-	'ลิ้น'
	6	kandah	5	1	-	knah
		kandaːh	1	5	3	'จาม'
		kadaːh	-	-	2	
		kannaːh	-	-	1	

[18] จำนวนคำ หมายถึง จำนวนคำศัพท์ที่ผู้พูดในกลุ่มอายุต่าง ๆ ใช้โดยมีรูปแปรตามที่กล่าวถึง

Copyright by Mahidol University

สำนักหอสมุด

หมายเหตุ : ก.) คำศัพท์คำเดียวกันอาจมีรูปแปรหลายลักษณะ ตัวอย่างเช่นคำศัพท์ในลำดับที่ 2 และ 6 จะเห็นว่าในคำศัพท์คำเดียวกันมีการแปรเสียง 2 ลักษณะคือ การกลมกลืนเสียง และการละเสียงพยัญชนะท้าย ดังนี้

<u>คำศัพท์ในลำดับที่ 2</u>

การกลมกลืนเสียง	[cambʌːŋ]	~	[cammʌːŋ, cʌmmʌːŋ]
การละเสียงพยัญชนะท้าย	[cambʌːŋ]	~	[cabʌːŋ]

<u>คำศัพท์ลำดับที่ 6</u>

การกลมกลืนเสียง	[kandah, kandaːh]	~	[kannaːh]
การละเสียงพยัญชนะท้าย	[kandah, kandaːh]	~	[kadaːh]

ในกรณีเช่นนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงลักษณะการแปรเสียงของคำศัพท์ 2 ครั้ง โดยการกลมกลืนเสียงกล่าวถึงในหัวข้อนี้ ส่วนการละเสียงพยัญชนะท้ายกล่าวในหัวข้อการละเสียงพยัญชนะท้าย (หน้า 100) ทั้งนี้เนื่องจากคำศัพท์ทั้งสองสามารถเปรียบเทียบการแปรเสียงทั้ง 2 ลักษณะเป็นกลุ่มได้

ข.) โดยทั่วไปในภาษาเขมรตะลุงเก่าจะพบลักษณะการแปรเสียง โดยการกลมกลืนเสียงพยัญชนะต้นของพยางค์หลักตามเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์รองได้ค่อนข้างบ่อย ซึ่งนอกจากจะมีตัวอย่างคำศัพท์ที่แสดง ณ ที่นี้แล้ว จะพบตัวอย่างคำศัพท์ลักษณะการแปรเช่นนี้ได้อีกดังในหัวข้อ 5.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะที่พยางค์รองและพยางค์หลัก (หน้า 106)

2.) การแปรเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ (Initial consonant clusters)

การแปรเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พบโดยมากเป็นการละเสียง (Deletion) พยัญชนะที่เกิดในตำแหน่งที่สอง และอาจมีการการแปรชนิดตรงข้ามได้ คือมีการแทรกเสียง (insertion) ในตำแหน่งนี้เช่นกัน

(1) การละเสียง (Deletion) เสียงที่เกิดในตำแหน่งที่ 2 ของพยัญชนะต้นควบกล้ำ ซึ่งอาจจะเป็นเสียง [r] หรือ [l] ถูกละไป โดยมากการแปรลักษณะนี้เกิดขึ้นที่พยางค์รอง

Copyright by Mahidol University

52777

(1.1) พยางค์รอง การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยางค์รองในภาษาเขมรตะลุงเก่าพบได้ค่อนข้างบ่อยโดยเฉพาะในกลุ่มผู้พูดที่มีอายุน้อย ดังมีค่าความถี่โดยรวมในการเกิดการแปรในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 46 และมี อัตราส่วนในการเกิดการแปรระหว่างกลุ่มอายุต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มอายุ	การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำเสียงที่ 2 ที่พยางค์รอง	
	จำนวนคำ	อัตราส่วน
1	10	ร้อยละ 11
2	16	ร้อยละ 28
3	19	ร้อยละ 61

จะเห็นได้ว่า ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สาม ละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สอง และน้อยที่สุดในกลุ่มอายุที่หนึ่ง

ตารางที่ 34 การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยางค์รอง (19 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
r ~ ø	1	prʌ:sa: prʌsa: prasa:	1 1 2	- - 2	- - 1	prasa: psa: 'สะใภ้'
		pʌsa: pasa:	- 2	1 3	2 3	
	2	trɔcu:c trʌcu:c	2 -	- 3	1 -	tracu:c tcu:c
		tɔcu:c tʌcu:c	2 2	3 -	4 1	'หู'
	3	trɔ:ciə? trɔciə? trʌ:ciə?	3 - -	3 - 1	- 1 -	traciə? tciə? 'เย็น'
		tɔ:ciə? tɔciə? tʌciə?	1 2 -	- 2 -	- 4 1	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 34 การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยางค์รอง (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	4	krɔ:ʔo:p	2	3	-	kraʔo:p
		krɔʔo:p	2	-	-	kʔo:p
		kraʔo:p	1	-	1	'หอม'
		kɔ:ʔo:p	-	-	3	
		kɔʔo:p	-	2	2	
		kaʔo:p	1	1	-	
	5	prɔ:puən	-	3	-	ppuən
		prɔpuən	4	2	-	'เมีย'
		pɔpuən	2	1	5	
		pʌpuən	-	-	1	
	6	krɔ:mom	2	3	-	kramom
		krɔmom	3	-	-	kmom
		kɔ:mom	1	1	-	'สาว'
		kɔmom	-	2	6	
	7	prʌ:na:k	-	3	1	prana:k
		prʌna:k	5	3	1	pna:k
		pʌna:k	1	-	4	'กรรไกรหนีบหมาก'
	8	krʌpɤ:	1	-	-	kpɤ:
		kra:pɤ:	1	2	-	'จระเข้'
		krapɤ:	3	4	-	
		kapɤ:	1	-	6	
	9	prɔ:tu:ŋ	1	2	1	ptu:ŋ
		prɔtu:ŋ	4	-	1	'หน่วยวัดความลึกเป็น
		prʌ:tu:ŋ	-	1	-	ระยะห่างจากปลายเท้า
		pratu:ŋ	1	-	-	ถึงแขนที่ยกชูขึ้นเหนือ
		pɔtu:ŋ	-	2	2	ศรีษะ'
		pʌtu:ŋ	-	-	1	
		patu:ŋ	-	1	1	
	10	kramɯ:n	6	2	1	kmɯ:n
		kramɯ:l	-	1	-	'ขี้ผึ้ง'
		kamɯ:n	-	3	1	
		kʌmɯ:n	-	-	1	
		kamɯ:l	-	-	3	
	11	srɔ:wʌŋ	5	3	1	swʌŋ
		srɔwʌŋ	1	-	-	srawʌŋ
		sɔ:wʌŋ	-	2	4	'เมา'
		sɔwʌŋ	-	-	1	
		sʌwʌŋ	-	1	-	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 34 การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยางค์รอง (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข,	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	12	trɔ:kω:n	2	2	-	tkω:n
		trɔkω:n	4	3	-	'ผักปั๋ง'
		tɔkω:n	-	1	6	
	13	srɔ:mɔ:c	1	3	-	smɔ:c
		srɔmɔ:c	5	1	-	'มด'
		sɔ:mɔ:c	-	1	1	
		sɔmɔ:c	-	1	5	
	14	srɔ:mɔ:l	3	4	-	smʌ:l
		srɔmɔ:l	3	-	-	'เงา'
		sɔ:mɔ:l	-	1	-	
		sɔmɔ:l	-	1	4	
		sʌmɔ:l	-	-	1	
		sʌmʌ:l	-	-	1	
	15	srɔ:ka:	1	-	-	ska:
		srɔka:	4	1	-	'เกล็ด (ปลา)'
		srʌ:ka:	-	1	-	
		srʌka:	1	1	-	
		sɔka:	-	1	4	
		sʌka:	-	1	-	
		saka:	-	1	2	
	16	prɔcɯ:w	6	-	-	pcɯ:w
		pɔcɯ:w	-	5	4	pracɯ:w
		pʌcɯ:w	-	-	1	'ค้างคาว'
		pacɯ:w	-	1		
	17	prɔhɔ?	6	5	5	phɔ?
		pra:hɔ?	-	1	-	'ปลาร้า'
		pɔhɔ?	-	-	1	
	18	krɒ:hɒ:m	1	2	-	krahɒ:m
		krɒhɒ:m	4	2	2	k-hɒ:m
		kɒhɒ:m	1	2	2	'แดง'
		khɒhɒ:m	-	-	2	
l ~ ø	19	pli:ŋpla:t	2	-	-	piŋpla:t
		pliŋpla:t	-	3	1	'ผีเสื้อ'
		pliŋpla:t	3	-	-	
		pi:ŋpla:t	-	-	1	
		piŋpla:t	1	3	4	

Copyright by Mahidol University

(1.2) พยางค์หลัก การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำของพยางค์หลักพบน้อย ในที่นี้พบเพียง 3 คำ โดยคำศัพท์ทั้ง 3 คำ เป็นคำพยางค์เดียว มีผู้พูดเพียงคนเดียวใช้รูปแปรนี้ โดยเป็นผู้พูดคนเดียวกัน

ตารางที่ 35 การละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำที่พยางค์หลัก (3 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
r ~ ø	1	prɯl	6	5	6	prɯl
		pɯl	-	1	-	'ลูกเห็บ'
	2	kra:l	6	5	6	kra:l
		ka:l	-	1	-	'ปู (คำกริยา)'
	3	crɒt	6	5	6	crɒt
		cɒ:t	-	1	-	'เท้า (เอว)'

(2) การแทรกเสียง (Insertion) เป็นการทำให้เกิดเสียงควบกล้ำที่ตำแหน่งพยัญชนะต้นของพยางค์รองหรือพยางค์นำ เกิดขึ้นจากผู้พูดได้แทรกเสียง [r] เข้าไปในตำแหน่งพยัญชนะต้นของพยางค์รองหรือพยางค์นำที่เดิมไม่มีเสียงนี้อยู่ โดยได้แทรกให้เป็นเสียงที่เกิดในตำแหน่งที่ 2 ทำให้กลายเป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

การแทรกเสียงเพื่อให้เกิดเป็นพยัญชนะต้นควบกล้ำ พบเพียง 2 คำเท่านั้น โดยมีค่าความถี่ในการเกิดการแทรกเสียงโดยรวมระหว่างคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเพียงร้อยละ 6 และพบเฉพาะในกลุ่มอายุที่ 2 โดยแต่ละคำศัพท์มีผู้พูดเพียงคนเดียว

ตารางที่ 36 การแทรกเสียง [r] ในตำแหน่งพยัญชนะต้นของพยางค์รองหรือพยางค์นำ (2 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
แทรก [r] เป็นเสียงที่ 2 ที่ตำแหน่งพยัญชนะต้น	tʌʔʌ:k	6	4	6	tʌʔʌ:ʔ
	tʌ:ʔʌ:ʔ	-	1	-	'สะอึก'
	traʔʌ:k	-	1	-	
	kampi:ɲ	5	-	-	kampi:ɲ
	kɔpi:ɲ	1	1	2	kpi:ɲ
	kʌpi:ɲ	-	4	4	krapi:ɲ
	krʌ:pi:ɲ	-	1	-	'จาว (มะพร้าว)'

Copyright by Mahidol University

5.1.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย มี 3 ลักษณะ คือ

1.) การแปรระหว่างพยัญชนะท้ายที่มีฐานกรณ์ที่เกิดที่เพดานอ่อนและเพดานแข็งเมื่อตามหลังสระสูง

(1) การเปลี่ยนเป็นเสียงเพดานแข็ง (Palatalization) คือการที่เสียงพยัญชนะที่เดิมเกิดที่เพดานอ่อน (Velar) คือเสียง [-ŋ] และเกิดตามหลังเสียงสระหน้าซึ่งเป็นสระสูง เลื่อนไปอยู่ที่เพดานแข็ง เพราะอิทธิพลของสระลิ้นยกสูง ทำให้เสียงพยัญชนะที่เกิดที่ลึกกว่า คือที่เพดานอ่อนเลื่อนมาที่เพดานแข็ง โดยได้กลายเป็นเสียงพยัญชนะท้าย [-ɲ] พบตัวอย่าง 1 คำ มีค่าความถี่โดยรวมในการเกิดการแปรในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 83 และมีอัตราส่วนการเกิดการแปรระหว่างผู้พูดในกลุ่มอายุต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มอายุ	[-ŋ] ~ [-ɲ]	
	จำนวนคำ	อัตราส่วน
1	1 คำ	ร้อยละ 20
2	1 คำ	ร้อยละ 40
3	1 คำ	ร้อยละ 40

ตารางที่ 37 การเปลี่ยนเป็นเสียงเพดานแข็ง ของ [-ŋ] เมื่อตามหลังสระหน้าที่เป็นสระสูง (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
[-ŋ] ~ [-ɲ] เมื่อตามหลังสระสูง [i]	pliŋpla:t	3	-	-	piɲpla:t 'ผีเสื้อ'
	pli:ɲpla:t	2	-	-	
	pliɲpla:t	-	3	1	
	pi:ɲpla:t	-	-	1	
	piɲpla:t	1	3	4	

(2) การแปรระหว่างเสียงพยัญชนะท้าย [-c] และ [-k] เมื่อเกิดตามหลังเสียงสระสูง พบว่าผู้พูดส่วนใหญ่ใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่เพดานแข็ง [-c] มากกว่ารูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่เพดานอ่อน [-k] และพบว่ามีการใช้รูปแปร [-k] ในกลุ่มผู้พูดอายุ

Copyright by Mahidol University

น้อย ๆ มากกว่า มีค่าความถี่โดยรวมในการเกิดการแปรในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 21 และมีอัตราส่วนการเกิดการแปรระหว่างผู้พูดในกลุ่มอายุต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่มอายุ	[-c] ~ [-k]	
	จำนวนคำ	อัตราส่วน
1	3 คำ	ร้อยละ 9
2	7 คำ	ร้อยละ 38
3	6 คำ	ร้อยละ 53

ตารางที่ 38 การแปรระหว่างเสียง [-c] และ [-k] เมื่อเกิดตามหลังเสียงสระสูง (9 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
การแปรระหว่าง [-c] และ [-k] เมื่อเกิดตามหลังสระสูง [e] หรือ [ɛ]	1	deːc	6	4	1	deːc 'นอน'
		deːk	-	2	5	
	2	ceːc	6	5	6	ceːc 'กล้วย'
		ceːk	-	1	-	
	3	meːc	6	6	5	meːc 'กิ่ง'
		meːk	-	-	1	
	4	phʌneːc	6	5	6	phneːc 'ตา'
		phʌneːk	-	1	-	
	6	dɛːc	5	4	1	dɛːc 'เหล็ก'
		dɛːk	1	2	5	
	7	hɛːc	5	5	2	hɛːc 'ฉีก'
		hɛːk	1	1	4	
	8	kʌʔɛːc	1	1	1	kʔɛːc 'กา'
		kaʔɛːc	4	3	4	
		kaʔɛːk	1	2	1	
	9	sandɛːc	1	1	1	snɛːc 'ถั่ว'
		sadɛːc	1	-	-	
		sanɛːc	4	1	3	
		sandɛːk	-	4	2	

Copyright by Mahidol University

2.) การละเสียง (Deletion) และการแทรกเสียง (Insertion) พยัญชนะท้ายที่พยางค์รอง

ในพยางค์ที่ไม่ได้รับการเน้นเสียงหนัก คือ พยางค์รองนั้นพบว่ามีการแปรเสียงที่มีทั้งการละเสียง และการแทรกเสียงพยัญชนะท้าย โดยเสียงนี้คือ พยัญชนะนาสิก (Final nasals) ลักษณะการแปรเสียงทั้ง 2 ลักษณะนี้เกิดขึ้นอย่างโดดเด่นในกลุ่มอายุที่ 3 คาดว่าเนื่องจากทำให้การออกเสียงสะดวกขึ้นนั่นเอง

(1) การละเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง มีความถี่โดยรวมในการเกิดการแปรในคำที่นำมาเปรียบเทียบโดยรวมเท่ากับร้อยละ 14 พบมากในกลุ่มอายุที่ 3 ดังมีอัตราส่วนการเกิดการแปรในกลุ่มอายุต่าง ๆ ดังนี้

จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร		อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	4 คำ	ร้อยละ 11
กลุ่มอายุที่ 2	6 คำ	ร้อยละ 12
กลุ่มอายุที่ 3	24 คำ	ร้อยละ 77

ตารางที่ 39 การละเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รอง (26 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
-m ~ ø	1	cambʌːŋ	2	3	2	cmʌːŋ 'ฟาง'
		cammʌːŋ	3	3	3	
		cʌmmʌːŋ	1	-	-	
		cabʌːŋ	-	-	1	
	2	kamphlɤːŋ	6	6	2	kphlɤːŋ 'ปืน'
		kʌphlɤːŋ	-	-	1	
		kaphlɤːŋ	-	-	3	
	3	rɒmbɔːh	6	4	1	rambɔːh 'ไม้กวาด'
		rɔmbɔːh	-	1	3	
		rambɔːh	-	1	-	
		rɔbɔːh	-	-	1	
		rɔbɔh	-	-	1	
	4	rampɯət	6	6	4	rampɯət 'ไม้เรียว'
		rapɯət	-	-	2	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 39 การละเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รอง (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	5	cɒmpœp	2	1	1	campop
		campœp	3	4	2	'สะดุด'
		cɔpœp	1	-	-	
		cʌpœp	-	-	1	
		capœp	-	1	2	
	6	sɒmpiəh	1	-	1	sampiəh
		sɒmpiəːh	1	-	1	'ไหว้'
		sampiəh	4	3	1	
		sampiːəh	-	3	-	
		sapiəh	-	-	1	
		sapiəːh	-	-	1	
	7	tɒmpiːə	4	2	2	tampiːə
		tɔmpiːə	-	1	-	'เดี้ยว'
		tampiːə	2	2	2	
		cɒmpiːə	-	1	-	
		tapiːə	-	-	2	
	8	cɒmpiəʔ	3	1	-	campiəʔ
		campiəʔ	3	5	4	'เป็นหนี้'
		capiəʔ	-	-	2	
-n ~ ø	9	pantriːə	2	5	-	patriːə
		pɯntriːə	1	-	-	kantriːə
		kantriːə	-	1	6	'พุทรา'
		patriːə	3	-	-	
	10	kantœːt	6	6	4	kantœːt
		katœːt	-	-	2	'มะยม'
	11	kantrʌːj	5	6	5	kantrʌːj
		kontrʌːj	1	-	-	'หญ้าเจ้าชู้'
		katrʌːj	-	-	1	
	12	kantuj	6	6	2	kantuj
		kʌntuj	-	-	1	'หาง'
		katuj	-	-	3	
	13	kancrɛːɲ	6	6	3	kancrɛːɲ
		kantrɛːɲ	-	-	1	'ตะแกรง(ช้อนกุ้งปลา)'
		kacrɛːɲ	-	-	2	
	14	canriəh	3	1	-	canriəh
		canriːəh	3	5	4	criəh
		cʌriːəh	-	-	1	'ถาง'
		cariːəh	-	-	1	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 39 การละเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รอง (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	15	pantum	6	4	5	pantum
		pʌntum	-	1	-	'บ่ม'
		patum	-	1	1	
	16	pandɯ:l	4	6	5	pdɯ:l
		padɯ:l	1	-	1	'ทำให้ล้ม'
		pʌdɯ:l	1	-	-	
	17	sanlap	6	6	4	sanlap
		sa:lap	-	-	2	'ฆ่า'
	18	kantɯ:l	6	5	3	ktɯ:l
		katɯ:l	-	1	3	'เสื่อ'
	19	kɒnlɒh	5	5	4	kanlɒh
		kanlɒh	1	-	-	'หนุ่ม'
		kɒlɒh	-	1	1	
		kalɒh	-	-	1	
	20	kandah	5	1	-	kna:h
		kanda:h	1	5	3	'จาม'
		kanna:h	-	-	1	
		kada:h	-	-	2	
-ŋ ~ ø	21	tɒŋkɔw	6	3	1	taŋkʌw
		tɔŋkɔw	-	1	-	'หนอน'
		taŋkɔw	-	1	-	
		tiŋkɔw	-	-	5	
		takɔw	-	1	-	
	22	tɒŋkɯ:p	-	1	-	taŋkɯ:p
		taŋkɯ:p	5	2	1	'ก้าม (ปู)'
		tʌkɯ:p	-	2	5	
		takɯ:p	1	1	-	
	23	cɒŋka:	-	-	2	caŋka:
		cʌŋka:	2	4	1	'คาง'
		caŋka:	4	2	1	
		caka:	-	-	2	
	24	cɒŋkuəŋ	1	-	2	caŋkuəŋ
		cɔŋkuəŋ	-	1	1	'เข่า'
		cʌŋkuəŋ	1	2	2	
		caŋkuəŋ	4	3	-	
		cakuəŋ	-	-	1	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 39 การละเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รอง (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	25	cɒŋʔaːm	6	1	2	caŋʔaːm
		cɔŋʔaːm	-	1	-	'คีบ (มาตราวัด)'
		cʌŋʔaːm	-	1	2	
		caŋʔaːm	-	3	-	
		caʔaːm	-	-	2	
	26	cɒŋʔɔːl	3	1	-	cɔŋʔɔːl
		cɔŋʔɔːl	3	5	4	'ชี้'
		cɔʔɔːl	-	-	1	
		caʔɔːl	-	-	1	

(2) การแทรกเสียง (Insertion)

(2.1) การแทรกเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รองหรือพยางค์นำ การแทรกเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกในพยางค์รองหรือพยางค์นำ แม้จะมีตัวอย่างแสดงไว้ ณ ที่นี้เพียง 5 ตัวอย่าง และมีความถี่การเกิดการแปรโดยรวมเพียงร้อยละ 13 แต่โดยมากแล้วพบได้ค่อนข้างบ่อยในกลุ่มอายุที่ 3

เมื่อดูตำแหน่งแล้วจะเห็นว่า พยัญชนะนาสิกนั้นเกิดอยู่ระหว่างพยางค์ทั้งสอง คือ พยางค์ต้นและพยางค์หลัก พยัญชนะนาสิกที่แทรกได้กลายเป็นพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง มีฐานกรณ์ที่เกิดที่เดียวกันหรือใกล้กับพยัญชนะต้นของพยางค์หลัก ดังนั้นในการออกเสียงทั้งสองพยางค์เชื่อมติดต่อกันจึงง่ายขึ้น พบว่าผู้พูดที่มีอายุน้อย คือ ผู้พูดในกลุ่มอายุหลัง ๆ ใช้รูปแปรนี้มากกว่ากลุ่มอายุที่ 1 อย่างเห็นได้ชัด ดังค่าอัตราส่วนการใช้รูปแปรดังนี้

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	1 คำ	ร้อยละ 8
กลุ่มอายุที่ 2	4 คำ	ร้อยละ 33
กลุ่มอายุที่ 3	4 คำ	ร้อยละ 58

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 40 การแทรกเสียงพยัญชนะท้ายนาสิกที่พยางค์รองหรือพยางค์นำ (5 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
แทรก [-m]	1	krɔ:pum	5	1	-	kpum krapum 'ตูม'
		kɔ:pum	1	1	1	
		kɔpum	-	2	3	
		kʌpum	-	1	-	
		kɔmpum	-	1	2	
	2	srɔmɔ?	6	2	-	sramɔ? 'กรน'
		sɔ:mɔ?	-	2	4	
		sɔmɔ?	-	-	1	
		sʌ:mɔ?	-	1	1	
		sɔmmɔ?	-	1	-	
แทรก [-n]	3	pacruj	6	5	3	pcruj 'ไฝ'
		pancruj	-	1	2	
		kancruj	-	-	1	
	4	pʌda:hsa:j	3	4	4	pna:hsa:j 'หวัด'
		pʌdahsa:j	2	2	1	
		padahsa:j	1	-	-	
		panda:hsa:j	-	-	1	
แทรก [-ŋ]	5	cʌ:khet	2	-	-	chə:khet c-khet 'ไม้ขีด'
		cʌkhet	2	5	5	
		chə:khet	1	-	-	
		cʌŋkhet	1	-	1	
		caŋkhet	-	1	-	

(2.2) การแทรกเสียงพยัญชนะท้ายเสียงอื่นที่พยางค์รองหรือพยางค์นำเกิดจากการพูดเน้นคำ โดยในการพูดเน้นคำผู้พูดได้แทรกเสียงพยัญชนะท้าย [-ʔ] หรือ [-h] ให้เป็นเสียงพยัญชนะท้ายที่พยางค์รอง ดังตัวอย่างคำศัพท์ 2 คำในตารางที่ 41 การแทรกเสียงพยัญชนะท้ายใช้โดยผู้พูด 1 คนในกลุ่มอายุที่ 2 ซึ่งเป็นผู้พูดคนเดียวกัน ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าขณะพูดคำเหล่านี้ ผู้พูดตั้งใจพูดโดยพูดอย่างชัดเจนและช้า ๆ

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 41 การแทรกเสียงพยัญชนะท้าย [-ʔ] หรือ [-h] ที่พยางค์รองหรือพยางค์นำ (3 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุง ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
แทรก [-ʔ]	lʌbɒ:ŋ	6	5	6	lbɒ:ŋ
	laʔbɒ:ŋ	-	1	-	'พี่ทิด(คำสรรพนามเรียกผู้ที่เคยบวชและมีอายุมากกว่าผู้เรียก)'
	lʌhɔŋ	1	2	3	lhɔŋ
	lʌ:hɔŋ	4	1	2	'มะละกอ'
	lahɔŋ	1	1	-	
	la:hɔŋ	-	1	1	
	laʔhɔŋ	-	1	-	
แทรก [-h]	rʌ:sɛj	5	2	1	rsɛj
	rʌsɛj	1	2	4	'ไผ่'
	tʌsɛj	-	1	1	
	rahsɛj	-	1	-	

3.) การแปรเสียงพยัญชนะท้ายที่พยางค์หลัก พบน้อย

(1) การแปรเสียงพยัญชนะท้าย พบในกลุ่มอายุที่ 3 เป็นส่วนใหญ่ ในกลุ่มอายุที่ 2 บ้างเล็กน้อย ส่วนในกลุ่มอายุที่ 1 ไม่พบเลย ดังตัวอย่างในตารางมีการแปรเสียงพยัญชนะท้ายจาก [-k] เป็น [-ʔ] หรือ [-h] และการแปรจาก [-n] เป็น [-l]

ตารางที่ 42 การแปรเสียงพยัญชนะท้ายที่พยางค์หลัก (3 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
[-k] ~ [-ʔ]	tʌʔʌ:k	6	4	6	tʌʔʌ:ʔ
	traʔʌ:k	-	1	-	'สะอึก'
	tʌ:ʔʌ:ʔ	-	1	-	
[-k] ~ [-ʔ] ~ [-h]	phluk	6	6	1	phluk
	phluʔ	-	-	1	phluh
	phluh	-	-	4	'งา (ช้าง)'
[-n] ~ [-l]	kramɷ:n	6	2	1	kmɷ:n
	kamɷ:n	-	3	1	'ขี้ผึ้ง'
	kʌmɷ:n	-	-	1	
	kramɷ:l	-	1	-	
	kʌmɷ:l	-	-	3	

Copyright by Mahidol University

ข้อสังเกต ในภาษาเขมรตะลุงเก่ามีคำที่พ้องเสียงกับคำศัพท์ในคำที่ 2 และ 3 คือ

[phluh] 'งอก' เช่น ต้นไม้ที่เพิ่งจะงอกโผล่ขึ้นจากผิวดิน

[mɯ:l] 'บิด' (คำกริยา)

ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุให้เกิดการแปรเสียงพยัญชนะท้ายในที่นี้ก็ได้ เพราะพบว่าผู้พูดในกลุ่มอายุน้อยมีการใช้เสียงแปรนี้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากอาจจะคิดว่าเป็นเสียงเดียวกัน ส่วนผู้พูดในกลุ่มอายุมากมีความรู้ในคำศัพท์ดีกว่า สามารถแยกแยะได้ จึงได้ใช้เฉพาะรูปที่ถูกต้อง

(2) การคงเสียงพยัญชนะท้าย โดยปกติในภาษาเขมรถิ่นตะลุงเก่าจะไม่มีการออกเสียงพยัญชนะท้ายบางเสียง เช่น พยัญชนะท้าย [-r] [-w] แต่จากข้อมูล พบคำศัพท์ 2 คำ ที่ผู้พูดยังคงเสียงพยัญชนะท้าย 2 เสียงนี้ไว้ โดยในคำแรกเป็นการคงเสียงพยัญชนะท้าย [-r] ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 และ 2 กลุ่มอายุละ 1 คน ส่วนในคำที่ 2 เป็นการคงเสียงพยัญชนะท้าย [-k] ใช้โดยผู้พูดเพียง 1 คนคือผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 ดังตัวอย่างในตารางที่ 43

ตารางที่ 43 การคงเสียงพยัญชนะท้าย [-r] หรือ [-w] ที่พยางค์หลัก (2 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
การคงเสียง [-r]	pʌko: pako:	5 -	4 1	6 -	pku:ər 'ฟ้าร้อง'
	pʌko:r	1	1	-	
การคงเสียง [-w]	phʌnɯ: phanɯ:	5 -	5 1	6 -	phnəw 'มะตูม'
	phʌnɯ:w	1	-	-	

5.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะที่พยางค์รองและพยางค์หลัก

เป็นการแปรเสียงที่เกิดขึ้นทั้งที่พยางค์รองและพยางค์หลัก กล่าวคือ ที่พยางค์รองมีการละเสียงพยัญชนะท้ายและที่พยางค์หลักมีการแปรเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะอีกเสียงที่มีฐานกรณ์ที่เกิดที่เดียวกันกับเสียงเดิม

มีตัวอย่างคำศัพท์ที่มีการแปรเสียงพยัญชนะทั้งที่พยางค์รองและพยางค์หลัก 11 คำ คำศัพท์เหล่านี้มักมีรูปแปรหลายลักษณะ เช่น รูปแปรที่มีการแปรเสียงที่พยางค์ใดพยางค์หนึ่ง ได้แก่ รูปแปรที่มี

Copyright by Mahidol University

การกลมกลืนเสียงตามเสียงหน้าของพยัญชนะต้นของพยางค์หลัก รูปแปรที่มีการละเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง เป็นต้น ผู้วิจัยจัดรูปแปรเหล่านี้ในกลุ่มเสียงหลัก เนื่องจากเป็นการแปรเสียงที่เกิดขึ้นที่พยางค์ใดพยางค์หนึ่งเท่านั้น

- ความถี่โดยรวมในการเกิดการแปรในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 44

- อัตราส่วนการเกิดการแปรในกลุ่มอายุต่าง ๆ

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	9 คำ	ร้อยละ 34
กลุ่มอายุที่ 2	10 คำ	ร้อยละ 24.5
กลุ่มอายุที่ 3	10 คำ	ร้อยละ 41.5

ตารางที่ 44 การแปรเสียงพยัญชนะที่พยางค์รองและพยางค์หลัก (11 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
-m ~ ø ที่พยางค์รอง b ~ m ที่พยางค์หลัก	1	sambɒ:k	1	-	-	smɒ:k 'เปลือก'
		sʌmɒ:k	5	6	6	
	2	kambet	1	2	-	kmet 'มีด'
		kammet	-	1	-	
		kʌ:met	-	-	1	
		kʌmet	3	1	2	
		kamet	2	2	3	
	3	sɒmbɔʔ	1	2	-	smɔʔ 'รัง'
		sammɔʔ	-	3	-	
		sʌmmɔʔ	1	-	-	
		sɔ:mɔʔ	1	-	3	
		sɔmɔʔ	-	-	1	
		sʌ:mɔʔ	3	1	2	
	4	tambo:l	4	3	5	tmo:l 'หลังคา'
		tammo:l	1	3	1	
		tamo:l	2	-	-	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 44 การแปรเสียงพยัญชนะที่พยางค์รองและพยางค์หลัก (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	5	kɒmbɔ:	3	3	1	kmɔr
		kambɔ:	-	1	1	'ปูน (ตำนาม)'
		kɒmmɔ:	2	1	-	
		kɒmɔ:	-	1	-	
		kɔmɔ:	1	-	1	
		kʌmɔ:	-	-	1	
		kamɔ:	-	-	2	
-n ~ ø ที่พยางค์รอง	6	sandɛ:k	-	4	2	snɛ:c
d ~ n ที่พยางค์หลัก		sandɛ:c	1	1	1	snɛ:ʔ
		sadɛ:c	1	-	-	'ถั่ว'
		sʌnɛ:c	4	1	3	
	7	kɒndu:	-	1	-	knu:r
		kandu:	5	4	4	'ปลวก'
		kadu:	-	-	1	
		kanu:	1	1	1	
	8	kandu:w	4	5	5	knu:w
		kannu:w	2	-	-	'เคียว'
		kanu:w	-	1	1	
	9	sɒndo:k	-	-	1	sno:k
		sando:k	-	1	1	'เหยียด (ขา)'
		sʌ:no:k	-	1	-	
		sʌno:k	6	4	4	
	10	kandap	1	1	-	knap
		kannap	-	1	-	'ฟ่อน (ลักษณะนาม
		kʌdap	1	-	-	สำหรับข้าวที่เกี่ยว
		kadap	-	1	-	แล้ว)'
		kʌnap	4	1	6	
		kanap	-	2	-	
	11	kandɔr	4	4	2	knʌr
		kannɔr	2	-	1	knɒr
		kadɔr	-	-	1	'หนู'
		ndɔr	-	1	-	
		kanɔr	-	1	2	

Copyright by Mahidol University

5.2 การแปรเสียงสระ

การแปรเสียงสระในภาษาเขมรตะลุงเก่าพบ 2 ลักษณะ คือ การแปรความยาวของสระซึ่งพบได้ทั้งในพยางค์รองหรือพยางค์นำและพยางค์หลัก การแปรเสียงสระจากเสียงหนึ่งไปเป็นอีกเสียงหนึ่ง ซึ่งพบมากที่พยางค์รองหรือพยางค์นำ และพบน้อยที่พยางค์หลัก

5.2.1 การแปรความยาวของสระ (Vowel length)

5.2.1.1 สระเสียงสั้นแปรเป็นสระเสียงยาว การแปรความยาวสระจากเสียงสั้นเป็นเสียงยาว พบได้ทั้งที่พยางค์รองหรือพยางค์นำและพยางค์หลัก โดยพบที่พยางค์รองหรือพยางค์นำมากกว่าเล็กน้อย

1.) พยางค์นำ หรือพยางค์รอง พบการแปรเสียงสระจากสั้นเป็นยาวที่พยางค์นำ (Presyllable) เป็นส่วนใหญ่ การแปรความยาวสระนี้ส่งผลถึงลักษณะของพยางค์ด้วย กล่าวคือ เมื่อเสียงสระของพยางค์นำยาวขึ้น พยางค์นำก็จะกลายเป็นพยางค์รอง โดยได้รับการเน้นเสียงเบา พบการแปรลักษณะนี้ที่ผู้พูดใน 2 กลุ่มอายุแรกมากกว่ากลุ่มอายุที่ 3 หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้พูดในกลุ่มอายุมากพูดช้ากว่าผู้พูดในกลุ่มอายุน้อย

(1) พยางค์นำ (Presyllable) มีตัวอย่างคำศัพท์ 16 คำ ความถี่ในการเกิดการแปรโดยรวมในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 28 และมีอัตราส่วนการเกิดการแปรในกลุ่มอายุต่าง ๆ ดังนี้

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	11 คำ	ร้อยละ 33
กลุ่มอายุที่ 2	13 คำ	ร้อยละ 42
กลุ่มอายุที่ 3	7 คำ	ร้อยละ 25

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 45 การแปรความยาวสระจากสั้นเป็นยาวในพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด (16 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
[ɔ] ~ [ɔ:]	1	sɔkɔw	4	4	5	skʌw 'หงอก'
		sɔ:kɔw	2	2	1	
[a] ~ [a:]	2	malœp	1	3	4	mlop, mlɔp 'ร่ม (ไม้)'
		ma:lœp	5	3	2	
	3	maphu:	4	2	4	ma:phej maphej 'ยี่สิบ'
		ma:phu:	2	4	2	
[ʌ] ~ [ʌ:]	4	rʌnɯəh	2	-	2	rnɯəh 'ตราด(ตำนาม)'
		rʌ:nɯəh	4	6	4	
	5	rʌmu:l	5	4	6	rmu:l 'กลิ้ง (โดยตัวมันเอง)'
		rʌ:mu:l	1	2	-	
	6	sʌnaɲ	3	-	1	snaɲ 'แห'
		sʌ:naɲ	3	6	5	
	7	sʌpɯk	3	4	6	spɯk 'ชา'
		sʌ:pɯk	3	2	-	
	8	sʌdɒh	3	4	3	sdɒh 'ถ่ม'
		sʌ:dɒh	3	2	3	
	9	sʌnet	6	2	3	snet 'หวี(ลักษณะนาม)'
		sʌ:net	-	2	3	
	10	cʌŋaɲ	5	6	6	cŋaɲ 'อร่อย'
		cʌ:ŋaɲ	1	-	-	
	11	cʌʔʌn	4	6	6	cʔʌn 'สุก (ข้าว อาหาร)'
		cʌ:ʔʌn	2	-	-	
	12	sʌkɯəl	5	6	6	skɯəl 'รู้จัก'
		sʌ:kɯəl	1	-	-	
	13	lʌŋi:əc	6	4	6	lŋi:əc 'เย็น (เวลา)'
		lʌ:ŋi:əc	-	2	-	
	14	lʌwi:ɲ	6	5	6	lwi:ɲ 'ขม'
		lʌ:wi:ɲ	-	1	-	
	15	sʌdam	6	5	6	sdam 'ขวา'
		sʌ:dam	-	1	-	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 45 การแปรความยาวสระจากสั้นเป็นยาวในพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	16	sʌto:ŋ	6	5	6	stu:əŋ 'เครือ(ลักษณะนาม)'
		sʌ:to:ŋ	-	1	-	

(2) พยางค์รอง (Minor syllable) พบตัวอย่างคำศัพท์เพียง 1 คำเท่านั้น เป็นการแปรจากสระเสียงสั้นเป็นสระเสียงยาวในพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 เพียง 1 คน

ตารางที่ 46 การแปรความยาวสระจากสั้นเป็นยาวในพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
[i] ~ [i:]	tiŋkœ:j	6	6	5	tiŋkœ:j, piŋkœ:j 'กิ้งก่า'
	ti:ŋkœ:j	-	-	1	

2.) การแปรที่พยางค์หลัก การแปรเสียงสระจากสั้นเป็นยาวที่พยางค์หลัก พบใน 2 กลุ่มอายุหลังมากกว่ากลุ่มอายุที่ 1 หรืออาจพูดอีกอย่างหนึ่งได้ว่า ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 แปรเสียงที่พยางค์หลักน้อยกว่า ความถี่การแปรเสียงโดยรวมในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบ เท่ากับร้อยละ 14

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	3 คำ	ร้อยละ 14
กลุ่มอายุที่ 2	7 คำ	ร้อยละ 50
กลุ่มอายุที่ 3	4 คำ	ร้อยละ 36

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 47 การแปรความยาวสระจากสั้นเป็นยาวในพยางค์หลัก (9 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
[ɔ] ~ [ɔ:]	1	ʔɔh	6	5	6	ʔɔh
		ʔɔ:h	-	1	-	'ฟืน'
[a] ~ [a:]	2	dah	5	4	5	dah
		da:h	1	2	1	'ปลุก'
[ɯ] ~ [ɯ:]	3	jɯm	6	5	6	jɯm
		jɯ:m	-	1	-	'ร้องไห้'
[ɯə] ~ [ɯ:ə]	4	tɯəh	6	4	4	tɯəh
		tɯ:əh	-	2	2	'ผิดสำแดง'
[ɪ] ~ [ɪ:]	5	məɪh	1	-	1	mtɪ:h
		maɪh	2	2	2	mtɪh
		ma:ɪh	-	1	-	mantɪ:h
		mɪh	3	2	3	'พริก'
		mɪ:h	-	1	-	
[u] ~ [u:]	6	thʌmuŋ	6	3	4	thmuŋ
		thamuŋ	-	1	-	'เงี่ยง (ปลา)'
		thʌmu:ŋ	-	2	2	
[iə] ~ [i:ə]	7	pʌtiəh	3	1	4	ptiəh
		patiəh	2	5	2	'บ้าน'
		pati:əh	1	-	-	
	8	sɒmpiəh	1	-	1	spiəh
		sampiəh	4	3	1	'ไหว้'
		sapiəh	-	-	1	
		sɒmpiə:h	1	-	1	
		sapiə:h	-	-	1	
		sampi:əh	-	3	-	
	9	kancriəŋ	6	5	4	kancriəŋ
		kancri:əŋ	-	1	-	kɒncriəŋ
		kacri:əŋ	-	-	1	kantriəŋ
		cri:əŋ	-	-	1	'ตอซัง(ข้าว)'

Copyright by Mahidol University

5.2.1.2 สระเสียงยาวเป็นสระเสียงสั้น การแปรความยาวสระจากเสียงยาวเป็นเสียงสั้นพบได้ทั้งที่พยางค์รองหรือพยางค์หลัก

1.) พยางค์รอง เสียงสระที่สั้นลงได้ทำให้พยางค์รองกลายเป็นพยางค์นำ ความถี่การแปรเสียงโดยรวมในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 42 พบการแปรนี้มากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 3 หรืออาจกล่าวได้ว่า ผู้พูดในกลุ่มอายุน้อย ชอบพูดสั้น ๆ เร็ว ๆ

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	2 คำ	ร้อยละ 27
กลุ่มอายุที่ 2	1 คำ	ร้อยละ 13
กลุ่มอายุที่ 3	2 คำ	ร้อยละ 60

ตารางที่ 48 การแปรความยาวสระจากยาวเป็นสั้นในพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (2 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
[ʌ:] ~ [ʌ]	pʌ:puh	5	4	1	ppuh
	pʌpuh	1	2	5	'ฟอง'
[a:] ~ [a]	ma:ro:j	3	6	2	ma:ru:ɔj
	maro:j	3	-	4	'หนึ่งร้อย'

2.) พยางค์หลัก การแปรเสียงสระจากยาวเป็นสั้นที่พยางค์หลักมีความถี่ในการเกิดการแปรโดยรวมในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 21 พบใน 2 กลุ่มอายุหลังมากกว่า หรือกล่าวได้อีกเช่นกันว่า ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 แปรความยาวของสระพยางค์หลัก ไม่ว่าเช่นไร น้อยกว่าผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	2 คำ	ร้อยละ 21
กลุ่มอายุที่ 2	4 คำ	ร้อยละ 37
กลุ่มอายุที่ 3	4 คำ	ร้อยละ 42

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 49 การแปรความยาวสระจากยาวเป็นสั้นที่พยางค์หลัก (5 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
[u:] ~ [u]	1	mu:h	6	4	1	mu:h, muh
		muh	-	2	5	'ยุง'
[ɔ:] ~ [ɔ]	2	bɔ:h	6	6	5	bɔ:h
		bɔh	-	-	1	'กวาด'
	3	kɔ:h	6	5	6	kɔ:h
		kɔh	-	1	-	'ขูด'
	4	rɒmbɔ:h	6	4	1	rambɔ:h
		rɔmbɔ:h	-	1	3	'ไม้กวาด'
		rambɔ:h	-	1	-	
		rɔbɔ:h	-	-	1	
		rɔbɔh	-	-	1	
[a:] ~ [a]	5	ʔa:w	5	4	6	ʔaw, ʔa:w
		ʔaw	1	2	-	'เสื้อ'
	6	pʌda:hsa:j	3	4	4	pna:hsa:j
		panda:hsa:j	-	-	1	'หวัด(โรค)'
		pʌdahsa:j	2	2	1	
		padahsa:j	1	-	-	

5.2.2 การแปรเสียงสระ

การแปรเสียงสระหมายถึง การที่สระหนึ่งแปรไปเป็นอีกสระหนึ่ง โดยมากเกิดที่พยางค์รองหรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด

5.2.2.1 พยางค์รองหรือพยางค์นำ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะของพยางค์ว่าเป็นพยางค์เปิด หรือพยางค์ปิด

1.) พยางค์เปิด ในภาษาเขมรตะลุงเก่าพบว่าในคำ ๆ เดียวกัน มีการใช้เสียงสระหลายเสียงในตำแหน่งพยางค์รองหรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด และพบการแปรนี้ในทุกกลุ่มอายุ จึงยากที่จะตัดสินได้ว่าสระใดเป็นสระดั้งเดิมที่เกิดในตำแหน่งนี้ ดังนั้นในการศึกษานี้ จึงเปรียบเทียบแต่เพียงว่าผู้พูดในแต่ละกลุ่มอายุใช้สระเสียงใดมากที่สุด การแปรเสียงสระในพยางค์รองหรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะสระที่ปรากฏ

Copyright by Mahidol University

(1) การแปรเสียงสระ จากสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิม [ɒ] หรือ [ɒ:] เป็นสระอื่น ๆ หมายถึง ในพยางค์นำหรือพยางค์รองของรูปแปรคำเดียวกัน มีการใช้สระต่าง ๆ โดยมีการใช้สระ [ɒ] หรือ [ɒ:] ร่วมด้วย สระอื่น ๆ อาจเป็นสระต่อไปนี้ [ɔ] หรือ [ʌ] หรือ [a] หรืออาจเป็นเสียงยาวของสระเหล่านี้ ทั้งนี้คาดว่าเสียง [ɒ] หรือ [ɒ:] น่าจะเป็นสระดั้งเดิมที่เกิดที่พยางค์นี้และถูกแปรไปเป็นสระอื่น ๆ ดังกล่าว มีตัวอย่างคำศัพท์ที่สามารถแสดง ณ ที่นี้ 3 คำ มีความถี่โดยรวมการเกิดสระแต่ละเสียงในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเป็นดังนี้

[ɒ] = ร้อยละ 35
[ɒ:] = ร้อยละ 4
[ɔ] = ร้อยละ 4
[ʌ] = ร้อยละ 13
[ʌ:] = ร้อยละ 11
[a] = ร้อยละ 33

จากข้อมูลคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบ 3 คำ จะเห็นได้ว่ามีความถี่การใช้สระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิม [ɒ] และ [ɒ:] รวมกันเพียงร้อยละ 39 เท่านั้น โดยมีการแปรเสียงจากสระดั้งเดิมเป็นสระ [a] มากที่สุด รองลงมาเป็น [ʌ] [ʌ:] และ [ɔ] ตามลำดับ และสามารถแยกแยะอัตราส่วนการใช้สระต่าง ๆ ของผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุได้ดังนี้

กลุ่มอายุ	[ɒ]	[ɒ:]	[ɔ]	[ʌ]	[ʌ:]	[a]
	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน
1	3/37	1/50	2/100	2/28.5	1/17	2/28
2	2/31.5	1/50	-	1/28.5	1/50	1/33
3	1/31.5	-	-	1/43	1/33	2/39

จากตารางจะเห็นได้ว่าผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 ใช้สระดั้งเดิมมากที่สุด รองลงไปเป็นผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ตามลำดับ สระแปร [a] และ [ʌ] ใช้มากที่สุดโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 สระแปร [ʌ:] ใช้มากที่สุดโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 และสระแปร [ɔ] ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 เพียงกลุ่มเดียว

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 50 การแปรเสียงสระจากสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิม [ɒ] หรือ [ɒː] เป็นสระอื่น ๆ ในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (3 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
[ɒ] หรือ [ɒː] ~ [ɔ] ~ [ʌ] ~ [ʌː] ~ [a]	sɒʔɒp	2	1	-	sʔɒp 'เกลียด'
	sɒːʔɒp	1	-	-	
	sɔʔɒp	1	-	-	
	sʌʔɒp	1	2	3	
	sʌːʔɒp	1	3	2	
	saʔɒp	-	-	1	
[ɒ] หรือ [ɒː] ~ [ɔ] ~ [a]	kɒcɒːk	4	5	6	kcɒːk
	kɒːcɒːk	-	1	-	kracɒːk
	kɔcɒːk	1	-	-	kacɒːk 'เล็บ'
	kacɒːk	1	-	-	
[ɒ] ~ [ʌ] ~ [a]	kɒʔɒːk	1	-	-	kʔɒːk 'ไอ(ดำกริยา)'
	kʌʔɒːk	1	-	-	
	kaʔɒːk	4	6	6	

(2) การใช้สระแปรใด ๆ หมายถึง มีการใช้สระต่าง ๆ ที่พยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด ยกเว้นสระ [ɒ] หรือ [ɒː] ซึ่งคาดว่าเป็นสระดั้งเดิม สระเหล่านี้เรียกว่าสระแปร กล่าวคือ เป็นสระซึ่งคาดว่าแปรจาก [ɒ] หรือ [ɒ] มีตัวอย่างคำศัพท์ที่มีการใช้เฉพาะสระที่แปรมาจากสระดั้งเดิมมากถึง 51 คำ ซึ่งแสดงว่าโดยมากแล้วเสียงสระดั้งเดิมที่พยางค์รองหรือพยางค์นำมักจะถูกแปรไปเป็นสระเสียงอื่น มีความถี่โดยรวมการเกิดสระแปรแต่ละเสียงในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบดังนี้

[ɔ] = ร้อยละ 5
[ɔː] = ร้อยละ 0.5
[ʌ] = ร้อยละ 70
[ʌː] = ร้อยละ 6
[a] = ร้อยละ 18
[aː] = ร้อยละ 0.5

Copyright by Mahidol University

จะเห็นได้ว่าในการใช้สระที่แปรจากสระดั้งเดิมในตำแหน่งพยางค์นำหรือพยางค์รองนั้น ผู้พูดภาษาเขมรตะลุงเก่ามักจะใช้สระกลาง ที่เป็นสระคลาย [ʌ] มากที่สุด และสามารถคำนวณหาอัตราส่วนการใช้สระแปรต่าง ๆ ของผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุได้ดังนี้

กลุ่มอายุ	[ɔ]	[ɔ:]	[ʌ]	[ʌ:]	[a]	[a:]
	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน	จำนวนคำ/อัตราส่วน
1	8/34	1/33	49/33	13/36.5	32/33.5	1/20
2	6/23	1/67	50/32	12/42	28/39.5	2/40
3	9/43	-	47/35	7/21.5	16/27	1/40

จากตารางจะเห็นได้ว่าสระแปร [ɔ] ใช้มากที่สุดโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สาม สระแปร [ɔ:] ใช้มากที่สุดโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สอง สระแปร [ʌ] ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุในอัตราส่วนที่ไม่ต่างกันมากนัก สระแปร [ʌ:] และ [a] ใช้มากที่สุดโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สอง สระแปร [a:] ใช้มากที่สุดโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สองและสาม

โดยสรุปแล้วถึงแม้จะมีการใช้สระแปรต่าง ๆ อย่างหลากหลายในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด แต่พบว่า สระที่ผู้พูดใช้มากที่สุดที่ตำแหน่งนี้คือสระกลางที่เป็นสระคลาย [ʌ] โดยใช้กันทั่วไปทุกกลุ่มอายุ

ตารางที่ 51 การใช้สระแปรต่าง ๆ ยกเว้นสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิมในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (51 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
ใช้ [ɔ, ʌ]	1	tɔba:ɲ	4	1	4	tba:ɲ 'ทอ'
		tʌba:ɲ	2	5	1	
		cʌba:ɲ	-	-	1	
	2	sɔdʌ:ŋ	-	-	1	sdʌ:ŋ 'บาง'
		sʌdʌ:ŋ	6	6	5	
ใช้ [ɔ, ʌ, ʌ:]	3	sɔku:p	2	-	1	sku:p 'ดันคาย(จากละอองข้าว)'
		sʌku:p	3	6	4	
		sʌ:ku:p	1	-	1	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 51 การใช้สระแปรต่าง ๆ ยกเว้นสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิมในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	4	rɔbɒ:ŋ	-	-	2	rbɒ:ŋ
		rʌbɒ:ŋ	4	6	4	'รั้ว'
		rʌ:bɒ:ŋ	2	-	-	
	5	sɔwet	-	-	1	swet
		sʌwet	2	2	3	'เหี่ยว'
		sʌ:wet	4	4	2	
	6	sɔŋɷ:t	-	-	1	sŋɷ:t
		sʌŋɷ:t	5	6	4	'แห้ง'
		sʌ:ŋɷ:t	1	-	1	
ใช้ [ɔ, ʌ, a]	7	kɔda:m	1	-	-	kda:m
		kʌda:m	4	6	5	'ปู (คำนาม)'
		kada:m	1	-	1	
	8	tɔkɔ:	1	3	3	tkɔ:
		tʌkɔ:	4	3	3	'กา(เครื่องใช้)'
		takɔ:	1	-	-	
	9	pɔtʌl	-	1	-	ptʌl
		pʌtʌl	5	5	6	'ขัน(คำนาม)'
		patʌl	1	-	-	
	10	tɔnuəl	-	1	-	tnuəl
		tʌnuəl	5	5	6	'โอ่ง'
		tanuəl	1	-	-	
	11	tɔbal	-	1	-	tbal
		tʌbal	5	5	6	'ครก'
		tabal	1	-	-	
	12	kɔdɛc	1	-	-	kdɛc
		kʌdɛc	5	6	5	'หยิก'
		kadɛc	-	-	1	
ใช้ [ɔ, ɔ:, ʌ, a:]	13	tɔmɔt	4	3	5	tmɔt
		tɔ:mɔt	1	2	-	tbɔt
		tʌmɔt	-	1	1	'ไม้ปิ้ง'
		ta:mɔt	1	-	-	
ใช้ [ɔ, ʌ, ʌ:, a]	14	kɔdaw	1	-	-	kdaw
		kʌdaw	4	3	5	'ร้อน'
		kʌ:daw	-	1	-	
		kadaw	1	2	1	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 51 การใช้สระแปรต่าง ๆ ยกเว้นสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิมในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
ใช้ [ɔ, ʌ, ʌː, aː]	15	tɔseː	1	-	1	tseːr
		tʌseː	5	4	3	sseːr
		rʌːseː	-	1	-	seːr
		taːseː	-	1	2	‘เขียน’
ใช้ [ʌ, ʌː, a]	16	sʌʔoj	3	1	1	saʔoj
		sʌːʔoj	2	4	4	‘เหม็น’
		saʔoj	1	1	1	
	17	tʌnʌːm	2	5	6	tnʌːm
		tʌːnʌːm	2	-	-	‘แย่ง’
		tanʌːm	2	1	-	
	18	rʌmuːt	5	2	6	rmuːt
		lʌmuːt	-	2	-	‘ขิง’
		rʌːmuːt	-	1	-	
		ramuːt	1	1	-	
	19	sʌmaw	4	4	5	smaw
		sʌːmaw	1	1	1	‘หญ้า’
		samaw	1	1	-	
	20	rʌʔɛːŋ	4	4	6	rʔɛːŋ
		rʌːʔɛːŋ	1	2	-	‘ขยัน’
		raʔɛːŋ	1	-	-	
	21	lʌpɷːt	4	5	6	lpɷːt
		lʌːpɷːt	1	1	-	‘ฝรั่ง’
		lapɷːt	1	-	-	
	22	pʌkap	6	3	6	pkap
		pʌːkap	-	2	-	‘คว่ำ’
		pakap	-	1	-	
	23	thʌmuŋ	5	3	4	thmuŋ
		thʌːmuŋ	1	-	-	‘เงี่ยง’
		thʌːmuːŋ	-	2	2	
		thamuŋ	-	1	-	
	24	kʌcɛj	5	6	5	kcɛj
		kʌːcɛj	1	-	-	‘ยืม’
		kacɛj	-	-	1	
	25	rʌʔel	2	2	3	rʔel
		rʌːʔel	4	4	2	‘ลื่น’
		raʔel	-	-	1	

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 51 การใช้สระแปรต่าง ๆ ยกเว้นสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิมในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
ใช้ [ʌ, a]	26	kʌtɯ:j	3	-	-	ktɯ:j
		katɯ:j	3	6	6	'แมงป่อง'
	27	pʌʔo:m	5	5	6	pʔo:m
		paʔo:m	1	1	-	'บูด'
	28	kʌsac	5	5	6	ksac
		kasac	1	1	-	'เนื้อ'
	29	cʌkɛ:	5	5	6	ckɛ:
		cakɛ:	1	1	-	'หมา'
	30	rʌpɯ:	5	3	6	rpəw
		rapɯ:	1	1	-	'ฟักทอง'
		lapɯ:	-	2	-	
	31	sʌwa:	5	5	6	swa:
		sawa:	1	1	-	'ลิง'
	32	pʌkaj	5	6	6	pkaj
		pakaj	1	-	-	'ปากกา'
	33	phʌɲʌ:	5	6	6	phɲʌ:
		phaɲʌ:	1	-	-	'ฝาก'
	34	cʌkɯ:t	5	6	6	ckɯ:t
		cakɯ:t	1	-	-	'บ้า'
	35	sʌwa:j	5	6	6	swa:j
		sawa:j	1	-	-	'มะม่วง'
	36	pʌko:	5	4	6	pkuər
		pʌko:r	1	1	-	'ฟ้าร้อง'
		pako:	-	1	-	
	37	phʌnɯ:	5	5	6	phnəw
		phʌnɯ:w	1	-	-	'มะตูม'
		phanɯ:	-	1	-	
	38	pʌʔo:n	6	5	6	pʔo:n
		paʔo:n	-	1	-	'น้อง'
	39	pʌdɛj	6	5	6	pdɛj
		padɛj	-	1	-	'ผัว'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 51 การใช้สระแปรต่าง ๆ ยกเว้นสระที่คาดว่าเป็นสระดั้งเดิมในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	40	pʌʔɛːc	6	4	6	pʔɛːc
		paʔɛːc	-	2	-	'พิง'
	41	kʌʔɯːt	-	1	-	kʔɯːt
		kaʔɯːt	5	6	5	'อาเจียน'
	42	thʌmɰ	6	5	6	thmɰ, thmeɲ
		thamɰ	-	1	-	'ฟัน'
	43	pʌtiəh	3	1	4	ptiəh
		patiəh	2	5	2	'บ้าน'
		patiːəh	1	-	-	
	44	kʌŋaːn	5	5	4	kŋaːn
		kaŋaːn	1	1	2	'ห่าน'
	45	kʌʔɛːc	1	1	1	kʔɛːc
		kaʔɛːc	4	3	4	'กา'
		kaʔɛːk	1	2	1	
	46	kʌsɛː	4	1	4	ksɛː
		kasɛː	2	5	2	'เชือก'
	47	kʌsuː	5	5	5	ksuːr
		kasuː	1	1	1	'บุหรี่'
	48	kʌpuəh	2	2	2	kpuəh
		kapuəh	4	4	4	'สูง'
	49	tʌtuː	2	1	-	ttuː
		tatuː	4	5	6	'เปล่า'
	50	kʌʔɛːp	2	1	-	kʔɛːp
		kaʔɛːp	4	5	6	'ตะขาบ'
ใช้ [ʌ, ʌː, a, aː]	51	lʌŋoː	4	3	6	lŋoː
		lʌːŋoː	1	1	-	'งา (พืช)'
		rʌːŋoː	-	1	-	
		laŋoː	1	-	-	
		laːŋoː	-	1	-	

Copyright by Mahidol University

(3) การใช้สระแปรใด ๆ ในพยางค์รองหรือพยางค์นำแบบพยางค์เปิด โดยมีการใช้สระกลาง [ə] ร่วมด้วย มีตัวอย่างคำศัพท์ 1 คำ ที่มีการใช้สระกลาง [ə] ร่วมด้วย โดยผู้พูดส่วนใหญ่ใช้สระ [a] มีผู้พูดเพียง 1 คนในกลุ่มอายุที่ 3 เท่านั้นใช้ [ə]

ตารางที่ 52 การใช้สระแปรใด ๆ และสระกลาง [ə] ในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
ใช้ [a, aː, ə]	marɪc maːrɪc	4 2	5 1	4 1	mrɪc mrec
	mərɪc	-	-	1	'พริกไทย'

2.) พยางค์ปิด การแปรเสียงสระที่พยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด พบน้อย ในที่นี้มีเพียง 2 คำ ในคำแรกมีการแปรระหว่าง 2 สระ คือ [ʌ] และ [a] โดยพบว่าผู้พูดส่วนใหญ่ใช้สระเสียงแรก ส่วนในคำที่ 2 เป็นการแปรระหว่างสระ [ɯ] และ [ɤ] พบว่าส่วนใหญ่ผู้พูดจะใช้สระเสียงแรก ส่วนสระเสียงที่สองใช้มากขึ้นโดยผู้พูดที่มีอายุน้อย

ตารางที่ 53 การแปรเสียงสระในพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด (2 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
ใช้ [ʌ, a]	cʌŋʔeː	6	6	5	caŋʔeːr 'กระด้ง'
	caŋʔeː	-	-	1	
ใช้ [ɯ, ɤ]	cɯnlɯːn	6	4	1	canlɯːn 'ไส้เดือน'
	cɤnlɯːn	-	2	5	

Copyright by Mahidol University

5.2.1.2 พยางค์หลัก การแปรเสียงสระที่พยางค์หลักพบน้อยมาก

1.) การแปรเสียงสระเดี่ยว หมายถึง สระเดี่ยวเสียงหนึ่งแปรไปเป็นสระเดี่ยวอีกเสียงหนึ่ง พบคำศัพท์ 1 คำ ที่มีการใช้สระเดี่ยว 2 เสียงระหว่าง [o] และ [ɔ] โดยเสียงแรกเป็นเสียงที่ใช้โดยผู้พูดส่วนใหญ่ เสียงหลังใช้โดยผู้พูดเพียงคนเดียวเท่านั้น โดยเป็นผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2

ตารางที่ 54 การแปรเสียงสระเดี่ยวจากเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่งที่พยางค์หลัก (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะสุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
[o] ~ [ɔ]	som	6	5	6	som 'ขอ'
	sɔm	-	1	-	

2.) สระเดี่ยวแปรเป็นสระประสม พบตัวอย่างคำศัพท์ 3 คำที่มีการแปรเสียงจากสระเดี่ยวเป็นสระประสม มีความถี่ในการเกิดการแปรโดยรวมในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบร้อยละ 26 เป็นที่น่าสังเกตว่าสระประสมนั้นมักจะพ้องเสียงกับภาษาเขมรสำเนียงสุรินทร์ และใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 มากกว่า

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	2 คำ	ร้อยละ 21.5
กลุ่มอายุที่ 2	2 คำ	ร้อยละ 35.5
กลุ่มอายุที่ 3	2 คำ	ร้อยละ 43

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 55 การแปรเสียงสระเดี่ยวเป็นสระประสมที่พยางค์หลัก (3 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
o ~ uə	phlom	6	6	5	phlom 'เป๋า'
	phluəm	-	-	1	
ɔ ~ uə	chʌmɔh	4	3	6	chmuəh chmoh 'ชื่อ'
	chʌmuəh	2	3	-	
a: ~ i:ə	tha:h	5	4	1	thi:əh 'ถาด'
	thi:əh	1	2	5	

5.3 การแปรเสียงพยัญชนะและสระ

5.3.1 การแปรเสียงพยัญชนะและสระในพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด

การแปรเสียงพยัญชนะและสระในพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม

5.3.1.1 การแปร 2 ลักษณะ ได้แก่ การแปรเสียงสระและพยัญชนะท้าย พบคำศัพท์ 3 คำ ที่มีการแปรเสียงสระของพยางค์รอง จากสระใด ๆ เป็นสระหน้าที่เป็นสระสูง [i] และพยัญชนะท้ายนาสิกแปรเป็นพยัญชนะที่มีฐานกรณ์ที่เกิดที่เพดานแข็ง มีความถี่ในการเกิดการแปรโดยรวมในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 37 และพบในกลุ่มผู้พูดที่มีอายุน้อยมากกว่าผู้พูดที่มีอายุมาก ในอัตราส่วนที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

Copyright by Mahidol University

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	1 คำ	ร้อยละ 10
กลุ่มอายุที่ 2	1 คำ	ร้อยละ 30
กลุ่มอายุที่ 3	3 คำ	ร้อยละ 60

ตารางที่ 56 การแปร 2 ลักษณะที่พยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด (3 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
สระแปรเป็น [i] พยัญชนะท้ายแปรเป็น [-ɲ]	1	tɒŋkɔw	6	3	1	taŋkʌw 'หนอน'
		tɔŋkɔw	-	1	-	
		taŋkɔw	-	1	-	
		takɔw	-	1	-	
		tiŋkɔw	-	-	5	
	2	tanrɛj	6	2	3	tamrɛj tanrɛj 'ช้าง'
		tɒnrɛj	-	3	2	
		tamrɛj	-	1	-	
		tiŋrɛj	-	-	1	
	3	tanju:	4	-	-	tanju: tiŋju: 'ร่ม'
		tiŋju:	2	6	6	

5.3.1.2 การแปรหลายรูปแบบ พบคำศัพท์ 1 คำที่มีการใช้รูปแปรอย่างหลากหลายในพยางค์รอง โดยรูปแปรมีความแตกต่างกันตั้งแต่ 1 ลักษณะขึ้นไป คือ แตกต่างเฉพาะเสียงพยัญชนะท้าย จนถึงแตกต่างกันทั้งพยางค์ (พยัญชนะต้น-สระ-พยัญชนะท้าย) นอกจากนี้ยังทำให้ลักษณะโครงสร้างพยางค์เปลี่ยนด้วย เช่นจากพยางค์ปิดเป็นพยางค์เปิด ดังแสดงในตารางที่ 57

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 57 การแปรหลายรูปแบบของพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
-	ɲɯərsɒp	5	4	2	juəlsɒp 'ฝัน'
แปร 1 ลักษณะ คือ พยัญชนะท้าย	ɲɯəlsɒp	1	2	2	
แปร 2 ลักษณะ คือ สระ-พยัญชนะท้าย	ɲɯːəsɒp	-	-	1	
แปร 3 ลักษณะ คือ พยัญชนะต้น-สระ-พยัญชนะท้าย	juːəsɒp	-	-	1	

จากตารางจะเห็นว่า รูปแปรที่มีการแปรตั้งแต่ 2 ลักษณะขึ้นไป ใช้โดยผู้พูดที่มีอายุน้อย คือผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3

5.3.2 การแปรเสียงพยัญชนะและสระในพยางค์รอง หรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด

การแปรเสียงพยัญชนะและสระในพยางค์รอง หรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด และมีพยัญชนะเสียงเหลว [l] เป็นพยัญชนะต้น พบว่า [l] แปรเป็นพยัญชนะเสียงอื่น คือ เป็นพยัญชนะเสียงกักที่เส้นเสียง [ʔ] โดยเกิดร่วมกับการแปรของสระด้วย ทำให้พยางค์สั้นลง หรือการออกเสียงเป็นไปง่ายขึ้น ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางที่ 58

ตารางที่ 58 การแปรเสียงพยัญชนะต้นและสระในพยางค์รอง หรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
l ~ ʔ V ~ ɯ	lʌːloːk lʌloːk laloːk	3 2 1	3 3 -	4 1 -	laluːək 'นกเขา'
	ʔɯloːk	-	-	1	

Copyright by Mahidol University

5.4 การแปรของพยางค์ (Syllable variation)

การแปรของพยางค์ที่พบทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นการแปรพยางค์รองหรือพยางค์นำ โดยคงพยางค์หลักไว้ การแปรของพยางค์เป็นการแปรของพยัญชนะหรือสระในพยางค์นั้น ๆ นั่นเอง ซึ่งเป็นการแปรที่ส่งผลต่อความยาวของพยางค์ หรือจำนวนพยางค์ของคำเป็นสำคัญ

5.4.1 พยางค์รองหรือพยางค์นำ

5.4.1.1 การแปรขนาดพยางค์

1.) การทำให้พยางค์เล็กลง เป็นการลดรูปหรือลดขนาดของพยางค์

(1) การลดรูป (Reduction) ในพยางค์เต็ม[19] การลดรูปพยางค์ คือ การทำให้พยางค์เต็มลดรูปเหลือเพียงครึ่งพยางค์ (Sesqui syllable) โดยได้กลายเป็นพยัญชนะนาสิก ที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (Nasal syllabic) ซึ่งผู้พูดจะพูดได้เร็วขึ้นและง่ายขึ้น เนื่องจากขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเสียงกักจากในคอ คือ จากช่องว่างระหว่างเส้นเสียง (Glottal) โดยไม่ต้องเน้นเสียง (Unstress) และตามด้วยพยางค์หลักทันที

การลดรูปพยางค์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

(1.1) การลดรูปในพยางค์ปิด การลดรูปพยางค์ที่เป็นพยางค์ปิดพบได้ทั่วไปในภาษาเขมรตะลุงเก่า โดยพยางค์ปิดที่มีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิก (Nasals) ถูกลดรูปโดยการละพยัญชนะต้นและสระ เหลือเพียงพยัญชนะท้ายที่เป็นพยัญชนะนาสิกนั้น และได้กลายมาเป็นส่วนแกน (Nucleus) ของพยางค์ คือ ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (Nasal syllabic) โดยในการออกเสียงพยัญชนะที่กลายเป็นส่วนแกนของพยางค์นี้ จะไม่ได้รับการเน้นเสียง ผู้พูดจะได้ยินเป็นเสียงในคอ

---

[19] พยางค์เต็ม หมายถึง พยางค์ที่มีทั้งพยัญชนะและสระเป็นส่วนประกอบโดยจะทำหน้าที่เป็นแกนของพยางค์

Copyright by Mahidol University

เท่านั้นและจากการลดรูปในพยางค์รอง ได้ทำให้โครงสร้างคำเปลี่ยนจากคำสองพยางค์ (Disyllabic word) เป็นคำพยางค์ครึ่ง ทั้งนี้มีค่าความถี่การเกิดรูปแปรค่อนข้างสูง คือร้อยละ 66 โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้รูปแปรนี้ในอัตราส่วนที่ไม่ต่างกันมากนัก

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	16 คำ	ร้อยละ 28
กลุ่มอายุที่ 2	18 คำ	ร้อยละ 35
กลุ่มอายุที่ 3	17 คำ	ร้อยละ 37

ตารางที่ 59 การลดรูปพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด เป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (19 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
CVm ~ m̩	1	ʔʌmpɯl	2	1	-	mpɯl
		ʔampɯl	-	-	1	'มะขาม'
		m̩pɯl	4	5	5	
	2	ʔʌmpɷ:	1	-	1	mpɔw
		ʔɔmpɷ:	-	-	1	'อ้อย'
		m̩pɷ:	5	6	4	
CVn ~ n̩	3	rande:ŋ	6	6	5	rande:ŋ
		n̩de:ŋ	-	-	1	'ข่า'
	4	ʔʌndo:ŋ	5	3	3	nno:ŋ
		n̩do:ŋ	1	3	3	'บ่อ'
	5	ʔʌnlu:ŋ	3	2	1	nlu:ŋ
		n̩lu:ŋ	3	4	5	'ค้อน'
	6	ʔʌncul	1	1	1	ncul
		n̩cul	5	5	5	'เข็ม'
	7	ʔʌmboʔ	2	1	-	mmɔʔ, mɔʔ
		m̩boʔ	4	5	6	'ข่าวเม่า'
	8	ʔʌnrut	3	2	-	nrut
		n̩rut	3	4	6	'สุ่ม(ดำนาม)'
	9	ʔʌnre:	1	-	1	nre:
		n̩re:	5	6	5	'สาก'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 59 การลดรูปพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิดเป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
	10	ʔʌntuəŋ	1	-	-	ntuəŋ
		n̩tuəŋ	5	6	6	'ปลาไหล'
	11	ʔʌndʌ:k	1	-	-	nnʌ:k
		n̩dʌ:k	3	6	6	nʌ:k
		n̩nʌ:k	2	-	-	'เต่า'
	12	ʔʌnna:t	-	1	-	nna:t
		n̩da:t	5	5	6	na:t
		n̩na:t	1			'ลิ้น'
	13	ʔʌnc ɪ:n	2	-	-	nc ɪ:n
		n̩c ɪ:n	4	6	6	'แหวน'
	14	pancɔʔ	6	5	3	pancɔʔ
		pacɔʔ	-	-	3	'ป้อน'
		n̩cɔʔ	-	1	-	
	15	kandɔr	4	4	2	knʌr
		kannɔr	2	-	1	knɒr
		kadɔr	-	-	1	'หนู'
		kanɔr	-	1	2	
		n̩dɔr	-	1	-	
CVŋ ~ ŋ	16	ʔʌŋkɯəl	4	4	3	ŋkɯə
		ŋkɯəl	2	2	3	'คันไถ'
	17	ʔɒŋkɒ:	3	1	1	ŋkɒ:
		ʔʌŋkɒ:	-	1	-	'ข้าวสาร'
		ŋkɒ:	3	4	5	
	18	ʔʌŋka:m	1	1	-	ŋka:m
		ʔaŋka:m	-	-	1	'แกลบ'
		ŋka:m	5	5	5	
CVn ~ n̩, ŋ	19	ʔʌnrɯŋ	1	-	-	nrɯŋ
		ʔɯnrɯŋ	1	-	-	'เปล'
		n̩rɯŋ	3	5	5	
		ŋrɯŋ	1	1	1	

(1.2) การลดรูปพยางค์ในพยางค์เปิด พบว่าพยางค์เปิดที่มีโครงสร้างประกอบด้วยเสียงนาสิกที่ริมฝีปาก [m] ถูกลดรูปให้เป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ได้ (Nasal syllabic) โดยอาจแปรเป็น 2 รูป คือ [m̩] หรือ [n̩] ค่าความถี่การเกิดรูปแปรมากพอสมควร คือ เท่ากับร้อยละ 30 และผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้รูปแปรนี้ในอัตราส่วนไม่ต่างกันมากนัก

Copyright by Mahidol University

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	3 คำ	ร้อยละ 31
กลุ่มอายุที่ 2	3 คำ	ร้อยละ 31
กลุ่มอายุที่ 3	6 คำ	ร้อยละ 38

ตารางที่ 60 การลดรูปพยางค์รอง หรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิด ที่มี [m] เป็นพยัญชนะต้น เป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (6 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
m V ~ m̩	1	mʌmuːh	-	1	-	mmuːh
		məmuːh	-	-	1	'ขน'
		mamuːh	6	4	3	
		maːmuːh	-	1	-	
		m̩muːh	-	-	2	
	2	masɷː	6	5	5	msɷː
		maːsɷː	-	1	-	'วุ้นเส้น'
		m̩sɷː	-	-	1	
	3	mamiːəɲ	5	6	5	mmiːəɲ
		m̩miːəɲ	1	-	1	'ผักเสี้ยน'
	4	mətɪh	1	-	1	mtɪh
		matɪh	2	2	2	mtuːh
		maːtɪh	-	1		mantuːh
		m̩tɪh	3	2	3	'พริก'
		m̩tuːh	-	1	-	
m V ~ m̩ ~ n̩	5	masaw	5	2	3	msaw
		maːsaw	-	2	-	'แป้ง'
		m̩saw	1	1	3	
		n̩saw	-	1	-	
m V ~ n̩	6	maluəʔ	-	-	3	mluəʔ
		maːluəʔ	-	1	1	manluəʔ
		n̩luəʔ	6	5	2	nluəʔ
						'ผัก'

(2) การลดรูปคำควบกล้ำ ในภาษาเขมรตะลุงเก่า พยางค์หลักที่เป็นคำพยางค์เดียว ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงควบกล้ำของเสียง [l] ซึ่งเป็นเสียงที่ 2 และมีเสียงแรกเป็น [s] หรือ [th] สามารถถูกลดรูปให้เป็นคำโดด โดยการละเสียงพยัญชนะเสียงแรก เหลือเพียงเสียง [l]

Copyright by Mahidol University

ซึ่งจะกลายเป็นพยัญชนะต้นเดี่ยว และอาจมีเสียงพยัญชนะเสียดแทรก (Fricative) [h] นำเสียง [l] คาดว่าเสียง [h] นี้เกิดขึ้นเนื่องจากการละเสียงพยัญชนะเสียดแทรก [s] หรือเสียงพยัญชนะพ่นลม (Aspirated) [th] นั่นเอง

(2.1) พยัญชนะเสียงแรกเป็น [s] พบตัวอย่างคำศัพท์ 5 คำ มีค่าความถี่การเกิดการแปรมากพอสมควร คือ เท่ากับร้อยละ 30 ผู้พูดใน 3 กลุ่มอายุใช้มากเรียงตามลำดับลงมา จากกลุ่มอายุที่ 1-3

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	5 คำ	ร้อยละ 48
กลุ่มอายุที่ 2	4 คำ	ร้อยละ 33
กลุ่มอายุที่ 3	3 คำ	ร้อยละ 19

ตารางที่ 61 การลดรูปคำควบกล้ำที่มี [s] เป็นพยัญชนะที่เกิดในตำแหน่งแรก (5 คำ)

คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			รูปแปร	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
	1	2	3		1	2	3	
sla: sʌla: sala:	2 1 1	2 2 -	5 - -	hla:	2	2	1	sla: 'หมาก'
slʌʔ sʌlʌʔ sʌ:lʌʔ	2 1 1	- - 3	2 - 3	hlʌʔ	2	3	1	slʌʔ 'ใบ'
sla:p sʌla:p	3 1	4 1	5 1	hla:p	2	1	-	sla:p 'ปีก'
slu:c sʌlu:c	- -	2 1	3 1	hlu:c lu:c	5 1	3 -	2 1	slu:c 'นุ่ง'
sɒnlɒ: sɒlɒ:	5 -	5 1	6 -	hlɒ:	1	-	-	sanlɒ: 'แกง'

Copyright by Mahidol University

(2.2) พยัญชนะเสียงแรกเป็น [th] พบตัวอย่างคำศัพท์เพียง 1 คำ แต่มีค่าความถี่การเกิดการแปรในตำมากพอสมควร คือ เท่ากับร้อยละ 28

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	1 คำ	ร้อยละ 40
กลุ่มอายุที่ 2	1 คำ	ร้อยละ 20
กลุ่มอายุที่ 3	1 คำ	ร้อยละ 40

ตารางที่ 62 การลดรูปคำควบกล้ำที่มี [th] เป็นพยัญชนะที่เกิดในตำแหน่งแรก (1 คำ)

คำศัพท์ตะลุงเก่า.	กลุ่มอายุ			รูปแปร	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
	1	2	3		1	2	3	
thliə?	3	3	3	hliə?	2	1	2	thliə?
thli:ə?	1	-	-					'ตก'
thʌliə?	-	-	1					
thaliə?	-	2	-					

(3) การลดรูปคำ 2 พยางค์หรือคำประสมเป็นคำพยางค์เดียว พบตัวอย่างคำศัพท์ 2 คำ ดังแสดงในตารางที่ 63

ตารางที่ 63 การลดรูปคำ 2 พยางค์หรือคำประสมเป็นคำพยางค์เดียว (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
ละพยางค์รองหรือพยางค์นำ แล้วเพิ่มพยางค์นำใหม่ให้พยางค์หลัก โดยเป็นพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น /kh/	lʌ:lo:k	6	3	3	lalu:ək
	lʌlo:k		3	1	'กระฉอก'
	la:lo:k		-	1	
	khlo:k	-	-	1	
เพิ่มพยางค์นำให้คำที่ 2 ละคำที่ 1	ja:ŋ na:	6	6	2	ja:ŋ na:
	ja:ŋ cʌna:	-	-	1	'อย่างไร'
	cʌna:	-	-	3	

Copyright by Mahidol University

สำนักหอสมุด

คาดว่าคำศัพท์ทั้ง 2 คำ มีขั้นตอนการแปรเสียงดังนี้

<u>คำศัพท์คำแรก</u> [lʌ:lo:k, lʌlo:k, la:lo:k] ~ [khlo:k] 'กระฉอก' ผู้พูดได้ละพยางค์รองหรือพยางค์นำ เหลือเพียงพยางค์หลัก แล้วได้เติมพยางค์นำที่มีพยัญชนะเสียงกักพ่นลม [kh] เข้าหน้าพยางค์หลักนั้น และออกเสียงพูดอย่างรวดเร็วจนไม่มีเสียงสระแทรกระหว่างเสียงพยัญชนะทั้งสองคือ [kh] และ [l] คาดว่าเพื่อให้สอดคล้องกับระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยที่มีคำพยางค์เดียวที่เป็นคำควบกล้ำมีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงควบกล้ำของเสียง [kh] และ [l] ซึ่งเกิดในตำแหน่งที่ 1 และ 2 ตามลำดับ เช่น /khlɛ:ŋ/ 'ว่าว' /khlaŋ/ 'น้ำมัน' เป็นต้น ดังนั้นการออกเสียงจึงเป็นไปโดยง่ายและรวดเร็วขึ้น

<u>คำศัพท์คำที่ 2</u> คำว่า [ja:ŋ na:] 'อย่างไร' ในภาษาเขมรประกอบด้วยคำประสม 2 คำ คือ [ja:ŋ] และ [na:] มีรูปแปรหนึ่งที่น่าสนใจเพราะเป็นรูปแปรที่ใช้กันแพร่หลายมากในกลุ่มอายุที่ 3 คือ [cʌna:] ลักษณะการแปรเป็นการลดรูปคำประสม 2 คำให้เป็นคำ ๆ เดียว โดยเป็นคำ 2 พยางค์ที่ประกอบด้วยพยางค์นำและพยางค์รอง คาดว่ามีลำดับขั้นการแปรเสียงดังนี้

ขั้นตอนแรก เพิ่มพยางค์นำให้กับคำที่ 2 [ja:ŋ na:] ~ [ja:ŋ <u>cʌ</u>na:] คาดว่าเพื่อให้การออกเสียงเป็นไปโดยง่าย และให้สอดคล้องกับระบบเสียงภาษาเขมรถิ่นไทยที่มีคำ 2 พยางค์ที่ประกอบด้วยพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิดมีพยัญชนะเสียงกัก [c] เป็นพยัญชนะต้น และพยางค์รองมีพยัญชนะเสียงนาสิก [n] เป็นพยัญชนะต้น เช่น [cʌnap] 'โต ใหญ่' เป็นต้น

ขั้นตอนต่อมา เนื่องจากการออกเสียงคำประสมติดต่อกัน จะคล้ายเป็นการพูดคำ 2 พยางค์ตามปกติ โดยคำแรกกลายเป็นพยางค์รองและคำที่ 2 เป็นพยางค์หลัก เพื่อให้การพูดง่าย สั้น และรวดเร็วขึ้น ผู้พูดจึงได้ละพยางค์รองไป โดยคงความหมายคำศัพท์ตามเดิม

2.) การยืดเสียงพยางค์ (Lengthening of syllable) คำพยางค์เดียวที่เป็นคำควบกล้ำ แปรเป็นคำ 2 พยางค์โดยการแทรกเสียงสระ เข้าในระหว่างพยัญชนะต้น 2 เสียงนั้น การแปรนี้ยังทำให้จำนวนของพยางค์เปลี่ยนไปเป็นคำสองพยางค์ แต่ขนาดของคำไม่ต่างจากเดิมมากนัก เพราะพยางค์ใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นพยางค์นำ

Copyright by Mahidol University

ความถี่โดยรวม การเกิดการแปรลักษณะนี้ในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 22 พบว่าผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 มีอัตราส่วนการใช้รูปแปรมากที่สุด อาจจะเนื่องจากมีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุนี้พูดช้า

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	19 คำ	ร้อยละ 43
กลุ่มอายุที่ 2	9 คำ	ร้อยละ 30
กลุ่มอายุที่ 3	8 คำ	ร้อยละ 27

ตารางที่ 64 การยืดเสียงพยางค์จากคำควบกล้ำเป็นคำ 2 พยางค์ (20 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
แทรก /ʌ/	1	thlʌŋ	5	5	5	thlʌŋ
		thʌlʌŋ	1	1	1	'ชั่ง'
	2	cluəʔ	5	1	1	cluəʔ
		cʌluəʔ	1	5	5	'ย้อม'
	3	kli:c	2	4	5	kli:c
		kʌli:c	4	2	1	'รักแร้'
	4	phlu:ŋ	5	4	6	phlu:ŋ
		phʌlu:ŋ	1	2	-	'ฝน'
	5	slaŋ	4	6	5	slaŋ
		sʌlaŋ	2	-	1	'รัก'
	6	pri:ŋ	5	6	6	pri:ŋ
		pʌri:ŋ	1	-	-	'หว้า'
	7	tru:	5	6	6	tru:
		tʌru:	1	-	-	'ไซ'
	8	cru:k	5	6	6	cru:k
		cʌru:k	1	-	-	'หมู'
	9	crœŋ	5	6	6	croŋ
		cʌrœŋ	1	-	-	'เขียง'
	10	kro:c	5	6	6	kro:c
		kʌro:c	1	-	-	'ส้ม'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 64 การยืดเสียงพยางค์จากคำควบกล้ำเป็นคำ 2 พยางค์ (ต่อ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ 1	2	3	คำศัพท์หลัก
	11	klɒ:	4	6	6	klɒ: 'ไห'
		kʌlɒ:	2	-	-	
	12	srɔw	5	6	6	srʌw 'ข้าว (ข้าวเปลือก ต้นข้าว)'
		sʌrɔw	1	-	-	
	13	srɔh	5	6	6	srɔh 'ลวก'
		sʌrɔh	1	-	-	
แทรก /a/	14	trɛj	5	6	6	trɛj 'ปลา'
		tarɛj	1	-	-	
	15	phluə?	6	5	6	phluə? 'ชิม'
		phaluə?	-	1	-	
แทรก/ʌ/หรือ /a/	16	chlɤ:ŋ	1	2	1	chlɤ:ŋ 'ปลิง'
		chʌlɤ:ŋ	4	3	5	
		chalɤ:ŋ	1	1	-	
	17	slɛ:	4	3	2	slɛ: 'ตะไคร่น้ำ'
		sʌlɛ:	1	3	3	
		salɛ:	1	-	1	
	18	thlʌ:m	4	4	4	thlʌ:m 'ตับ'
		thʌlʌ:m	2	1	1	
		thalʌ:m	-	1	1	
	19	plɯt	4	6	6	plɯt 'บัวสาย'
		pʌlɯt	1	-	-	
		palɯt	1	-	-	
แทรก /ɔ/ หรือ /ʌ/ หรือ /a/	20	tlɔ:k	1	2	3	tlɔ:k 'กะลา'
		tɔlɔ:k	-	-	1	
		tʌlɔ:k	3	2	2	
		talɔ:k	2	2	-	

Copyright by Mahidol University

5.4.1.2 การแปรจำนวนพยางค์ (The variation in number of syllable) หมายถึง การที่จำนวนพยางค์ของคำเพิ่มหรือลดลงจากเดิม

1.) การละพยางค์ (Deletion of syllable)

(1) การละพยางค์ในคำ 2 พยางค์ พบว่า ในคำ 2 พยางค์ ผู้พูดสามารถละพยางค์รอง หรือพยางค์นำ โดยไม่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยน พบตัวอย่างคำศัพท์ 4 คำ ความถี่โดยรวมการใช้รูปแปรนี้ในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบมากพอสมควร คือ มีค่าเท่ากับร้อยละ 21 โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ใช้รูปแปรนี้มากที่สุด ดังอัตราส่วนที่แสดงข้างล่างนี้

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	3 คำ	ร้อยละ 33
กลุ่มอายุที่ 2	1 คำ	ร้อยละ 20
กลุ่มอายุที่ 3	2 คำ	ร้อยละ 47

ตารางที่ 65 การละพยางค์รองในคำ 2 พยางค์ (4 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	ลำดับ	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
			1	2	3	
ละพยางค์รอง	1	ŋɔːŋit	-	1	-	ŋit 'มืด'
		ŋɔŋit	1	1	-	
		ŋʌŋit	1	1	-	
		ʔʌŋit	1	-	-	
		ŋit	3	3	6	
	2	kɒmpleːŋ	-	-	1	kampleːŋ plɛːŋ 'หยอก'
		kampleːŋ	4	6	3	
		kʌpleːŋ	1	-	-	
		kapleːŋ	-	-	2	
		pleːŋ	1	-	-	
	3	ʔɒŋkuj	-	1	-	ŋkuj 'นั่ง'
		ʔʌŋkuj	2	2	-	
		ʔaŋkuj	1	3	3	
		ŋkuj	2	-	3	
		kuj	1	-	-	
	4	kancriəŋ	6	5	4	kancriəŋ kɒncriəŋ kantriəŋ 'ตอซัง(ข้าว)'
		kancriːəŋ	-	1	-	
		kacriːəŋ	-	-	1	
		criːəŋ	-	-	1	

Copyright by Mahidol University

(2) การละพยางค์ในคำหลายพยางค์ (Polysllabic word) พบตัวอย่างคำศัพท์ 1 คำ โดยเป็นคำ 4 พยางค์ซึ่งมีพยางค์นำและพยางค์หลักเรียงกัน 2 คู่ พยางค์นำซึ่งเป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (Nasal syllabic) นั้น ถูกละไป โดยบางรูปแปรอาจละเพียงพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง หรือบางรูปแปรละทั้งคู่ ดังแสดงในตารางที่ 66

พบว่ารูปแปรที่ละพยางค์นำเพียงพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง ซึ่งได้ทำให้คำนี้กลายเป็นคำ 3 พยางค์ ใช้โดยผู้พูดครึ่งหนึ่งของกลุ่มอายุที่ 1 และผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 หนึ่งคน ส่วนรูปแปรที่ละพยางค์นำทั้ง 2 ซึ่งทำให้คำนี้กลายเป็นคำ 2 พยางค์นั้น ใช้โดยผู้พูดส่วนใหญ่ของกลุ่มอายุที่ 2 และผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ทุกคน

ตารางที่ 66 การละพยางค์นำในคำหลายพยางค์ (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
-	mpɯlmpe:c	3	-	-	mpɯlmpe:c 'หิ่งห้อย'
ละพยางค์นำเพียงพยางค์ใดพยางค์หนึ่ง	mpɯlpe:c	3	-	-	
	pɯmmpe:c	-	1	-	
ละพยางค์นำทุกพยางค์	pɯlpe:c	-	2	1	
	pilpe:c	-	3	4	
	pinpe:c	-	-	1	

2.) การเติมพยางค์ การเติมพยางค์ที่พบในภาษาเขมรตะลุงเก่า มี 2 ลักษณะคือ การเติมพยางค์เข้าข้างหน้าพยางค์หลัก และการเติมพยางค์ข้างหลังพยางค์หลัก

. (1) การเติมพยางค์เข้าข้างหน้าพยางค์หลัก พยางค์ที่เติมจะไม่มีความหมายในตัวเองและไม่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป พบ 3 ลักษณะ คือ

(1.1) การเติมพยางค์นำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะกักที่เพดานอ่อน [k] เป็นพยัญชนะต้น และอาจจะมีพยัญชนะนาสิกเป็นพยัญชนะท้าย มีตัวอย่างคำศัพท์ที่แสดง ณ ที่นี้เพียง 2 คำ มีความถี่การเกิดการแปรโดยรวมในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 42 ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ใช้รูปแปรนี้สูงสุด ดังแสดงอัตราส่วนดังต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	1 คำ	ร้อยละ 20
กลุ่มอายุที่ 2	1 คำ	ร้อยละ 33
กลุ่มอายุที่ 3	2 คำ	ร้อยละ 47

ตารางที่ 67 การเติมพยางค์ข้างหน้าพยางค์หลัก โดยเติมพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะกักที่เพดานอ่อน [k] เป็นพยัญชนะต้น (2 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
เติมพยางค์นำที่ขึ้นต้นด้วย [k] เป็นพยัญชนะต้น	mu:	3	1	-	mu: 'ตัวเมีย'
	kʌmu: kamu:	3 -	3 2	6 -	
	caɲ	6	6	5	caɲ 'แพ้'
	kancaɲ	-	-	1	

(1.2) การเติมพยางค์ข้างหน้าพยางค์หลัก โดยเป็นพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะกักอื่น ๆ เป็นเสียงพยัญชนะต้น มีความถี่การเกิดการแปรโดยรวมในคำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบเท่ากับร้อยละ 33 คาดว่าอาจเนื่องจากเพื่อให้การออกเสียงง่ายขึ้นเนื่องจากพยางค์ที่เติมมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงไม่ก้อง พบตัวอย่างคำศัพท์ 2 คำ มีอัตราส่วนการเกิดการแปรในกลุ่มอายุต่าง ๆ ดังนี้

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	2 คำ	ร้อยละ 25
กลุ่มอายุที่ 2	1 คำ	ร้อยละ 42
กลุ่มอายุที่ 3	2 คำ	ร้อยละ 33

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 68 การเติมพยางค์ข้างหน้าพยางค์หลัก โดยเป็นพยางค์ที่มีพยัญชนะกักเสียงอื่น ๆ เป็นพยัญชนะต้น (2 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
เติมพยางค์นำ [pʌ]	do:	5	1	3	do:r, pdo:r
	pʌdo:	1	5	3	'แลก'
เติมพยางค์นำ [pʌ]	dam	4	6	5	tnam
เติมพยางค์รอง [pʌ:]	tʌnam	1	-	1	'หุง'
	tʌ:nam	1	-	-	

(1.3) การเติมพยางค์นำหรือพยางค์รองที่ขึ้นต้นด้วยเสียงพยัญชนะอื่น ได้แก่ เสียงพยัญชนะเหลว [l] เสียงกักที่เส้นเสียง [ʔ] หรือพยัญชนะเหลว [l] พยัญชนะนาสิก [n] ที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ พบตัวอย่างคำศัพท์ 1 คำ รูปแปรนี้มีค่าความถี่การใช้ค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 61 และใช้มากในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3

	จำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีรูปแปร	อัตราส่วนการเกิดการแปร
กลุ่มอายุที่ 1	1 คำ	ร้อยละ 18
กลุ่มอายุที่ 2	1 คำ	ร้อยละ 45.5
กลุ่มอายุที่ 3	1 คำ	ร้อยละ 36.5

ตารางที่ 69 การเติมพยางค์ข้างหน้าพยางค์หลัก โดยเป็นพยางค์ที่ขึ้นต้นด้วยเสียงพยัญชนะเหลว [l] พยัญชนะกักที่เส้นเสียง [ʔ] หรือพยัญชนะเหลว [l] พยัญชนะนาสิก [n] ที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
เติมพยางค์รองหรือพยางค์นำที่ขึ้นต้นด้วย [l] [ʔ] [l̥] [n̥]	luət	4	1	2	lluət
	lʌ:luət	-	2	1	'ดับ (เช่น ดับไฟ)'
	lʌluət	-	1	2	
	ʔʌ:luət	1	-	-	
	ʔʌlluət	-	1	-	
	l̥luət	-	-	1	
	n̥luət	1	1	-	

Copyright by Mahidol University

(2) การเติมพยางค์รองที่มีความหมายข้างหน้าพยางค์หลัก พบเพียง 1 คำ ดังในตารางที่ 70

ตารางที่ 70 การเติมพยางค์รองที่มีความหมายข้างหน้าพยางค์หลัก (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
เติมพยางค์รองที่มีความหมาย	tro: tʌro:	5 1	5 -	3 -	tru:ə 'ซอ'
	kottro:	-	1	3	

จากตารางคำศัพท์ [tro:] แปลว่า 'ซอ' มีผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำว่า [kottro:] โดยปกติ [kot] แปลว่า 'สี (ซอ)' คาดว่าที่ผู้พูดใช้คำนี้เพิ่มเข้าข้างหน้าพยางค์หลัก อาจจะเนื่องจากคิดว่าคำนี้เป็นส่วนหนึ่งของคำศัพท์ ผู้วิจัยได้จัดให้คำนี้เป็นรูปแปรเนื่องจากฟังเข้าใจได้ว่าผู้พูดหมายถึง 'ซอ'

(3) การเติมพยางค์ข้างหลังพยางค์หลัก ในที่นี้มีตัวอย่างคำศัพท์ 1 คำ รูปแปรนี้ใช้โดยผู้พูดเพียง 1 คนเท่านั้น โดยเป็นผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 คำว่า [ne:n] ที่ใช้เติมข้างหลังพยางค์หลักนั้นไม่มีความหมาย เป็นเพียงการซ้ำเสียงเพื่อให้สัมผัสคล้องจองเท่านั้น (Rhyming reduplication)

ตารางที่ 71 การเติมพยางค์ข้างหลังพยางค์หลัก

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
เติมพยางค์ที่มีเสียงสัมผัส	pe:n	6	6	5	pe:n
	pe:nne:n			1	pe:nne:n 'ขัดสมาธิ(ท่านั่ง)'

Copyright by Mahidol University

หมายเหตุ: นอกจากนี้ยังพบการแปรลักษณะนี้ในคำศัพท์อื่น ๆ ซึ่งไม่ได้นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบในบทนี้ ตัวอย่างเช่น

[mpuŋ] ~ [kapuŋ tiŋdoːŋ] 'โซงโลงวิดน้ำ'

พยางค์ที่เติมมีลักษณะเป็นคำเสริมสร้อยเพื่อเลียนเสียงน้ำที่ถูกตักเข้าหรือเทออกจากโซงโลงวิดน้ำ ซึ่งจะพูดกันว่า [kapuŋ tiŋdoːŋ kapuŋ tiŋchaː]

5.4.2 การแปรร่วมกันระหว่างพยางค์นำหรือพยางค์รองและพยางค์หลัก

การแปรร่วมกันระหว่างพยางค์นำหรือพยางค์รองและพยางค์หลักพบตัวอย่างเพียง 2 คำเท่านั้นที่มีการแปรที่พยางค์หลักด้วย

5.4.2.1 การรวบพยางค์ เป็นการรวบพยางค์นำหรือพยางค์รองและพยางค์หลักเข้าด้วยกัน กลายเป็นคำ ๆ เดียว โดยการละเสียงบางส่วนของพยางค์ทั้งสอง หลังจากนั้นจึงเติมพยางค์นำเข้าหน้าคำนั้น ทั้งนี้คาดว่าเพื่อให้ออกเสียงได้ง่ายขึ้น คาดว่ามีกระบวนการการเกิดการแปรตามลำดับดังนี้

ละเสียงบางส่วนของพยางค์ทั้ง 2 (ส่วนที่ขีดเส้นใต้)	[rʌnaː, rʌːnaː]
เติมพยางค์นำข้างหน้าพยางค์หลัก	[ʔa] + [raː]

รูปแปรนี้ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 เท่านั้น โดยมีจำนวนผู้พูดถึงครึ่งหนึ่งของกลุ่ม

ตารางที่ 72 การแปรร่วมกันระหว่างพยางค์นำหรือพยางค์รองและพยางค์หลัก (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
ละเสียงบางส่วนของพยางค์ทั้งสองแล้วเติมพยางค์นำเข้าหน้าพยางค์หลักที่เกิดจากการแปรนั้น	rʌnaː rʌːnaː	5 1	6 -	3 -	rnaː raː
	ʔaraː	-	-	3	'ใคร'

Copyright by Mahidol University

5.4.2.2 การแปรเสียงคำควบกล้ำ เป็นคำ 2 พยางค์ พบตัวอย่างคำศัพท์ 1 คำ ที่ผู้พูดไม่สามารถออกเสียง [r] ซึ่งเป็นพยัญชนะควบกล้ำที่เกิดในตำแหน่งที่ 2 ได้ จึงเพิ่มเสียงพยางค์โดยแทรกเสียงสระเข้าระหว่างพยัญชนะต้นทั้งสอง และแปรเสียง [r] ซึ่งได้กลายเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์หลักให้กลายเป็นเสียง [j] รูปแปรนี้ใช้โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 จำนวน 1 คนเท่านั้น

ตารางที่ 73 การแปรเสียงคำควบกล้ำเป็นคำ 2 พยางค์ (1 คำ)

ลักษณะการแปรเสียง	คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ			คำศัพท์หลัก
		1	2	3	
แปรเสียงคำควบกล้ำเป็นคำ 2 พยางค์	krah	6	2	3	krah 'หนา'
	kra:h	-	3	3	
	khʌja:h	-	1	-	

5.5 การเปลี่ยนแปลงเสียง (Phonological change) คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน

จากการศึกษาคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งเป็นการยืมทั้งคำ 75 คำ และยืมเพียงบางส่วน 3 คำ ได้พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงเสียงของคำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐานให้ตรงกับเสียงที่มีอยู่เดิมในระบบเสียงของภาษาเขมรตะลุงเก่า คำยืมนั้นไม่ว่าจะเป็นคำยืมทั้งคำ หรือยืมเพียงบางส่วน ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงเสียงไปในแนวเดียวกันทั้งนั้น

ในการถ่ายเสียงภาษาไทยมาตรฐาน ได้ยึดตามการถ่ายเสียงของเรืองเดช ปันเขื่อนชัติย์ (2541)

5.5.1 คำยืมทั้งคำ

5.5.1.1 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียง เป็นการเปลี่ยนแปลงที่โดดเด่น เนื่องจากในภาษาเขมรไม่มีวรรณยุกต์ ดังนั้นคำศัพท์ที่ยืมจากภาษาไทยทุกคำจึงใช้โดยไม่มีเสียงวรรณยุกต์เช่นกัน โดยคำที่ยืมมานั้นจะได้รับการเน้นเสียงเท่านั้น และเป็นไปตามลักษณะการเน้นเสียงเช่นเดียวกับคำศัพท์อื่นทั่วไปในภาษาเขมรตะลุงเก่า

Copyright by Mahidol University

1.) คำพยางค์เดียว มีคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานที่เป็นคำพยางค์เดียวทั้งสิ้น 46 คำ คำเหล่านี้เมื่อใช้ในภาษาเขมรตะลุงเก่าได้รับการเน้นเสียงหนักเต็มที่ ในฐานะที่เป็นพยางค์หลัก เช่นเดียวกับคำพยางค์เดียวในภาษาเขมรตะลุงเก่าทั่วไป ดังโครงสร้างคำดังนี้

C (C) V (C)

ˈ S

ตารางข้างล่างนี้แสดงคำยืมที่เป็นคำพยางค์เดียวในสดมภ์ที่ 2 คำยืมเหล่านี้จะไม่มีสัญลักษณ์แสดงวรรณยุกต์ หรือสัญลักษณ์แสดงการเน้นเสียงให้พยางค์ หมายถึง คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานเมื่อใช้ในภาษาเขมรตะลุงเก่าไม่มีวรรณยุกต์ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบกับคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานที่มีสัญลักษณ์แสดงวรรณยุกต์กำกับ (ดังในสดมภ์ที่ 1) และคำยืมได้รับการเน้นเสียงหนัก

ตารางที่ 74 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำพยางค์เดียว (46 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
ŋuəŋ	ŋuːəŋ	daj	'งวง'
paːn	paːn	phʌnoːk	'ปาน'
cʰom	chom	pʌsʌː	'ชม'
dɔːŋ	dɔːŋ	thəː cuː	'ดอง'
loːŋ	loːŋ, hloːŋ,lɯːŋ	kanchoːh	'โลง'
lem	lem	tɒnrem	'เล็ม (เช่น เล็มผม)'
pliw	lɔːj	rʌːsat	'ปลิว'
rəː	rəː	phʌː	'เรอ'
pʰim, mɛ̂ːpʰim, bɛ̀ːppʰim	phim, bɛːp	pum	'แม่พิมพ์'
mum	mum	cruŋ	'มุม'
sɨm	sɯm	criːəp	'ซึม'
mɔ̀ːk	mɔːk	ʔap	'หมอก'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 74 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำพยางค์เดียว (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
kɛ̀n	kɛn, kɛːn	khlem	'แก่น (ไม้)'
sɔ̀ːk	sɔːk	kɛːŋ daj	'ข้อศอก'
sɔ̀ːk	sɔːk, sɒːk	hat	'ศอก (มาตราวัด)'
pɔ̀ːt	pɔːt	sɯːt	'ปอด'
plɔ̀ːp	plɔːp, plɒːp	lɯːm	'ปลอบ'
klɔ̀m	klɔm	rɒmpɯː	'กล่อม'
ʔɛ̀ːk	ʔɛːk, ʔɛːc	nim	'แอก'
ʔùn	ʔun	kandaw	'อุ่น (คำกริยา)'
sàp	sap	ŋcram	'สับ'
bɔ̀ʔ	bɔʔ, bɒʔ	kɛːp	'เบาะ'
sĭəp	siːəp	dɔːt	'เสียบ'
dùːt	duːt	ŋcɯp	'ดูด'
dùːt	duːt	kreːp	'ดูด (จากผิวน้ำ)'
bɛ̀ŋ	bɛŋ, bɛːŋ, bɛːŋ	cɛːʔ	'แบ่ง'
kʰɛ̀ŋ	khɛŋ	hat	'แข่ง'
phɛ̀n	phɛn	kʌnɒːp	'ตับ (ลักษณะนามสำหรับหญ้าคา)'[20]
bɨ̀ə	bɤː	pampul	'ทำให้เมา (ยาเบื่อ)'
mêːk	meːc	pʌpoːk	'ก้อนเมฆ'
kʰɛ̂ŋ	khɛŋ	sʌmɒːŋ	'แข้ง'
nɔ̂ŋ	nɔŋ	phluət cɤːŋ	'น่อง'
cʰɛ̂ŋ	chɛŋ	daʔ pʌdaːhsaː	'แช่ง'
sô:	soː	crɔːwaʔ	'โซ่'

[20] คำยืมในที่นี้เป็นคำยืมผิดคำ โดยผู้พูดยืมคำว่า/phèn/ 'แผ่น' แทนที่คำว่า /tàp/ 'ตับ' ซึ่งเป็นลักษณะนามของหญ้าคาที่สานแล้ว มีความหมายถูกต้องตรงกับคำศัพท์ในภาษาเขมร

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 74 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำพยางค์เดียว (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
l̂it	lit	ni:əl	'ทะนาน[21]'
p^hât	phat	phlet	'พัด (คำนาม) '
p^hât	phat	bɒʔ	'พัด (คำกริยา) '
rû:t	ru:t	sʌbo:t	'รูด'
râp	rap	tatɯ:l	'รับ (เช่น รับคน) '
nên	nɛn	khʌmaɲ	'แน่น (เกลียวเชือก) '
nên	nɛn, nɛ:n	thɯŋ	'แน่น(ดิน)'
mûəŋ	muəŋ, mu:əŋ	sʌwa:j	'ม่วง'
rúŋ	ruŋ	ʔʌn tʌnu:	'รุ้ง'
khîw	khiw	trɒbɒ:k phʌne:c	'คิ้ว'
ló:n	lo:n	trɔ:ŋɔ:l	'โล้น'
ŋɔ̌:n	ŋɔ:n	tʌse:	'หงอน(ไก่)'

2.) คำ 2 พยางค์

คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานที่เป็นคำ 2 พยางค์ไม่มีวรรณยุกต์เช่นเดียวกัน และได้รับการเน้นเสียงตามแบบของคำ 2 พยางค์ในภาษาเขมรของตะลุงเก่าทั่วไป กล่าวคือ ถ้าคำ 2 พยางค์นั้นประกอบด้วยพยางค์นำและพยางค์หลัก พยางค์นำจะไม่ได้รับการลงเสียงเน้น (Unstress) โดยการลงเสียงเน้นจะอยู่ที่พยางค์หลักเท่านั้น ซึ่งจะได้รับการเน้นเสียงหนัก (Strong stress) ถ้าคำ 2 คำนั้นประกอบด้วยพยางค์รองและพยางค์หลัก พยางค์รองก็ได้รับการเน้นเสียงเบา (Weak stress) ส่วนพยางค์หลักก็รับการเน้นเสียงหนักตามปกติ ตามแบบโครงสร้างคำ 2 พยางค์ดังนี้

[21] คำยืมในที่นี้เป็นคำยืมผิดคำ โดยผู้พูดยืมคำว่า/l̂it/ 'ลิตร' แทนคำว่า /t^hânaːn/ 'ทะนาน' ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายถูกต้องตรงกับคำศัพท์ในภาษาเขมร

Copyright by Mahidol University

CV. CV(C) พยางค์นำ + พยางค์หลัก
U.'S

CV. C(C)V(C) พยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด + พยางค์หลัก
C(C) VN. C(C)V(C) พยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิด + พยางค์หลัก
,W.'S

ตัวอย่างคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานได้แสดงไว้ในสดมภ์ที่ 2 ของตารางที่ 75 โดยไม่มีสัญลักษณ์บอกวรรณยุกต์ หรือการเน้นเสียงให้พยางค์ หมายถึง คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่าไม่มีวรรณยุกต์ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบกับคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานซึ่งมีวรรณยุกต์กำกับ และคำยืมได้รับการเน้นเสียงตามแบบโครงสร้างคำ 2 พยางค์ดังกล่าวแล้ว

ตารางที่ 75 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำ 2 พยางค์ (26 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
kràʔdɔːŋ	kadɔːŋ	sʌnoːk	'กระดอง'
tàʔkreːŋ	takreːɲ	reːɲ	'ตะแกรง'
sàbay	sʌbaj, sʌːbaj	sɒmpuət tʌnɒp	'ผ้าขาวม้า'[22]
pʰàkkàːt	phakaːt	sʌpɪː	'ผักกาด'
kʰàmàp	khʌmap	pʌʔʌːk	'ขมับ'
sàmɔ̆ːŋ	sʌmɔŋ	khɯː kʌbaːl	'สมอง'
kʰwăːn	khʌwaːn	pʌthaw	'ขวาน'
buəbòk	buːəbok	phaʔnɒːk	'บักบก'
mêːbîə	meːbiːə	pɔpliːə	'แม่เบี้ย'
fáːlêːp	faːlɛp	phʌneːk kantɯːl	'ฟ้าแลบ'
hŭəcay	huːəcaj, huəcaj	baːj doːŋ	'หัวใจ'
săːbaːn	saːbaːn	sɒbɒt	'สาบาน'

[22] คำยืมในที่นี้เป็นคำยืมผิดคำโดยผู้พูดยืมคำว่า /sàbay/ 'สไบ' แทนคำว่า /pʰâː kʰă̆ːwmáː/ 'ผ้าขาวม้า' ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายถูกต้องตรงกับคำศัพท์ในภาษาเขมร

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 75 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำ 2 พยางค์ (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
meːŋmum	meːŋmum	tiŋkaːj	'แมงมุม'
laːymɨː	laːjmɯː	klaː daj	'ลายมือ'
ʔuəypʰɔːn	ʔuːəjphɔːn	ʔɔːj poː	'อวยพร'
yɔːŋyɔːŋ	jɔːŋjɔːŋ	cɔŋhɔːŋ	'ยอง ๆ'
cʰiŋcʰáː	chiŋchaː	tɯːŋ	'ชิงช้า'
lèknay	leknaj	trɔːnic	'เหล็กไน'
prɨksăː	prɯksaː	pʌkruəh	'ปรึกษา'
kʰâːŋrɛːm	khaːŋreːm	khaːŋ rʌnɯːc	'ข้างแรม'
câːwbàːw	cawbaːw	khaːŋ prɔh	'เจ้าบ่าว'
nôkʔiəŋ	nokʔiːəɲ	koːn riːc	'นกเอี้ยง'
kʰâːŋkhîn	khaːŋkhɯn	khaːŋ khʌnʌːt	'ข้างขึ้น'
pʰâppʰɨəp	phapphiːəp	ʔop win	'พับเพียบ'
câːwsăːw	cawsaːw	khaːŋ srɛj	'เจ้าสาว'
náːmkháːŋ	naːmkhaːŋ	tɯk ŋsʌːm	'น้ำค้าง'

3.) คำหลายพยางค์

ในคำยืมที่มากกว่า 2 พยางค์ก็เช่นเดียวกัน ได้รับเพียงการเน้นเสียงเท่านั้น คำยืมหลายพยางค์ที่พบเป็นคำ 3 พยางค์และคำ 4 พยางค์ การเน้นเสียงก็เป็นดังเช่นที่กล่าวมา โดยเป็นลักษณะการประกอบกันระหว่างคำพยางค์เดียวและคำ 2 พยางค์ หรือคำ 2 พยางค์ทั้งคู่ โดยพยางค์หลักของคำหลัก (คำที่ 2) จะได้รับการเน้นเสียงหนักมากที่สุด

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 76 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมที่เป็นคำหลายพยางค์ (3 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
dinprà?sĭw	din pasiw	dɛj ransew	'ดินประสิว'
săːlaːkaːnpriən săːlaːwât săːlaː	salaː kaːnpriːən salaː wɯət saːlaː, salaː	rɯːŋ thəm	'ศาลาการเปรียญ'
bancù??àttʰĭ?	bancu? ?atthi?	pancɔh thiːət	'บรรจุอัฐิ'

5.5.1.2 การเปลี่ยนแปลงพยัญชนะที่เพดานอ่อนให้เป็นเสียงเพดานแข็ง (Palatatization) เมื่อพยัญชนะนั้นเกิดหลังสระหน้าที่เป็นสระสูง กล่าวคือ เสียงพยัญชนะท้าย [k] ที่เกิดหลังสระ [e] หรือ [ɛ]ในคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานบางรูปแปรจะกลายเป็นเสียง [c] เมื่อเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า และเสียงพยัญชนะท้าย [ŋ] ที่เกิดหลังสระหรือในคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานจะกลายเป็นเสียง [ɲ] เมื่อเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 77 การเปลี่ยนเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นเสียงเพดานอ่อนให้เป็นเสียงเพดานแข็งในคำยืม (9 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
/k/~ /c/			
mêːk	meːc	pʌpoːk	'ฟ้า'
jêːk	jɛːc, jɛːk	bɛːc	'(ทาง)แยก'
ʔèːk	ʔɛːc, ʔɛːk	nim	'แอก'
/ŋ/~/ɲ/			
mɛːŋmum	mɛːɲmum	tiŋkaːj	'แมงมุม'
kʰêŋ	khɛɲ	sʌmɒːŋ	'แข้ง'
cʰêŋ	chɛɲ	daʔ pʌdaːhsaː	'แช่ง'
kʰèŋ	khɛɲ	hat	'แช่ง'
bèŋ	bɛɲ, bɛːŋ, bɛːɲ	cɛːʔ	'แบ่ง'
nôkʔiəŋ	nokʔiːəɲ	koːn riːc	'นกเอี้ยง'

Copyright by Mahidol University

5.5.1.3 การเปลี่ยนแปลงสระ

1.) การเปลี่ยนแปลงความยาวสระ

(1) เสียงสั้นเป็นเสียงยาว หมายถึง สระเสียงสั้นของคำศัพท์ในภาษาไทยมาตรฐานเปลี่ยนเป็นสระเสียงยาว เมื่อเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า ได้แก่ เสียงสระ [ɛ] กลายเป็นเสียงสระ [ɛ:] พบตัวอย่างคำศัพท์ 2 คำ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 78 การเปลี่ยนความยาวสระจากเสียงสั้นเป็นเสียงยาวในคำยืม (3 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
kèn	kɛ:n, kɛn	khlem	'แก่น(ไม้)'
nên	nɛ:n, nɛn	thɯŋ	'แน่น(ดิน)'
bèŋ	bɛ:ŋ, bɛ:ɲ, bɛɲ	cɛ:ʔ	'แบ่ง'

(2) เสียงยาวเป็นเสียงสั้น หมายถึง สระเสียงยาวของคำศัพท์ในภาษาไทยมาตรฐานเปลี่ยนเป็นสระเสียงสั้น เมื่อเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 79 การเปลี่ยนความยาวสระจากเสียงยาวเป็นเสียงสั้นในคำยืม (6 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
/ɛ:/~/ɛ/			
fá:lɛ̂:p	fa:lɛp	phʌne:k kantœ:l	'ฟ้าแลบ'
/a:/~/a/			
săla:kanprian săla:wât săla:	sala:kanpri:ən sala:wɯət sala:, sa:la:	rœ:ŋ thəm	'ศาลาการเปรียญ'
câ:wbà:w	cawba:w	kha:ŋ prɔh	'เจ้าบ่าว'
câ:wsă:w	cawsa:w	kha:ŋ srɛj	'เจ้าสาว'

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 79 การเปลี่ยนความยาวสระจากเสียงยาวเป็นเสียงสั้นในคำยืม (ต่อ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
/uːə/~/uə/			
hŭəcay	huəcaj, huːəcaj	baːj doːŋ	'หัวใจ'
mûəŋ	muəŋ, muːəŋ,	sʌwaːj	'ม่วง'

หมายเหตุ: สระประสมในภาษาไทยเป็นสระเสียงยาวทั้งสิ้น ได้แก่ /iə, ɨə, uə/ สระเหล่านี้เทียบเท่าสระประสมเสียงยาวในภาษาเขมรตะลุงเก่าดังนี้ /iːə, ɯːə, uːə/

2.) การเปลี่ยนเสียงสระ หมายถึง สระหนึ่งในภาษาไทยมาตรฐานเปลี่ยนไปเป็นอีกสระหนึ่ง เมื่อเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า เช่น จากเสียง [a] เป็น [ʌ] จาก [ɨə] เป็น [ɤː] เป็นต้น ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางที่ 80

ตารางที่ 80 การเปลี่ยนเสียงสระในคำยืม (7 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
/a/~/ʌ/			
kʰàmàp	khʌmap	pʌʔʌːk	'ขมับ'
sàmɔ̆ːŋ	sʌmɔŋ	khɯː kʌbaːl	'สมอง'
/a/~/ʌ, ʌː/			
sàbay	sʌbaj, sʌːbaj	sɒmpuət tʌnɒp	'ผ้าขาวม้า'
/ɔ/~/ɒ/			
plɔ̀ːp	plɒːp, plɔːp	lɯːm	'ปลอบ'
bɔ̀ʔ	bɒʔ, bɔʔ	kɛːp	'เบาะ'
sɔ̀ːk	sɒːk, sɔːk	hat	'ศอก (มาตราวัด)'
/ɨə/~/ɤː/			
bɨ̀ə	bɤː	pampul	'ทำให้เบื่อ (ยาเบื่อ)'

Copyright by Mahidol University

5.5.1.4 การลดความก้อง (Devoicing) เสียงพยัญชนะ หมายถึง เสียงพยัญชนะซึ่งเดิมมีความก้องในภาษาไทยมาตรฐาน เปลี่ยนเป็นเสียงไม่ก้อง เมื่อเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า ได้แก่ เสียง [l] เป็น [l̥] พบ 1 คำ ซึ่งคำยืมนี้มีรูปแปร 3 รูป โดยเป็นรูปแปรที่มีการลดความก้องของเสียงพยัญชนะต้น /l/ > /l̥/ 1 รูป

ตารางที่ 81 การลดความก้องพยัญชนะต้นเสียงเหลวในคำยืม (1 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
loːŋ	l̥oːŋ, loːŋ, lɯːŋ	kanchoːh	'โลง'

5.5.1.5 การเปลี่ยนโครงสร้างพยางค์ เป็นการเปลี่ยนจากพยางค์ปิดเป็นพยางค์เปิด หมายถึง พยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิดในคำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน เปลี่ยนเป็นพยางค์เปิด เมื่อเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า ทั้งนี้โดยมีการละพยัญชนะท้ายของพยางค์รองนั้น และได้กลายเป็นพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิดของคำ 2 พยางค์ เมื่อเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า ดังตัวอย่างคำศัพท์ 2 คำแรกในตารางข้างล่างนี้ นอกจากนี้ถ้าพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิดนั้น เป็นพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นพยัญชนะควบกล้ำ พยัญชนะที่เกิดในตำแหน่งที่ 2 จะถูกละด้วย ทั้งนี้เพื่อให้กลายเป็นพยางค์นำ (Presyllable) เช่นกันนั่นเอง ดังตัวอย่างคำศัพท์ในลำดับที่ 3 ในตารางที่ 82

ตารางที่ 82 การเปลี่ยนโครงสร้างพยางค์ในคำยืม (3 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
pʰàkkàːt	phakaːt	sʌpɯː	'ผักกาด'
kràʔdɔːŋ	kadɔːŋ	sʌnoːk	'กระดอง'
dinpràʔsĭw	dinpasiw	dɛj ransew	'ดินประสิว'

Copyright by Mahidol University

5.5.2 คำยืมแบบบางส่วน

คำยืมแบบบางส่วน หมายถึง คำที่ยืมจากบางส่วนของคำศัพท์ในภาษาไทยมาตรฐาน โดยผู้พูดนำส่วนนี้มาประสมกับบางส่วนของคำศัพท์ภาษาเขมร โดยอาจจะนำมาไว้ในตำแหน่งต้นคำหรือท้ายคำก็ได้ ซึ่งจะกลายเป็นพยางค์รองหรือพยางค์หลักของคำยืมตามลำดับ อาจถือว่าเป็นการสร้างคำใหม่โดยเป็นการสร้างคำประสมจากคำภาษาเขมรและภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำยืมแบบบางส่วนนี้จะเป็นไปในแนวเดียวกันกับคำยืมทั้งคำ เช่น มีการละเสียงวรรณยุกต์ การทำพยางค์ปิดให้เป็นพยางค์เปิด ส่วนการรับเสียงเน้น ก็ขึ้นอยู่กับตำแหน่งของคำยืมบางส่วนดังกล่าว

5.2.2.1 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียง ไม่ว่าคำยืมบางส่วนจากภาษาไทยมาตรฐานจะปรากฏในตำแหน่งใดของคำ เช่น เป็นพยางค์รองหรือพยางค์หลัก จะไม่มีเสียงวรรณยุกต์อีกต่อไป ดังตัวอย่างคำศัพท์ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 83 การเปลี่ยนแปลงระดับเสียงในคำยืมแบบบางส่วน (3 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
la:ymɪ:	la:j daj	kla: daj	'ลายมือ'
rûːt	dɛːk ruːt	dɛːk ruh	'ปุ้ง (ถูมะละกอ)'
pʰâːkʰă:wmáː	sɒpuət khamaː	sɒmpuət tʌnɒp	'ผ้าขาวม้า'

คำยืมในคำศัพท์คำแรกปรากฏในตำแหน่งพยางค์รอง ส่วนในคำที่ 2 และ 3 ปรากฏในตำแหน่งพยางค์หลัก (คำที่ขีดเส้นใต้) ดังนั้นการรับเสียงเน้นของคำยืมที่เกิดเป็นพยางค์รองของคำ 2 พยางค์นั้นจะได้รับการเน้นเสียงเบาในฐานะที่เป็นพยางค์รอง ส่วนคำยืมที่เกิดในพยางค์หลักก็ได้รับการเน้นเสียงหนัก ในฐานะที่เป็นพยางค์หลัก ตามรูปแบบการเน้นเสียงในภาษาเขมรตะลุงเก่าตามปกติ

Copyright by Mahidol University

5.5.2.2 การเปลี่ยนโครงสร้างของพยางค์ เป็นการเปลี่ยนจากพยางค์ปิดเป็นพยางค์เปิด หมายถึง พยางค์ปิดในภาษาไทยมาตรฐานเปลี่ยนเป็นพยางค์เปิดเมื่อเกิดในตำแหน่งพยางค์นำของพยางค์ยืม โดยได้กลายเป็นพยางค์นำในคำยืมนั้น ดังตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 84 การเปลี่ยนโครงสร้างพยางค์ในคำยืมแบบบางส่วน (1 คำ)

คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน	คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานในภาษาเขมรตะลุงเก่า	คำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก	ความหมาย
pʰâː kʰăːwmáː	sɒpuət khamaː	sɒmpuət tʌnɒp	'ผ้าขาวม้า'

Copyright by Mahidol University

บทที่ 6

อภิปรายและสรุป

จากการศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ ของผู้พูดที่อยู่ในกลุ่มอายุที่ต่างกัน 3 กลุ่มอายุในภาษาเขมรถิ่นไทยที่บ้านตะลุงเก่า ตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวนทั้งสิ้น 18 คน โดยใช้คำศัพท์จำนวน 637 คำ ได้ผลสรุปจากการดำเนินการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

6.1.1 การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้พูดสามกลุ่มอายุในภาษาเขมรตะลุงเก่า

จากการศึกษา พบว่า ระดับอายุ เป็นตัวแปรที่มีผลต่อการใช้คำศัพท์ของผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า ส่วนตัวแปรทางสังคมอื่น เช่นเพศ การศึกษา ไม่มีผลต่อการใช้คำศัพท์ คาดว่าเกิดจากการที่ผู้บอกภาษาได้ใช้ชีวิตอยู่ในหมู่บ้าน จึงทำให้มีความรู้ หรือได้ใช้แวดวงคำศัพท์เดียวกันกับชาวบ้านตะลุงเก่าโดยทั่วไป การใช้คำศัพท์ระหว่างผู้พูดสามกลุ่มอายุในภาษาเขมรตะลุงเก่า ปรากฏการใช้คำศัพท์ในลักษณะมีการแปรของคำศัพท์ 6 ประเภท คือ

1.) คำศัพท์ที่ผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุใช้เหมือนกัน และเป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก จำนวน 456 คำ หรือร้อยละ 72 จาก 637 คำ คำศัพท์ทั้ง 456 คำนี้ใช้โดยไม่มีการแปรเสียง

Copyright by Mahidol University

จำนวน 217 คำ หรือร้อยละ 48 จาก 456 คำ โดยส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียวแบบคำโดด และใช้โดยมีการแปรเสียง กล่าวคือ บางกลุ่มอายุใช้รูปแปรร่วมด้วย หรือบางกลุ่มอายุใช้รูปแปรเท่านั้น จำนวน 239 คำ หรือร้อยละ 52 จาก 456 คำ

2.) คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกัน หรือใช้แทนกันได้ จำนวน 3 คำ หรือร้อยละ 0.5 จาก 637 คำ โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้คำศัพท์ชนิดนี้ในอัตราส่วนที่ไม่ต่างกันมากนัก คำศัพท์ที่เป็นชื่อของสัตว์ มีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักมากที่สุด คำศัพท์ในกลุ่มคำศัพท์ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม วัฒนธรรม มีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักน้อยที่สุด

3.) ใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมาย (Semantic field) เดียวกันคำศัพท์หลัก จำนวน 15 คำ หรือร้อยละ 3 จาก 637 คำ โดยคำศัพท์กลุ่มนี้เป็นคำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์หลักมาก ทำให้ผู้พูดบางคนในกลุ่มอายุต่าง ๆ เกิดความสับสนในการใช้ เนื่องจากไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างแต่เพียงเล็กน้อยได้ ผู้พูดใน 2 กลุ่มอายุหลัง คือ กลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ใช้คำศัพท์เหล่านี้เป็นจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก คือ 11 และ 9 คำตามลำดับ ส่วนผู้พูดในกลุ่มอายุแรกใช้น้อยที่สุด คือ 2 คำ

4.) ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้ เนื่องจากไม่ค่อยได้ใช้คำศัพท์นั้น หรือไม่ได้สนใจ ไม่เคยได้ยินมาก่อน ซึ่งต่อไปผู้พูดอาจจะรู้จักคำศัพท์เหล่านั้น หรือยังจำได้และได้นำเอาศัพท์นั้นมาใช้ หรือไม่ก็อาจใช้คำศัพท์อื่นแทนที่ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน มีจำนวนคำศัพท์เหล่านี้ทั้งหมด 61 คำ หรือร้อยละ 10 จาก 637 คำ ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 มีจำนวนคำศัพท์ที่ไม่รู้หรือจำไม่ได้มากที่สุด คือ 61 คำ รองลงมาคือ ผู้พูดในกลุ่มอายุที่สอง 16 คำ และผู้พูดในกลุ่มอายุที่หนึ่ง 3 คำ

5.) ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน มีจำนวน 45 คำ หรือร้อยละ 7.5 จาก 637 คำ คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานใช้มากโดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่สามและสอง คือ 40 และ 29 คำตามลำดับ และใช้น้อยที่สุดในกลุ่มอายุที่ 1 คือ 12 คำ

สรุปการใช้คำศัพท์แปรต่าง ๆ นอกเหนือจากคำศัพท์ที่เป็นคำคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักของผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ ได้ดังตารางต่อไปนี้

Copyright by Mahidol University

ตารางที่ 85 สรุปการใช้คำศัพท์แปรต่าง ๆ นอกเหนือจากคำศัพท์ที่เป็นคำคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักของผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ

กลุ่มคำศัพท์	จำนวนที่ใช้สัมภาษณ์[23]	การใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้		การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก		ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้		การใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน	
		จำนวน (คำ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (คำ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (คำ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (คำ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. โลกและจักรวาล	34	-		-	-	1	3	3	9
2. พืช	52	-		2	4	3	6	1	2
3. สัตว์	46	-		-	-	2	4	2	4
4. ร่างกาย	62	-		1	2	4	6	8	13
5. อารมณ์ ความรู้สึก	14	-		1	7	-	-	-	-
6. การติดต่อสื่อสาร	14	-		-	-	-	-	3	21
7. การดำรงชีวิต	82	-		3	4	16	20	9	11
8. ความเจริญก้าวหน้า	43	-		-	-	4	9	2	5
9. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม	36	1	3	-	-	11	31	6	17
10. กิริยาท่าทาง	110	-		8	10	11	13	8	10
11. ลักษณะ คุณภาพ จำนวน	77	2	3	-	-	9	12	3	4
12. ไวยากรณ์	11	-		-	-	-	-	-	-

[23] จำนวนตามที่ระบุนี้ อาจจะน้อยกว่าจำนวนที่ใช้สัมภาษณ์ทั้งหมด เนื่องจากได้หักลบจำนวนคำศัพท์ที่ใช้โดยมีการใช้คำศัพท์แปรอย่างหลากหลายแทนที่คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก

Copyright by Mahidol University

จากตารางจะเห็นว่า มีเพียงคำศัพท์ในกลุ่มศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม และกลุ่มลักษณะคุณภาพ จำนวน เท่านั้นที่มีการใช้คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลักแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ กลุ่มคำศัพท์กิริยาท่าทาง มีการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลักมากที่สุด คำศัพท์ในกลุ่มคำศัพท์ ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม มีจำนวนคำศัพท์ที่ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้มากที่สุด คำศัพท์ในกลุ่มคำศัพท์การติดต่อสื่อสาร มีการใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมากที่สุด

6.) ใช้คำศัพท์แปรหลายชนิดนอกเหนือจากคำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ได้แก่ คำศัพท์แปรทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวมาแล้วนั่นเอง โดยในคำศัพท์คำเดียวกัน นอกจากมีการใช้คำศัพท์ที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลักแล้ว ยังพบการใช้คำศัพท์แปรเหล่านี้อย่างหลากหลาย พบคำศัพท์ที่มีลักษณะการใช้แบบนี้ถึง 41 คำ หรือร้อยละ 7 จาก 637 คำ การที่มีการใช้คำศัพท์ลักษณะนี้แสดงว่าผู้พูดขาดความแม่นยำในการใช้คำศัพท์ภาษาเขมรไปมาก การใช้คำศัพท์ลักษณะนี้จะโดดเด่นมากในกลุ่มอายุที่ 3

6.1.2 การแปรด้านเสียงของผู้พูดในสามกลุ่มอายุที่ต่างกัน และการเปลี่ยนแปลงเสียงในคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน

6.1.2.1 การแปรด้านเสียงของผู้พูดในสามกลุ่มอายุที่ต่างกัน ได้แก่ การแปรของพยัญชนะและสระ

1.) การแปรเสียงพยัญชนะ ได้แก่ พยัญชนะต้น และพยัญชนะท้าย พบว่ามีการแปรเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว ทั้งในพยางค์รอง พยางค์นำ หรือพยางค์หลัก โดยที่พยางค์รองหรือพยางค์นำพบไม่มากนัก เป็นการแปรจากเสียงหนึ่งเป็นอีกเสียงหนึ่ง ส่วนใหญ่การแปรลักษณะนี้ พบในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ส่วนการแปรเสียงที่พยางค์หลัก มักเกิดจากการกลมกลืนเสียงตามเสียงที่นำมาข้างหน้า (Progressive assimilation) คือเสียงพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง โดยการแปรลักษณะนี้

Copyright by Mahidol University

พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 1 นอกจากนี้มีการละเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำเสียงที่ 2 ในพยางค์รอง โดยลักษณะควบกล้ำที่หายไปนี้พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 3

การแปรเสียงพยัญชนะท้าย ที่สำคัญได้แก่ การเปลี่ยนเป็นเสียงเพดานแข็งของพยัญชนะท้ายที่มีฐานกรณ์ที่เกิดที่เพดานอ่อน คือ [-ŋ] เมื่อเกิดตามหลังสระหน้าซึ่งเป็นสระสูง ผู้พูดสองกลุ่มอายุหลังใช้รูปแปรนี้มากที่สุด นอกจากนี้มีการแปรระหว่างเสียงพยัญชนะท้าย [-c] และ [-k] เมื่อเกิดตามหลังสระสูง โดยพบว่าผู้พูดส่วนใหญ่ใช้รูปแปรที่เป็นเสียงพยัญชนะที่เพดานแข็ง [-c] มากกว่า และมีการใช้รูปแปร [-k] ในกลุ่มผู้พูด 2 กลุ่มอายุหลังมากขึ้น นอกจากนี้พบการละเสียงและการแทรกเสียงพยัญชนะท้ายที่พยางค์รองหรือพยางค์นำ พบว่าผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ใช้รูปแปร 2 ลักษณะนี้มากที่สุด

2.) การแปรเสียงสระ มี 2 ลักษณะคือ การแปรความยาวของสระ และการแปรเสียงสระ การแปรความยาวของสระ มีทั้งการแปรเสียงสระจากสั้นเป็นยาว และการแปรเสียงสระจากยาวเป็นสั้น การแปรเสียงสระจากสั้นเป็นยาวพบมากที่สุดที่พยางค์นำ โดยผู้พูด 2 กลุ่มอายุแรกใช้รูปแปรลักษณะนี้มากกว่าผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 และพบการแปรลักษณะนี้ที่พยางค์หลักด้วย โดยผู้พูดใน 2 กลุ่มอายุหลังใช้รูปแปรนี้มากที่สุด ส่วนการแปรเสียงสระจากยาวเป็นสั้น พบได้ทั้งที่พยางค์รองและพยางค์หลักเช่นกัน โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ใช้รูปแปรลักษณะนี้มากที่สุด

การแปรเสียงสระจากสระหนึ่งไปเป็นอีกสระหนึ่ง โดยมากเกิดที่พยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด จะพบลักษณะการใช้สระ 4 เสียงสลับกันในพยางค์นำหรือพยางค์รองที่เป็นพยางค์เปิด ได้แก่สระ [ɒ] หรือ [ɔ] หรือ [ʌ] และ [a] หรือเป็นเสียงยาวของสระเหล่านี้ ส่วนในการใช้สระต่าง ๆ ที่คาดว่าเป็นสระที่แปรจากเสียงสระดั้งเดิม [ɒ] หรือ [ɒ:] โดยไม่มีการใช้สระ [ɒ] หรือ [ɒ:] ร่วมด้วยในพยางค์ที่ไม่ได้รับการเน้นเสียงหนักนี้ ผู้พูดส่วนใหญ่ใช้สระกลาง [ʌ] ซึ่งเป็นสระคลาย มากที่สุด

3.) การแปรของพยางค์ ส่วนใหญ่เป็นการแปรของพยางค์รองหรือพยางค์นำ เป็นการแปรของพยัญชนะหรือสระในพยางค์ เป็นการแปรที่ส่งผลต่อความยาวของพยางค์หรือจำนวนพยางค์ของคำเป็นสำคัญ

Copyright by Mahidol University

การแปรของพยางค์ ที่สำคัญได้แก่ การลดรูปของพยางค์เป็นครึ่งพยางค์ (Sesqui syllable) โดยพบว่าพยางค์รองที่เป็นพยางค์ปิดมีพยัญชนะนาสิกเป็นพยัญชนะท้ายจะถูกละพยัญชนะต้นและสระเหลือเพียงพยัญชนะนาสิกซึ่งกลายเป็นแกนของพยางค์ ทำหน้าที่เป็นพยางค์ (Nasal syllabic) และพบการแปรลักษณะนี้เกิดขึ้นในพยางค์รองหรือพยางค์นำที่เป็นพยางค์เปิดเช่นเดียวกัน โดยพบว่าพยางค์เปิดที่มีเสียง [m] เป็นเสียงพยัญชนะต้น ถูกลดรูปพยางค์ให้เป็นพยัญชนะนาสิกที่ทำหน้าที่เป็นพยางค์ได้เช่นกัน โดยอาจแปรเป็น 2 รูป คือ [m̩] หรือ [n̩] คาดว่าเพื่อให้ออกเสียงได้ง่ายขึ้นนั่นเอง เพราะเสียงที่เกิดขึ้น (Nasal syllabic) เป็นเสียงในคอที่ไม่ต้องเน้นเสียง (Unstress) ซึ่งเป็นพยางค์นำ (Presyllable) ชนิดหนึ่ง และการแปรดังกล่าวนี้ยังได้ทำให้คำ 2 พยางค์ลดความยาวของพยางค์ลงด้วย ทำให้การออกเสียงเป็นไปรวดเร็วขึ้น การแปรลักษณะนี้พบได้ทั่วไปทั้ง 3 กลุ่มอายุ การทำให้พยางค์เล็กลงหรือการลดรูปของพยางค์ยังพบในคำที่เป็นคำควบกล้ำพยางค์เดียว โดยการลดรูปจะทำให้คำควบกล้ำกลายเป็นคำโดด พบว่าคำควบกล้ำที่มีเสียง [l] เป็นเสียงที่ 2 และมีเสียง [s] หรือ [th] เป็นเสียงแรก ถูกลดรูปโดยการละเสียงแรก เหลือเพียงเสียง [l] ซึ่งจะกลายเป็นพยัญชนะต้นของคำ เสียง [l] นี้มักจะถูกลดความก้องของเสียงด้วย การแปรลักษณะนี้พบได้ทั้ง 3 กลุ่มอายุ โดยพบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 1

นอกจากนี้การทำให้พยางค์เล็กลง ยังมีการละพยางค์ด้วย กล่าวคือ มีการละพยางค์รอง ซึ่งไม่ได้ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแต่อย่างใด ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ใช้รูปแปรนี้มากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

พบการแปรในทางตรงข้ามเช่นเดียวกัน คือการทำให้พยางค์ยาวขึ้น โดยพบว่ามีการแทรกเสียงสระเข้าระหว่างพยัญชนะต้นควบกล้ำในคำ 1 พยางค์ ทำให้คำนั้นกลายเป็นคำ 2 พยางค์ พบทั้ง 3 กลุ่มอายุ โดยผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 1 ใช้รูปแปรนี้มากที่สุด รองลงมาคือผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

นอกจากนี้พบการเติมพยางค์ให้พยางค์หลัก ได้แก่ การเติมพยางค์นำเข้าหน้าพยางค์หลัก การเติมพยางค์ที่มีเสียงสัมผัสคล้องจองเข้าข้างหลังพยางค์หลัก การแปรลักษณะนี้พบในกลุ่มอายุที่ 2 และ 3 มากกว่า

Copyright by Mahidol University

6.1.2.2 การเปลี่ยนแปลงเสียงในคำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน คำศัพท์จากภาษาไทยมาตรฐานเมื่อนำมาเป็นคำยืมในภาษาเขมรตะลุงเก่า จะถูกเปลี่ยนแปลงเสียงให้เข้ากับระบบเสียงภาษาเขมร ที่สำคัญเนื่องจากเป็นลักษณะเด่น คือ จะไม่มีเสียงวรรณยุกต์กำกับพยางค์ในคำยืม แต่พยางค์จะได้รับการลงเสียงเน้นตามระบบการลงเสียงเน้นในภาษาเขมร และจะพบการแปรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการแปรที่พบได้ทั่วไปในภาษาเขมรตะลุงเก่า เช่น พบการเปลี่ยนเป็นเสียงเพดานแข็งของพยัญชนะที่มีฐานกรณ์ที่เกิดที่เพดานอ่อน พบการทำพยางค์ให้เล็กลงและให้ออกเสียงง่ายขึ้นโดยการทำให้พยางค์ปิดเป็นพยางค์เปิด ซึ่งเป็นการแปรที่พบที่พยางค์รอง นอกจากนี้พบการเปลี่ยนเสียงสระบางเสียง เป็นต้น

6.2 การอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุในภาษาเขมรตะลุงเก่า จะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่พบที่กลุ่มอายุที่ 3 ที่มีจำนวนคำศัพท์ที่ผู้พูดไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้ และมีการใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานจำนวนมากที่สุด อาจสรุปข้อสันนิษฐานของสาเหตุการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ได้ว่า

1.) การที่ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้นั้น อาจเป็นเพราะสภาพการดำรงชีวิตได้เปลี่ยนจากอดีต ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เลิกไป หรือไม่เคร่งครัด หรือการขาดความสนใจขนบธรรมเนียมประเพณีนั้น นอกจากนี้ยังเกิดจากการไม่ได้ให้ความสนใจ เช่นอุปกรณ์ของใช้บางอย่างที่เห็นจนชินตา แต่ไม่ทราบชื่อ หรือคำที่บรรยายในลักษณะรายละเอียดลงไปจะถูกใช้น้อยลง เกิดจากโอกาสการใช้คำนั้นลดลงหรือไม่จำเป็น คาดว่าต่อไป คำศัพท์ตะลุงเก่าจะเหลือแวดวงคำศัพท์ที่น้อยลง จากสภาพการดำเนินชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

2.) การที่ใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้นในกลุ่มอายุที่สามนั้น คงเนื่องจากสาเหตุที่ไม่รู้คำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย ดังนั้นผู้พูดจึงใช้คำยืมภาษาไทยแทน เพราะเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด เนื่องจากผู้พูดรู้คำศัพท์ในภาษาไทย จากการที่ได้ยินได้ฟังจากสื่อต่าง ๆ ซึ่งสืบเนื่องจากสังคมของชาวเขมรถิ่นไทยเป็นสังคมเปิดมากขึ้น และเป็นสังคมที่มีความเจริญมากขึ้น

Copyright by Mahidol University

6.3 ข้อเสนอแนะ

1.) จากการศึกษาวิเคราะห์การใช้คำของคนสามกลุ่มอายุในภาษาเขมรตะลุงเก่านี้ พบว่ามีคำศัพท์จำนวนมากที่ผู้พูดในกลุ่มอายุที่ 3 ซึ่งเป็นเยาวชน ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์เดิมไม่ได้ และมีการใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมาก นอกจากนี้มีคำศัพท์จำนวนหนึ่งที่หายไปจากการใช้ของผู้พูดในกลุ่มอายุนี้ โดยสังเกตจากการที่ผู้บอกภาษากลุ่มอายุที่ 3 ไม่มีการใช้คำศัพท์เดิมรวม 13 คำ และผู้บอกภาษากลุ่มอายุที่ 2 ไม่มีการใช้คำศัพท์เดิม 2 คำ และจากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ตัดคำศัพท์จำนวนมากออกจากการสัมภาษณ์ เพราะถือว่าไม่ใช่คำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เนื่องจากผู้พูดจำนวนมากไม่รู้คำศัพท์หรือไม่เคยได้ยิน ดังนั้นจึงควรได้มีการเก็บรวบรวมคำศัพท์ในภาษาเขมรตะลุงเก่าหรือภาษาเขมรบุรีรัมย์ไว้ โดยอาจจัดทำเป็นพจนานุกรมอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาทางภาษาศาสตร์ด้านอื่น ๆ ต่อไป โดยเฉพาะภาษาศาสตร์เชิงประวัติ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันมีเฉพาะพจนานุกรมภาษาเขมรถิ่นไทยสำเนียงสุรินทร์เท่านั้น

2.) ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ในภาษาเขมรถิ่นไทยถิ่นต่าง ๆ เช่นภาษาเขมรสุรินทร์กับภาษาเขมรบุรีรัมย์ หรือภาษาเขมรถิ่นอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อศึกษารายละเอียด และเปรียบเทียบความแตกต่างการใช้คำของแต่ละท้องถิ่น และอีกประการหนึ่งเป็นการศึกษาถึงสถานะของภาษาเขมรถิ่นไทยด้วย นอกจากนี้การศึกษาถึงทัศนคติของชาวเขมรถิ่นไทยต่อภาษาของตนก็จะเป็นประโยชน์เช่นกัน

3.) ในการศึกษาครั้งนี้อาจมีข้อจำกัดที่ใช้ผู้บอกภาษาเพียงกลุ่มอายุละ 6 คน ซึ่งแบ่งเป็นชาย 3 คน หญิง 3 คน ควรจะได้มีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้โดยใช้จำนวนผู้บอกภาษามากขึ้น และเพิ่มตัวแปรทางสังคมอื่นให้มากขึ้น เช่น การศึกษา อาชีพ อาจจะทำให้ได้ผลการศึกษาที่มีรายละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้นว่าตัวแปรต่าง ๆ จะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้คำมากน้อยเพียงใด

Copyright by Mahidol University

บรรณานุกรม

ฑะนัน จันทรุพันธุ์ และชาติชาย พรหมจักรินทร์. (2531). พจนานุกรมเขมร (สุรินทร์)-ไทย-อังกฤษ. โครงการวิจัยภาษาไทย และภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ สถาบันภาษาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

พัชรินทร์ ศิริอำพันธ์กุล. (ม.ป.ป.). อีสานใต้ศึกษา เล่มที่ 1 ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. (ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ครองราชสมบัติ 50 ปี).

เรืองเดช ปันเขื่อนขัติย์. (2541). ภาษาศาสตร์ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

วุฒิพงศ์ คงเสนา และคนอื่น ๆ (บรรณาธิการ).(2540). 100 ปีอำเภอประโคนชัย. บุรีรัมย์: เรวัตการพิมพ์.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และอรวรรณ ภูอิสระกิจ. (2533). การพัฒนาระบบการเขียนภาษาเขมรถิ่นไทย. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ : เพรสเซ็นเตอร์

_____. (2539). ลักษณะและการกระจายของภาษาเขมรถิ่นไทย อดีต ปัจจุบัน อนาคต ของพยัญชนะสะกด. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหธรรมมิก.

สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ และกันทิมา วัฒนะประเสริฐ. (2539). รายงานการวิจัยเรื่องวิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามกลุ่มอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน(พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานจังหวัดบุรีรัมย์. (2540).จังหวัดบุรีรัมย์. อัดสำเนา.

หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. (2532). ชุมชนโบราณในจังหวัดบุรีรัมย์. บุรีรัมย์: เรวัตการพิมพ์.

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย. (2541). แผนที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกม้า องค์การบริหารส่วนตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เอกสารไม่ตีพิมพ์.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ . (2541). ภาษาศาสตร์สังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Copyright by Mahidol University

อุทัยวรรณ ต้นหยง. (2526). วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุในภาษาพวน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาจารึกภาษาไทย ภาควิชาภาษาตะวันออก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อัญชุลี บูรณะสิงห์. (2531). วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุในภาษาไทยโซ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาภาษาศาสตร์และภาษาเอเชียอาคเนย์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

Gunyarat Punthong. (1979). An Analysis of Lexical Change among Three Generations in Kam Muang Dialect. M.A. Thesis in Linguistics, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.

Kotchakorn Boontiam. (1991). Expressives in Northern Khmer. M.A. Thesis in Linguistics, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.

Krissana Yodmongkhon. (1986). The Phonological Study of Northern Khmer (Prakhonchai District, Buriram Province). M.A. Thesis in Linguistics, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.

Pattama Patpong. (1997). The Comparative Study of Lexical Usage among Three Generations in Sukhothai Dialect of Tambon Thungluang Amphoe Khirimat Sukhothai Provincet. M.A. Thesis in Linguistics, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.

Pornpen Sujinpram. (1989). Morphemes to Clauses in Northern Khmer (Surin). M.A. Thesis in Linguistics, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.

Prakorp Phon-ngam. (1987). A Phonological Comparison of Spoken Central Khmer(Phnom Penh) and Northern Khmer (Surin). M.A. Thesis in Linguistics, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.

_____. (1999) A Morphological Study of Northern Khmer. Ph.D. Thesis in Linguistics, Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University.

Teel, Stephen. (1988). Northern Khmer-Thai-English Dictionary. Mimeographed.

Copyright by Mahidol University

ภาคผนวก ก

รายการคำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ที่ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้โดยไม่มีการแปรเสียง

รายการคำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ที่ผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุใช้โดยไม่มีการแปรเสียง จำนวน 217 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
	1. โลกและจักรวาล (19 คำ)		
	1.1 ธรรมชาติ		
1	ดวงอาทิตย์	thŋai	thʌŋaj
2	ดวงจันทร์	khɛː	khɛː
3	ดาว	pkaːj	pʌkaːj
4	ฟ้า	mɯːc	mɯːc
5	ไฟ	phlɤːŋ	phlɤːŋ
6	ลม	khjɒl	khʌjɒl
7	น้ำ	tɯk	tɯk
8	หิน	thmɒː	thʌmɒː
9	โคลน	phɔʔ	phɔʔ
10	ทอง	miːəh	miːəh
11	สนิม	crɛh	crɛh

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
12	ไม้	chəː	chəː
13	ถ่าน	khjuːŋ	khʌjuːŋ
14	ขี้เถ้า	phɛh	phɛh
15	นา	srɛː	srɛː
16	ทาง	phlʌw	phlɔw
	1.2 เวลา		
17	กลางคืน	jɯp	jɯp
18	บ่าย	bɛː	bɛː
19	เมื่อกี้	maɲ	mɲmɛɲ
	2. พืช (9 คำ)		
	2.1 ส่วนต่าง ๆ ของพืช		
20	ต้น	dʌːm	dʌːm
21	ผล	phlɛː	phlɛː
22	เมล็ด	krɯəp	krɯəp
23	หนาม	panlaː	panlaː
24	ยาง (ไม้)	cɯər	cɯər
	2.2 พืชต่าง ๆ		
25	มะพร้าว	doːŋ	doːŋ
26	น้อยหน่า	tuːp	tuːp
27	เผือก	traːw	traːw
28	บัวหลวง	choːk	choːk
	3. สัตว์ (9 คำ)		
	3.1 ส่วนต่าง ๆ ของสัตว์		
29	เขา	snɛːɲ	sʌnɛːɲ
30	ไข่	puːəŋ	poːŋ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
	3.2 สัตว์ต่าง ๆ		
31	เป็ด	tiːə	tiːə
32	ไก่	mɯən	mɯən
33	กบ	ŋkɛːp	ŋkɛːp
34	อึ่งอ่าง	hiːŋ	hiːŋ
35	งู	puəh	puəh
36	แมลงวัน	ruj	ruj
37	เหา	caj	caj
	4. ร่างกาย (25 คำ)		
	4.1 อวัยวะต่าง ๆ		
38	ผม	sɒʔ	sɒʔ
39	ปาก	mɯət	mɯət
40	ไหล่	smaː	sʌmaː
41	ท้อง	puəh	puəh
42	มือ	daj	daj
43	ฝ่ามือ	baːt daj	baːt daj
44	เลือด	chiːəm	chiːəm
45	เนื้อ	sac	sac
46	ลำไส้	puəh wɪːn	puəh wɪːn
	4.2 การรับรู้จากประสาทสัมผัส		
47	ได้ยิน	lɯː	lɯː
48	เห็น	khəːŋ	khəːŋ
49	เจ็บ	chɯː	chɯː
50	เปรี้ยว	cuː	cuː
51	หวาน	pʔɛːm	pʌʔɛːm
52	เค็ม	praj	praj

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง
	ความหมาย	คำ	เก่า ก.
53	จืด	saːp	saːp
54	ฝาด	cɒt	cɒt
55	เผ็ด	hʌr	hʌr
	4.3 อาการผิดปกติและโรค		
56	สิว	mun	mun
57	บวม	hʌːm	hʌːm
58	ไข้	krun	krun
59	เสมหะ	khlɛh klɛh	khlɛh
60	เวียนศีรษะ	wil muk	wil muk
61	บอด	khwaʔ	khʌwaʔ
62	ใบ้	kɯːk	kɯːk
	5. อารมณ์ความรู้สึก (7 คำ)		
63	กลัว	khlaːc	khlaːc
64	อยาก	cɒŋ	cɒŋ
65	ดีใจ	ʔɒːr	ʔɒː
66	อิ่ม	cʔɛːt	cʌʔɛːt
67	ง่วง	ŋuj muj	ŋuj
68	รู้	deɲ	deɲ
69	หลง (ทาง)	ŋwɪːŋ	mwɪːŋ
	6. การติดต่อสื่อสาร (8 คำ)		
	6.1 การพูดและการใช้ปาก		
70	พูด	njɛj	ɲjɛj
71	บอก	prap	praːp
72	ด่า	cɪː	cɪː
73	นับ	rɯəp	rɯəp

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
74	เรียก	haw	haw
75	ร้อง (เพลง)	camrɪːŋ	crɪːŋ
76	ผิวปาก	hɯːc	hɯːc
77	หัวเราะ	sʌːc	sʌːc
	7. การดำรงชีวิต (19 คำ)		
	7.1 เครื่องมือ		
	7.1.1 เครื่องมือเกษตรกรรม		
78	ปุ๋ย	ciːr	ciː
	7.1.2 เครื่องมือจับปลาและล่าสัตว์		
79	ไซ	truː	trɒːk
80	อวน	ɲɛːŋ	ɲɛːŋ
	7.1.3 ของใช้ในครัว		
81	หม้อ	chnaŋ	chʌnaŋ
	7.2 งานการอาชีพ		
	7.2.1 การเกษตรและการเลี้ยงสัตว์		
82	ขุด	cɪːc	cɪːc
83	ไถ	pcɯːr	pʌcɯː
84	พรวน	crɯːj	crɯːj
85	ปลูก	dam	dam
86	ดำ(นา)	stuːŋ	sʌtuːŋ
87	เกี่ยว	croːt	croːt
88	ตอน	krɪːw	krɪːw
	7.2.2 การจับปลาและล่าสัตว์		
89	ยิง	baŋ	baŋ
	7.2.3 การงานทั่วไป		
90	งาน	kaːr	kaː

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
91	เย็บ	de:r	de:
92	ผ่า	puh	puh
	7.2.4 งานครัว		
93	ต้ม (อาหาร)	sŋɔr	sʌŋɔ:
94	ลน	rɯ:l	rɯ:l
95	คั้น	pu:t	pu:t
96	ตัก (น้ำ)	dɒ:ŋ	dɒ:ŋ
	8. ความเจริญก้าวหน้า (14 คำ)		
	8.1 บ้านและสิ่งปลูกสร้าง		
97	หมู่บ้าน	srɔʔ	srɔʔ
98	รางน้ำ	tu:ə	to:
99	คอก	krɔ:l	krɔ:l
	8.2 เครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ		
100	ไหม	so:t	so:t
101	กางเกง	khɔ:	khɔ:
102	กระดุม	le:w	le:w
	8.3 เครื่องนอน		
103	ฟูก	pu:k	pu:k
	8.4 การค้าขาย		
104	ซื้อ	tiɲ	tiɲ
105	ตวง	wɯəl	wɯəl
	8.5 อาหารและยา		
106	ข้าว	ba:j	ba:j
107	ข้าวตอก	li:əc	li:əc
108	ข้าวต้มมัด	nsɒ:m	ŋsɒ:m
109	น้ำตาล	skɒr	sɒkɒ:

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
110	ยา	thnam	thʌnam
	9. ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม พิธีกรรม (8 คำ)		
	9.1 ประเพณีงานศพ		
111	ผี	khmɔːc	khʌmɔːc
	9.2 การละเล่นและสันทนาการ		
112	ว่าว	khlɛːɲ	khlɛːɲ
	9.3 คำเรียกญาติ		
113	พ่อ	ʔʌw	ʔɔw
114	พี่	bɒːŋ	bɒːŋ
115	ลูก	koːn	koːn
116	หลาน	caw	caw
117	อา	puː	puː
	9.4 สถานภาพทางสังคม		
118	แฝด	phluəh	phluəh
	10. กิริยาท่าทางและการเคลื่อนไหว (51 คำ)		
	10.1 ท่าทาง		
119	หลับ	luəʔ	luəʔ
120	ยืน	chuːər	choː
121	หยุด	chop	chop
122	เหยียบ	cɯən	cɯən
	10.2 การเคลื่อนไหว		
123	ผลัก	craːn	craːn
124	ดึง	tiːəɲ	tiːəɲ
125	ลาก	ʔoːh	ʔoːh
126	ขับ	bɒː	bɒː

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง
	ความหมาย	คำ	เก่า ก.
127	ขี่	cih	cih
128	กระทุ้ง	dɔːl	dɔːl
129	แทง	caʔ	caʔ
130	งัด	kɯəh	kɯəh
131	ไกว	jɷːl	jɷːl
132	เขย่า	nrɷːn	ŋrɷːn
133	เช็ด	cuːt	cuːt
134	แบก	liː	liː
135	ตัด	kat	kat
136	ตี	wɛj	wɛj
137	หัก	kac	kac
138	เกา	ʔɛh	ʔɛh
139	พับ	bɒt	bɒt
140	คลึง (เช่นคลึงดินเหนียวโดยใช้ฝ่ามือทั้ง 2 ข้าง)	lɔɲ	lɷɲ
141	ผูก	cɒːŋ	cɒːŋ
142	ถอด	dɒh	dɒh
143	ซัก	bɔːk	bɔːk
144	สระ	kɒʔ	kɒʔ
145	สั่ง (เช่น สั่งน้ำมูก)	ɲɤːh	ɲɤːh
	10.3 การเคลื่อนที่		
146	มา	moː	moː
147	เข้า	coːl	coːl
148	ไหล	hoːr	hoː
149	ว่าย	hɛːl	hɛːl
150	บิน	hʌːr	hʌː
151	ดำ (น้ำ)	muc	muc
152	กระโดด	lɷːt	lɷːt
153	วิ่ง	ruət	ruət

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
154	หัน (หน้า)	bɛː	bɛː
155	ก้ม	ʔɔːn	ʔɔːn
156	หงาย	phŋaːr	phʌŋaː
157	ล้ม	dɯːl	dɯːl
158	ขึ้น	lʌːŋ	lʌːŋ
	10.4 การกินการใช้ปาก		
159	กิน	siː	siː
160	ดื่ม	phʌʔ	phʌʔ
161	กัด	kham	kham
162	อม	bɯːm	bɯːm
163	เลีย	lit	lit
164	กลืน	luːp	luːp
165	คาย	kciːəʔ tciːəʔ	kaciːəʔ
166	หาว	sŋaːp	sʌŋaːp
	10.5 อื่น ๆ		
167	ให้	ʔɔːj	ʔɔːj
168	เอา	juːə	joː
169	ใช้	prʌː	prʌː
	11. ลักษณะ คุณภาพ จำนวน (43 คำ)		
	11.1 จำนวนนับและปริมาณ		
170	หนึ่ง	mɯːj	mɯːj
171	สอง	piːr	piː
172	สาม	bɛj	bɛj
173	สี่	bɯːn	bɯːn
174	ห้า	pram	pram
175	หก	pram mɯːj	pram mɯːj

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
176	เจ็ด	pram pil	pram pil
177	แปด	pram bɛj	pram bɛj
178	เก้า	pram bɯ:n	pram bɯ:n
179	สิบ	dɒp	dɒp
180	มาก	crʌ:n	crʌ:n
181	บ้าง	khlah	khlah
182	เต็ม	pɲ	pɲ
183	ล้น	hu:	hu:
	11.2 ขนาดและรูปร่าง		
184	เล็ก	tu:c	tu:c
185	ใหญ่	thom	thom
186	สั้น	klɛj	klɛj
187	ยาว	we:ɲ	we:ɲ
188	เตี้ย	ti:əp	ti:əp
189	หนัก	thŋuən	thʌŋuən
190	เบา	sra:l	sra:l
191	อ้วน	thʌt	thʌt
192	ลึก	crəw	crɯ:
	11.3 สภาพ		
193	เก่า	cah	cah
194	ใหม่	thmɛj	thʌmɛj
195	สุก (ผลไม้)	tum	tum
196	เดือด	puh	puh
197	แตก	bɛ:c	bɛ:c
198	ตาย	ŋɯəp	ŋɯəp
199	ช้า	ju:r	ju:
200	ตัวผู้	chmo:l	chʌmo:l

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ก.
	ความหมาย	คำ	
201	มี	miːən	miːən
202	อยู่	nəw	nɯː
203	ถูก	trʌw	trɔw
	11.4 ที่ตั้งหรือตำแหน่ง		
204	ใน	knɔŋ	kʌnɔŋ
205	นอก	kraːw	kraːw
206	ซ้าย	chweːŋ	chʌweːŋ
207	บน	lɤː	lɤː
208	ล่าง	krɔːm	krɔːm
209	ใกล้	bɯːt	bɯːt
210	ไกล	chŋaːj	chʌŋaːj
	11.5 สี		
211	ดำ	khmaw	khʌmaw
212	ขาว	sɒː	sɒː
	12. ไวยากรณ์ (5 คำ)		
	12.1 คำบ่งชี้		
213	นี้	nih	nih
214	นั้น	nuh	nuh
	12.2 ลักษณะนาม		
215	กำ (ลักษณะนามสำหรับต้นกล้าที่ถอนแล้ว)	daj	daj
	12.3 คำสรรพนาม		
216	เขา	kɯː	kɯː
217	คำเรียกสำหรับผู้ใหญ่หรือคนอายุมากกว่าเรียกคนที่เคยบวชเณร	cɯːŋ	cɯːŋ

Copyright by Mahidol University

ภาคผนวก ข

รายการคำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ แต่บางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรร่วมด้วย หรือบางกลุ่มอายุ อาจใช้รูปแปรของคำศัพท์เท่านั้น

รายการคำศัพท์ตะลุงเก่าที่เป็นคำเดียวกันกับคำศัพท์หลัก ใช้โดยผู้พูดทั้งสามกลุ่มอายุ แต่บางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรร่วมด้วย หรือบางกลุ่มอายุอาจใช้รูปแปรของคำศัพท์เท่านั้น จำนวน 239 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ		1	2	3
	1. โลกและจักรวาล (11 คำ)					
	1.1 ธรรมชาติ					
1	ลูกเห็บ	prɯl	prɯl pɯl	/	/ /	/
2	ควัน	psɛːɲ	pʌsɛːɲ tʌsɛːɲ	/	/ /	/
3	ฟืน	ʔɔh	ʔɔh ʔɔːh	/	/ /	/
4	ฝน	phluːɲ	phluːɲ phʌluːɲ	/ /	/ /	/
5	ทราย	ksac	kʌsac kasac	/ /	/ /	/
6	ฟ้าร้อง	pkuəɾ	pʌkoː pakoː pʌkoːr	/ /	/ / /	/

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
7	เหล็ก	dɛːc	dɛːc dɛːk	/ /	/ /	/ /
8	ร่ม (ไม้)	mlop mlɔp	malɯp maːlɯp	/ /	/ /	/ /
9	บ่อน้ำ	nnoːŋ noːŋ	ʔʌndoːŋ n̥doːŋ	/ /	/ /	/ /
10	เงา	smʌːl	srɔːmɔːl srɔmɔːl sɔːmɔːl sɔmɔːl sʌmɔːl sʌmʌːl	/ /	/ / /	 / / /
	1.2 เวลา					
11	เย็น	lŋiːəc	lʌŋiːəc lʌːŋiːəc	/	/ /	/
	2. พืช (37 คำ)					
	2.1 ส่วนต่าง ๆ ของพืช					
12	เปลือก	smɒːk	sambɒːk sʌmɒːk	/	 /	 /
13	จาว (มะพร้าว)	kampiːɲ kpiːɲ krapiːɲ	kampiːɲ kɔpiːɲ kʌpiːɲ krʌːpiːɲ	/ /	 / / /	 / /
14	แกลบ	ŋkaːm	ʔʌŋkaːm ʔaŋkaːm ŋkaːm	/ /	/ /	 / /
15	ใบ	slʌʔ	slʌʔ sʌlʌʔ sʌːlʌʔ hlʌʔ	/ / / /	 / /	/ / /
16	กิ่ง	meːʔ	meːk meːc	 /	 /	/ /
17	ข้าวสาร	ŋkɒː	ʔɒŋkɒː ʔʌŋkɒː ŋkɒː	/ /	/ / /	/ /
18	กะลา	tlɔːk	tlɔːk tʌlɔːk talɔːk tɔlɔːk	/ / /	/ / /	/ / /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
19	ฟาง	cmʌːŋ	cambʌːŋ cammʌːŋ cʌmmʌːŋ cabʌːŋ	/ / /	/ /	/ / /
20	ตอซัง (ข้าว)	kancriəŋ kɒncriəŋ kantriəŋ	kancriəŋ kancriːəŋ kacriːəŋ criːəŋ	/	/ /	/ / /
	2.2 พืชต่าง ๆ					
21	หว้า	priːŋ	priːŋ pʌriːŋ	/ /	/	/
22	ข้าว	srʌw	srɔw sʌrɔw	/ /	/	/
23	มะนาว	kroːc	kroːc kʌroːc	/ /	/	/
24	มะม่วง	swaːj	sʌwaːj sawaːj	/ /	/	/
25	บัวสาย	plɯt	plɯt pʌlɯt palɯt	/ / /	/	/
26	มะยม	kantɯːt ktɯːt	kantɯːt katɯːt	/	/	/ /
27	ข่า	randeːŋ randeːŋ	randeːŋ ndeːŋ	/	/	/ /
28	มะตูม	phnəw	phʌnɯː phanɯː phʌnɯːw	/ /	/ /	/
29	ฟักทอง	rpəw	rʌpɯː rapɯː lapɯː	/ /	/ / /	/
30	ขมิ้น	rmɯːt	rʌmɯːt rʌːmɯːt ramɯːt lʌmɯːt	/ /	/ / / /	/
31	งา	lŋoː	lʌŋoː lʌːŋoː laŋoː laːŋoː rʌːŋoː	/ / /	/ / / /	/

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง เก่า ข.	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ		1	2	3
32	ผักเสี้ยน	mmi:ɔɲ	mami:ɔɲ m̥mi:ɔɲ	/ /	/	/ /
33	หญ้าเจ้าชู้	kantrʌ:j	kantrʌ:j kontrʌ:j katrʌ:j	/ /	/	/ /
34	ไผ่	rsɛj	rʌ:sɛj rʌsɛj rahsɛj tʌsɛj	/ /	/ / / /	/ / /
35	หมาก	sla:	sla: sʌla: sala: hla:	/ / / /	/ / /	/ /
36	มะละกอ	lhɔŋ	lʌhɔŋ lʌ:hɔŋ lahɔŋ la:hɔŋ la?hɔŋ	/ / /	/ / / / /	/ / /
37	หญ้า	smaw	sʌmaw sʌ:maw samaw	/ / /	/ / /	/ /
38	ตะไคร่น้ำ	slɛ:	slɛ: sʌlɛ: salɛ:	/ / /	/ /	/ / /
39	ฝรั่ง	lpɯ:t	lʌpɯ:t lʌ:pɯ:t lapɯ:t	/ / /	/ /	/
40	มะขาม	mpɯl	ʔʌmpɯl ʔampɯl m̥pɯl	/ /	/ /	/ /
41	พุทรา	patri:ə kantri:ə	pantri:ə pɯntri:ə patr̥i:ə kantri:ə	/ / /	/	/ /
42	ผักบุ้ง	trakɯ:n	trɔ:kɯ:n trɔkɯ:n tɔkɯ:n	/ /	/ / /	/ /
43	อ้อย	mpəw	ʔʌmpɯ: ʔəmpɯ: m̥pɯ:	/ /	/ /	/ / /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
44	พริก	mtɯ:h mtɯh mantɯ:h	mətɯh matɯh ma:tɯ:h mṭtɯh mṭtɯ:h	/ / /	 / / / /	/ / /
45	ถั่ว	snɛ:c	sandɛ:k sandɛ:c sadɛ:c sʌnɛ:c	 / / /	/ / /	/ / /
46	พริกไทย	mrɪc mrec	mərɪc marɪc ma:rɪc	 / /	 / /	/ / /
47	ผัก	mluə? nluə? manluə?	maluə? ma:luə? ṇluə?	 /	 / /	/ / /
48	กล้วย	ce:c	ce:k ce:c	 /	/ /	 /
	3. สัตว์ (33 คำ)					
	3.1 ส่วนต่าง ๆ ของสัตว์					
49	งา	phluk phlu?	phluk phlu? phluh	/	/	/ / /
50	หาง	kantuj ktuj	kantuj kʌntuj katuj	/	/	/ / /
51	เล็บ	kracɒ:k kacɒ:k kcɒ:k	kɒcɒ:k kɒ:cɒ:k kɔcɒ:k kacɒ:k	/ / /	/ / 	/
52	เงี่ยง	thmuŋ	thʌmuŋ thʌ:muŋ thamuŋ thʌmu:ŋ	/ / 	/ / /	/ /
53	ปีก	sla:p	sla:p sʌla:p hla:p	/ / /	/ / /	/ /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
54	ก้าม (ปู)	taŋkuːp	taŋkuːp tɒŋkuːp takuːp tʌkuːp	/ /	/ / / /	/ /
55	เกล็ด (ปลา)	skaː	srɔːkaː srɔkaː srʌːkaː srʌkaː sɔkaː sʌkaː sakaː	/ / / 	 / / / / / /	 / /
56	ขน	mmuːh	məmuːh mʌmuːh mamuːh maːmuːh m̥muːh	 / 	 / / / 	/ / /
	3.2 สัตว์ต่าง ๆ					
57	หมู	cruːk	cruːk cʌruːk	/ /	/	/
58	ปลา	trɛj	trɛj tʌrɛj	/ /	/	/
59	กิ้งก่า	tiŋkɯːj piŋkɯːj	tiŋkɯːj tiːŋkɯːj	/	/	/ /
60	หมา	ckɛː	cʌkɛː cakɛː	/ /	/ /	/
61	ลิง	swaː	sʌwaː sawaː	/ /	/ /	/
62	ยุง	muːh muh	muːh muh	/	/ /	/ /
63	ไส้เดือน	canluːn	cɯnluːn cʏnluːn	/	/ /	/ /
64	ช้าง	tamrɛj tanrɛj	tanrɛj tɒnrɛj tamrɛj tiŋrɛj	/	/ / /	/ / /
65	มด	smɔːc	srɔːmɔːc srɔmɔːc sɔːmɔːc sɔmɔːc	/ /	/ / / /	 / /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
66	หนอน	taŋkʌw tkʌw	tɒŋkɔw tɔŋkɔw taŋkɔw tiŋkɔw takɔw	/	/ / / /	/ /
67	ห่าน	kŋaːn	kʌŋaːn kaŋaːn	/ /	/ /	/ /
68	ปลิง	chlɤːŋ	chlɤːŋ chʌlɤːŋ chalɤːŋ	/ / /	/ / /	/ /
69	กา	kʔɛːc	kaʔɛːk kʌʔɛːc kaʔɛːc	/ / /	/ / /	/ / /
70	นกเขา	laluːək	lʌːloːk lʌloːk laloːk ʔɯloːk	/ / /	/ /	/ / /
71	หนู	knʌr knɒr	kandɔr kannɔr kadɔr kanɔr n̥dɔr	/ /	/ / /	/ / / /
72	ตะขาบ	kʔɛːp	kʌʔɛːp kaʔɛːp	/ /	/ /	 /
73	ปลาไหล	ntuəŋ	ʔʌntuəŋ n̥tuəŋ	/ /	 /	 /
74	ปู	kdaːm	kɔdaːm kʌdaːm kadaːm	/ / /	 /	 / /
75	แมงป่อง	ktɷːj	kʌtɷːj katɷːj	/ /	 /	 /
76	จระเข้	kpɤː	krʌpɤː kraːpɤː krapɤː kapɤː	/ / / /	 / /	 /
77	เต่า	nnʌːk nʌːk	ʔʌndʌːk n̥dʌːk n̥nʌːk	/ / /	 /	 /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
78	ค้างคาว	pracɪːw pcɪːw	prɔcɪːw pɔcɪːw pacɪːw pʌcɪːw	/	/ /	/ / /
79	ผีเสื้อ	piɲplaːt	pliɲplaːt pliːɲplaːt pliɲplaːt piːɲplaːt piɲplaːt	/ / /	/ /	/ / /
80	หิ่งห้อย	mpɯlmpeːc pɯlpeːc	mpɯlmpeːc mpɯlpeːc pɯmmpeːc pɯlpeːc pilpeːc piɲpeːc	/ /	/ / /	/ / /
81	ปลวก	knɯr	kɒndɯː kandɯː kadɯː kanɯː	/ /	/ / /	/ / /
	4. ร่างกาย (24 คำ)					
	4.1 อวัยวะต่าง ๆ					
82	ฟัน	thmiɲ thmeɲ	thʌmiɲ thamiɲ	/	/ /	/
83	รักแร้	kliːc	kliːc kʌliːc	/ /	/ /	/ /
84	ตับ	thlʌːm	thlʌːm thʌlʌːm thalʌːm	/ /	/ / /	/ / /
85	เข่า	caŋkuəŋ ckuəŋ	cɒŋkuəŋ cɔŋkuəŋ cʌŋkuəŋ caŋkuəŋ cakuəŋ	/ /	/ / /	/ / / /
86	หู	tracɪːc tcɪːc	trɔcɪːc trʌcɪːc tɔcɪːc tʌcɪːc	/ /	/ /	/ / /
87	ตา	phneːc	phʌneːk phʌneːc	/	/ /	/ /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
88	ลิ้น	nna:t na:t	ʔʌnna:t n̥da:t n̥na:t	/ /	/ /	/ /
89	คาง	caŋka:	cɒŋka: cʌŋka: caŋka: caka:	/ /	/ /	/ / / /
	4.2 การรับรู้จากประสาทสัมผัส					
90	ขม	lwi:ɲ	lʌwi:ɲ lʌ:wi:ɲ	/	/ /	/
91	เหม็น	saʔoj	sʌʔoj sʌ:ʔoj saʔoj	/ / /	/ / /	/ / /
92	ร้อน	kdaw kradaw	kɔdaw kʌdaw kʌ:daw kadaw	/ / /	/ /	/ /
93	เย็น	traciəʔ tciəʔ	trɔ:ci:əʔ trɔci:əʔ trʌ:ci:əʔ tɔ:ci:əʔ tɔci:əʔ tʌci:əʔ	/ / /	/ / /	/ / /
94	คัน (เนื่องจากฝุ่นละอองข้าวเปลือก)	sku:p	sɔku:p sʌku:p sʌ:ku:p	/ /	/ /	/ / /
95	หอม	kraʔo:p kʔo:p	krɔ:ʔo:p krɔʔo:p kraʔo:p kɔ:ʔo:p kɔʔo:p kaʔo:p	/ / / /	/ / /	/ / /
	4.3 อาการผิดปกติและโรค					
96	บ้า	ckɯ:t	cʌkɯ:t cakɯ:t	/ /	/ /	/
97	สะอึก	tʔʌ:ʔ	tʌʔʌ:k traʔʌ:k tʌ:ʔʌ:ʔ	/	/ / /	/
98	ชา	spɯk	sʌpɯk sʌ:pɯk	/ /	/ /	/

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
99	ผิดสำแดง	tɯəh	tɯəh tɯːəh	/ 	/ /	/ /
100	ไฝ	pacruj	pacruj pancruj kancruj	/ 	/ / 	/ / /
101	หวัด	pdaːhsaːj	pʌdaːhsaːj pʌdahsaːj padahsaːj pandaːhsaːj	/ / / 	/ / 	/ / /
102	เมา	srawʌŋ swʌŋ	srɔːwʌŋ srɔwʌŋ sɔːwʌŋ sɔwʌŋ sʌwʌŋ	/ / 	/ / /	/ / /
103	จาม	knah	kandah kandaːh kannaːh kadaːh	/ / 	/ / 	 / / /
104	ไอ	kaʔɒːk	kɒʔɒːk kʌʔɒːk kaʔɒːk	/ / /	 /	 /
105	อาเจียน	kaʔɯːt	kʌʔɯːt kaʔɯːt	 /	/ /	 /
	5. อารมณ์ ความรู้สึก (6 คำ)					
106	อร่อย	cŋaɲ	cʌŋaɲ cʌːŋaɲ	/ /	/ 	/
107	รู้จัก	skɯəl	sʌkɯəl sʌːkɯəl	/ /	/ 	/
108	ขยัน	rʔɛːɲ	rʌʔɛːɲ rʌːʔɛːɲ raʔɛːɲ	/ / /	/ / 	/
109	รัก	slaɲ	slaɲ sʌlaɲ	/ /	/ 	/ /
110	ฝัน	juəlsɒp	ɲɯərsɒp ɲɯəlsɒp ɲɯːəsɒp juːəsɒp	/ /	/ /	/ / / /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
111	เกลียด	saʔɒp	sɒʔɒp sɒːʔɒp sɔʔɒp sʌʔɒp sʌːʔɒp saʔɒp	/ / / / /	/ / /	 / / /
	6. การติดต่อสื่อสาร (3 คำ)					
	6.1 การพูดและการใช้ปาก					
112	ร้องไห้	jɯm	jɯm jɯːm	/	/ /	/
113	กรน	sramɔʔ	srɔmɔʔ sɔːmɔʔ sɔmɔʔ sʌːmɔʔ sɔmmɔʔ	/	/ / / /	 / / /
	6.2 การเขียน					
114	เขียน	tseːr sseːr seːr	tɔseː tʌseː taːseː rʌːseː	/ /	 / / /	/ / /
	7. การดำรงชีวิต (35 คำ)					
	7.1 เครื่องมือ					
	7.1.1 เครื่องมือเกษตรกรรม					
115	ไม้กวาด	rambɔːh	rɒmbɔːh rɔmbɔːh rambɔːh rɔbɔːh	/	/ / /	/ / /
116	เชือก	ksɛː	kʌsɛː kasɛː	/ /	/ /	/ /
117	คันไถ	ŋkɯəl	ʔʌŋkɯəl ŋkɯəl	/ /	/ /	/ /
118	เดียว	knɯːw kranɯːw	kandɯːw kannɯːw kanɯːw	/ /	/ /	/ /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
119	ดราด	rnɯəh	rʌnɯəh rʌːnɯəh	/ /	/ /	/ /
	7.1.2 เครื่องมือจับปลาและล่าสัตว์					
120	ไซ	truː	truː tʌruː	/ /	/	/
121	ตะแกรง (ช้อนกุ้ง ปลา)	kancrɛːɲ	kancrɛːɲ kacrɛːɲ kantrɛːɲ	/	/	/ / /
122	ปืน	kamphlɤːŋ	kamphlɤːŋ kaphlɤːŋ kʌphlɤːŋ	/	/	/ / /
123	สุ่ม	nrut ŋrut	ʔʌnrut nrut	/ /	/ /	/ /
124	แห	snaɲ	sʌnaɲ sʌːnaɲ	/ /	/ /	/ /
125	ไม้ขีดไฟ	chkhet chəːkhet	cʌkhet cʌːkhet chəːkhet cʌŋkhet caŋkhet	/ / / /	/ /	/ /
	7.1.3 อุปกรณ์งานช่างและของใช้อื่น ๆ					
126	ปากกา	pkaj	pʌkaj paːkaj	/ /	/	/
127	ไม้เรียว	rampɯət	rampɯət rapɯət	/	/	/ /
128	ค้อน	nluːŋ	ʔʌnluːŋ n̥luːŋ	/ /	/ /	/ /
129	เข็ม	ncul	ʔʌncul n̥cul	/ /	/ /	/ /
	7.1.4 ของใช้ในครัว					
130	ไห	klɒː	klɒː kʌlɒː	/ /	/	/
131	เขียง	croɲ	crɷɲ cʌrɷɲ	/ /	/	/
132	กา	tkɔː	tɔkɔː tʌkɔː takɔː	/ / /	/ /	/ /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุงเก่า ข.	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ		1	2	3
133	ถาด	thi:əh	tha:h thi:əh	/ /	/ /	/ /
134	ไม้ปิ้ง	tmɔt tbɔt	tɔmɔt tɔ:mɔt tʌmɔt ta:mɔt	/ / /	/ / /	/ /
135	มีด	kmet	kambet kammet kʌmet kʌ:met kamet	/ / /	/ / / /	 / / /
136	สาก	nre:	ʔʌnre: ɳre:	/ /	 /	/ /
137	โอ่ง	tnuəl	tɔnuəl tʌnuəl tanuəl	 / /	/ /	 /
138	ขัน	ptʌl	pɔtʌl pʌtʌl patʌl	 / /	/ /	 /
139	ครก	tbal	tɔbal tʌbal tabal	 / /	/ /	 /
140	กระด้ง	caŋʔe:r	cʌŋʔe: caŋʔe:	 /	 /	/ /
	7.2 งานการอาชีพ					
	7.2.1 การเกษตรและการเลี้ยงสัตว์					
141	เลี้ยง	ncem	ɲcem ɲ̣cem	/ /	/	/
142	ทำให้ล้ม (เช่นทำให้ต้นข้าวล้มเพื่อที่จะเกี่ยว)	pdɯ:l	pandɯ̣:l padɯ:l pʌdɯ:l	/ / /	/	/
143	ถาง (หญ้า)	canriəh	canriəh canri:əh cari:əh cʌri:əh	/ /	/ /	 / / /
	7.2.2 การจับปลาและล่าสัตว์					
144	ฆ่า	sanlap samlap slap	sanlap sa:lap	/	/	/ /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
	7.2.3 การทอผ้า					
145	ย้อม	cluəʔ	cluəʔ cʌluəʔ	/ /	/ /	/ /
146	ทอ	tbaːɲ	tɔbaːɲ tʌbaːɲ cʌbaːɲ	/ /	/ /	/ / /
	7.2.4 งานครัว					
147	หุง	tnam	dam tʌnam tʌːnam	/ / /	/	/ /
148	ลวก	srɔh	srɔh sʌrɔh	/ /	/	/
149	บ่ม	pantum	pantum pʌntum patum	/	/ / /	/ /
	8.การเจริญก้าวหน้า (23 คำ)					
	8.1 บ้านและสิ่งปลูกสร้าง					
150	เสา	tsɒr	tɒsɒː rɒsɒː	/	/ /	/
151	บ้าน	ptiəh	pʌtiəh patiəh patiːəh	/ / /	/ /	/ /
152	บันได	cnʌːr	candʌː cannʌː	/ /	/ /	/ /
153	หลังคา	tmoːl	tamboːl tammoːl tamoːl	/ /	/ /	/ /
154	รัง	smɔʔ	sɒmbɔʔ sambɔʔ sʌmmɔʔ sʌːmɔʔ sɔːmɔʔ sɔmɔʔ	/ / / /	/ / /	/ / /
155	รั้ว	rbɒːŋ	rɔbɒːŋ rʌbɒːŋ rʌːbɒːŋ	/ /	/	/ /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง เก่า ข.	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ		1	2	3
	8.2 เครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ					
156	เสื้อ	ʔaːw ʔaw	ʔaːw ʔaw	/ /	/ /	/
157	แหวน	ncɪːn	ʔʌncɪːn ɲcɪːn	/ /	/ /	/ /
	8.3 เครื่องนอน					
158	เสื่อ	kantɪːl ktɪːl	kantɪːl katɪːl	/	/ /	/ /
159	เปล	nrɯŋ	ʔʌnrɯŋ ʔɯnrɯŋ ɲrɯŋ ŋrɯŋ	/ / / /	/ /	/ /
	8.4 การวัด					
160	ดีบ	caŋʔaːm	cɒŋʔaːm cɔŋʔaːm cʌŋʔaːm caŋʔaːm caʔaːm	/	/ / / /	/ / /
161	ความสูงที่นับจากช่วงตัวและแขนที่ยกชูขึ้นไป	pratuːŋ ptuːŋ	prɔːtuːŋ prɔtuːŋ prʌːtuːŋ pratuːŋ pɔtuːŋ pʌtuːŋ patuːŋ	/ / /	/ /	/ / / / /
	8.5 การค้าขาย					
162	ยืม	kcɛj	kʌcɛj kʌːcɛj kacɛj	/ /	/	/ /
163	แลก	doːr pdoːr	doː pʌdoː	/ /	/ /	/ /
164	ชั่ง	thlʌŋ	thlʌŋ thʌlʌːŋ	/ /	/ /	/ /
	8.6 อาหารและยา					
165	เกลือ	mmel	mɲbel mɲmel	/ /	/	/

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง เก่า ข.	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ		1	2	3
166	แกง	sanlɔ:	sɒnlɔ: sɒlɔ: hlɔ:	/ /	/ / 	/
167	ปลาร้า	prahɔ? p-hɔ?	prɔhɔ? pra:hɔ? pɔhɔ?	/	/ / 	/ /
168	วุ้นเส้น	msɯ:	masɯ: ma:sɯ: mṣɯ:	/	/ / 	/ /
169	แป้ง	msaw	masaw ma:saw mṣaw ṇsaw	/ / 	/ / / /	/ /
170	บุหรี่	ksɯ:r	kʌsɯ: kasɯ:	/ /	/ /	/ /
171	ข้าวเม่า	mmɔ? mɔ?	?ʌmbo? mbo?	/ /	/ /	 /
	9. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม (10 คำ)					
	9.1 เครื่องดนตรี					
172	ซอ	tru:ə	tro: tʌro: kottro:	/ / 	/ /	/ /
	9.2 การกินหมาก					
173	ขี้ผึ้ง	kramɯ:n kmɯ:n	kramɯ:n kramɯ:l kamɯ:n kʌmɯ:n kamɯ:l	/	/ / /	/ / / /
174	ปูนกินหมาก	kmɔr	kɒmbɔ: kambɔ: kɒmmɔ: kɒmɔ: kɔmɔ: kamɔ: kʌmɔ:	/ / /	/ / / / 	/ / / / /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
175	กรรไกรหนีบหมาก	pranaːk pnaːk	prʌːnaːk prʌnaːk pʌnaːk	/ /	/ /	/ / /
	9.3 คำเรียกญาติ					
176	ผัว	pdɛj	pʌdɛj padɛj	/	/ /	/
177	น้อง	pʔoːn	pʌʔoːn paʔoːn	/	/ /	/
178	สะใภ้	prasaː psaː	prʌːsaː prʌsaː prasaː pasaː pʌsaː	/ / / /	/ / /	/ / /
179	เมีย	prapuən	prɔːpuən prɔpuən pɔpuən pʌpuən	/ /	/ / /	/ /
	9.4 สถานภาพทางสังคม					
180	หนุ่ม	kanlɒh	kɒnlɒh kanlɒh kɒlɒh kalɒh	/ /	/ /	/ / /
181	สาว	kramom kmom	krɔːmom krɔmom kɔːmom kɔmom	/ / /	/ / /	/
	10. กริยาท่าทางและการเคลื่อนไหว (32 คำ)					
	10.1 ท่าทาง					
182	เท้า (เอว)	crɒt	crɒt cɒːt	/	/ /	/
183	พิง	pʔɛːc	pʌʔɛːc paʔɛːc	/	/ /	/
184	นั่ง	ŋkuj	ʔɒŋkuj ʔʌŋkuj ʔaŋkuj ŋkuj kuj	/ / /	/ / /	/ /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง เก่า ข.	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ		1	2	3
185	เหยียด (ท่านั่งเหยียดขาไปข้างหน้า)	sno:k	sɒndo:k sando:k sʌ:no:k sʌno:k	/ /	/ / /	/ / /
186	นอน	de:c	de:k de:c	/ /	/ /	/ /
187	ขัดสมาธิ(ท่านั่ง)	pe:n pe:nne:n	pe:n pe:nne:n	/	/	/ /
	10.2 การเคลื่อนไหว					
188	ปู	kra:l	kra:l ka:l	/	/ /	/
189	ขูด	kɔ:h	kɔ:h kɔh	/	/ /	/
190	กวาด	bɔ:h	bɔ:h bɔh	/	/	/ /
191	อาบ	ŋu:t	ŋu:t hu:t	/	/	/ /
192	ป้อน	pancɔ?	pancɔ? pacɔ? ɲcɔ?	/	/ /	/ /
193	ชี้	caŋ?ɔ:l	cɒŋ?ɔ:l cɔŋ?ɔ:l cɔ?ɔ:l ca?ɔ:l	/ /	/ /	/ / /
194	ไหว้	sampiəh	sɒmpiəh sɒmpi:əh sampiəh sampi:əh sapiəh sapi:əh	/ / /	/ /	/ / / / /
195	นุ่ง	slu:c	slu:c sʌlu:c hlu:c lu:c	/ /	/ / /	/ / /
196	หยิก	kdɛc	kɔdɛc kʌdɛc kadɛc	/ /	/	/ /
197	ฉีก	hɛ:c	hɛ:c hɛ:k	/ /	/ /	/ /

Copyright by Mahidol University

สำนักหอสมุด

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
	10.3 การเคลื่อนที่					
198	คว่ำ	pkap	pʌkap pʌ:kap pakap	/ 	/ / /	/
199	กลิ้ง (กลิ้งในตัวมันเอง เช่น ลูกบอล)	rmu:l	rʌmu:l rʌ:mu:l	/ /	/ /	/
200	ตก	thliə?	thliə? thʌliə? thli:ə? thali:ə? hli:ə?	/ / /	/ / /	/ / /
201	ลื่น	r?el	rʌ:?el rʌ?el ra?el	/ / 	/ / 	/ / /
202	สะดุด	campop	cɒmpɷp campɷp capɷp cɔpɷp cʌpɷp	/ / / 	/ / / 	/ / / /
203	กระฉอก	laluːək	lʌ:lo:k lʌlo:k la:lo:k khlo:k	/ 	/ / 	/ / / /
	10.4 การกิน การใช้ปาก					
204	ชิม	phluə?	phluə? phaluə?	/ 	/ /	/
205	เป่า	phlom	phlom phluəm	/ 	/ 	/ /
206	ถ่ม	sdɒh	sʌdɒh sʌ:dɒh	 	 	
207	เคี้ยว	tampi:ə	tɒmpi:ə tɔmpi:ə tampi:ə tapi:ə cɒmpi:ə	/ / 	/ / / /	/ / /
	10.5 อื่น ๆ					
208	ฝาก	phɲʌ:	phʌɲʌ: phaɲʌ:	/ /	/ 	/

Copyright by Mahidol University

52777

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
209	ขอ	som	som sɔm	/ 	/ /	/
210	ปลุก	dah	dah da:h	/ /	/ /	/ /
211	แย่ง	tnʌ:m	tʌnʌ:m tʌ:nʌ:m tanʌ:m	/ / /	/ /	/
212	ดับ (ไฟ)	lluət	luət lʌluət lʌ:luət ʔʌ:luət ʔʌlluət l̥luət n̥luət	/ / /	/ / / / /	/ / / /
213	หยอก	kamplɛ:ŋ plɛ:ŋ	kɒmplɛ:ŋ kamplɛ:ŋ kaplɛ:ŋ kʌplɛ:ŋ plɛ:ŋ	 / / /	 / 	/ / /
	11. ลักษณะ คุณภาพ จำนวน (20 คำ)					
	11.1 จำนวนนับและปริมาณ					
214	หนึ่งร้อย	ma:ru:əj	ma:ro:j maro:j	/ /	/ 	/ /
215	ยี่สิบ	ma:phej maphej	maphu: ma:phu:	/ /	/ /	/ /
216	เปล่า	ttu:	tʌtu: tatu:	/ /	/ /	/
	11.2 ขนาดและรูปร่าง					
217	หนา	krah	krah kra:h khʌja:h	/ 	/ / /	/ /
218	สูง	kpuəh	kʌpuəh kapuəh	/ /	/ /	/ /
219	บาง	sdʌ:ŋ	sɔdʌ:ŋ sʌdʌ:ŋ	 /	 /	/ /

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ	เก่า ข.	1	2	3
	11.3 สภาพ					
220	เหี่ยว	swet	sɔwet			/
			sʌwet	/	/	/
			sʌ:wet	/	/	/
221	แห้ง	sŋɯ:t	sɔŋɯ:t			/
			sʌŋɯ:t	/	/	/
			sʌ:ŋɯ:t	/		/
222	สุก (ข้าว)	c?ʌn	cʌ?ʌn	/	/	/
			cʌ:?ʌn	/		
223	แพ้	caɲ	caɲ	/	/	/
			kancaɲ			/
224	บูด	p?o:m	pʌ?o:m	/	/	/
			pa?o:m	/	/	
225	ชื่อ	chmuəh	chʌmɔh	/	/	/
		chmoh	chʌmuəh	/	/	
226	มืด	ŋit	ŋit	/	/	/
			ŋʌŋit	/	/	
			ŋɔŋit	/	/	
			ŋɔ:ŋit		/	
			?ʌŋit	/		
227	หงอก	skʌw	sɔkɔw	/	/	/
			sɔ:kɔw	/	/	/
228	ฟอง (เช่น ฟองสบู่)	ppuh	pʌ:puh	/	/	/
			pʌpuh	/	/	/
229	ตูม	krapum	krɔ:pum	/	/	
		kpum	kɔ:pum	/	/	/
			kɔpum		/	/
			kʌpum		/	
			kɔmpum		/	
			kampum			/
230	ตัวเมีย	mɯ:	mɯ:	/	/	
		kmɯ:	kʌmɯ:	/	/	/
			kamɯ:		/	
231	เป็นหนี้	campiə?	cɒmpiə?	/	/	
			campiə?	/	/	/
			capiə?			/
	11.4 ที่ตั้งหรือตำแหน่ง					
232	ขวา	sdam	sʌdam	/	/	/
			sʌ:dam		/	

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		คำศัพท์ตะลุง เก่า ข.	กลุ่มอายุ		
	ความหมาย	คำ		1	2	3
	11.5 สี					
233	แดง	krahɒ:m k-hɒ:m	krɒ:hɒ:m krɒhɒ:m kɒhɒ:m khɒhɒ:m	/ / /	/ / /	 / / /
	12. ไวยากรณ์ (6 คำ)					
	12.1 คำถาม					
234	ใคร	rna: ra:	rʌna: rʌ:na: ʔara:	/ /	/	/ /
235	อย่างไร	ja:ŋ na:	ja:ŋ na: ja:ŋ cʌna: cʌna:	/	/	/ / /
	12.2 ลักษณะนาม					
236	เครือ (กล้วย)	stu:əŋ	sʌto:ŋ sʌ:to:ŋ	/	/ /	/
237	หวี (กล้วย)	snet	sʌnet sʌ:net	/	/ /	/ /
238	ฟ่อน (ลักษณะนามสำหรับต้นข้าวที่เกี่ยวแล้ว)	kdap knap	kandap kannap kʌdap kadap kʌnap kanap	/ / /	/ / / / /	 /
	12.3 คำสรรพนาม					
239	คำเรียกคนที่มีศักดิ์เป็นพี่และเคยบวชพระ	lɒ:ŋ	lʌbɒ:ŋ laʔbɒ:ŋ	/	/ /	/

Copyright by Mahidol University

ภาคผนวก ค

กลุ่มคำศัพท์ที่ใช้สัมภาษณ์ รวมทั้งรูปแปรและคำศัพท์แปรของแต่ละคำศัพท์ที่ใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า

คำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษามี 637 คำ โดยใช้ภาษาเขมรถิ่นสุรินทร์เป็นหลัก คำเหล่านี้แยกตามกลุ่มคำศัพท์ ได้ 12 กลุ่มดังต่อไปนี้

1. โลกและจักรวาล (World and universe) 40 คำ

1.1 ธรรมชาติ (Natural objects) 33 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ดวงอาทิตย์	thŋaj	thʌŋaj
2	ดวงจันทร์	khɛː	khɛː
3	ดาว	pkaːj	pʌkaːj
4	ฟ้า	mɯːc	mɯːc
5	เมฆ	papuːək	pʌpoːk pɔpoːk papoːk mɯːc meːc

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
6	หมอก	cɔh ʔap	ʔap mɔ:k ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
7	รุ้ง	ʔʌn tnu: ʔʌn thnu:	ʔʌn tʌnu: ʔʌn tʌ:nu: ʔʌn tanu: ʔʌn thʌnu: ʔɔ:n thʌnu: ʔun thʌnu: ruŋ
8	ฝน	phlu:ɲ	phlu:ɲ phʌlu:ɲ
9	ลูกเห็บ	prɯl	prɯl pɯl
10	น้ำค้าง	nsʌ:m	tɯk ŋsʌ:m ŋsʌ:m na:mkha:ŋ
11	ฟ้าร้อง	pkuəɾ	pʌko: pako: pʌko:r
12	ฟ้าแลบ	phne:ʔ kantɯ:l	phʌne:k kantɯ:l phʌne:c kantɯ:l phʌne:k katɯ:l fa:lɛp
13	ไฟ	phlʊ:ŋ	phlʊ:ŋ
14	ควัน	pse:ɲ	pʌse:ɲ tʌse:ɲ
15	ลม	khjɒl	khjɒl
16	น้ำ	tɯk	tɯk
17	หิน	thmɒ:	thʌmɒ:
18	ทราย	ksac	kʌsac kasac
19	โคลน	phɔʔ	phɔʔ
20	ทอง	mi:əh	mi:əh
21	เหล็ก	dɛ:c	dɛ:c dɛ:k
22	สนิม	creh	creh

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
23	ไม้	chəː	chəː
24	ฟืน	ʔɔh	ʔɔh ʔɔːh
25	ถ่าน	khjuːŋ	khʌjuːŋ
26	ขี้เถ้า	phɛh	phɛh
27	ขี้บุหรี่	kraɲɒːm kɲɒːm	krɒɲɒːm krɒːɲɒːm kɒɲɒːm kʌɲɒːm kʌɲɒːŋ kɒɲɒː trɒɲɒːm ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
28	ร่ม (ไม้)	mlop mlɔp	malœp maːlœp
29	เงา	smʌːl	srɔːmɔːl srɔmɔːl sɔːmɔːl sɔmɔːl sʌmɔːl sʌmʌːl
30	นา	srɛː	srɛː
31	บ่อน้ำ	nnoːŋ noːŋ	ʔʌndoːŋ ɳdoːŋ
32	ทาง	phlʌw	phlɔw
33	(ทาง)แยก	(phlɔw) bɛːc	(phlɔw) bɛːc (phlɔw) jɛːk (phlɔw) jɛːc ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

1.2 เวลา (Time) 7 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	กลางวัน	thŋaj	thŋaj
2	กลางคืน	jœp	jœp
3	บ่าย	bɛː	bɛː
4	เย็น	lŋiːəc	lʌŋiːəc lʌːŋiːəc
5	เมื่อคืน	maɲ	mṃɛɲ
6	ข้างขึ้น	khaːŋ knʌːt	khaːŋ khʌnʌːt khaːŋ khɯn ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
7	ข้างแรม	khaːŋ rnœːc	khaːŋ rʌnœːc khaːŋ rʌːnœːc khaːŋ rɛːm ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

2. พืช (Plants) 55คำ

2.1 ส่วนต่าง ๆ ของพืช (Parts of plant) 21 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ต้น	dʌːm	dʌːm
2	เปลือก	smɒːk	sambɒːk sʌmɒːk
3	แก่น	khlem	khlem kɛn kɛːn ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
4	กิ่ง	meːʔ	meːʔ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
5	ใบ	slʌʔ	slʌʔ
6	ผล	phlɛː	phlɛː
7	เมล็ด	krɯəp	krɯəp
8	หนาม	panlaː	panlaː
9	ยาง (ไม้)	cɯər	cɯər
10	กาบ (กล้วย)	stuːəp santuːəp	stuːəp santuːəp
11	หยวก (กล้วย)	pannoːl pnoːl	pandoːl sʌnoːl dʌːm
12	หัวปลี	trajoːŋ tjoːŋ	trajoːŋ traːjoːŋ trʌjoːŋ trʌːjoːŋ tʌjoːŋ sʌjoːŋ
13	จาว (มะพร้าว)	kampiːɲ kpiːɲ krapiːɲ	kampiːɲ kɔpiːɲ kʌpiːɲ krʌːpiːɲ
14	กะลา (มะพร้าว)	tlɔːk	tlɔːk tʌlɔːk talɔːk tɔlɔːk
15	ไส้ (มะละกอ)	puəh	puəh sʌnoːl ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
16	รวง (ข้าว)	kɯːr	kɯːr kɯː kuː kɒː ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
17	ข้าวสาร	ŋkɒː	ʔɒŋkɒː ʔʌŋkɒː ŋkɒː
18	แกลบ	ŋkaːm	ʔʌŋkaːm ʔaŋkaːm ŋkaːm

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
19	ฟาง	cmʌ:ŋ	cambʌ:ŋ cammʌ:ŋ cʌmmʌ:ŋ cʌbʌ:ŋ
20	ตอซัง (ข้าว)	kancriəɲ kɒncriəɲ kantriəɲ	kancriəɲ kancri:əɲ kacri:əɲ cri:əɲ
21	ซัง (ข้าวโพด)	sno:l	sʌno:l ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

2.2 พืชต่าง ๆ (Plants) 34 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	หว้า	pri:ɲ	pri:ɲ pʌri:ɲ
2	มะตูม	phnəw	phʌnɷ: phanɷ: phʌnɷw
3	ไผ่	rsɛj	rʌ:sɛj rʌsɛj rahsɛj tʌsɛj
4	กล้วย	ce:c	ce:c ce:k
5	หมาก	sla:	sla: sʌla: sala: hla:
6	มะพร้าว	do:ŋ	do:ŋ
7	มะละกอ	lhɔŋ	lʌhɔŋ lʌ:hɔŋ lahɔŋ la:hɔŋ la?hɔŋ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
8	มะม่วง	swa:j	sʌwa:j sawa:j
9	มะยม	kantɯ:t ktɯ:t	kantɯ:t katɯ:t
10	มะนาว	kro:c	kro:c kʌro:c
11	มะขาม	mpɯl	ʔʌmpɯl ʔampɯl m̥pɯl
12	น้อยหน่า	tu:p	tu:p
13	พุทรา	patri:ə kantri:ə	pantri:ə pɯntri:ə patri:ə kantri:ə
14	ฝรั่ง	lpɯ:t	lʌpɯ:t lʌ:pɯ:t lapɯ:t
15	ข้าว	srʌw	srɔw sʌrɔw
16	อ้อย	mpəw	ʔʌmpɯ: ʔəmpɯ: m̥pɯ:
17	พริก	mtu:h mtuh mantu:h	mətuh matuh ma:tu:h m̥tuh m̥tu:h
18	พริกไทย	mrɪc mrec	mərɪc marɪc ma:rɪc
19	ข่า	rande:ɲ rande:ŋ	rande:ɲ n̥de:ɲ
20	ขมิ้น	rmu:t	rʌmu:t rʌ:mu:t ramu:t lʌmu:t
21	ไพล	panlu: panlɛj panlʏj	panlu: pʌnlu: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
22	งา	lŋoː	lʌŋoː lʌːŋoː laŋoː laːŋoː rʌːŋoː
23	ผัก	mluəʔ nluəʔ manluəʔ	maluəʔ maːluəʔ n̥luəʔ
24	ผักปุ้ง	trakɯːn	trɔːkɯːn trɔkɯːn tɔkɯːn
25	ผักกาด	spej	sʌpɪː sʌːpɪː sapɪː phakaːt
26	ผักเสี้ยน	mmiːəɲ	mamiːəɲ m̥miːəɲ
27	ถั่ว	snɛːc	sandɛːk sandɛːc sadɛːc sʌnɛːc
28	ฟักทอง	rpəw	rʌpɯː rapɯː lapɯː
29	เผือก	traːw	traːw
30	บัวสาย	plɯt	plɯt pʌlɯt palɯt
31	บัวหลวง	choːk	choːk
32	หญ้า	smaw	sʌmaw sʌːmaw samaw
33	หญ้าเจ้าชู้	kantrʌːj	kantrʌːj kontrʌːj katrʌːj
34	ตะไคร่น้ำ	sleː	sleː sʌleː saleː

Copyright by Mahidol University

3. สัตว์ (Animals) 49 คำ

3.1 ส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ (Parts of animal) 15 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	เขา	snɛːɲ	sʌnɛːɲ
2	งา	phluk phluʔ	phluk phluʔ phluh
3	งวง	daj	daj prɔbɔːj ŋuːəŋ
4	เกล็ด (ปลา)	skaː	srɔːkaː srɔkaː srʌːkaː srʌkaː sɔkaː sʌkaː sakaː
5	เล็บ	kracɒːk kacɒːk kcɒːk	kɒcɒːk kɒːcɒːk kɔcɒːk kacɒːk
6	ขน	mmɯːh	məmɯːh mʌmɯːh mamɯːh maːmɯːh m̥mɯːh
7	ปีก	slaːp	slaːp sʌlaːp hlaːp
8	หงอน (ไก่)	tseːr	tseːr
9	หาง	kantuj ktuj	kantuj kʌtuj katuj
10	แม่เบี้ย	ppliːə	pɔpliːə pɔːpliːə pɔpliːəʔ pɔːpliːəʔ mɛːbiːə

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
11	เหล็กไน	tranic tnic	trɔ:nic trɔ:nik trʌ:nic tɔnic ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
12	เงี่ยง	thmuŋ	thʌmuŋ thʌ:muŋ thamuŋ thʌmu:ŋ
13	ก้าม (ปู)	taŋku:p	taŋku:p tɒŋku:p taku:p tʌku:p
14	กระดอง (เต่า)	sno:ʔ	sʌno:k kadɔ:ŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
15	ไข่	pu:əŋ	pu:əŋ

3.2 สัตว์ต่าง ๆ (Animals) 34 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ช้าง	tamrɛj tanrɛj	tanrɛj tɒnrɛj tamrɛj tiŋrɛj
2	หมู	cru:k	cru:k cʌru:k
3	หมา	ckɛ:	cʌkɛ: cakɛ:
4	ลิง	swa:	sʌwa: sawa:

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
5	หนู	knʌr knɒr	kandɔr kannɔr kadɔr kanɔr n̥dɔr
6	เปิด	tiːə	tiːə
7	ไก่	mɯən	mɯən
8	ห่าน	kŋaːn	kʌŋaːn kaŋaːn
9	ปลา	trɛj	trɛj tʌrɛj
10	ปลาไหล	ntuəŋ	ʔʌntuəŋ n̥tuəŋ
11	ปู	kdaːm	kɔdaːm kʌdaːm kadaːm
12	ปลิง	chlɤːŋ	chlɤːŋ chʌlɤːŋ chalɤːŋ
13	จระเข้	kpɤː	krʌpɤː kraːpɤː krapɤː kapɤː
14	เต่า	nnʌːk nʌːk	ʔʌndʌːk n̥dʌːk n̥nʌːk
15	กบ	ŋkɛːp	ŋkɛːp
16	อึ่งอ่าง	hiːɲ	hiːɲ
17	กิ้งก่า	tiŋkɯːj piŋkɯːj	tiŋkɯːj tiːŋkɯːj
18	งู	puəh	puəh
19	ตะขาบ	kʔɛːp	kʌʔɛːp kaʔɛːp
20	แมงป่อง	ktɯːj	kʌtɯːj katɯːj
21	ไส้เดือน	canlɨːn	cɯnlɨːn cɤnlɨːn

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
22	นกเขา	laluːək	lʌːloːk lʌloːk laloːk ʔɯloːk
23	นกเอี้ยง	koːn ric	koːn riːc ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
24	กา	kʔɛːc	kaʔɛːk kʌʔɛːc kaʔɛːc
25	ค้างคาว	pracɯːw pcɯːw	prɔcɯːw pɔcɯːw pacɯːw pʌcɯːw
26	ผีเสื้อ	piɲplaːt	pliŋplaːt pliːɲplaːt pliɲplaːt piːɲplaːt piɲplaːt
27	หิ่งห้อย	mpɯlmpeːc pɯlpeːc	mpɯlmpeːc mpɯlpeːc pɯmmpeːc pɯlpeːc pilpeːc piɲpeːc
28	แมงมุม	tiɲwaːj piɲwaːj	tiɲkaːj taŋkaːj meːɲmum
29	หนอน	taŋkʌw tkʌw	tɒŋkɔw tɔŋkɔw taŋkɔw tiɲkɔw takɔw
30	ยุง	muːh muh	muːh muh
31	แมลงวัน	ruj	ruj
32	มด	smɔːc	srɔːmɔːc srɔmɔːc sɔːmɔːc sɔmɔːc

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
33	ปลวก	knɯ:r	kɒndɯ: kandɯ: kadɯ: kanɯ:
34	เหา	caj	caj

4. ร่างกาย (Body) 66 คำ

4.1 อวัยวะต่าง ๆ (Organs) 30 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ผม	sɒʔ	sɒʔ
2	หู	tracɯ:c tcɯ:c	trɔcɯ:c trʌcɯ:c tɔcɯ:c tʌcɯ:c
3	ตา	phne:c	phʌne:k phʌne:c
4	คิ้ว	trabɒ:k phne:c tbɒ:k phne:c	trɒbɒ:k phʌne:c tɒbɒ:k phʌne:c tʌbɒ:k phʌne:c khiw
5	ปาก	mɯət	mɯət
6	ลิ้น	nna:t na:t	ʔʌnna:t ɳda:t ɳna:t
7	ฟัน	thmɪɲ thmeɲ	thʌmɪɲ thamɪɲ
8	คาง	caŋka:	cɒŋka: cʌŋka: caŋka: caka:

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
9	ขมับ	tʔʌːk	pʌʔʌːk khʌmap ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
10	บ่า	smaː	sʌmaː
11	สะบัก	slaːp pcɪːw	slaːp prɔcɪːw sʌlaːp prɔcɪːw slaːp pɔcɪːw hlaːp prɔcɪːw hlaːp pɔcɪːw bɒh dajphɔt dajphɔt ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
12	รักแร้	kliːc	kliːc kʌliːc
13	ท้อง	puəh	puəh
14	ศอก	kɛːɲ daj	kɛːɲ daj sɔːk
15	มือ	daj	daj
16	ฝ่ามือ	baːt daj	baːt daj
17	ลายมือ	klaː daj	klaː daj laːj daj laːj mɯː
18	ง่ามนิ้ว	caŋwɛːc daj crawɛːc daj cwɛːc daj	cɒŋwɛːc daj caŋwɛːc daj cɔŋwɛːk daj cɔŋwɛːc daj cʌŋwɛːc daj ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
19	เข่า	caŋkuəŋ ckuəŋ	cɒŋkuəŋ cɔŋkuəŋ cʌŋkuəŋ caŋkuəŋ cakuəŋ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
20	สะบ้า	ŋkɯŋ	ʔɒŋkɯŋ ʔaŋkɯŋ ʔʌŋkɯŋ kʌbaːlˑʔaŋkɯŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
21	หน้าแข้ง	smɒːŋ	sʌmɒːŋ khɛŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
22	น่อง	phluət cʏːŋ	phluət cʏːŋ phlɯət cʏːŋ nɔŋ
23	กระดูก	cʔʌŋ	cʔʌŋ
24	เลือด	chiːəm	chiːəm
25	เนื้อ	sac	sac
26	สมอง	khɯːr	khɯː kʌbaːl khɯː sʌmɔːŋ
27	หัวใจ	bɛh doːŋ	baj doːŋ baːj doːŋ huːə caj huə caj
28	ปอด	sɯːt	sɯːt pɔːt
29	ตับ	thlʌːm	thlʌːm thʌlʌːm thalʌːm
30	ไส้	puəh wɪːn	puəh wɪːn

Copyright by Mahidol University

4.2 การรับรู้จากประสาทสัมผัส (Sensation) 17 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ได้ยิน	lɯː	lɯː
2	เห็น	khəːɲ	khəːɲ
3	ร้อน	kdaw kradaw	kɔdaw kʌdaw kʌːdaw kadaw
4	เย็น	traciəʔ tciəʔ	trɔːciːəʔ trɔciːəʔ trʌːciːəʔ tɔːciːəʔ tɔciːəʔ tʌciːəʔ
5	เจ็บ	chɯː	chɯː
6	คัน(เนื่องจากฝุ่นละออง ข้าวเปลือก)	skuːp	sɔkuːp sʌkuːp sʌːkuːp
7	เปรี้ยว	cuː	cuː
8	หวาน	pʔɛːm	pʌʔɛːm
9	เค็ม	praj	praj
10	ขม	lwiːɲ	lʌwiːɲ lʌːwiːɲ
11	จืด	saːp	saːp
12	ฝาด	cɒt	cɒt
13	เผ็ด	hʌr	hʌr
14	เขี้ยด (ฟัน)	saŋkuːr skuːr	saŋkuː sakuː sakuːl sʌkuː sʌkuːl sakiːəl sʌkiːəl ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
15	หอม	kraʔoːp kʔoːp	krɔːʔoːp krɔʔoːp kraʔoːp kɔːʔoːp kɔʔoːp kaʔoːp
16	เหม็น	saʔoj	sʌʔoj sʌːʔoj saʔoj
17	คาว	caʔaːp	cʌʔaːp caʔaːp klʌn

4.3 อาการผิดปกติและโรค (Disorders and diseases) 19 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	สิว	mun	mun
2	ไฝ	pacruj	pacruj pancruj kancruj
3	ปาน	phnoːk	phʌnoːk khʌnoːk paːn
4	บวม	hʌːm	hʌːm
5	สะอึก	tʔʌːʔ	tʌʔʌːk traʔʌːk tʌːʔʌːʔ
6	สะเก็ดแผล	kramɒː kmɒː	krɒːmɒː krɒmɒː kɒmɒː kʌmɒː ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
7	ไข้	krun	krun

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
8	ไอ	kaʔɒ:k	kɒʔɒ:k kʌʔɒ:k kaʔɒ:k
9	จาม	knah	kandah kanda:h kanna:h kada:h
10	เสมหะ	khlɛh klɛh	khlɛh klɛh
11	เวียนหัว	wil muk	wil muk
12	อาเจียน	kaʔɯ:t	kʌʔɯ:t kaʔɯ:t
13	หวัด	pda:hsa:j	pʌda:hsa:j pʌdahsa:j padahsa:j panda:hsa:j
14	ผิดสำแดง	tɯəh	tɯəh tɯ:əh
15	ชา	spɯk	sʌpɯk sʌ:pɯk
16	บ้า	ckɯ:t	cʌkɯ:t cakɯ:t
17	เมา	srawʌŋ swʌŋ	srɔ:wʌŋ srɔwʌŋ sɔ:wʌŋ sɔwʌŋ sʌwʌŋ
18	บอด	khwaʔ	khʌwaʔ
19	ใบ้	kɯ:k	kɯ:k

Copyright by Mahidol University

5. อารมณ์ความรู้สึก (Feeling and emotions) 16 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	รัก	slaɲ	slaɲ sʌlaɲ
2	เกลียด	saʔɒp	sɒʔɒp sɒːʔɒp sɔʔɒp sʌʔɒp sʌːʔɒp saʔɒp
3	กลัว	khlaːc	khlaːc
4	อยาก	cɒŋ	cɒŋ
5	ขยัน	rʔɛːɲ	rʌʔɛːɲ rʌːʔɛːɲ raʔɛːɲ
6	ขี้เกียจ	kcil	kcil
7	ดีใจ	ʔɒːr	ʔɒːr
8	อร่อย	cŋaɲ	cʌŋaɲ cʌːŋaɲ
9	อิ่ม	cʔɛːt	cʌʔɛːt
10	ฝัน	juəlsɒp	juːəsɒp ɲɯːəsɒp ɲɯəlsɒp ɲɯərsɒp
11	ง่วง	ŋuj muj	ŋuj muj
12	รู้	deɲ	deɲ
13	รู้จัก	skɯəl	sʌkɯəl sʌːkɯəl
14	หลง (ทาง)	ŋwɪːɲ	mwɪːɲ
15	สะดุ้ง ตกใจ	phɲiəʔ	phʌɲiəʔ
16	ตื่นตกใจ (เช่น อาการของสัตว์ ได้แก่ วัว, ควาย เป็นต้น)	pʔʌːl rʔʌːl	pʌʔʌːl rʌʔʌːl pʌʔʌːr phʌɲiəʔ

Copyright by Mahidol University

6. การติดต่อสื่อสาร (Communication) 18 คำ

6.1 การพูดและการใช้ปาก (Speaking) 17 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	พูด	njɛj	njɛj
2	บอก	prap	prap
3	ชม	psʌ:r	pʌsʌ: prʌsʌ: sʌsʌ: chom
4	แช่ง	pna:hsa:	da? pʌda:hsa: da? pʌdahsa: da? pʌna:hsa: da? pʌnahsa: pʌda:hsa: padahsa: panda:hsa: prɔtɯc pʌdahsa: pʌtɯc pʌdahsa: pantɯc panda:hsa: prɔ:tɯc chɛŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
5	ด่า	cu:	cu:
6	นับ	rɯəp	rɯəp
7	เรียก	haw	haw
8	ปลอบ	lɯ:m panlɯ:m	lɯ:m lɯ:ŋ panlɯ:m plɒ:p plɔ:p ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
9	ปรึกษา	pakruəh	pʌkruəh pʌŋkruəh prɯksa: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
10	อวยพร	ʔɔ:j puːər	ʔɔ:j poː ʔɔ:j pɯː ʔuːəj phɔːn
11	สาบาน	sbɒt	sɒbɒt sɒːbɒt sʌbɒt sʌːbɒt saːbaːn
12	กล่อม	rampej	rɒmpɪː rɔmpɪː rampɪː tampɪː pɔpɪː lɯːŋ klɔm
13	ร้องเพลง	camrɪːɲ	camrɪːɲ
14	ผิวปาก	hɯːc	hɯːc
15	หัวเราะ	sʌːc	sʌːc
16	ร้องไห้	jɯm	jɯm jɯːm
17	กรน	sramɔʔ	srɔmɔʔ sɔːmɔʔ sɔmɔʔ sʌːmɔʔ sɔmmɔʔ

6.2 การเขียน (Writing) 1 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	เขียน	tseːr sseːr seːr	tɔseː tʌseː taːseː rʌːseː

Copyright by Mahidol University

7. การดำรงชีวิต (Livelihood) 91 คำ

7.1 เครื่องมือ (Tool, utensils and useful articles) 48 คำ

7.1.1 เครื่องมือเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ (Farming and livestock raising) 7 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ต้นไถ	ŋkɯəl	ʔʌŋkɯəl ŋkɯəl
2	ตราด	rnɯəh	rʌnɯəh rʌːnɯəh
3	แอก	nim	nim ʔɛːk ʔɛːc
4	เคียว	knɨːw kranɨːw	kandɨːw kannɨːw kanɨːw
5	ปุ๋ย	ciːr	ciː
6	เชือก	ksɛː	kʌsɛː kasɛː
7	ไม้กวาด	rambɔːh	rɒmbɔːh rɔmbɔːh rambɔːh rɔbɔːh

7.1.2 เครื่องมือจับปลาและล่าสัตว์ (Fishing and hunting) 10 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	สุ่ม	nrut ŋrut	ʔʌnrut ŋrut
2	ข้อง	trɒːk	trɒːk
3	โซ่งโลงวิดน้ำ	snaːc	mpuŋ ʔʌmpuŋ ʔampuŋ kampuŋ kapuŋ tiŋdoːŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
4	ไซ	truː	truː tʌruː
5	แห	snaɲ	sʌnaɲ sʌːnaɲ
6	อวน	ɲɛːɲ	ɲɛːɲ
7	ตะแกรง(ช้อนกุ้ง, ปลา)	kancrɛːɲ	kancrɛːɲ kacrɛːɲ kantrɛːɲ
8	ปืน	kamphlɤːŋ	kamphlɤːŋ kaphlɤːŋ kʌphlɤːŋ
9	ดินปืน	ransew nsew msew	dɛj ransew dɛj n̥sew dɛj sew dɛj raːsew dɛj m̥sew dɛːk ransew dɛc n̥sew dɛk sew dɛc sew din pasiw
10	ไม้ขีดไฟ	chkhet chəːkhet	cʌkhet cʌːkhet cʌŋkhet caŋkhet chəːkhet

7.1.3 อุปกรณ์งานช่างและของใช้อื่น ๆ (Other tools and equipment) 10 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	กบ	dɛːc choːh	dɛːk choːh dɛːc choːh dɛk choːh dɛc choːh ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
2	ค้อน	nluːŋ	ʔʌnluːŋ n̥luːŋ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
3	ขวาน	pthaw	pʌthaw puthaw khʌwa:n
4	สิ่ว	dɛ:c dap	dɛ:k dap dɛ:c dap ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
5	โซ่	crawa? cwa?	crɔ:wa? caŋwa? so:
6	เข็ม	ncul	ʔʌncul ɳcul
7	ไม้เรียว	rampɯət	rampɯət rapɯət
8	ร่ม	tanju: tiŋju:	tanju: tiŋju:
9	พัด	phlet	phlet phat
10	ปากกา	pkaj	pʌkaj pa:kaj

7.1.4 อุปกรณ์ของใช้เกี่ยวกับการทอผ้า (Weaving tools) 4 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ฟืม	thmeŋ chə:	thʌmiŋ chə: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
2	ไม้ที่ใช้ม้วนผ้าที่ทอขณะทอผ้า	psɒm	pɒsɒm pasɒm pʌsɒm kasɒm ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
3	ไม้ที่ผู้ทอเหยียบขณะทอผ้า	chə: chnɯən	chə: chʌnɯən chə: chanɯən ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
4	เครื่องมือกันเส้นไหมหรือฝ้าย	ʔaʔ	ʔaʔ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

7.1.5 ของใช้ในครัว (Kitchen equipments) 17 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	กระด้ง	caŋʔeːr	cʌŋʔeː caŋʔeː
2	โอ่ง	tnuəl	tɔnuəl tʌnuəl tanuəl
3	ไห	klɒː	klɒː kʌlɒː
4	แม่พิมพ์ (เช่น แม่พิมพ์ขนมนางเล็ด)	pum	pum phim bɛːp ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
5	บุ้งขูดมะละกอ	dɛːc ruːh dɛːc nruːh	dɛːk ruh dɛːc ruh dɛc ruh dɛːk ruːt
6	กระชอน	kantrɒːŋ	kɒntrɒːŋ kantrɒːŋ kɒtrɒːŋ katrɒːŋ kancrɛːɲ
7	ไม้ปิ้ง	tmɔt tbɔt	tɔmɔt tɔːmɔt tʌmɔt taːmɔt
8	ทะนาน	niːəl	niːəl lit
9	เขียง	croɲ	crɯɲ cʌrɯɲ
10	ขัน	ptʌl	pɔtʌl pʌtʌl patʌl
11	ครก	tbal	tɔbal tʌbal tabal
12	สาก	nreː	ʔʌnreː ɲreː

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
13	กา	tkɔ:	tɔkɔ: tʌkɔ: takɔ:
14	หม้อ	chnaŋ	chʌnaŋ
15	ทัพพี	we:c	we:c
16	ถาด	thi:əh	tha:h thi:əh
17	มีด	kmet	kambet kammet kʌmet kʌ:met kamet

7.2 งานการอาชีพ (Occupational work) 43 คำ

7.2.1 การเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ (Farming and livestock raising) 13 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ขุด	ci:c	ci:c
2	ไถ	pcɯ:r	pʌcɯ:
3	พรวน	crɯ:j	crɯ:j
4	ถาง (หญ้า)	canriəh	canriəh canri:əh cari:əh cʌri:əh
5	ปลูก	dam	dam
6	ดำ	stu:ŋ	sʌtu:ŋ
7	ทำให้ล้ม (เช่น ทำให้ต้นข้าวล้มเพื่อที่จะเกี่ยว)	pdɯ:l	pandɯ:l padɯ:l pʌdɯ:l
8	เกี่ยว	cro:t	cro:t

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
9	นวดข้าว(โดยใช้เท้าเหยียบ)	bɛ:n	bɛ:n ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
10	ทำให้ลมพัดเศษสิ่งต่าง ๆ ออกจากข้าวเปลือก	paŋhoj p-hoj	pɒŋhoj poŋhoj paŋhoj pʌŋhoj ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
11	เลี้ยง	ncem	ɲcem ɲcem
12	การหุ้นกันเลี้ยงสัตว์เพื่อแบ่งเอาลูก	pwah	pawah pʌwah pʌ:wah ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
13	ตอน	krɯ:w	krɯ:w

7.2.2 การจับปลาและล่าสัตว์ (Fishing and hunting) 5 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ส่อง (กบ)	chlɔh	chlɔh chʌlɔh chalɔh chɯ:l ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
2	การล่าสัตว์ โดยใช้สุนัขช่วยล่าสัตว์ด้วย	sanrɒ:ŋ	sɒnrɒ:ŋ sanrɒ:ŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
3	ยิง	baɲ	baɲ
4	ฆ่า	sanlap samlap slap	sanlap sa:lap

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
5	ทำให้เบื่อ (ยา)	pampul	pampul papul pʌpul pul bɤ:

7.2.3 การงานทั่วไป (General work) 4 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	งาน	ka:r	ka:r
2	เย็บ	de:r	de:r
3	สาน (เช่น สานหญ้าคาให้เป็นตับ)	krɒ:ŋ	krɒ:ŋ kɒnrɒ:ŋ tɔba:ɲ tʌba:ɲ
4	ผ่า (ฟืน)	puh	puh

7.2.4 การทอผ้า (Weaving) 3 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ย้อม	cluəʔ	cluəʔ cʌluəʔ
2	สาว (สาวไหมเพื่อให้เป็นเส้น)	sra:w	sra:w sʌra:w ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
3	ทอ	tba:ɲ	tɔba:ɲ tʌba:ɲ cʌba:ɲ

Copyright by Mahidol University

7.2.5 งานครัว (Cooking) 18 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	หุง	tnam	tnam
2	ดง (ข้าว)	phŋom	phʌŋum phʌ:ŋum phʌŋom pʌŋum ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
3	ต้ม (อาหาร)	sŋɔr	sʌŋɔ:
4	นึ่ง	caŋhoj c-hoj	cɒŋhoj cʌŋhoj caŋhoj cɔŋhoj chahoj saŋʔɔh nɯŋ
5	ลวก	srɔh	srɔh sʌrɔh
6	อุ่น	knaw	kandaw kadaw ʔun
7	เคี่ยว (เช่น เคี่ยวเอาน้ำมัน)	caŋhɨ:w	cɒŋhɨ:w caŋhɨ:w cʌŋhɨ:w cahɨ:w ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
8	นึ่ง (ใช้กับอาหารจำพวกปลาตัวเล็กที่คลุกเคล้าเครื่องปรุงแล้วใส่น้ำเล็กน้อย ยกขึ้นตั้งไฟ)	saŋʔɔh saʔɔh	sɒŋʔɔh sɔŋʔɔh saŋʔɔh ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
9	ลน	rɯ:l	rɯ:l
10	กรอก (ข้าวสาร)	crɒ:k	crɒ:k ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
11	สับ	ncram cram	ŋcram kancram sap
12	คั้น	puːt	puːt
13	คลุก	plaʔ	plaʔ pɒsɒm
14	รูด (ใบ)	sboːt	sʌboːt sʌːboːt ruːt ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
15	ตัก (น้ำ)	dɒːŋ	dɒːŋ
16	ดอง (เช่น ผักเสี้ยน)	thəː cuː	thəː cuː thəː macuː tram plaʔ dɔːŋ
17	บ่ม	pantum	pantum pʌntum patum
18	กระทกข้าว	stɨj	sʌtɨː sʌtiəʔ sʌːtiəʔ satiəh ʔom

8. ความเจริญก้าวหน้า (Civilization) 47 คำ

8.1 บ้านและสิ่งปลูกสร้าง (Housing and construction) 14 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	บ้าน	ptiəh	pʌtiəh patiəh patiːəh

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
2	หมู่บ้าน	srɔʔ	srɔʔ
3	ศาลาการเปรียญ	rɯ:ŋ thəm	rɯ:ŋ thəm rɯ:ŋ thom sala:ka:nprri:ənsala:wɯət sa:la: sala:
4	หลังคา	tmo:l	tambo:l tammo:l tamo:l
5	พื้นที่รอบนอกตัวบ้านที่มีความกว้างเท่ากับส่วนของชายคาที่ยื่นออกไป	canrɪ:ɲ	canrɪ:ɲ carɪ:ɲ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
6	รางน้ำ	tu:ə	tu:ə
7	ฝา	kanciəɲ nciəɲ	kanciəɲ nciəɲ
8	เสา	tsɒr	tɒsɒ: rɒsɒ:
9	บันได	cnʌ:r	candʌ: cannʌ:
10	รั้ว	rbɒ:ŋ	rɔbɒ:ŋ rʌbɒ:ŋ rʌ:bɒ:ŋ
11	คอก (ควาย)	krɔ:l	krɔ:l
12	คอน (ไก่)	tranom tnom	trɔnɯm trɔ:nɯm trʌ:nɯm tɔnɯm ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
13	รัง	smɔʔ	sɒmbɔʔ sambɔʔ sʌmmɔʔ sʌ:mɔʔ sɔ:mɔʔ sɔmɔʔ
14	ร้านหรือบริเวณที่ปลูกต้นพลู	canluəŋ	canluəŋ

Copyright by Mahidol University

8.2 เครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ (Clothing and ornaments) 7 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ผ้าขาวม้า	sbaj	sɒmpuət tʌnɒp sampuət tʌnɒp sampuət tʌ:nɒp sampuət tanɒp sɒmpuət tʌnɒp sampuət tanɒp sɒmpuət sampuət sa:puət tʌnɒp sɒpuət sɒ:puət sɒpuət khama: sʌbaj sʌ:baj
2	(ผ้า)ไหม	so:t	so:t
3	เสื้อ	ʔa:w ʔaw	ʔa:w ʔaw
4	กางเกง	khɔ:	khɔ:
5	กระดุม	le:w	le:w
6	ตุ้มหูแบบมีก้านยาวโค้ง	tkaw	tʌkaw tʌ:kaw takaw ko:n dɒʔ ko:n tɒʔ kʌŋwʌ:l ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
7	แหวน	ncɪ:n	ʔʌncɪ:n ɳcɪ:n

Copyright by Mahidol University

8.3 เครื่องนอน (Sleeping materials) 4 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	เสื่อ	kantuːl ktuːl	kantuːl katuːl
2	ฟูก	puːk	puːk
3	เบาะเด็ก	kɛːp	kɛːp ŋkɛːp bɒʔ bɔʔ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
4	เปล	nrɯŋ	ʔʌnrɯŋ ʔɯnrɯŋ ɳrɯŋ ŋrɯŋ

8.4 การวัด (Measuring) 5 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	วา	phiːəm	phiːəm ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
2	ศอก	hat	hat sɔːk sɒːk
3	คืบ	caŋʔaːm	cɒŋʔaːm cɔŋʔaːm cʌŋʔaːm caŋʔaːm caʔaːm
4	ความสูงหรือความลึกหนึ่งช่วงตัววัดจากเท้าถึงปลายนิ้วเมื่อชูแขนตรงขึ้นไปเหนือศีรษะ	pratuːŋ ptuːŋ	prɔːtuːŋ prɔtuːŋ prʌːtuːŋ pratuːŋ pɔtuːŋ pʌtuːŋ patuːŋ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
5	ด้านยาว	pnɔ:j	pandɔ:j pannɔ:j pʌnnɔ:j pʌdɔ:j panɔ:j ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

8.5 การค้าขาย (Commerce) 5 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ซื้อ	tiɲ	tiɲ
2	ตวง	wɯəl	wɯəl
3	ชั่ง	thlʌŋ	thlʌŋ thʌlʌ:ŋ
4	แลก	do:r pdo:r	do: pʌdo:
5	ยืม	kcɛj	kʌcɛj kʌ:cɛj kacɛj

8.6 อาหารและยา (Food and drugs) 12 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ข้าว	ba:j	ba:j
2	ข้าวตอก	li:əc	li:əc
3	ข้าวเม่า	mmɔʔ mɔʔ	ʔʌmboʔ m̥boʔ
4	ข้าวต้มมัด	nsɒ:m	nsɒ:m

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
5	แกง	sanlɒ:	sanlɒ: slɒ: hlɒ:
6	ปลาร้า	prahɔ? p-hɔ?	prɔhɔ? pra:hɔ? pɔhɔ?
7	รุ้นเส้น	msɷ:	masɷ: ma:sɷ: m̥sɷ:
8	แป้ง	msaw	masaw ma:saw m̥saw n̥saw
9	เกลือ	mmel	m̥bel m̥mel
10	น้ำตาล	skɒr	sɒkɒ:
11	ยา	thnam	thʌnam
12	บุหรี่	ksu:r	kʌsu: kasu:

9. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม (Religion, custom, culture and rites) 35 คำ

9.1 พิธีกรรมเข้าทรง (Rites) 1 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	คนทรงในพิธีทรงเจ้าเข้าผี	mmuɔt	kru: mamuɔt mamuɔt mʌ:muɔt m̥muɔt mɒ: panco:lpancɛɲ

Copyright by Mahidol University

9.2 ประเพณีต่างๆ (Customs) 3 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	เดือนสิบ (สารทเขมร)	ben	ben ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
2	ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษในวันสารทเดือนสิบ	caʔ doːn taː	caʔ doːn taː ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
3	ตรุษ (การละเล่นก่อนถึงเทศกาลสงกรานต์ มีการร้องรำทำเพลงไปตามบ้านต่าง ๆ เพื่อเรี่ยไรเงินหรืออาหารนำไปถวายพระทำบุญเทศกาลสงกรานต์)	trot	trot troːt ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

9.3 ประเพณีการแต่งงาน (Wedding ceremony) 3 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	เจ้าบ่าว	khaːŋ prɔh	khaːŋ prɔh kanlɔh khaːŋ prɔh caw baːw
2	เจ้าสาว	khaːŋ srɛj	khaːŋ srɛj caw saːw
3	ดอง (เกี่ยวดอง)	tanlɒːŋ	tɒnlɒːŋ tʌnlɒːŋ tanlɒːŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

9.4 ประเพณีงานศพ (Cremation) 5 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ผี	khmɔ:c	khʌmɔ:c
2	โลง	kanchuh kchuh	kancho:h lɯ:ŋ hlo:ŋ lo:ŋ
3	ผู้ทำพิธีฌาปนกิจ (อาจารย์)	ʔa:ca:r	ʔa:ca: ʔaca: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
4	แปรรูป (พิธีเก็บเถ้ากระดูกหลังจากฌาปนกิจแล้ว มีการกองเถ้ากระดูกนั้นให้เป็นรูปร่างคนให้ศีรษะอยู่ทางทิศตะวันตก	prɛ: ru:p	prɛ: ru:p paŋwɛ: ru:p prɛ: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
5	บรรจุอัฐิ	pancɔh thi:ət paŋcɔh thi:ət	pancɔh thi:ət ncɔh thi:ət cɔh thi:ət buncuʔ ʔatthiʔ

9.5 เครื่องดนตรี (Music instruments) 3 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ฆ้องโหม่ง	ku:əŋ	ko:ŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
2	ปี่ชวา	slaj	slaj sʌlaj ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
3	ซอ	tru:ə	tro: tʌro: kottro:

Copyright by Mahidol University

9.6 การละเล่นและสันทนาการ (Entertainments) 2 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ว่าว	khlɛːɲ	khlɛːɲ
2	ชิงช้า	tɯːŋ	tɯːŋ chiŋchaː

9.7 เกี่ยวกับการกินหมาก (Betel chewing) 5 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ปูนกินหมาก	kmɔr	kɒmbɔː kambɔː kɒmmɔː kɒmɔː kɔmɔː kamɔː kʌmɔː
2	เต้าปูน	ʔɒːk kmɔːr	ʔɒːk kɒmbɔː ʔɒːk kambɔː ʔɒːk kɒmmɔː ʔɒːk kɔmɔː ʔɒp kamɔː ʔɒːp kɒmbɔː ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
3	กรรไกรหนีบหมาก	pranaːk pnaːk	prʌːnaːk prʌnaːk pʌnaːk
4	ตะกร้าหมาก	hep	hep ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
5	ขี้ผึ้ง (สีปาก)	kramɯːn kmɯːn	kramɯːn kramɯːl kamɯːn kʌmɯːn kamɯːl

Copyright by Mahidol University

9.8 คำเรียกญาติ (Kinship terms) 10 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ผัว	pdɛj	pʌdɛj padɛj
2	เมีย	prapuən	prɔ:puən prɔpuən pɔpuən pʌpuən
3	พ่อ	ʔʌw	ʔʌw
4	พี่	bɒ:ŋ	bɒ:ŋ
5	น้อง	pʔo:n	pʌʔo:n paʔo:n
6	ลูก	ko:n	ko:n
7	หลาน	caw	caw
8	สะใภ้	prasa: psa:	prʌ:sa: prʌsa: prasa: pasa: pʌsa:
9	อา (น้องชายของพ่อ)	pu:	pu:
10	เพื่อนร่วมน้ำสาบาน (ใช้ระหว่างหญิงกับหญิง)	mriəʔ	mari:əʔ ma:ri:əʔ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

9.9 สถานภาพทางสังคม (Social status) 3 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	หนุ่ม	kanlɒh	kɒnlɒh kanlɒh kɒlɒh kalɒh

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
2	สาว	kramom kmom	krɔ:mom krɔmom kɔ:mom kɔmom
3	แฝด	phluəh	phluəh

10 กริยาท่าทางและการเคลื่อนไหว (Actions and movements) 122 คำ

10.1 ท่าทาง (Postures) 16 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	หลับ	luəʔ	luəʔ
2	ยืน	chu:ər	cho:
3	นอน	de:c	de:c de:k
4	นั่ง	ŋkuj	ʔɒŋkuj ʔʌŋkuj ʔaŋkuj ŋkuj kuj
5	เท้า (เอว)	crɒt	crɒt cɒ:t
6	หยุด	chop	chop
7	พิง	pʔɛ:c	pʌʔɛ:c paʔɛ:c
8	ห้อย (ขา)	sanjɔŋ sjɔŋ	sanjɔŋ sajɔŋ pajɔŋ pʌjɯ:
9	ยอง ๆ	cɔ:ŋ hɔ:ŋ	cɔŋhɔ:ŋ cɔ:ŋhɔ:ŋ cɔhɔ:ŋ jɔ:ŋjɔ:ŋ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
10	คุกเข่า	luːt caŋkuəŋ	luːt cɒŋkuəŋ luːt cɔŋkuəŋ luːt cʌŋkuəŋ luːt cɔkuəŋ luːt cakuəŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
11	พับเพียบ	bɒt win	ʔop win ʔɒp win ʔop bin bɒt win phapphiːəp ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
12	ขัดสมาธิ (ท่านั่ง)	peːn peːnneːn	peːn peːnneːn
13	เหยียด (ท่านั่งเหยียดขาไปข้างหน้า)	snoːk	sɒndoːk sandoːk sʌːnoːk sʌnoːk
14	เขย่ง	caŋʔʌːt	caŋʔʌːt
15	ก้าว (ขา)	chiːən	chiːən cɒŋhiːən caŋhiːən cahiːən
16	เหยียบ	cɯən	cɯən

10.2 การเคลื่อนไหว (Movements) 51 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ผลัก	craːn	craːn
2	ดึง	tiːəɲ	tiːəɲ
3	ลาก	ʔoːh	ʔoːh

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
4	ขับ	bɒː	bɒː
5	ชี่	cih	cih
6	กระทุ้ง	dɔːl	dɔːl
7	แทง	caʔ	caʔ
8	งัด	kɯəh	kɯəh
9	เสียบ (เช่น ปลั๊กไฟ)	dɔːt	dɔːt siːəp
10	ชี้	caŋʔɔːl	cɒŋʔɔːl cɔŋʔɔːl cɔʔɔːl caʔɔːl
11	ไกว	jɷːl	jɷːl
12	ปาด (เมื่อตวงสิ่งของ)	kuːh	kuːh ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
13	เขย่า (ต้นไม้)	nrɷːn	ŋrɷːn
14	พัด	bɒʔ	bɒʔ phat
15	ถู (ถูมีดกับภาชนะเช่น ครกเพื่อให้คม)	saŋkoːt skoːt	sɒŋkɷːt saŋkɷːt sakɷːt sʌkɷːt sanluːɲ saluːɲ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
16	เชื็ด	cuːt	cuːt
17	ขูด	kɔːh	kɔːh kɔh
18	กวาด	bɔːh	bɔːh bɔh
19	รวบไว้ (เช่น รวบปากถุง)	krabɷːc kbɷːc	krɔbɷːc krɔːbɷːc krʌːbɷːc kɔbɷːc ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
20	ทำให้ตกใจสะดุ้ง	pcəː	pancəh pacəh pancəː? pancheː? cheː? cheː? ɲac ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
21	ทำให้กลิ้ง (เช่นกลิ้งครกตำข้าว)	pmuːl	pʌmuːl rʌmuːl
22	แบก	liː	liː
23	ตัด	kat	kat
24	ตี	wɛj	wɛj
25	หัก	kac	kac
26	เล็ม (ผม)	tanrem	tɒnrem tanrem trabel crəb lem
27	ผ่า (ด้วยกรรไกรหนีบหมาก)	chaːk	chaːk puh
28	หยิก	kdɛc	kɔdɛc kʌdɛc kadɛc
29	บี้	ɲɪc ɲec	ɲɪc chlɪc
30	ดีด	ptɯət tpɯət	patɯət pʌpɯət tʌpɯət baɲ
31	สี (ซอ)	koːt	koːt
32	ฉีก	hɛːc	hɛːc hɛːk
33	เกา	ʔɛh	ʔɛh
34	ป้อน	pancɔʔ	pancɔʔ pacɔʔ ɲcɔʔ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
35	ไหว้	sampiəh	sɒmpiəh sɒmpiːəh sampiəh sampiːəh sapiəh sapiːəh
36	ปู (เสื่อ)	kraːl	kraːl kaːl
37	พับ	bɒt	bɒt
38	มวน (บุหรี่)	muːr	muː mɯːl
39	หยิบด้วยปลายนิ้ว(สองนิ้ว) เป็นลักษณะนามได้ เช่น ข้าวสารหนึ่งหยิบ	cbec	cʌbɛc cɔbɛc cəbɛc cɔbec ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
40	วัก (น้ำ)	kmɒŋ	kɒmbɒŋ kambɒŋ kɒbɒŋ kɒːbɒŋ kabɒŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
41	ฟั่น(กับขา)	wɪŋ	wɪŋ trɔbaŋ tɔbaŋ muː lɯŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
42	คลึง (เช่น คลึงดินเหนียวโดยใช้ฝ่ามือทั้ง 2 ข้าง)	loŋ	loŋ
43	ปั่น (เช่น ปั่นหูด้วยขนไก่)	tbɔr tbar khar	trɔːbɔːl trɔbɔːl tɔbɔːl tɔbɔr ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
44	ผูก	cɒːŋ	cɒːŋ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
45	นุ่ง	slu:c	slu:c sʌlu:c hlu:c lu:c
46	ถอด	dɒh	dɒh
47	ซัก	bɔ:k	bɔ:k
48	อาบ	ŋu:t hu:t	ŋu:t hu:t
49	บ้วน (ปาก)	kpur	kra:pul krapul kapul kapur pur ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
50	สระ (ผม)	kɒʔ	kɒʔ
51	สั่ง (น้ำมูก)	ɲɤ:h	ɲɤ:h

10.3 การเคลื่อนที่ (Motions) 27 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	มา	mo:	mo:
2	เข้า	co:l	co:l
3	ไหล	ho:r	ho:r
4	ว่าย	hɛ:l	hɛ:l
5	บิน	hʌ:r	hʌ:r
6	ตก	thliəʔ	thliəʔ thali:əʔ thʌliəʔ thli:əʔ hli:əʔ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
7	ดำ (น้ำ)	muc	muc
8	กระโดด	lɯ:t	lɯ:t
9	วิ่ง	ruət	ruət
10	ขึ้นข้างบน (นอนดิ้นจนเปลี่ยนตำแหน่ง)	ru:l	ru:l ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
11	กลิ้ง (กลิ้งในตัวมันเอง เช่น ลูกบอล)	rmu:l	rʌmu:l rʌ:mu:l
12	หัน (หน้า)	bɛ:	bɛ:
13	ก้ม	ʔɔ:n	ʔɔ:n
14	หลับ(ตา)	thmɯc thmec	thʌmɯc phʌmɯc ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
15	แขม่ว	kamphɒ:t kphɒ:t phɒ:t	thɒ:t kanthɒ:t kɒnthɒ:t ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
16	คว่ำ	pkap	pʌkap pʌ:kap pakap
17	หงาย	phŋa:r	phʌŋa:
18	สะดุด	campop	cɒmpɯp campɯp capɯp cɔpɯp cʌpɯp
19	ลื่น	rʔel	rʌ:ʔel rʌʔel raʔel
20	ล้ม	dɯ:l	dɯ:l
21	ขึ้น	lʌ:ŋ	lʌ:ŋ

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
22	ปลิว	rsat	rʌːsat rʌsat tʌːsat tʌsat hʌː lɔːj
23	หยด	srɒʔ	srɒʔ tɒʔ
24	หก	kampop	kampop
25	กระฉอก	laluːək	lʌːloːk lʌloːk laːloːk khloːk
26	ปะทุ (เช่น ข้าวเปลือกที่ร้อนจนปะทุกลายเป็นข้าวตอก)	ptuh	pʌtuh pʌːtuh patuh katuh ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
27	ซึม	criːəp	criːəp suum ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

10.4 การกิน การใช้ปาก (Eating and mouth action) 16 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	กิน	siː	siː
2	ดื่ม	phʌʔ	phʌʔ
3	ดูด	ncœp	ɲcœp ɲ̣cœp n̪cœp duːt
4	กัด	kham	kham

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
5	ดูดน้ำโดยก้มหัวเอาปากดูดจากผิวของน้ำ	kreːp	kreːp duːt ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
6	เป่า	phlom	phlom phluəm
7	ชิม	phluəʔ	phluəʔ phaluəʔ
8	คาบ	puəm	puəm
9	เลีย	lit	lit
10	อม	buːm	buːm
11	เคี้ยว	tampiːə	tɒmpiːə tɔmpiːə tampiːə tapiːə cɒmpiːə
12	กลืน	luːp	luːp
13	คาย	kciəʔ tciəʔ	kaciəʔ
14	ถ่ม	sdɒh	sʌdɒh sʌːdɒh
15	เรอ	phʌːr	phʌː rəː
16	หาว	sŋaːp	sʌŋaːp

10.5 อื่น ๆ (Miscellaneous) 12 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ให้	ʔɔːj	ʔɔːj
2	เอา	juːə	juːə
3	ใช้	prʌː	prʌː
4	ปลูก	dah	dah daːh

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
5	หยอก	kamplɛːɲ plɛːɲ	kɒmplɛːɲ kamplɛːɲ kaplɛːɲ kʌplɛːɲ plɛːɲ
6	รับ (เช่น ไปรับคน)	ttɯːl	tatɯːl satɯːl sʌtɯːl rap
7	ดับ (ไฟ)	lluət	luət lʌluət lʌːluət ʔʌːluət ʔʌlluət l̥luət n̥luət
8	แย่ง	tnʌːm	tʌnʌːm tʌːnʌːm tanʌːm
9	ฝาก	phɲʌː	phʌɲʌː phaɲʌː
10	ขอ	som	som sɔm
11	แบ่ง	cɛːc	cɛːc cɛːʔ cɛʔ bɛːŋ bɛːɲ bɛɲ
12	แข่ง	hat	hat khɛɲ

Copyright by Mahidol University

11. ลักษณะ คุณภาพ จำนวน (Descriptive, quality and quantity) 85 คำ

11.1 จำนวนนับและปริมาณ (Numbers and quantities) 20 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	1	mɯ:j	mɯ:j
2	2	pi:r	pi:r
3	3	bɛj	bɛj
4	4	bɯ:n	bɯ:n
5	5	pram	pram
6	6	pram mɯ:j	pram mɯ:j
7	7	pram pil	pram pil
8	8	pram bɛj	pram bɛj
9	9	pram bɯ:n	pram bɯ:n
10	10	dɒp	dɒp
11	20	ma:phej maphej	maphɯ: ma:phɯ:
12	100	ma:ru:əj	ma:ro:j maro:j
13	มาก	crʌ:n	crʌ:n
14	น้อย	ntɛc tɛc	ntɛc tɛc
15	บ้าง	khlah	khlah
16	เต็ม	pŋn	pŋn
17	พูน	kantu:ŋ	kantu:ŋ katu:ŋ hɯ: ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
18	ล้น	hɯ:	hɯ:
19	เหลือ	sɒl	sɒl nɯ:
20	เปล่า	ttɯ:	tʌtɯ: tatɯ:

Copyright by Mahidol University

11.2 ขนาดและรูปร่าง (Size and shape) 13 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	เล็ก	tu:c	tu:c
2	ใหญ่	thom	thom
3	สั้น	klɛj	klɛj
4	ยาว	we:ɲ	we:ɲ
5	สูง	kpuəh	kʌpuəh kapuəh
6	เตี้ย	ti:əp	ti:əp
7	หนัก	thɲuən	thʌɲuən
8	เบา	sra:l	sra:l
9	หนา	krah	krah kra:h khʌja:h
10	บาง	sdʌ:ŋ	sɔdʌ:ŋ sʌdʌ:ŋ
11	อ้วน	thʌt	thʌt
12	ลึก	crəw	crəw
13	เขาสั้นและงอ (ควายตู้)	nu:k	nu:k ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

11.3 สภาพ (State or condition) 39 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	แก่	cah	cah
2	ใหม่	thmɛj	thʌmɛj
3	แห้ง (เสื้อ)	sŋɯ:t	sɔŋɯ:t sʌŋɯ:t sʌ:ŋɯ:t

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
4	ตูม	krapum kpum	krɔ:pum kɔ:pum kɔpum kʌpum kɔmpum kampum
5	เหี่ยว	swet	sɔwet sʌwet sʌ:wet
6	เหี่ยวเฉา (อาการของต้นไม้ที่ถูกน้ำท่วม เช่น มะละกอ)	crɯ:c	crɯ:c cʌrɯ:c cro:c ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
7	สุก (ผลไม้)	tum	tum
8	ห่าม (ผลไม้)	skiəl	sɔki:əl sʌki:əl saki:əl ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
9	คราบหมู (มะขาม)	ku:r	kur ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
10	สุก (ข้าว)	cʔʌn	cʌʔʌn cʌ:ʔʌn
11	เดือด (น้ำ)	puh	puh
12	บูด (อาหาร)	pʔo:m	pʌʔo:m paʔo:m
13	ร่วน (ดิน)	phɔr	phɔr ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
14	แน่น (ดิน)	thɯŋ	thɯŋ nɛn nɛ:n ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
15	คม	mut caʔar	mut caʔar

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
16	ที่อ	ril hel	kanrɯl rɯl ril katrɯl hel ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
17	ทู่ (ดินสอ)	tiːəl	tiːəl ril hel tɒmɒp tʌmɒp ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
18	แน่น (ใช้กับเกลียวเชือก)	khmaɲ	khʌmaɲ kamaɲ nɛn ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
19	ลอก (สี)	rbɒːk	rʌbɒːk rɔbɒːk rɔːbɒːk ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
20	แตก	bɛːc	bɛːc
21	มืด	ŋit	ŋit ŋʌŋit ŋɔŋit ŋɔːŋit ʔʌŋit
22	หงอก	skʌw	sɔkɔw sɔːkɔw
23	ล้าน (ศีรษะ)	tampeːc	tampeːc
24	โล้น (ศีรษะ)	traŋɔːl tŋɔːl	trɔːŋɔːl trɔŋɔːl tɔŋɔːl ŋɔːl loːn
25	เต็มดวง (ดวงจันทร์)	pɹɲ bɔr	pɹɲ bɔr ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
26	กระโจมอก	cɒːŋ puŋ cɒːm puŋ	cɔːm puŋ cɔːm mpuŋ cɒːm puŋ cɒːŋ puŋ cɔm puŋ ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
27	ตาย	ŋɯəp	ŋɯəp
28	ช้า	juːr	juːr
29	ทวน (ลม)	pcaːh	pancaːh ɲcaːh dan ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
30	ฟอง (สบู่)	ppuh	pʌːpuh pʌpuh
31	มุม	cruŋ	cruŋ mum
32	ตัวเมีย	muː kmuː	muː kʌmuː kamuː
33	ตัวผู้	chmoːl	chʌmoːl
34	ชื่อ	chmuəh chmoh	chʌmɔh chʌmuəh
35	มี	miːən	miːən
36	อยู่	nəw	nəw
37	ถูก	trʌw	trʌw
38	แพ้	caɲ	caɲ kancaɲ
39	เป็นหนี้	campiə?	cɒmpiə? campiə? capiə?

Copyright by Mahidol University

11.4 ที่ตั้งหรือตำแหน่ง (Locations and positions) 9 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ใน	knɔŋ	kʌnɔŋ
2	นอก	kra:w	kra:w
3	ขวา	sdam	sʌdam sʌ:dam
4	ซ้าย	chwe:ɲ	chʌwe:ɲ
5	บน	lɤ:	lɤ:
6	ล่าง	krɔ:m	krɔ:m
7	ใกล้	bu:t	bu:t
8	ไกล	chŋa:j	chʌŋa:j
9	ห่าง	rji:əl	ranji:əl raji:əl ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

11.5 สี (Colors) 4 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ดำ	khmaw	khʌmaw
2	แดง	krahɒ:m k-hɒ:m	krɒ:hɒ:m krɒhɒ:m kɒhɒ:m khɒhɒ:m
3	ขาว	sɒ:	sɒ:
4	ม่วง	swa:j	sʌwa:j mu:əŋ muəŋ

Copyright by Mahidol University

12 ไวยากรณ์ (Grammatical particles) 13 คำ

12.1 คำถาม (Question words) 2 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	ใคร	rna: ra:	rʌna: rʌ:na: ʔara:
2	อย่างไร	ja:ŋ na:	ja:ŋ na: ja:ŋ cʌna: cʌna:

12.2 คำบ่งชี้ (Demonstratives) 2 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	นี้	nih	nih
2	นั้น	nuh	nuh

12.3 ลักษณะนาม (Classifiers) 6 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	หวี (กล้วย)	snet	sʌnet sʌ:net
2	เครือ (กล้วย)	stu:əŋ	sʌto:ŋ sʌ:to:ŋ
3	กำ (ลักษณะนามสำหรับต้นกล้าที่ถอนแล้ว)	daj	daj

Copyright by Mahidol University

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
4	ซีก (มะพร้าว)	caŋhuːɲ c-huːɲ	cʌŋhuːɲ caŋhuːɲ huːɲ canruːc caruːc ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้
5	ฟ่อน (ลักษณะนามสำหรับข้าวที่เกี่ยวแล้ว)	kdap knap	kandap kannap kʌdap kadap kʌnap kanap
6	ตับ (หญ้าคา)	knɒːp	kʌnɒːp kanɒːp kandɒːp phɛn ไม่รู้คำศัพท์หรือจำคำศัพท์ไม่ได้

12.4 คำสรรพนาม (Pronouns) 3 คำ

ลำดับ	คำศัพท์หลัก		รูปแปรและคำศัพท์แปรใช้โดยผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า
	ความหมาย	คำ	
1	เขา	kuː	kuː
2	คำเรียกคนที่มีศักดิ์เป็นพี่และเคยบวชพระ (พี่ทิด)	lbɒːŋ	lʌbɒːŋ laʔbɒːŋ
3	คำเรียกสำหรับผู้ใหญ่หรือคนอายุมากกว่าเรียกคนที่เคยบวชเณร	cuːɲ	cuːɲ

Copyright by Mahidol University

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวปราณีต แย้มงาม
วัน เดือน ปีเกิด	27 ธันวาคม 2508
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์ ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น, พ.ศ.2527-2531
	วิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล)
	มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ.2538-2543
	ศิลปศาตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์)

Copyright by Mahidol University

52777